

ไล่ตังจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

ตอนที่ 1

เรื่องของผม

22 ธันวาคม ปี 1999 ผมยืนอยู่บนเวทีในพิธีมอบรางวัล 10 เยาวชน ยอดเยี่ยมแห่งปี หลังจากที่ผมรับรางวัลแล้วกล่าวคำปราศรัยยาว 40 นาที สิ้นสุดลง เสียงปรบมือก็ดังกึกก้องขึ้น ข้าราชการผู้ใหญ่ทั้งหลายต่างก็ลุก ขึ้นปรบมือให้ผม ในนาที่นั้นแม่กับน้องชายคนโตก็นั่งอยู่ในห้องโถงพิธีด้วย เช่นกัน ผมมองพวกเขาที่นั่งอยู่หน้าเวที นึกถึงเรื่องราวในอดีตที่เราได้ฟัน ฝ่าร่วมกันมาแล้ว ผมกลั้นน้ำตาไว้ไม่ไหวจริง ๆ

นี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่ผมได้รับรางวัลหรือใบประกาศเกียรติคุณหรือ กครับ ตั้งแต่เล็กจนโตผมเคยได้รับรางวัลและใบประกาศต่าง ๆ เป็นร้อย ๆ ใบ สิ่งเหล่านี้นับเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดสำหรับ "ชีวิตสวะ" ของเด็กขอทาน อย่างผม ผมขอขอบคุณด้วยใจจริง แต่ทุกคนทั้งที่เคยเป็นกำลังใจและเคย ช่วยเหลือผม มองย้อนกลับไป ตลอดระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมา เรื่องราว ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นช่างเหมือนภาพยนตร์ที่ฉายไปตัดมาอย่างรวดเร็วในหัวของ ผม ช่วงระยะเวลา 40 ปีของผมช่างยาวนานเสมือนเวลา 80 ปีของคน อื่น เพราะแต่ละก้าวนั้นเต็มไปด้วยความเจ็บปวดและโศกเศร้า แต่ก้าวที่ ย่างไปข้างหน้า นั้น รวากับก้าวเดินบนถนนก่อนกรวด เลือดไหลซิบ ๆ แต่ก็ยัง ต้องฝืนยกเท้าก้าวต่อไป

ยังดีที่ผมไม่ล้มลง ยังดีที่ผมยืนหยัดมาได้จนถึงวันนี้ ยังดีที่ผมไม่เคย ละทิ้งชีวิตนี้ไป

กระผม นายไล่ตังจิ้น เกิดเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 1959 พ่อเป็น ขอทาน แม่เป็นคนปัญญาอ่อน

"บ้านฉันช่างน่ารักจริงเอง สะอาด สดใส มีพลาณามัย และเปี่ยม สุข" เมื่อได้ยินเด็ก ๆ ร้องเพลงนี้ที่ไร ใจผมกลับรู้สึกว้า "บ้านผมช่างแปลก

เหลือเกิน” ก็ตอนที่พ่อดาแม่ยายผมห้ามลูกสาวเขาไม่ให้แต่งงานกับผม บ้านนั้นนะเป็นบ้านที่โคตรช่วย บรมช่วยที่สุดในโลกเชียวนะ” แล้วผมจะมีหน้าไปเถียงอะไรเขาได้เล่า ในเมื่อบ้านผมก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ พ่อผมไม่ได้เป็นเพียงขอทานธรรมดา ๆ เท่านั้น แต่ยังเป็นขอทานตาบอดอีกด้วย แถมแม่ผมยังเป็นคนปัญญาอ่อนที่มีภาวะอารมณ์ผิดปกติ หมอบันทึกลงในใบวินิจฉัยโรคว่าแม่ไอคิวต่ำเพียงระดับ 58 เท่านั้น

นี่คือเรื่องราวการเติบโตของผม เป็นบันทึกชีวิตคลุกเลือดเคล้าน้ำตาที่พวกเราทั้งครอบครัวได้ช่วยประคับประคองกันมา ผมเลือกที่จะนำเรื่องราวเหล่านี้มาบันทึกเป็นหนังสือในวันนี้ เพื่อระลึกถึงคืนวันในช่วงนั้น

พ่อผมเกิดที่หมู่บ้านเฉียนจู หมู่บ้านเล็ก ๆ ที่แสนจะยากจนในอำเภออุ๋วเรือ จังหวัดไถจง ปู่ย่ามีอาชีพรับจ้างทำนา เมื่อพ่ออายุได้สี่ขวบ ปู่ก็ป่วยตาย ยาเลี้ยงดูลูกทั้งสาม (ได้แก่ พ่อผม ลุงและป้า) แต่เพียงลำพัง ในสมัยนั้นแค่การเป็นหญิงม่ายก็ลำบากพออยู่แล้ว แต่เนี่ยยังมีลูกติดอีกถึงสามคน จึงทำให้ทั้งครอบครัวต้องอดมื้อกินมื้ออยู่บ่อย ๆ ข้ายังต้องโดนดูถูกเหยียดหยามสารพัดด้วยเหตุนี้ อีกสามปีต่อไป ยาจึงยอมแต่งงานใหม่ไปอยู่หมู่บ้านชีวซาน อำเภอต้าหย่า โดยที่ลูกทั้งสามไม่ได้ติดตามไปด้วย ทุกคนยังอยู่ที่อุ๋วเรือ ทำงานรับจ้างทั่วไป เลี้ยงวัว เลี้ยงควายบ้าง พอประทังชีวิตไปวัน ๆ

เมื่อพ่ออายุได้ 17 ปี ยาก็เสีย ดังนั้นนอกจากพี่ชายกับพี่สาวแล้ว พ่อจึงไม่มีญาติที่ไหนอีก แต่กระนั้นสวรรค์ก็ยังไม่ปรานี สองปีต่อมา จู่ ๆ ตาของพ่อก็เริ่มมีอาการผิดปกติ ในตอนนั้นทั้งลุงและป้าต่างก็แต่งงานแยกครอบครัวออกไปแล้ว ครอบครัวของแต่ละคนก็ลำบากมาก ไม่สามารถดูแลน้องชายคนนี้ได้ ประกอบกับแพทย์ในสมัยนั้นก็ยังไม่พัฒนา ตาของพ่อจึงค่อย ๆ บอดลงในที่สุด ที่น่าแปลกก็คือ อีกสิบกว่าปีต่อมา ลุงกับป้าก็ตาบอดทั้งสองข้างเช่นเดียวกัน ไม่รู้ว่าเพราะตั้งสวงซุ่ยบรรพบุรุษไม่ถูกต้อง หรือเป็นเพราะความผิดปกติทางพันธุกรรมกันแน่ คงไม่มีใครตอบได้ สรุปก็คือเมื่อพ่ออายุได้ 22 ปี ตาก็บอดสนิททั้งสองข้าง

จากนั้นท่านจึงเริ่มใช้ชีวิตวิถึพิก หากินด้วยการเป็นหมอดูบ้าง หมอนวดบ้าง แต่เนื่องจากกิจการไม่ค่อยดีนัก โดยส่วนใหญ่แล้วพอจึงมักจะไปติดพันขอทานตามตลาดสดบ้างตลาดโต้รุ่งบ้าง ชีวิตพอมีเพียงแค่นี้เท่านั้น ขามบึ่น ๆ หนึ่งใบกับพินอีกหนึ่งตัว ระหกระเหินไปทั่ว คำไหนนอนนั้น ในใจพอดคิดอะไรอยู่นั้น ผมไม่เคยเข้าใจ บางทีชีวิตเร่รอนขอทานของชายตาบอด อาจจะมีสิ่งน่าพอใจอยู่บ้างก็ได้

พอซัดเซพเนจรไปเรื่อยจนอายุ 32 ปี วันหนึ่งพอดเดินลัดเลาะไปจนถึงสะพานข้ามแม่น้ำหุมบ้านจางฮว่าเอ้อหลิน กะว่าจะนั่งพักขาไ้ร่มไม้ให้พอดหายเหนื่อยเสียก่อน พอนั่งลงก็ได้ยินเสียงคล้ายกับคนร้องครวญครางดังขึ้นใกล้ ๆ ตัว แม้พอดจะมองไม่เห็น แต่ฟังจากเสียงก็รู้ว่าเป็นเสียงของเด็กผู้หญิง เสียงโอดโอยนั้นบอกถึงความทรมานสุดทน พอดสงสัยว่าเธออาจจะป่วย จึงยื่นมือออกไปแตะดู ตั้งใจจะถามเธอว่าเป็นอะไร แต่เด็กหญิงดูเหมือนจะไม่เข้าใจถึงจะถามแล้วไม่ได้คำตอบ แต่ในสถานการณ์นั้น พอดก็ไม่ใจดำพอดจะทิ้งเด็กหญิงไว้ตามลำพังได้ จึงนั่งลงที่พื้นใกล้ ๆ คอยอยู่เป็นเพื่อนเธอ

ไม่รู้ว่านั่งไปนานเท่าไร พอดมีชาวบ้านเดินผ่านมาเห็นเด็กหญิงนอนร้องโอดโอยอยู่ที่พื้น แกลอนใจยาว เล่าให้พอดฟังว่า "จะว่าไปแล้วก็น่าสงสารนะเด็กคนนี้นะ บ้านแกอยู่ที่นี่หมู่บ้านหยวนหลิน แต่ฐานะยากจน พอดเกิดมาก็ถูกยกให้เป็นลูกบุญธรรมตระกูลเจิงที่เอ้อหลิน หยวนโด้ง แต่ที่แยะไปกว่านั้นก็คือ พอดตระกูลเจิงรู้ว่าเด็กคนนี้เป็นบุญญาอ่อนแต่กำเนิด แล้วยังเป็นโรคลมบ้าหมูอีก อย่าว่าแต่เรื่องค่ารักษาพยาบาลเลย แค่นี้ก็เลี้ยงดูพ่อแม่บุญธรรมแกยังไม่ใส่ใจดูแล ได้แต่ปล่อยแกตามยถากรรม จะอยู่จะกินอย่างไรก็ช่าง พอดเด็กมันหิวก็จับมดจับแมลง ผลไม้ ผักหญ้าใส่ปากไปตามแต่จะเก็บได้ เหนื่อยก็ล้มลงนอนกับพื้นสะเปะสะปะไปทั่ว พอดป่วยก็ได้แต่มานอนโอดโอยอย่างที่เห็นนี่แหละ" พอดพูดจบ ชาวบ้านคนนั้นก็ถอนใจยาวอีกเสือกหนึ่ง แล้วส่ายหน้าเดินจากไป

พอคิดว่า คนเราเกิดมาใต้ฟ้าผืนเดียวกัน พ่อเองก็ไม่มีพ่อแม่ ส่วนเด็กคนนี้ก็ถูกทอดทิ้ง ทำไมในโลกนี้จึงมีคนนำเสนอสารมากมายนักนะ แม้ตัวพ่อเองจะตาบอด แต่อวัยวะส่วนอื่นก็สมบูรณ์ดี ยังพาตัวไปขอทานได้ แม้จะต้องทนอดอยู่บ่อย ๆ แต่ลมหายใจก็ยังไม่สิ้น หากว่าพ่อใจดำจากไปในวันนี้ ไม่รู้ว่าเด็กที่นำเสนอสารคนนี้จะใช้ชีวิตถึงวันพรุ่งนี้หรือเปล่า พ่อคิดได้อย่างนี้แล้ว พ่อก็ตัดสินใจว่าจะพาเด็กหญิงนี้กลับไปรักษาที่อุรือบ้านเกิดตัวเอง

ดังนั้นทั้งสองจึงอยู่กินกันเป็นสามีภรรยาขึ้นมา

ในสมัยนั้นยังไม่มีอะไรที่เรียกว่า “พิธีแต่งงาน” เพียงคนสองคนอยู่ด้วยกันก็ถือว่าเป็นสามีภรรยากันได้แล้ว และเด็กผู้หญิงปัญญาอ่อนที่ผมกำลังกล่าวถึงอยู่นี้ก็คือแม่ผมเอง ตอนหลัง เวลาพ่อเล่าถึงเรื่องนี้ที่ไร จึงมักจะพูดว่าพ่อไป “เก็บ” แม่มา ที่จริงจะว่าอย่างนี้ก็คงไม่ผิดนัก เพราะตอนนั้นพ่ออายุ 32 ปีแล้ว ส่วนแม่อายุเพียง 13 ปีเท่านั้น ทั้งคู่อายุห่างกันถึง 19 ปี ก็เหมือนเก็บเด็กมาเลี้ยงจริง ๆ นั่นแหละ

คำพังเพยกล่าวว่า “หงส์คู่หงส์ มังกรคู่มังกร คางคกเง่าคู่กับเต่า เต่าหลังตุง คนหลังค่อมคู่กับคนปัญญาอ่อน” ไม่รู้แบบนี้ควรจะเรียกว่า สวรรค์บันดาลหรือสวรรค์กลั่นแกล้งดี

ตอนที่ 2 ลูกยกโหล

บ้านเรามีลูกทั้งหมด 12 คน ผมเป็นคนที่สอง มีพี่สาวหนึ่งคน ปีที่ผมเกิดนั้นพ่อผมอายุได้ 42 ปีแล้ว ตอนนั้นพวกเราอ่อนเร่ไปถึงหมู่บ้านตงชื่อในไถจง ผมจึงเกิดที่ศาลเจ้าในสุสานแถว ๆ นั้น ศาลเจ้าในสุสานก็คือคฤหาสน์ในยมโลกของพวกคนตายนั่นเอง ฮวงจุ้ยเลยไม่เลวนัก ด้านหน้ามีแม่น้ำ ด้านหลังมีภูเขา หมอตำแยที่มาช่วยทำคลอดให้ แต่เข้าตารู้งบอกด้วยว่า ตอนที่แกทำคลอด แกเห็นมังกรเขียวตัวหนึ่งปรากฏตัวบนท้องฟ้าด้วย พ่อดีใจใหญ่ จึงตั้งชื่อผมว่า “ตงจิ้น” หรือบางทีก็เรียกว่า “ตงสุย”

หลังจากผมเกิด แม่ก็ตั้งท้องอีกท้องแล้วท้องเล่า คลอดต่อ ๆ กันจนครบ "หนึ่งโหล" ครอบครัวที่ยากจนเพียงนี้ แถมยังมีลูกมากขนาดนี้ ลำพังที่พ่อหามาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องนั้นก็แทบจะไม่พออยู่แล้ว จึงแทบจะไม่ต้องพูดถึงเรื่องเลี้ยงดูพวกเราเลย ผมจำได้ว่าทุกครั้งที่ผมออกไปขอกานกับพ่อ พ่อจะต้องผูกแม่ไว้กับต้นไม้ด้วยเชือกหรือโซ่ เพื่อป้องกันไม่ให้แม่หนีไปเล่นน้ำ เพราะหากว่าแม่เกิดหลงทางขึ้นมา พ่อตาบอดของผมก็ไม่ว่าจะไปตามแม่ได้ที่ไหน

เมื่อไม่มีพ่อแม่คอยอุ้มชูดูแล เด็ก ๆ ทุกคนในบ้านเราจึงต้องช่วยดูแลกันเอง เล่นดิน กินทรายมาจนเติบโตขึ้น แต่ที่แสนจะโชคร้ายไปกว่านั้นก็คือน้องชายคนโตปัญญาอ่อนและภาวะอารมณ์ผิดปกติแต่กำเนิด เพราะกรรมพันธุ์จากแม่ นับแต่นั้น คนที่ถูกผูกติดกับต้นไม้จึงไม่ใช่แม่เพียงคนเดียว แต่ยังมีน้องชายคนโตเพิ่มมาอีกคน

สำหรับพวกเรานั้น เนื่องจากพ่อมองไม่เห็น ท่านจึงต้องหาเชือกสีแดงมาร้อยลูกกระพรวนผูกไว้ที่คอลูกทุกคน เพื่อจะได้ฟังเสียงดูว่าพวกเราคลานเล่นกันไปถึงไหนแล้ว ถ้าใครไปไกลหน่อย พ่อก็จะรีบไปลากกลับมา

เรื่องที่เกิดขึ้นตอนอายุได้ 5 – 6 ขวบนั้น ผมจำได้แม่นยำ ส่วนเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนสี่ขวบ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่พ่อกับพี่สาวเล่าให้ฟังภายหลัง

พี่สาวเล่าว่า ตอนแรกที่มีเธอคนเดียว พ่อจะมีไม้คานสำหรับหาบของไว้บนบ่า มีถุงยามอยู่ที่ปลายทั้งสองข้าง ข้างหนึ่งไว้สำหรับใส่ทารกน้อย อีกข้างไว้สำหรับใส่ผ้าห่ม เท่านั้นก็ได้ทั่วปฐพีแล้ว พ่อมีผมเพิ่มมาอีกคนก็เท่ากับว่ามีภาระเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งปากท้อง จะอาศัยแต่การขอกานของพ่อคนเดียวก็เริ่มจะไม่พอเสียแล้ว อีกอย่าง จะขนย้ายทั้งครอบครัวใหญ่ไปโน่นมานี่คงไม่ใช่วิธีที่ดีนัก

ดังนั้นเมื่อผมอายุได้ขวบกว่า พ่อเริ่มเดินได้ก็เตาะแตะตามพี่สาว

ออกไปขอทาน ผมจำได้ว่า พ่อแทบจะไม่เคยแสดงความชื่นชมหรือยินดีต่อบุโอรสคนไหนสักคนเลย ที่ผมได้มาจากการร่ำเรียนหนังสือเลยสักครั้ง แต่มีอยู่เรื่องหนึ่งที่พ่อก็มักจะพูดติดปากอยู่เสมอ และในน้ำเสียงนั้นบอกถึงความภูมิใจว่า “ตอนที่อาจิ้นเพิ่งจะสองขวบนะ มันเดินขอทานตั้งแต่หมู่บ้านเจ้าตุนถึงหมู่บ้านพู่หลี่เซียวนะ ระยะทางห่างกันตั้งสี่สิบกิโลเมตรนะ”

ผมไม่เข้าใจว่า ทำไมพ่อถึงชื่นชมกับเรื่องนี้หน้าหน้า แต่พ่อก็มักจะคิดถึงอีกทีก็คงเหมือนกับครอบครัวคหบดีที่หวังให้ลูกชายมีความสามารถในวิชาคำนวณ ครอบครัวขุนนางข้าราชการที่หวังให้ลูกชายรู้จักการเข้าสังคมต่าง ๆ และเมื่อเกิดในครอบครัวยากจน พ่อจึงหวังให้ผมมีกำลังขาที่ดี และมีความอดทนสูงกระมัง ระยะทางตั้ง 40 กิโลเมตร แล้วผมก็เพิ่งสองขวบเท่านั้น คิดดูแล้วก็น่าหดหู่เสียจริง

ตอนผมห้าขวบ แม่ก็คลอดลูกติดต่อกันอีกถึงสามคน เนื่องจากพี่สาวเป็นผู้หญิงจึงต้องคอยดูแลน้อย ๆ อยู่ที่ศาลเจ้าในสุสาน ส่วนผมต้องเริ่ม “ขึ้นแท่น” ไล่เสื่อปิ่นเดี่ยว ออกไปขอทานเพียงลำพัง

แม้จะอายุเพียงห้าขวบ แต่ “ประสบการณ์” ที่สั่งสมใน “พรรคกระยาจก” มาเป็นระยะเวลาถึงสามปีครึ่ง ทำให้การออกขอทานไม่ใช่เรื่องลำบากอะไรนักสำหรับผม เพียงแต่การขาดความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของพ่อแม่ ทำให้แม่ตั้งท้องและคลอดลูกต่อเนื่องกันอย่างไม่หยุดหย่อน ทุกครั้งที่มีชีวิตใหม่ลืมตาขึ้นมา ไม่มีความปีติ ไร้อะไรที่ยินดี จะมีก็แต่ความกังวลใจในภาระที่เพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งปากท้อง และภายหลังผมต้องเป็นผู้รับภาระหนักอึ้งที่จะต้องดูแลครอบครัวที่มีถึงสิบสี่ปากท้องเพียงลำพัง มันช่างเป็นเสมือนโศกนาฏกรรมที่ดูจะไม่มีความจบสิ้นสำหรับผม เสมือนถนนขรุขระที่ไม่มีปลายทาง

ก่อนผมสิบขวบ ครอบครัวเราไม่มีบ้านช่องเป็นหลักแหล่ง หรือแทบจะเรียกได้ว่าเราต้องนอนกลางดินกินกลางทรายกันจริง ๆ ผมผ่านวัยเด็กท่ามกลางลมหนาว น้ำค้าง แสงแดด พายุโหมกระหน่ำ มีต้นไม้เป็น

หลังคา ผืนดินเป็นเตียงนอน และมีสุสานเป็นบ้านของเรา

พวกเราเคยอาศัยพักพิงมาแล้วแทบทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นใต้ต้นไม้ ใต้สะพาน ตลาดสด ใต้เวทีโรงจิว ป่าร้าง ตามแต่สภาพอากาศที่ผันแปรไปตามฤดูกาล พุดได้ว่าไม่มีที่ไหนเลยที่เราอยู่ไม่ได้ ถ้าไปตามเมืองเล็ก ๆ เราก็กินอาศัยกันตามโรงเรียนบ้าง ศาลาตามสวนสาธารณะบ้าง สถานีรถไฟบ้าง หรือถ้าเป็นหมู่บ้านชนบท เราอาจพักกันตามสวนกล้วย ไร่อ้อย โรงเพาะเห็ด หลุมหลบภัย หรือแม้แต่ในเล้าหมูก็ยังเคย แต่ที่ที่เราอาศัยกันบ่อยที่สุดคงจะเป็นศาลเจ้าในสุสาน เพราะการนอนอยู่กับคนตายนั้นไม่ต้องถูกมองด้วยสายตาดูแคลน และที่สำคัญคือ คนตายไม่ไล่ตะเพิดพวกเราแน่

เคยมีคนถามว่า ทำไมผมจึงจำเรื่องราวในอดีตได้ละเอียดชัดเจนนัก ผมคิดว่าคงเป็นเพราะว่าชีวิตผมลำบากและสะเทือนใจมากเหลือเกิน ไม่ว่าจะการถูกเหยียดหยามอย่างไรก็เคยได้รับมาหมดแล้ว เรื่องแต่ละเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเหมือนเข็มแต่ละเล่มที่คอยทิ่มแทงใจผม แล้วผมจะลืมมันลงได้อย่างไร เพียงหลับตาลงครั้งใด เรื่องราวในอดีตก็แจ่มชัดขึ้นมาในความทรงจำ เหมือนแผลสด ๆ ที่เพิ่งเกิดขึ้นมาในหัวใจกระนั้น

แล้วจะให้ผมลืมมันลงไปได้ได้อย่างไรเล่า

ตอนที่ 3

คนจรจัดไม่มีสิทธิเจ็บไข้ได้ป่วย

ตั้งแต่เริ่มจำความได้ ชีวิตผมก็เร่รอนไปไม่มีที่สิ้นสุด

ในช่วงที่เราซัดเซพเนจรกันนั้น เนื่องจากพอมองไม่เห็น แต่เพื่อปกป้องพวกเรา พ่อจึงต้องพกอาวุธประจำกายไว้เสมอ ซึ่งได้แก่ ไม้คาน ไม้เท้า ก้อนหิน ตะปู และช่องที่ยามสมัยก่อนใช้ตีเพื่อบอกเวลา

ประสบการณ์จากการพเนจรมาหลายปี ทำให้พ่อกลายเป็นคนที่หูไวมาก แม้เพียงเสียงลมพัดใบไม้ไหว เสียงกระซิบเบา ๆ ลอยมาแต่

ไกล หรือกระทั่งเสียงงูเลื้อยในพงหญ้า พ่อพร้อมจะยกไม้เท้าขึ้นมาป้องกัน ภัยอันตรายที่ไต่ได้ยิบ คราใดที่พบกับโจร คนจรจัด หรือพวกซี้เมาเข้า พ่อก็จะมี เทคนิคสามอย่างคือ

ข้อแรก ดีซ่องสุดแรง ให้ตั้งจนคนแปลกหน้าตกใจวิ่งหนีไป

ข้อสอง ทำเป็นตั้งท่ามาตรฐานมวยจีน ให้ดูเหมือนว่าตัวเองนั้นเป็น นักบู๊มือหนึ่ง แล้วแก้งท่าหน้าตาให้ถ่มมึงทิ้งชิงชังเข้าไว้ เหมือนจะขู่ว่า “อย่ามายุ่งกับข้า”

ถ้าสองวิธีนี้ยังไม่ได้ผลอีก พ่อก็จะเปลี่ยนมาใช้เทคนิคข้อที่สาม คือ หยิบก้อนหินสามสี่ก้อนในถูงยามออกมาปาดไปทางคู่ต่อสู้ พ่อบอกว่าทำ นี้มีชื่อว่า “ท่าลิงเด็ดลูกท้อ” เคล็ดลับอยู่ที่การเคลื่อนไหวต้องรวดเร็วเป็นพิเศษ ภายหลังพ่อสอน “ท่าลิงเด็ดลูกท้อ” นี้ให้ผมและพี่สาวด้วย ดังนั้น ในถูงยามของเราจึงมีหินสองสามก้อนพกไว้เพื่อป้องกันตัวเสมอ

ทุกครั้งที่ครอบครัวเราเดินไปถึงหมู่บ้าน ก็มักจะเป็นที่ดึงดูดความ สนใจแก่ชาวบ้านที่ได้พบเห็นเสมอ บางคนเห็นครอบครัวเราแล้วก็ เวทนา จนต้องนำอาหารมาให้ตั้งแต่พวกยังไม่ทันได้เอ่ยปากขอเสียด้วยซ้ำ ไป ส่วนตัวผมก็เหมือน “พ่อวู้” ตัวหนึ่งที่ลากลูกวัวข้างหลังอีกเจ็ดตัวให้ ค่อยเดินตาม และแน่นอนพวกเราทุกคนเดินเท้าเปล่า

ชาวบ้านนอกสวนใหญ่มีสัตว์เลี้ยงกันทั้งนั้น ถ้าเดินไม่ระวังก็อาจ เหยียบโดนขี้วัว ขี้ควาย ขี้หมา หรืออาจเป็นขี้ของสัตว์อื่นเลอะติดเท้าของเรา ได้ เวลานั้นผมยังเด็กมาก ไม่รู้ว่าเหม็นหรือหอมอย่างไร รู้แต่ว่ามันเป็นเรื่อง ที่น่าขามาก แต่พอหัวเราะขึ้นมา ถึงพ่อจะตาบอด ไม้เท้าของพ่อก็จะลอยมา ฟาดผมดังเฝียะเข้าทันที แล้วพ่อก็จะให้ผมเอาขันไปตักน้ำตามบ่อมาล้างให้ สะอาดก่อน จึงค่อยเดินทางกันต่อ

การเดินทางด้วยเท้าเปล่าทุกวัน ทำให้ฝ่าเท้าของเราด้านจนเป็นชั้น

หนา ๆ หนาขนาดที่ว่าถ้าหากพลาดไปเหยียบโดนเศษกระจกเข้า ก็ไม่แน่ว่า เศษกระจกนั้นจะแทงทะลุเนื้อได้หรือเปล่า แต่ถึงจะพลาดไปเหยียบโดนตะปู หรือของแหลมคมอื่น ๆ เข้า พ่อก็มีวิธีรักษาแปลก ๆ เฉพาะตัวคือ ถ้าเหยียบ โดนตะปูหรือถูกเศษกระจกบาด ให้ใช้ดินทรายปิดปากแผลไว้ แต่ถ้าถูกหมา กัดก็ให้ใช้ขี้หมูมาทาแทนยา ไม่มีอะไรที่เรียกว่าอนามัยหรือไม่อนามัยเลย สำหรับพวกเราที่คลานเล่นกับพื้นดินมาตั้งแต่เล็ก ๆ หิวเมื่อไรก็หยิบดินหยิบ ทรายยัดใส่ปาก ใครให้อะไรมาก็กินลงไป บางครั้งเมื่อดข้าวหล่นลงพื้นก็ยัง เอามาใส่ปาก ไม่สนใจเรื่องสะอาดเรื่องสกปรก ได้แต่กลืนลงท้องไปเหมือน ๆ กัน

คนจรจัดไม่มีสิทธิเจ็บไข้ได้ป่วย เพราะพวกเรายังต้องเดินทางกัน ตลอด

ระหว่างที่เร่ร่อนไป พ่อก็จะคอยสอนให้ผมเก็บเอาพวกก้อนหิน เศษ กระจกและตะปูที่ตกอยู่ตามทางเดินออกไปทิ้ง หรือหากเป็นหลุมขนาดใหญ่ ให้ใช้ไม้ผูกผ้ามาปักไว้เป็นสัญลักษณ์ เพื่อไม่ให้คนที่รีบเดินตอน กลางคืนอาจไม่ทันระวังสะดุดล้มเป็นอันตรายได้ พ่อบอกว่า “เมื่อตัวเองเคย เจ็บมาแล้วก็อย่าให้คนอื่นมาเจ็บซ้ำรอยเดินอีก”

พ่อเป็นคนไม่มีการศึกษา แต่เรื่องราวมากมายที่พ่อได้สอนให้แก่พวก เราล้วนเป็นเรื่องที่ออกมาจากใจจริงทั้งสิ้น

ตอนที่ 4 **รู้ที่จะปรับเปลี่ยน รู้ที่จะหยุด**

ฟ้ายังไม่ทันสว่าง ผมกับพ่อก็ต้องเตรียมตัวออกจากที่พักกันแล้ว

จากที่พักของเราคือศาลเจ้าในสุสาน เดินออกจากสุสาน ข้ามเขาเตี้ย ๆ ลูกหนึ่ง ตัดผ่านทางเดินตามคันนาเล็ก ๆ ทะลุถนนเส้นเกษตรกรรม กว่าจะมาถึงหมู่บ้านที่ใกล้ที่สุดก็เป็นระยะทาง 1 – 2 กิโลเมตร ทางเดินก็แสนจะ ขรุขระ ผมต้องคอยจูงพ่อเดินด้วยความระมัดระวังไปตลอดทาง

พอมาถึงหมู่บ้าน พ่อก็จะพาผมไปเดินเคาะประตูตามบ้านที่ละหลัง ๆ ตอนนั้นผมยังเล็กมาก แล้วพ่อก็ตาบอดด้วย จึงทำให้มีเรื่องวุ่น ๆ เกิดขึ้นกันอยู่หลายครั้งที่เดียว เช่น ครั้งหนึ่งที่เรามาเคาะประตูบ้านหลังหนึ่ง พ่อประตูเปิดออกมา เจ้าของบ้านก็ถ่มน้ำลายใส่หน้าเราทันที พร้อมกับตะโกนด่าเสียงลั่นว่า “เคาะหาอะไร ตาบอดเรอะ ไม่เห็นหรือไงว่าเรากำลังจัดงานศพกันอยู่นะ! หา!” โธ่! ก็ผมมองไม่เห็นจริง ๆ ตอนนั้นผมยังสูงไม่ถึงร้อย เซนติเมตรดีเลย แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่ามีงานศพ พ่อรีบขอโทษขอโพยเขายกใหญ่ แล้วเราสองคนก็รีบหลบออกมา

เมื่อมาถึงบ้านอีกหลัง ยังไม่ทันจะเดินเข้าไปใกล้สักเท่าไร หมาตัวโตตัวหนึ่งเห่าเสียงดังขึ้นพร้อมกับกระโจนออกมาทันที เราตกใจใส่เกียร์ถอยหลังหนีแทบไม่ทัน คนหนึ่งตาบอด อีกคนหนึ่งก็เด็กเล็ก ไม่รู้จะวิ่งไปทางไหนดี ลุกสี่ลุกกลนวิ่งชนกันเองเข้า ผมโดนพ่อล้มทับเอาอย่างจัง เจ็บจนร้องไห้จ้า แถมยังถูกพ่อด่าซ้ำอีกว่า “หนอย! ขาดาบอดแล้วแกก็เลยไม่มีตาด้วยหรือไง”

ผมเอามือนวดหัวเขาข้างที่เจ็บ ร้องไห้พลาจุงพ่อเดินต่อไป พ่อก็ยังโมโหหนักเข้า ตะเบ็งเสียงดุดผมอีกว่า “แล้วแกจะร้องไห้หาอะไรอีก หา!”

ผมไม่กล้าส่งเสียงอีก พอน้ำมูกไหล ก็ได้แต่เบะปากเดินต่อด้วยความน้อยใจ ไม่ง่ายเลยกว่าจะมีคนนำอาหารเหลือที่บูดจนเริ่มส่งกลิ่นเปรี้ยวมาให้เรา กระนั้นเราก็ยังซาบซึ้งใจยิ่ง เผื่อขอบคุณแล้วขอบคุณเล่า จากนั้นก็มาเคาะประตูบ้างข้าง ๆ พ่อเจ้าของบ้านเปิดประตูผัวะออกมา ก็จ้องหน้าเราแล้วว่า “จนจนผีจะมารับไปอยู่แล้ว ยังต้องมาทำบุญทำทานให้พวกแกอีกหรือไงวะ ว่าแต่น้องชาย ไ้กับข้าวของพวกแกนั้นนะ เอามาเผื่อแผ่ให้พวกเรา กินบ้างได้ไหม!”

ผมรู้สึกตกใจมากที่เขาอยากได้อาหารของเรา จึงรีบจุงพ่อเดินหนีไป นึกไม่ถึงเลยว่า ในโลกนี้จะมีคนที่อยากได้แม้แต่ข้าวของขอทาน

ด้วย ผมไม่เข้าใจเลยจริง ๆ

ใกล้เที่ยงแล้ว อาหารในชั้นใบเล็กของผมเพิ่งจะได้มาแค่สองส่วนเท่านั้นเอง ไหนเลยจะพอกินกันทั้งบ้าน พอนึกขึ้นได้ว่าตอนนี้เป็นเวลาทีพ่อค้าแม่ค้าในตลาดสดของหมู่บ้านกำลังเก็บแผงกันพอดี ผมก็รีบจูงพ่อต๋องไปขอทานที่แผงผลไม้ทันที พวกเด็ก ๆ กลุ่มที่อยู่ไกล ๆ โนนเห็นเราเข้า ต่างพากันตะโกนล้อเลียนว่า “เร็วเข้า! รีบมาต๋องเร็ว ขอทานมาแล้ว ไ้อ้ตัวสกปรก ไ้อ้ตัวนารังเกียจ แหวะ ไ้อ้ขอทานตัวเหม็นมาขอข้าวเขากิน แหวะ”

พ่อค้าเจ้าของแผงคงจะสมเพชพวกเรา จึงหยิบเอาผลไม้ที่ชำรุดขายไม่ได้แล้วยื่นให้แก่พวกเราจำนวนหนึ่ง แม้ว่าผลไม้ที่พ่อค้าหยิบยื่นให้จะชำรุดแทบจะเน่าแล้ว แต่ผมก็ยังรู้สึกว่ามีช่างหวานหอมเหลือเกิน

พอได้ผลไม้มา ผมก็นำมาคัดส่วนดีเก็บไว้ให้สำหรับพ่อกับแม่ก่อน จากนั้นตัวเองค่อยกินส่วนที่เหลือ เมื่อหวนคิดถึงสมัยนั้นแล้ว ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเอาชนะความอยากของตัวเอง ยอมกินน้อยและกินแต่ส่วนที่แย่นี้ได้อย่างไร ไม่รู้ว่าความรู้สึกกตัญญูกตเวทีเหล่านี้ผมไปเรียนมาจากไหน ผมไม่รู้เลยจริง ๆ

ช่วงปี 1960 นั้น ได้หวันยังเป็นสังคมเกษตรกรรมเล็ก ๆ ประเทศหนึ่ง ประชากรทุกครัวเรือนไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดินหรือชาวนาก็ต้องพึ่งพาฟ้าฝนเป็นหลัก ฝนตกมากเกินไป พายุเร็วเข้าเกินไป หรือแล้งเกินไป ก็ล้วนแต่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเก็บเกี่ยวทั้งนั้น และในช่วงที่ประสบปัญหาภัยธรรมชาตินี้ ชาวบ้านก็จะหน้าดำคร่ำเครียด พวกเราก็ยิ่งขอทานได้ยากยิ่งขึ้นไปอีก แต่จะทำอย่างไรได้เล่า ในเมื่อทุกชีวิตก็ยังต้องอยู่ต่อไป ด้วยเหตุนี้พ่อจึงลงทุนซื้อสิงโตผ้ามาหนึ่งชุด ให้พี่สาวซึ่งตัวสูงกว่าอยู่ด้านหน้าเป็นหัวสิงโต ส่วนผมตัวเล็กกว่าอยู่ด้านหลังเป็นหางสิงโต แล้วเอาถุงใส่เงินเล็ก ๆ มามัดที่เอวกางเกงของเราสองคนไว้

ผมกับพี่สาวช่วยกันเข็ดสิงโต ทั้งร้องทั้งเต้นไปแทบทุกบ้าน ไม่ว่า

ชาวบ้านจะต้องการโชคลาภจริง ๆ หรือว่าต้องการจะไล่พวกเราก็ตาม แต่ก็ยอมควักเศษสตางค์จ่ายให้พวกเรามากบ้างน้อยบ้าง มีอยู่ครั้งหนึ่งเราสองพี่น้องพากันขีดสิงโตอยู่ที่หน้าบ้านหลังหนึ่ง เขิดอยู่นาน แต่เจ้าของบ้านก็ไม่ยอมเหลียวแลพวกเรารู้สึกที่ อากาศก็ร้อนจัด พวกเราอยู่ใต้ผ้าคลุมเหงื่อแตกชุ่มเสื้อผ้าไปหมด แต่เมื่อยังไม่ได้สตางค์ เราก้ไม่ยอมจากไปง่าย ๆ

ผมกับพี่สาวยิ่งเขิดก็ยิ่งมัน เต้นจนชนกันเอง ต่างคนต่างล้มลง แล้วก็ช่วยพยุงกันลุกขึ้นมาใหม่ เสียงกระดิ่งที่ติดอยู่กับผ้าคลุมสิงโตก็พลอยกระทบกันเกิดเสียงดังกรู๊งกริ้งนารำคาญ แต่ไม่นึกเลยว่าเจ้าของบ้านจะโมโหมากจนเข้าไปปล่อยหมาออกมาไล่พวกเรา และเพราะพี่สาวเป็นหัวสิงโต เธอจึงมองเห็นเขี้ยวอันแหลมคมของเจ้าหมาตัวนั้นก่อน เธอตกใจกลัวรีบหมุนตัวกลับหลังวิ่งหน้าตั้ง แต่ผมสิ ผมเป็นหางสิงโตอยู่ด้านหลัง มองไม่เห็นอะไรเลย เราสองคนจึงชนกันเต็มรัก จนสิงโตแทบจะพังหมด

ผมกับพี่สาวไม่เคยได้รับ "การเข้าคอร์ส" ฝึกฝนใด ๆ ทั้งสิ้น จะทำอะไรก็อาศัยแต่ครูฝึกสั่งจำเอาเท่านั้น ที่พากันขีดสิงโตก็ไม่เคยลงเท้าได้เข้าจังหวะเลย เอาแต่ว่าไม่ต้องหกล้มหัวคะมาก็ต้องถือว่าบุญโขแล้ว ความจนสอนให้เราเรียนรู้ที่จะปรับเปลี่ยน และการปรับเปลี่ยนทำให้ผ่านอุปสรรคไปได้ และที่คือปรัชญาของการอยู่รอด

ตอนที่ 5

ปรัชญาจากศพ

ความกดดันในชีวิตสอนให้ผมโตเร็วกว่าเด็กทั่วไป พออายุได้สี่ขวบ ผมก็เริ่มรู้จักหาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตัวเองแล้ว

เพราะเราต้องซัดเซพเนจรไปทั่ว เราจึงรู้ได้ไม่ยากว่าบ้านไหนมีคนตายบ้านไหนกำลังจัดงานศพ ขอให้เรารู้ เราจะเล่นไปถึงทันที เพื่อจะไปถามดูว่าทางบ้านนั้นขาดลูกมือบ้างไหม ต้องการคนแบก "เหลียนจู้" หรือ "เหลียนจง" บ้างหรือเปล่า ที่เรียกว่า "เหลียนจู้" และ "เหลียนจง" คืออุปกรณ์ที่บ้านเจ้าภาพงานศพใช้เป็นเครื่องนำขบวนในพิธีเคลื่อนย้าย

ศพ เดินอยู่หัวแถวถือธงแดงและธงขาว “เหลียนจู” คือการเอากันไม้ไฟ ผุธงแดง ส่วน “เหลียนจง” คือการเอากันไม้ไฟผุธงขาว ให้สองคนถือ ข้างละอัน ตามปกติคนที่ยืนหัวแถวถือเหลียนจู เหลียนจงนั้นจะเป็นลูกชาย ของผู้ตาย แต่ถ้าผู้ตายไม่มีลูกชายก็ต้องเชิญผู้อื่นมาช่วยถือให้

หลายคนอาจกลัวที่จะช่วยทำหน้าที่นี้ แต่สำหรับเด็กที่โตมาในสุสาน อย่างผมแล้ว การแบกเหลียนจูถือเหลียนจงไม่ได้เป็นเรื่องเลวร้ายอะไร นัก ก่อนอื่นเจ้าภาพงานศพก็ต้องห่ออั้งเป่าให้เรา ค่าแรงก็ประมาณ 2 – 3 เหมา รับเงินแล้ว เจ้าภาพยังจัดหาชุดกระสอบไว้ทุกซั๊กให้กับเราอีก ในพิธี ศพจะมีนักบวชนำสวด แล้วญาติ ๆ ในบ้านเจ้าภาพจะสวดตามที่ละ วรรค สวดมนต์เสร็จแล้วยังมีการแสดงกายกรรมอีกด้วย

การแสดงนี้ บางครั้งมีคนขี่ม้าเหล็กล้อเดียว บางครั้งก็เป็นการโยนรับ ลูกบอลหลาย ๆ ลูกพร้อม ๆ กัน นักแสดงบางคนใช้จมูกเป่าเครื่อง ดนตรี บางคนเหยียบกระดานไม้ที่วางบนลูกกลม ๆ ลื่นไปลื่นมา การแสดง เหล่านี้พอดูบ่อยเข้าก็ชักไม่มีอะไรแปลกใหม่ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือในบาง ตอนของการแสดง นักแสดงจะโยนขนมและลูกอมต่าง ๆ ให้เด็ก ๆ ที่มาดูการ แสดงอยู่รอบ ๆ และที่ผมทนยืนขาแข็งเป็นชั่วโมงก็เพื่อนาที่นี้ละ เป็นนาที่ที่ ผมรู้สึกตื่นเต้นดีใจที่สุด ผมกับพี่สาวต่างก็หยิบได้ขนมบิสกิตคนละ ชิ้น พี่สาวกัดคำเล็ก ๆ คำหนึ่ง เธอหันมาส่งยิ้มหวานให้ผม ถามว่า

“อาจิ้น ของเธอร่อยไหม” ชั้นที่พี่สาวหยิบได้นั้นเป็นขนมบิสกิตที่มี น้ำตาลกรวดสีชมพูโรยหน้า ส่วนของผมเป็นบิสกิตไส้เนย

“อืมม...อร่อย อร่อยมาก ๆ” ผมพูดพลางยัดขนมที่เหลืออีกครั้งเข้า ปาก พอเห็นพี่สาวกำลังกัดขนมทีละคำเล็ก ๆ ราวกับกลัวขนมจะหมดไป ผม ก็ได้แต่กลืนน้ำลายดังเอือก

“จั้นพี่แบ่งให้เธอครึ่งนึงก็แล้วกัน” พี่คงมองออกว่าผมอยากกิน อีก เธอบิบิสกิตให้ผม แต่บิสกิตนั้นกรอบร่วน มันจึงแตกง่าย พอเริ่มบิ

เท่านั้น เศษขนมปังก็ร่วงลงมา ผมรีบเอามือเข้าไปรองเศษขนมปังไว้ด้วยความเสียดาย จะกินทิ้งกินขว้างไม่ได้หรอก แล้วเราสองพี่น้องก็มองหน้ากันพร้อมกับหัวเราะออกมา

รสหวาน ๆ ของขนมและลูกอมพวกนั้น ผมยังจำได้ไม่รู้ลืมมาตราบนจนกระทั่งวันนี้

พองานศพสิ้นสุดลง โดยทั่วไปเจ้าภาพก็มักจะจัดโต๊ะกินเลี้ยง เพื่อเชิญญาติ ๆ และแขกที่มาร่วมงานรับประทานอาหารกัน ผมก็รองจนกว่าพวกเขาจะกินเสร็จ จากนั้นก็ขอ "ของเหลือ" ที่เทรวมกันมากิน แม้จะเป็นเพียงเศษอาหารที่มีทั้งรสเผ็ดเปรี้ยวหวานเค็มมัน ทุกรสชาติผสมรวมกันก็ตาม แต่นี่คืออาหารมื้อที่ดีที่สุดในชีวิตการเร่ร่อนขอทานของเราเลยก็ว่าได้ ในบางครั้งถ้าเศษอาหารมีมากพอ เราก็อาจจะมีเหลือไว้กินถึงพรุ่งนี้ได้ ไม่ว่ามันจะเย็นจะเปรี้ยวแค่ไหน เราก็กินกันได้ไม่ตะขิดตะขวง หากต้องการมีชีวิตต่อไปก็ต้องมีกระเพาะอาหารที่ทนทานเช่นนี้แหละ

สิ่งที่เราต้องระวังที่สุดคือ บางครั้งที่เจ้าภาพเทเศษอาหารรวมกัน ก็อาจเอาก้างปลาตกลงไปด้วย และหากบังเอิญน้องเล็ก ๆ กำลังหิวโหยอยู่ พอเห็นอาหารก็กระโจนเข้ามาตั้งหน้าตั้งตาคิน ไม่ได้ดูให้ดีเสียก่อน ผลของการไม่ระวังก็คือก้างปลาติดคอ เจ็บจนพวกเขาร้องไห้กันจ้าละหวั่น เราต้องช่วยกันทั้งตบหลังทั้งล้วงคอ กว่าจะเอาก้างปลาออกมาได้ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย

ข้อดีของการร่วมงานศพยังไม่จบเท่านี้ ทั้งชุดเสื้อขาวกางเกงขาวที่เราสวมอยู่นั้น พอถอดออก เจ้าภาพก็ให้เอากลับบ้านได้ เอาเถอะ ถึงจะเป็นชุดไว้ทุกข์ แต่ก็ดีกว่าไม่มีอะไรใส่เลยไม่ใช่หรือ และโดยทั่วไปเมื่อฝังศพผู้ตายแล้ว เจ้าภาพก็จะเอาเสื้อผ้าเครื่องใช้ของผู้ตายไปเผาหรือทิ้ง ผมเห็นแล้วก็แสนจะเสียดาย จึงรีไปขอเสื้อผ้าเหล่านั้น โดยไม่เลือกสีหรือขนาด (แน่นอนว่า เมื่อเทียบกับเด็กอย่างเราแล้ว เสื้อผ้าเหล่านั้นใหญ่กว่ามาก) เอาแค่ให้ความอบอุ่นได้ก็พอแล้ว ถ้าเสื้อตัวใหญ่เกินไป เราก็พับแขน

ขึ้นหลาย ๆ ทบ แต่ถ้าหากกางเกงยาวเกินไป ก็ได้แต่ปล่อยมันลากพื้นไป
อย่างนั้น บางมีมันก็พันแข้งพันขาจนสะดุดล้มไปก็มี

สิบปีมานี้ ทุกคนในบ้านเราได้ใส่แต่เสื้อผ้าเหล่านี้ ไม่เคยแบ่งว่าตัว
ไหนเป็นของใคร ใครหยิบได้ตัวไหนก็ใส่ตัวนั้น แล้วก็ยังมีเรื่องที่แสนจะน่า
อายอยู่อีกเรื่องคือ เสื้อผ้าของผู้ตายที่เขาทิ้งเป็นชุดชั้นนอกเท่านั้น ไม่มีชุด
ชั้นใน ดังนั้น ตลอดระยะเวลาที่เราเร่ร่อน ผมจึงไม่เคยใส่กางเกงในเลย!

ในช่วงที่ผมได้รับจ้างถือเหยียนจงเหยียนจุนั้น ทำให้ผมมีโอกาสได้
เข้าร่วมในพิธีกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ทั้งพิธีปิดฝาโลง พิธีเช่นไหว้ ตลอดจน
พิธีการฝังศพด้วย ผมได้เห็นภาพการลากจากกันทีละฉาก ๆ โดยเฉพาะตอน
ตอกฝาโลง หรือตอนขุดดินเพื่อฝังศพนั้น นับเป็นฉากที่เศร้าอาดูร
ที่สุด เพราะเหมือนเป็นการตอกย้ำว่าจะไม่ได้เจอผู้ตายอีกตลอดไป ญาติพี่น้อง
ของผู้ตายก็จะยิ่งร่ำไห้คร่ำครวญหนักยิ่งขึ้น บางคนถึงกับกระโดดลงไป
กอดโลงไว้ ไม่ให้เอาดินกลบโลงก็มี หรือที่ร้องไห้จนเป็นลมล้มพับไปก็
หลายคน พอเห็นความรักความอาลัยอย่างสุดซึ้งนี้แล้ว แม้คนนอกอย่างผม
ก็ยังอดร้องไห้ตามไปด้วยไม่ได้

เมื่อมาคิด ๆ ดู แม่พอกับแม่ผมจะเป็นคนพิการทั้งคู่ แต่อย่างไรท่านก็
ยังอยู่เคียงข้างผม เทียบกับพวกเขาที่ต้องเสียญาติมิตรไป ผมยังโชคดีกว่า
มาก ผมบอกกับตัวเองว่า การตอบแทนพระคุณพ่อแม่ท่านนั้นควรจะทำให้
ทันเวลา และควรจะทำนุถนอมสิ่งที่มีในตอนนี้ให้ดีที่สุด แต่ไหนแต่ไรมา
ตราบนานกระทั้งวันนี้ ผมไม่เคยโกรธหรือคิดที่จะกล่าวโทษพ่อแม่เลย อาจ
เป็นเพราะผมได้ข้อคิดนี้ตั้งแต่อายุสี่ขวบก็เป็นได้

ตอนที่ 6

แม่หายไปไหน

เข้าวันหนึ่งเมื่อผมและพี่สาวจูงมือกันเดินกลับจากออกไป
ขอทาน ตอนนั้นเกือบ ๆ สิบโมง ทันทีที่พ่อได้ยินเสียงเรากลับมาก็รีบหยิบ
ไม้เท้าเดินออกมาหา สีหน้าพ่อดูซีดเผือด บอกกับเราว่า “เร็วเข้า! แม่กับ

อาใจหายไปไหนก็ไม่รู้”

พอผมหันกลับมาดูก็พบว่าใต้ต้นไม้ั้นเหลือเพียงแต่เชือกและโซ่เปล่า ๆ ไม่มีแม่เงาของแม่กับน้องชาย ผมกับพี่สาวรีบวิ่งออกมาข้างนอก แล้วแยกย้ายกันออกไปตามหาแม่กับน้องชายคนโต เราต่างก็เดินไปตะโกนไป “แม่-อาใจ! อยู่ไหนกันนะ แม่!!!”

ทุกซอกทุกมุมของหมู่บ้านก็ค้นหาจนทั่วแล้ว แต่ยังไม่พบแม่แต่เงาของทั้งคู่ ทั้งหวั่นใจว่าพวกเขาจะหายตัวไป ทั้งกลัวว่าจะเกิดอุบัติเหตุขึ้น พี่สาวร้อนใจจนร้องไห้ออกมา กระนั้นขาทั้งคู่ก็ยังไม่ยอมผ่อนแรงวิ่งตามหา เสียงเรียกหาปนเสียงสะอื้นสะท้อนทั่วทั้งหมู่บ้านที่แสนยากจนแห่งนี้ ฟังแล้วให้ความรู้สึกวังเวงยิ่งนัก ฟ้าก็ยังไม่วายให้ฝนตกมาเวลานี้สักเม็ด น้ำฝนเปียกชุ่มทั้งน้ำฝนและเหงื่อ ไบหน้าสกปรกของเราโดนฝนชะล้าง ก็เลยดูมอมแมมเหมือนกับลูกแมวลายจรจัดยังงัยงั้น

เมื่อตามหาจนทั่วหมู่บ้านแล้วยังไม่พบ เราจึงเริ่มออกตามหาด้านนอกหมู่บ้าน ตะโกนกรู้อจนเสียงแทบไปหมด แต่ก็ยังไม่เห็นวีแววของแม่กับน้องชายคนโตเลยแม้แต่น้อย ทั้งคู่ต่างก็สติไม่สมประกอบ หากเดินออกไปไกลจริง ๆ กลัวว่าจะกลับมาไม่ได้ โช้! สวรรค์ แล้วผมควรจะทำอย่างไรดีล่ะนี่ ขณะที่ผมกำลังหวั่นใจอยู่คนเดียว สายตาก็พลันเหลือบไปเห็นเงาคนเคลื่อนไหวอยู่ในพงหญ้า ผมรีบกระโจนเข้าไปหาทันที ฮ้า! ไข่แม่จริง ๆ ด้วย! ขอบคุณสวรรค์ แม่! ไข่แม่ผมจริง ๆ ด้วย! ผมตะโกนลั่นออกมาด้วยความยินดี ตอนนั้นผมถึงได้เห็นว่าแม่ตกลงไปในบ่อน้ำข้างคันทนา

ดินะที่ไข่ยังไม่หลุดออกจากข้อมือแม่ ผมก็ออกจะไร้เดียงสาไปหน่อยที่เข้าใจว่า แค่ว่าไข่เหล็กได้ก็จะช่วยเอาตัวแม่ขึ้นมาได้ แต่ในความเป็นจริง แม่กลับไม่ได้ให้ความร่วมมือกับผมเลยสักนิด มีแต่จะใช้แรงดิ่งด้นกับผมเท่านั้น ต่างก็ยื้อยันกันไปมา ตูม! ตัวผมหล่นลงไปในน้ำ แอ้มหล่นลงไปก็ไม่เบาหนักทำเอาผมเปียกโชกไปทั้งตัวเลยทีเดียวนะ แต่ผมก็ยังไม่ยอมแพ้ ยังออกแรงดิ่งแม่ขึ้นจากบ่อน้ำ ตอนนั้นแม่เริ่มโมโหขึ้นมาบ้างแล้ว จึงต่อต้านผม

สุดแรง แล้วก็ผลึกผมลงไปในน้ำ ผมตะเกียกตะกายขึ้นมาใหม่อีก สองคน ต่างก็ล้มลงไปใบบ่อนั่นเอง ดีที่บ่อน้ำไม่ลึกนัก เราจึงไม่เป็นอะไรมาก แค่ กินน้ำโสโครกไปหลายสิบอึก กับน้ำเข้าตาจนแสบจะลืมไม่ขึ้นเท่านั้นเอง

แม่ต้องเข้าใจผิดคิดว่าผมเป็นคนร้ายแน่นอน จึงไม่ยอมกลับบ้านกับผม ผมจึงตะโกนบอกแม่ว่า “แม่! แม่ครับ! นี่อาจันเองนะแม่ แม่มองผมสิครับ นี่อาจันนะ!” แต่เสียงตะโกนก้องของลูกชายก็ไม่สามารถเรียกสติของแม่ให้กลับมาได้ แม่เพียงมองผมด้วยสายตาว่างเปล่าอยู่สองสามวินาทีก่อนที่จะตะโกนขัดขึ้นต่อ

ผมยืนอยู่กลางบ่อน้ำ ปล่อยโฮออกมาอย่างอดไม่ได้ แล้วโผเข้ากอดแม่ไว้แน่น แม่จะตอยจะทุบอย่างไร ผมก็ไม่หลบไม่ถอย ปากก็ตะโกนร้องให้ “แม่...แม่...นี่ผมเป็นลูกแท้ ๆ ของแม่นะ! แม่ ผมเป็นลูกที่แม่คลอดออกมา นะ แม่ผมอาจันนะแม่” มีบางครั้งที่ผมรู้สึกแค้นใจเหลือเกิน ในโลกนี้จะมีแม่สักกี่คนกันนะที่จำลูกตัวเองไม่ได้ แล้วทำไมคนคนนั้นถึงต้องเป็นแม่ผมด้วย

สักครู่ พี่สาวก็ตามมาพบเข้า เราสองคนช่วยกันทั้งปลอบทั้งชูแม่อยู่นานกว่าจะพาแม่ขึ้นมาจากบ่อน้ำได้ และกว่าจะลากแม่กลับมาถึงสุสาน “บ้าน” เราได้ ก็แทบจะหมดเรี่ยวหมดแรงกันเลยทีเดียว

พอกลับถึง “บ้าน” ผมกับพี่สาวก็หมดแรงล้มตัวลงกับพื้น หอบฮัก ๆ จนหายใจหายคอแทบไม่ทัน ส่วนพ่อโมโหมาก ครว้ไม่ไหวได้มือนึง มืออีกข้างก็ดึงโซ่ที่ข้อมือแม่ไว้ แล้วใช้ไม้เท้ากระหน่ำตีไม่ยั้งมือ แม่ที่นำสงสารของผมเนื้อตัวเปียกชุ่ม ทรดนึ่งกองลงไปกับพื้น ใต้แต่ร่องโอดโอย ผมกับพี่สาวตะโกนห้ามสุดเสียง “อย่าตีนะ อย่าตี” พ่อตีอย่างนี้เดียวแม่ก็ตายหรอก!” แต่พอกำลังโมโหจัด ไหนเลยจะยอมฟังเสียง เราไม่รู้จะห้ามอย่างไร เลยต้องคลานเข้าไปกอดแม่ไว้ คอยเอาตัวเองบังรับไม้เท้าของพ่อแทน จนพอรู้สึกตัวว่าที่ตีอยู่นะคือเราสองพี่น้อง ท่านก็ทั้งโกรธทั้งโมโหจนปาไม้เท้าทิ้ง แล้วพอก็ก็นไม่ไหวร้องไห้ออกมา

ในที่สุดเราก็กอดคอร้องไห้กันทั้งบ้าน

จนพ่อหายโมโห เราจึงนึกขึ้นได้ว่าน้องชายคนโตก็ยังไม่กลับบ้าน โธ่! ถึงจะตามหาแม่เจอแล้ว แต่อาใจสะ น้องไม่ได้อยู่ด้วยกันกับแม่ นี่ แล้วน้องไปไหนเสียล่ะ

พอนึกได้ ผมกับพี่สาวก็รีบออกตามหาอาใจทันที ดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว ผมได้แต่ภาวนาในใจให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยคุ้มครองให้อาใจปลอดภัย ถ้าคืนนี้หาน้องไม่พบ หากไม่เกิดอุบัติเหตุ น้องก็อาจจะเดินไกลออกไปเรื่อยและอาจจะไม่มีวันหวนกลับมาอีกเลยก็ได้ เมื่อคิดดังนี้ ผมกับพี่สาวก็รีบเร่งฝีเท้าขึ้นไปอีก ขณะที่วิ่ง ในใจของเด็กหกขวบอย่างผมก็อดเตือนตัวเองไม่ให้ร้องไห้ไม่ได้ ผมกลัวว่าเสียงร้องไห้ของผมจะไปปลุกคนตายที่อยู่ในหลุมให้ตื่นขึ้น แล้วพวกเขาอาจจะพากันลุกขึ้นมาจากหลุมที่ละศพ ๆ ยิ่งคิดก็ยิ่งกลัว รีบตัดใจวิ่งไปข้างหน้า ไม่กล้าหันกลับมามองข้างหลังอีกเลย

เราสองพี่น้องเหนื่อยจนแทบจะขาดใจ เราช่วยกันตามหาน้องจนทั่วหมู่บ้านอีกครั้ง แต่หมู่บ้านในยามค่ำคืนนั้นไม่มีแม้กระทั่งเงาของคน มีแต่เสียงหมาเสียงแมวเห่าหอนโด้ตอบกันไม่หยุดหย่อน และอาใจก็ดูเหมือนจะถูกกลืนหายไปกับความมืดด้วย เราต่างก็อ่อนล้ากันมาทั้งวันแล้ว แม้แต่คำว่าเหนื่อยก็ยังพูดไม่ออก บังเอิญมองไปเห็นข้างหน้ามีศาลเจ้าเล็ก ๆ ศาลหนึ่ง จึงพากันเดินเข้าไป พี่สาวบอกว่าเข้าไปไหว้เจ้าเสียหน่อย เพื่อท่านจะช่วยดลให้เราหาน้องชายได้พบ

เราจึงเดินเข้าไปในศาลเจ้าด้วยกัน ขณะที่คุกเข่าลงกำลังจะคำนับ ก็มีเสียงประหลาดดังขึ้นมาจากใต้โต๊ะเช่นไหว้ เป็นเสียงเหมือนคนพิมพ์ออยู่ ผมจึงลอกเลิกผ้าคลุมโต๊ะเปิดดู อ่า! ขอบคุณสวรรค์ ขอบคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่แท้อาใจก็มาหลบอยู่ใต้โต๊ะเช่นไหว้เอง เขามองหน้าเราอย่างใสซื่อ น้องผมสติไม่สมประกอบ เขาคงไม่มีวันรู้หรอกว่าวันนี้ผมกับพี่สาว

ต้องเสียน้ำตาด้วยความกังวลห่วงใยในตัวเขาไปมากมายเพียงไร

ในที่สุดครอบครัวของเราก็กลับมาอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน ทุกคน ล้วนหิวโซมาแล้วทั้งวัน ยังดีที่เมื่อเช้าเรายังพอขอข้าวมาได้บ้าง ให้พวกเขา กินกันไปเถอะ ส่วนผมกับพี่สาวไปที่ริมบ่อน้ำ นั่งยอง ๆ เอามือวิกน้ำใส่ ปาก กินทีละอึกใหญ่ ๆ เต็มกระเพาะที่หิวโหยให้เต็มไปพลง ๆ ก่อน และ แม้ว่ามันจะเป็นน้ำขม ๆ ผมก็ยอมกินอย่างเต็มใจ

ผมอธิษฐานต่อฟ้าดินว่า ขอเพียงให้ครอบครัวเราปลอดภัยกันทุกคน ต่อให้อาจันกับพี่สาวต้องกินน้ำในท่อประต้งชีวิต หรือแม้จะต้องขึ้นขมสั๊ก เพียงไรก็ให้เราได้รับภาระนี้เองเถิด

ตอนที่ 7

ดาบดอกกลาย

ครอบครัวเราพากันเดินขึ้นไปทางเหนือ จนมาถึงหมู่บ้านจัวหลาน ใน เขตเหมียวลี่

ก่อนหน้านี้เคยได้ยินว่าที่หมู่บ้านจัวหลานมีชาวจีนแคะอาศัยอยู่มาก มักจะจัดงานวัดกันอยู่บ่อย ๆ คำว่า "งานวัด" สำหรับพวกเรา "ชาวพรรคกระยาจก" แล้ว ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีราวกับหล่นมาจากสวรรค์เลยทีเดียว เพราะที่ไหนมีงานบุญที่นั่นก็ต้องมี "ของเหลือ" แน่ ๆ เพียงนึกถึงรสชาติอันแสนอร่อยของ "ของเหลือ" ก็ทำให้พวกเรามีแรงแรงฝีเท้าให้ไปถึงที่หมายเร็วขึ้นอีกมากโข

แต่น้องเล็ก ๆ บางคนก็ทนกับการเดินทางเป็นระยะไกลเช่นนี้ไม่

ไหว แม้ว่าจจะกลัวแสงกลัวไม้เท้าของพ่อจนไม่กล้าหยุดเดิน แต่บางครั้งมัน ก็เหนื่อยจริง ๆ เดินอยู่ดี ๆ เกิดหลับไปก็มี และบังเอิญว่าทางที่เราเดินมักจะ เป็นทางลัดคดเคี้ยวตามหมู่บ้านเล็ก ๆ ถ้าไม่ระวังก็อาจสะดุดก้อนหินหล่มลง ได้ ดับ! น้องชายคนเล็กหล่มหน้าทิ่มลงไปกับพื้น แล้วก็มีเสียงร้องโฮลั่น ของแกดังตามมา

เราไม่มีเวลาแม้แต่จะปลอบให้น้องหยุดร้องไห้ เพราะพ่อแสดงท่าที ให้เห็นว่าอย่างไรเราก็ต้องเดินต่อไป จะมีก็แต่พี่สาวเท่านั้นที่พุงแกเดิน ต่อ พลังปลอบแกเบา ๆ ส่วนผมนั้น ข้างหนึ่งต้องคอยจูงพ่อ อีกข้างหนึ่งก็ ต้องคอยพะวงว่าจะมีใครเผลอหล่มล้มลงไปอีกไหม เลยต้องเดินพลาวงกวาด ตาไปหน้าที่หลังที่ พ่อเห็นน้องชายคนโตเดินไปสั่พงกไป ก็ต้องรีบตะโกน เรียกเขา "อาไฉ! ตื่น ตื่น!" สักครู่ น้องสาวคนเล็กหัวเริ่มเอียงเหมือนจะล้ม ลงไปอีก ผมรีบใช้มือข้างที่ว่างเปล่าตบหน้าน้องให้รู้สึกตัวตื่นทันที

การเดินทางเป็นไปอย่างรีบเร่งเช่นนี้ เพื่อไปหาความอบอุ่นและความ อิ่มท้อง แม้การพักผ่อนสักเล็กน้อยก็ยังดูเหมือนความสบายที่มากเกินไป

ทันใดนั้น ผมได้ยินเสียงพี่สาวตะโกนขึ้นว่า "ว้า! อาไฉชี้แตก แล้ว" พ่อชะงักฝีเท้าทันที ผมหันกลับไปมอง แล้วก็เห็น "ก้อน ทองคำ" กำลังหล่นลงมาจากกางเกงเก่าขาดปุ่ปะของน้องชายคนโตจริง ๆ กลิ่นเหม็นสุดทนก็ตลบอบอวลตามออกมาทันที ทุกคนยกมือขึ้นอุดจมูก ไว้ มีแต่น้องชายคนโตสติทึบเท่านั้นที่ยืนยิ้มแฉ่งไม่รู้เรื่องอะไร ส่วนแม่ นั้นก็ยิงไปกันใหญ่เลย เอาแต่หัวร้องอหายนใช้มือข้างหนึ่งจับกางเกงตัวเอง แน่น แม่หัวเราะเสียท้องคัดท้องแข็งเลยทีเดียวน แล้วสายตาอันแหลมคม ของพี่สาวก็เลื้อยไปเห็นเข้า เธอร้องออกมาว่า "อ้าว! แม่ะแม่! ทำไมถึง ฉีราดใส่กางเกงอย่างนั้นล่ะ"

พี่สาวยังอุทานได้ไม่ทันจบประโยคดี ไม้เท้าของพอก็ลอยมาถึงเสีย แล้ว หวดแรกเข้าที่น้องชายคนโต แล้วหักโค้งกำลังจะลอยมาทางแม่ บ้าง ผมลืมนั้นไปหมดทุกอย่าง รีบกระโดดเข้าไปขวางหน้าพ่อไว้ กางแขน

ออกกันไม่เท่าของพ่อ ปากก็ร้องบอกว่า “พ่อ! อย่าดีเลย อย่าดีอีกเลยนะ พ่อ แม่กับอาใจไม่รู้เรื่องอะไรหรอก แล้วผมจะช่วยทำความสะอาดให้พวกเขาเองนะพ่อ อย่าดีพวกเขาอีกเลย ตีอย่างนี้เดียวพวกเขา ก็ตายหรอก”

ขณะที่ผมพูดนั้น ไม่เท่าก็ยังคงกระหน่ำลงมาที่ตัวผมอยู่ไม่ยั้ง เจ็บเสียนจนกลั้นน้ำตาไว้ไม่อยู่ เสียงตะโกนขอร้องก็อื้อแสบไม่เป็นเสียงคน แต่พ่อกำลังโกรธเหมือนจะคลั่ง ราวตีไม่หยุดและไม่ยอมฟังเสียงใด ๆ ทั้งสิ้น

พี่สาวกับน้อง ๆ ต่างก็ตกใจระโດดเข้ามาอดกั้นกลมดิก ทุกคนลืมนึกถึงเรื่องความสกปรกทุกอย่างไปเสียสิ้น

ส่วนผมร้องไห้จนไม่รู้จะร้องยังไง ได้แต่นั่งลงคุกเข่ากับพื้น ก้มหน้ารับไม้ของพ่อแต่โดยดี พ่อตีจนตัวเองเหนื่อยจึงยอมโยนไม้เท่าทิ้งไป แล้วทรุดตัวนั่งลงหอบกับพื้น แต่ผมก็ยังไม่วางขยับตัวเลยสักนิด

รอสักครู่ เมื่อเห็นว่าพ่อเริ่มหายโมโหแล้ว ผมจึงค่อย ๆ ขยับไปหาพี่สาว พาแม่กับน้องชายไปล้างตัวทำความสะอาดที่แม่น้ำใกล้ ๆ บริเวณนั้น ขาทั้งคู่ของผมถูกตีจนบวมและชาไปหมด เวลาเดินเหมือนเหยียบบนพื้นผิวที่เอียงลาด รู้สึกตัวลอย ๆ ไม่เหมือนเหยียบพื้นจริง ๆ ส่วนมือทั้งสองข้าง แม้ขยับแค่นิดเดียวก็เจ็บราวไปถึงกระดูก แต่ผมไม่มีมือเหลืออีก และก็ไม่มีเวลาที่จะนวดด้วย ผมต้องเร่งมือหน่อย ต้องรีบเช็ดล้างทำความสะอาดน้องชายคนโตให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่พ่อจะเริ่มโมโหขึ้นมาอีก ผมต้องเร่งอีกหน่อย ผมทำเหมือนสะกดจิตว่า “ไม่เจ็บนะ ไม่เจ็บ ไม่เจ็บเลยสักนิดเดียว อาจิ้นเจ็บไม่เป็นจริง ๆ นะ” ผมเชื่อว่าถ้าบอกกับตัวเองอย่างนี้แล้วจะได้ไม่เจ็บ แต่น้ำตาเจ้ากรรมไม่ยอมฟังเสียงยังคงไหลพรังพรูออกมาไม่หยุด

ต้องลำบากลำบากกันเสียขนาดนี้ก็จะมาถึงเมืองจัวหลานได้ ก่อนอื่นเราต้องหาที่ที่เราจะยึดเอาเป็นบ้านให้ได้ก่อน แล้วผมกับพี่สาวจึงจะถือขันบิน ๆ ออกไปขอทานอย่างหมดกังวลได้ พวกเราจนถึงขนาดขั้นที่ใช้ขอทานก็มีเพียงใบเดียวเท่านั้น เราต้องเดินไปกลับอยู่หลายรอบที่เดียวกว่าจะหาอาหาร

มาได้มากพอสำหรับทุกคน แต่พอนึกถึงเศษอาหารเหลือ ๆ เนื้อปลาติด
ก้าง กับเสียงทอกร้องของทุกคนในครอบครัวแล้ว ก็ทำให้เรามีพลังจูงมือกัน
วิ่งไป ๆ กลับ ๆ ขอดานในงานวัดรอบแล้วรอบเล่า

ขณะที่เรากำลังจะวนเวียนเข้าไปขออาหารรอบที่สาม บังเอิญได้พบ
กับชายจรจัดคนหนึ่งที่กำลังเข้ามาขอดานในบ้านที่เรากำลังจะขอ
เหมือนกัน เมื่อเรากำลังจะเคาะประตูบ้าน ชายจรจัดคนนั้นก็หันมาจ้องหน้า
เรา ผมกำลังจะหัดมือแต่เกิดนึกขึ้นมาได้ว่า ที่จริงเราก็คือเพื่อนร่วมอาชีพนี้
นา เขาไม่ควรจะเอาเปรียบผมอย่างนี้ ผมไม่สนใจว่าหน้าตาเขาจะดูร้ายสัก
เพียงใด ผมสบตาเขา และรวบรวมความกล้ายกมือขึ้นเคาะประตูอีก
ครั้ง คราวนี้เขาปิดมือผมออกพูดขึ้นว่า “ออกไป แกสองคนนี่ไม่รู้จักดูแล
นะ ไม่เห็นหรือใจว่าฉันยืนอยู่ตรงนี้แล้ว” พี่และผมมองเขาอย่างไม่เข้าใจอยู่
นานประมาณ 5 วินาที เขาถ่มน้ำลายแล้วเงยมือขึ้นทำท่าจะตีเรา ปากก็ขูไป
ด้วยว่า “มองหาสวรรค์วิมานอะไร เดี่ยวเหอะ เดี่ยวพ่อก็ควักลูกตาออกมาชะ
หรงอก” เขาทำท่าดูมากเหมือนกับจะกินเราเข้าไปในท้องอย่างนั้นแหละ เรา
สองพี่น้องเห็นแล้วก็ตกใจกลัวกันลนลาน พี่สาวรีบลากมือผมหนีออกมา

“ทำไมต้องดูขนาดนี้ด้วย ก็เราไปถึงก่อนซัด ๆ” ผมพูดอย่างไม่ยอม
แพ้

“อาจัน ช่างมันเถอะ อย่าหาเรื่องเล่นนา” พี่สาวพูดด้วยน้ำเสียงสั้น
เครือเล็กน้อย

“ระวังให้ดีเหอะ! คอยดูนะ เดี่ยวผมจะไปชกหน้ามัน” ผมยังดี้อดดึง

“อาจัน!”

พี่สาวทำเสียงดุให้ผมเจียบ แต่ใจผมกลับคิดว่าเราก็คือขอดานเหมือน
ๆ กัน แล้วทำไมต้องมารังแกกันอย่างนี้ด้วยเล่า ผมโกรธมาก เดินไปก็เตะ
หินตามข้างถนนแรง ๆ เพื่อระบายอารมณ์ไปตลอดทาง

พวกเราลองเปลี่ยนเส้นทางใหม่ เดินไปแถวโรงจิวเผื่อว่าจะโชคดี
ขึ้นมาบ้าง

ตั้งแต่เกิดมาผมยังไม่เคยเห็นงานวัดที่ไหนคึกคักเท่าที่นี้มาก่อน
เลย บนเวทีจิวมีนางเอกกำลังร้องหม่ร้องไห้พร่ำรำพันถึงพระเอกใจดำ ชุดที่
ใส่ก็สวยสดงดงาม ชายแขนเสื้อสะบัดไปมาน่าดูนัก แต่ยังไม่สำคัญ
เท่าไร ที่เด็ดไปกว่านั้นคือ แผงต่าง ๆ ที่ขายของอยู่หน้างานนั้น มีขายทั้ง
ผลไม้เชื่อมเสียบไม้ ขนมสำลี ดุกตาป็นน้ำตาล มีของน่ากินต่าง ๆ แทบทุก
ชนิด แล้วก็ยังมีแผงยิงปืน ยิงลูกโป่ง ปาเป้าเอารางวัลอีกด้วย นอกจากนี้
ยังมีแผงขายผลไม้ ที่แผงนี้เขาจัดเรียงแตงโมที่ผ่าเป็นซีก ๆ ไว้ขายด้วย เนื้อ
แตงโมนั้นสีแดงฉ่ำดูน่ากินชะมัด

ผมกลืนน้ำลายดังเอือก

ชาวบ้านต่างหอบลูกจูงหลานมาเที่ยวงาน และแน่นอนว่าผู้ปกครองก็
จะต้องซื้อของกินของเล่นให้กับเด็ก ๆ ด้วย แต่ผมกับพี่สาวไม่มีเงิน จึงได้แต่
ยืนตาปริบ ๆ มองดูเด็ก ๆ คนอื่นที่เล่นทั้งกินกันอย่างเพลิดเพลิน

มีเด็กหญิงผมเปียคนหนึ่งถือขนมสำลีคำเบ้อเริ่มเข้าไปในปากเรียบร้อย
แล้ว ผมเผลอแลบลิ้นออกมาเลียตามเธอบ้างโดยไม่รู้สีกตัว เหมือนกับ
ตัวเองก็กำลังกินขนมสำลีอยู่เช่นเดียวกัน

ยังมีเด็กชายอีกคนหนึ่งใช้มือทั้งสองประคองแตงโมที่รูปร่างเหมือน
พระจันทร์เสี้ยวอยู่ แล้วก็เริ่มดูดจิบ ๆ จากด้านซ้ายไปด้านขวา หยุดนิดหนึ่ง
แล้วก็เริ่มใหม่จากด้านขวาไปด้านซ้าย น้ำหวานจากแตงโมที่แสนชุ่มฉ่ำเลอะ
ปากของเขาแล้วค่อย ๆ ไหลเป็นทางยาวย่อยตามแขนลงสู่พื้นเป็นหยด ๆ ผม
สูดปากตัวเองเต็มที รู้สึกเสียดายน้ำแตงโมที่ไหลหยุดตึง ๆ ลงพื้นนั้น
เหลือเกิน

ไม่นาน เด็กชายก็กินแดงโมเสร็จ เห็นแม่ทำท่าว่าจะไปแล้ว จึงโยนเปลือกแดงโมทิ้งที่พื้นแล้วรีบวิ่งตามแม่ไป ผมกับพี่สาวสบตากันราวกับรู้ใจ เราสองคนค่อย ๆ เขยิบตัวไปช้า ๆ จนถึงเปลือกแดงโม เหลียวซ้ายแลขวา เมื่อเห็นว่าไม่มีใครสนใจเรา ผมก็แอบเตะเปลือกแดงโมชิ้นนั้น เตะครั้งเดียวไม่แม่น ต้องเตะอีก 2 – 3 หนจนเปลือกแดงโมเข้ามาอยู่ในมุมใต้ แล้วเราสองคนก็รีบวิ่งซุกเข้าไปในมุมนั้นทันที เรานั่งยอง ๆ ลงกับพื้นอย่างรีบร้อน แล้วหยิบเปลือกแดงโมขึ้นมา พี่สาวกัดก่อนเป็นคำแรก เธอยิ้มแล้วยื่นส่งให้ผมบ้าง ผมกัดเปลือกแดงโมแรง ๆ หนึ่งคำ อืม! หวาน หวาน หวาน จังเลย อร่อยจัง! ผมกับพี่สาวไม่เคยกินแดงโมมาก่อนเลย รสชาติของมันช่างหอมหวาน อร่อยน่าประทับใจเหลือเกิน แม้ว่าจะไม่มีเนื้อสีแดง ๆ ของแดงโมเหลืออยู่แล้ว แต่เราก็กินผลัดกันกิน ผลัดกันดูดน้ำแดงโมกันคนละคำ

ขณะกำลังดื่มด่ำกับการกินแดงโมอยู่นั้น ก็มีเท้าโต ๆ คู่หนึ่งมาหยุดอยู่ตรงหน้าเรา ผมกับพี่สาวแหงนหน้าขึ้นมองพร้อมกัน ขอทานหนุ่มที่เพิ่งเจอเมื่อกีฬานี้เอง

เขาลดเสียงลงต่ำพูดกับเรา “พ่อของพวกแกคือไอ้บอดนั้นใช่ไหม ระวังตัวกันไว้ให้ดีเหอะ อย่านมัวแต่เอาตาไปเก็บไว้ที่ตุต จะมาหากินแถวนี้ ทำไมไม่รู้จักสืบให้ดีเสียก่อนวะ...” แล้วก็ตามมาด้วยคำหยาบคายอีกเป็นชุด ๆ ผมกับพี่สาวตกใจ งงจนอ้าปากค้าง เป็นเวลานานกว่าพี่สาวจะได้สติ โยนเปลือกแดงโมในมือทิ้งไป แล้วรีบแย้งขึ้นว่า

“คุณน้าคะ! ขอโทษค่ะ พวกเรายังเด็กอยู่ โปรดเมตตาปราณีให้อภัยพวกเราด้วยเถอะนะคะ” ขอทานหนุ่มไม่ได้สนใจสักนิด แถมยังตะคอกอีก “ยังจะพูดมากอีก!” แล้วก็ฟาดฝ่ามือลงที่หน้าพี่สาวเข้าเต็ม ๆ คนที่อยู่ใกล้ ๆ แถวนั้นเริ่มหันมามองกัน อาซิมคนหนึ่งตะโกนโวยวายขึ้น ผมกำลังงงอยู่ว่า ผมควรจะทำอย่างไรต่อไป พอได้ยินเสียงคนตะโกนเรียกชื่อผม

“อาจัน!” เสียงของพ่อผมนั่นเอง

พ่อแกว่งไม้เท้าตรงเข้ามาแล้วพาดลงที่ตัวขอทานหนุ่มนั้นเข้าพอดี ผมรีบช่วยเหลือพ่อด้วยการกระโดดเข้าไปกอดขาขอทานหนุ่มคนนั้นเอาไว้ ผมออกแรงรัดขาแกเอาไว้ให้แน่นที่สุด แม้ว่าพ่อจะตาบอด แต่ท่านเป็นคนรวดเร็วและความรู้สึกไว จึงกระโดดโถมตัวลงมาได้อย่างแม่นยำ สองคนตีกันนิ้วเนียเสียแยกไม่ออก แต่ด้วยความหลักแหลมกว่า พ่อจึงลงมือจัดการกับจุดยุทธศาสตร์สำคัญของศัตรูก่อนทันที ขอทานหนุ่มร้องเสียงหลงเสียจนน่าเวทนา แล้วผมกับพี่สาวก็ช่วยกันกักต้อนตามแขนขาของคุณต่อสู้อยู่ท่ามกลางความโกลาหลนี้ ผมก็ถูกทุบตีเข้าเสียหลายหมัดทีเดียว เจ็บจนร้องไห้ออกมา ได้แต่ร้องว่า "ตีคนตายแล้ว! ตีคนตายแล้ว!"

โชคดีที่งานวัดคนเยอะ จึงมีคนเข้ามาห้ามเอาไว้เสียก่อน แต่กว่าจะจับพ่อกับขอทานหนุ่มนั้นแยกออกจากกันได้ก็ไม่ง่ายเลย ผู้คนวิพากษ์วิจารณ์กันแข็งแะ รุมประณามขอทานหนุ่มว่า "มือก็ดี ดินก็ดี ยังมีหน้ามารังแกเด็กกับคนตาบอดอีก แย่จริงเชียว!" ขอทานหนุ่มไม่กล้าพูดอะไรอีก นอกจากรีบวิ่งกะโผลกกะเผลกกลากขาที่ได้รับบาดเจ็บหนีออกไป

ส่วนพ่อที่นั่งหอบอยู่กับพื้นคงจะได้รับบาดเจ็บอยู่ไม่น้อย พ่อใช้มือข้างหนึ่งกดท้องไว้ ผมกับพี่สาวโผล่เข้าไปกอดพ่อไว้แน่นแล้วก็ร้องไห้กันใหญ่ ผู้คนต่างแยกย้ายกันไปหมดแล้ว เหลือแต่เพียงนางเอกจิวที่ยังคงพรั่ำรำพันไม่รู้จบอยู่บนเวที

ตอนที่ 8

ขอทานกำมะลอ

จากเหตุชกต่อยที่งานวัด ทำให้ร่างกายพ่อซ้ำในไม่น้อย ไม่เพียงเดินเหินลำบาก แม้จะกลืนอาหารก็ยังดูเป็นเรื่องยาก แต่เมื่อพอนึกถึงความทุกข์ทรมานของพวกเราที่กว่าจะย้ายกันมาถึงที่นี่ได้ พ่อก็ไม่ยอมเสียเวลาหยุดพักผ่อน ดึงดันที่จะออกไปขอทานให้ได้ ไม่ว่าเราจะอ่อนแออย่างไรก็ตาม

พ่อเริ่มต้นด้วยการแบ่งงานกันก่อน เนื่องจากที่งานวัดมีคนมาไหว้พระกันไม่ขาดสาย และผู้คนเหล่านี้ก็มักจะเต็มใจและพร้อมจะทำบุญทำทานอยู่

แล้ว พ่อจึงให้ผมจูงมือท่านไปที่หน้าวัดก่อนเป็นอันดับแรก แล้วเลือกหาทำเลที่นั่งให้ดี จากนั้นพ่อก็จะนั่งขอทานอยู่ที่นั่นคนเดียว ให้พี่สาวอยู่บ้านคอยดูแลทุกคน ส่วนผมก็ให้ไปเดินขอทานตามบ้าน

เมื่อตกลงกันได้แบบนี้แล้ว ผมจึงจูงมือพาพ่อออกไปจากบ้านก่อน ในช่วงปี 1960 ตามบ้านนอกยังไม่มียานยนต์หรือรถเครื่องใช้ จะมีก็แต่เกวียนวัวลากที่ใช้ขนข้าวหรือบรรทุกอ้อยเท่านั้น ในสมัยนั้นจึงมีแต่ถนนโรยกรวด ไม่มีถนนลาดยาง เวลาผมจูงพ่อเดินไปจึงต้องระมัดระวังแทบทุกฝีก้าว พอมาถึงใกล้ ๆ บริเวณงานก็เริ่มมองเห็นหลังคาเต็นท์ที่กางไว้ มันทวนให้คิดถึงบรรยากาศอันแสนคึกคักของงานในคืนเมื่อวาน ผมแทบจะซ่อนความตื่นเต้นเอาไว้ไม่อยู่ พ่อหันประตูดุ ผมก็พยายามยัดคอออกไปมองข้างนอกไกล ๆ โนน คิดถึงความหวานหอมของแตงโม ขนมน้ำส้ม แล้วใจเริ่มลอยละล่องไปไกล แล้วทันใดนั้นเองก็ได้ยินเสียงพ่อร้องดัง “โหย!”

เรื่องของเรื่องก็คือ ผมมัวแต่คิดเพลินจนลืมช่วยดูให้พ่อว่าข้างหน้ามีชื่อประตูอยู่ แต่เพราะพ่อก็ตัวสูงกว่าผมที่เพิ่งจะหกขวบเท่านั้น ตัวก็เล็กนิดเดียวระดับสายตาก็ต่ำ บวกกับมัวแต่ใจลอยด้วย หัวพ่อก็เลยชนเปรี้ยงเข้ากับชื่อประตูพอดี

ผมตกใจจนตัวแข็งเป็นหิน เห็นพ่อใช้มือข้างหนึ่งกุมหน้าผาก มืออีกข้างกอดท้องที่ได้รับบาดเจ็บเมื่อวานนี้ ผมทายไว้ได้เลยว่าตัวเองต้องโดนฟาดแน่ ความจริงงานจูงพ่อเดิน ใครว่าเป็นเรื่องกล้วย ๆ คนหนึ่งตัวสูงอีกคนหนึ่งตัวเตี้ย คนหนึ่งเด็กอีกคนหนึ่งแก่ ระดับสายตาก็ต่างกัน จังหวะการก้าวเท้าก็ไม่เท่ากัน คนหนึ่งก้าวยาวอีกคนหนึ่งก้าวสั้น เดินไปด้วยกันทีไร ถ้าไม่ใช่ผมสะดุดก็ต้องเป็นพ่อหกล้มอยู่ทุกครั้งไป เดียวก็เหยียบขี้ควาย เดียวก็เหยียบโดนหมากฝรั่งเข้า พ่อพ่อโมโหก็มักจะระบายอารมณ์ใส่ผม

ขณะที่ผมกำลังหวาดกลัวจนเนื้อตัวสั่นเทา ลู่ ๆ ผมก็ยื่นมือมา “ตายแน่ ตายแน่!” แต่พ่อเพียงแต่วางมือไว้บนบ่าผม แล้วพูดเบา ๆ ว่า “แกก็ตาบอดเหมือนกันแหละ เอ้า! ทำไมยังไม่เดินอีก”

คนเรานี้ก็แปลกดีนะครับ ตอนที่ถูกตีก็อยากจะร้องไห้ ตอนนี้ไม่ถูกตี แต่กลับรู้สึกชอบตาร้อนเหมือนน้ำตาจะไหล

เพราะมีงานวัด จึงทำให้เกิดขบวนการกลุ่มขอทานรวมตัวกันขึ้น ผมสังเกตดูตลอดทาง มีคนแก่งทำเป็นแขนขาตขาคา บางคนเอาผ้าดำโพกหัวไว้ปลอมตัวเป็นยายเฒ่าแก่ ๆ บางคนนั่งร้องไห้ร้องไห้รำพันชีวิตอันน่าสังเวชของตนเอง ใช้สารพัดมารยาทล่อลวง ถึงขนาดจะฆ่าตัวตายก็ยังมิ บางคนยอมลงทุนโกนหัว สวมจีวร มือข้างหนึ่งถือลูกประคำ อีกข้างหนึ่งอุ้มบาตรปากก็พิมพ์ว่า "อามิตตาพุทธ! อามิตตาพุทธ!"

จะมีก็แต่ "พวกเดียวกัน" อย่างเราเท่านั้นที่พอจะดูออก ขอทานตัวปลอมพวกนี้ กลางวันจะเป็นเพื่อนร่วมอาชีพกับเรา แต่พอตกค่ำจะใส่วิกแต่งตัวด้วยชุดสากลโก้หรู เข้าพักโรงแรมมีระดับ กินเหล้าชั้นเยี่ยม

แล้วผมก็พาพ่อเดินมาถึงข้าง ๆ กระจ่างรูปทองด้านหน้าวัดได้จริง ๆ ตอนนี้งบรดาขอทานทั้งหลายนั่งเรียงกันเป็นแถว บางคนทั้ง ๆ ที่แขนขาแข็งแรงดี ตาก็มองเห็น ไม่รู้จริง ๆ ว่าจะมาขอทานทำไมกัน หากคนที่ไหวพระออกมาจากวัดมีเศษสตางค์ในกระเป๋ายะอะ ก็อาจจะได้ทานกันทุกคน คนละนิดหน่อย แต่ถ้ามีเศษสตางค์น้อย นั่นก็ต้องแล้วแต่อารมณ์เขาว่าอยากจะให้ใคร

พอผมช่วยหาที่นั่งให้พ่อได้แล้ว พ่อก็เร่งให้ผมออกไปขอข้าวทันที

ทุกครั้งที่ไปเคาะประตูตามบ้านแต่ละหลัง ไม่ง่ายเลยกว่าจะมีบ้านที่ยอมเปิดประตูออกมา แต่จู่ ๆ ก็ไม่รู้ว่าจะขอทานเขาเปมาจากไหน รีบเข้ามาสวมรอยเหมือนว่ามาด้วยกันกับผม เจ้าของบ้านไม่รู้เรื่องด้วย ก็เอาข้าวที่เหลือส่งให้กับขอทานเขาเปคนนั้นไปหมดเลย ที่ร้ายกว่านั้นคือ พ่อได้ข้าวไปแล้ว ไข่เป้นั้นก็วิ่งลี้วจากไปทันที ความจริงแล้วชายคนนั้นไม่ได้ขำพิการสักหน่อย เขาแก่งทำต่างหาก แล้วก็ยังมีบางคนก็แก่งทำเป็นใบ้ ทำมือไม่ออก

ท่าทางเพื่อขอข่าวกับเจ้าของบ้าน พอเจ้าของบ้านหมุนตัวกลับเท่านั้นแหละ ไข่ไก่คงจะไม่พอใจที่เจ้าของบ้านให้อาหารที่ไม่ดีพอหรือไม่มากพอ เลยตะโกนด่าออกมาว่า “เ...ด” เล่นเอาผมตกอกตกใจเสียแทบแย่

ขอทานกำมะละมามีมากจริง ๆ บางครั้งถ้าแก่เนี่ยเปิดประตูออกมาเห็นผมเข้าก็รีบโบกมือไล่ผมอย่างรังเกียจ บอกว่า “ให้ไปแล้ว! ให้ไปแล้ว! ก็เพิ่งจะให้เพื่อนแก่ไปอยู่หยก ๆ บ้านนี้ไม่มีอะไรจะให้พวกแก่แล้ว” เป็นอย่างนี้อยู่นาน ชันใบเล็กในมือผมยังว่างเปล่าอยู่เลย ขณะที่กำลังคิดจะเปลี่ยนไปขอทานที่ซอยอื่น ลู่ ๆ ผมก็รู้สึกเวียนหัวและปวดท้องขึ้นมาอย่างรุนแรง เสียงท้องร้องดังจ๊อก ๆ อยู่ตลอดเวลา โกงเงินจนแทบจะยืนไม่อยู่

ไม่ได้นะ! ผมจะพักไม่ได้เด็ดขาด วันนี้ผมยังขอทานอะไรไม่ได้เลย จะให้ทั้งบ้านอดเหมือนผมนะหรือ แต่ว่า...ผมปวดท้อง...ปวด...ปวดเหลือเกิน...จะทำยังไงดีล่ะ ผมลองเอามือกุมท้องไว้แล้วก็พบว่ามันช่วยให้รู้สึกดีขึ้น ผมจึงยกมือทั้งสองข้างไขว้กันไว้ที่เอวแทนเข็มขัด แล้วออกแรงรัดให้แน่นเข้าเหมือนใช้เชือกรัดไว้ที่เอว รัดแน่นเสียจนตัวเองแทบจะหายใจไม่ออก ผมคิดว่าถ้าทำแบบนี้แล้วอาจทำให้รู้สึกดีขึ้นมาได้บ้าง จึงฝืนลุกขึ้นมาใหม่ แล้วอดทนเดินไปที่บ้านหลังถัดไป

ที่จริงการทนฝืนอย่างนี้ก็ไม่ได้ทำให้รู้สึกดีขึ้นมาสักเท่าไรนัก แถมยังทำให้ผมรู้สึกอยากเข้าส้วมอีกด้วย แต่มองไปมองมาแล้วดูท่าจะไม่มีทางให้ผมปลดทุกข์ได้เลย จึงจำเป็นต้องเข้าไปถ่ายที่ที่นาข้างทาง แต่ช่วยจริง ๆ เลย! ดันมีชาวนาเดินผ่านเข้ามา ผมรีบหยิบก้อนหินที่อยู่ข้าง ๆ ขึ้นมาเช็ดก้นทันที แต่พอกำลังจะลุกไป ชาวนาก็ทวาดผมว่า “ไอ้เด็กเวร! แกจะหนีไปไหน จะชี้ก็ไม่รู้จักไปเข้าส้วม กลับมาเลย กลับมาเดี๋ยวนี้นะ!”

ผมสะดุ้งเฮือกตกใจแทบตาย ได้แต่คำนับขอโทษแล้วขอโทษอีก ชาวนาคนนั้นจ้องผม สั่งให้ผมหาวิธีการกับ “ทองคำ” ของผมให้จงได้

แล้วผมจะทำยังไงดีนี่ ก็มลงดูชันใบเล็ก เครื่องมือหากินในมือยังคง

ว่างเปล่าอยู่ คิดว่าสักครู่ก็จะต้องใช้ชั้นใบนี้หากินต่อไปอีก แต่ถ้าผมไม่ใช่ชั้นใบนี้टक "ทองคำ" ไปทิ้งแล้ว จะให้ผมใช้มือหยิบไปทิ้งหรืออย่างไร ในที่สุดผมจึงจำเป็นต้องทฤษฎีกับทุกคน โดยเอาชั้นใบที่พวกเราใช้กินข้าวกันมาटक "ทองคำ" กองนี้ไว้ชั่วคราวก่อน แล้วก็หันมาขอโทษชาวนาคนั้นอีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะรีบวิ่งแฉ้นออกมา เร็วเข้า ผมวิ่งเร็วจี๊ดิงมาที่แม่น้ำ แล้วรีบล้างเจ้าชั้นน้อยคู่ชีพให้สะอาดหมดจด แต่ยังไงผมก็ยังไม่รู้สึกวากลีนอุจจาระยังลอยตลบบอบอวลอยู่ พอนึกถึงวากชั้นใบนี้คือขามที่เราใช้กินอาหารกันอยู่ทุกวัน ช่างน่าขยะแขยงจริง ๆ ยิ่งนึกก็ยิ่งขัดแรงแฉ้นอีกหลาย ๆ ครั้ง เฝาบอกตัวเองในใจวาก "เรื่องนี้ต้องไม่ให้พ่อรู้เด็ดขาด!"

พอจบเรื่องนี้มาได้ ท้องก็ยิ่งหิวจัดฉ้น หิวจนมือไม่สั่นไปหมด ระหว่างทางที่เดินกลับไปหมู่บ้าน ผมรู้สึกหงุดหงิดและทุกข์ใจมาก ใครเล่าจะอยากเกิดมาในครอบครัวที่มีพ่อเป็นขอทานตาบอด แม่เป็นคนปัญญาอ่อน ต้องคอยเลี้ยงดูพวกเขาตลอดชีวิตบ้างละ แต่พอก้มลงมองเห็นเจ้าชั้นใบน้อยในมือที่ยังว่างเปล่าแล้ว ก็กังวลวากจะกลับไปบอกพ่อยังไง ผมก็เลยเอาชั้นมาเชกหัวตัวเองแรงแฉ ๆ หนึ่งที โทษตัวเองวาก เรานี้ช่าง "ใช้การไม่ได้" เลยจริง ๆ พลอยสึมไปวากเจ้าชั้นใบนี้เพิ่งใช้ใส่ขี้มาอยู่หยก ๆ แล้วผมก็ใช้ชั้นใบนี้ครอบหัวไว้ เดินไปคิดไปวากจะทำอย่างไรดีหนอ แล้วลู่ ๆ ก็เกิดแสงสว่างวาบฉ้นมาในตาผม ที่หน้าประตูบ้านหลังหนึ่งมีขามข้าวหมาเล็ก ๆ วางอยู่ ผมปรีเข้าไปด้วยความดีอกดีใจ พอมองไป "อู๋ฮู!" ในขามมีข้าวเหลืออยู่จริง ๆ ด้วยแสะ แม้ว่าเมล็ดข้าวนั้นจะแห้งกรังไปหมดแล้ว แถมยังมีมดติดไต้ยั่วเยี้ย แต่คนที่หิวโซอย่างผมไม่มีทางมองเห็นสิ่งเหล่านี้หรอก

ผมก้าวไปข้างหน้าอย่างระมัดระวัง เมื่อมองซ้ายมองขวาฉ้นใจแล้ววาก หมาเจ้าของข้าวไม่ได้อยู่ใกล้ ๆ จึงทำตัวสับสนกับกำแพง ค่อย ๆ เขียบเข้าไปใกล้ขามข้าวหมา รีบหยิบขามข้าวหมาฉ้นมาอย่างรวดเร็ว แล้วรีบโกยข้าวเข้าปากสองสามคำ พอกำลังจะวางจานไว้ตรงที่เดิม ประตูบ้านก็เปิดดั่ง "แอ็ด..." ออกมา

“อ้าว! เด็กคนนี่นี่ ทำไมย้อนกลับมาขอข้าวอีกนะ...” เจ้าของบ้านกำลังขยับปากเตรียมจะด่าผม แต่พอเห็นขามข้าวหมาในมือผม เมล็ดข้าวยังติดเลอะอยู่ที่ปากและแก้มอยู่สองสามเม็ด “ตายแล้ว ทำไมเธอถึงกินข้าวหมาล่ะ”

พอได้เห็นอย่างนี้เข้า จะด่าก็ด่าไม่ออก ได้แต่สายหน้า แล้วซักถามผมอย่างสนอกสนใจว่า ผมอายุเท่าไร ทำไมถึงได้มาขอทานอย่างนี้ ผมก้มหน้าเล่าความจริงทุกอย่างให้เขาฟังโดยละเอียด พอฟังจบเขาก็ถอนใจตั้งเฮือก แล้วพูดว่า “เอ้า วางขามใบนั้นลงเสียก่อนเถอะ ระวังหมาฉันทันกลับมาเห็นแล้วจะโดยขย้าเอา แล้วเธอก็รออยู่นี่ก่อนนะ เดี่ยวฉันออกมา”

เจ้าของบ้านผู้อารีกลับเข้าไปถือข้าวปลาอาหารจานใหญ่มายื่นให้ผม ผมมองอาหารที่อยู่ตรงหน้า แล้วน้ำตาก็พานจะไหล รีบคุกเข่าคำนับ ปากก็พร่ำเอ่ยคำขอบคุณอยู่ไม่ขาด “ขอบคุณครับ ขอบคุณมากครับ ท่าน ขอให้ท่านร่ำรวยรุ่งเรืองตลอดไปนะครับ ค่าขายก็ให้ได้กำไร สุขภาพแข็งแรง อายุยืนเป็นหมื่น ๆ ปี มีโชคลาภตลอดไปนะครับ”

ตอนที่ 9

ลมบ้าหมูกำเริบ

มีวัดแห่งหนึ่งชื่อวัดหลังซาน ตั้งอยู่บนภูเขาสูงหนึ่งในเขตหนานไถทางวัดจะจัดงานมหรสพเฉลิมฉลองครั้งใหญ่ทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง แต่ละปีก็จะมีผู้มีจิตศรัทธาที่มาร่วมนมัสการกันอย่างล้นหลาม ดังนั้นทางวัดจึงตระเตรียมอาหารเจต่าง ๆ ไว้ ทั้งหมีเจ หม้อโต ซาลาเปาเจ ข้าวสวย และกับข้าวมังสวิรัติต่าง ๆ อีกเยอะแยะไปหมด

ดังนั้นทุกปีเมื่อถึงช่วงงานเฉลิมฉลองนี้ ผมก็ต้องใช้เวลาเกือบทั้งวันในการข้ามภูเขาเป็นลูก ๆ เพื่อมาขอทานที่วัดหลังซาน เดินจนกระเพาะร้องโครกขากก็แทบชา แต่พอเดินเข้าไปโรงเจปับ เห็นอาหารแต่ละจาน ๆ ที่จัดเรียงไว้บนโต๊ะยาวเท่านั้น ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยลาก็แทบสลายหายเป็นปลิดทิ้งไปในวินาทีนั้นเลย ผู้ที่มากปฏิบัติธรรมที่นี่ล้วนแต่เป็นคนมีจิตใจ

ดี เพียงแต่ผมแจ้งให้พระหรือแม่ซีได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ที่บ้าน
ผม ท่านก็เต็มใจบริจาคข่าวสารเป็นกระสอบให้ผมแบกกลับบ้าน

วันนั้น ขณะที่ผมกำลังเดินกลับจากวัดหลิ่งชาน ต้องข้ามภูเขาเป็นลูก
ๆ ผ่านหมู่บ้านสองสามแห่ง แขนขาก็เริ่มอ่อนล้าลงทุกที แต่เมื่อใจนึกถึง
ของที่กำลังแบกกลับมาด้วยแล้ว ก็อดจินตนาการไม่ได้ว่าพ่อและน้องจะดีใจ
มากขนาดไหน แม้จะรู้สึกปวดขาไปหมด แต่ผมก็ยังสู้เดินหน้าอย่างไม่ย่อท้อ

จนจนจะถึงบ้าน ก็เห็นผู้คนนั่งล้อมวงดูอะไรกันที่ไกล ๆ ตรง
โน้น ผมไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่ลืมน้ำหนักของของที่แบกไปเสียสิ้น รีบ
สาวเท้าแทรกตัวฝ่าฝูงชนเข้าไปข้างหน้า จึงได้เห็นแมนอนชกอยู่กับ
พื้น โรคลมบ้าหมูของแม่กำเรียบขึ้นมามากแล้ว ตัวแม่เกร็งไปหมด ดากลับขึ้น
จนเห็นแต่ตาขาว น้ำลายฟูมปาก นอนชกแข็ง ๆ ดิ้นไปดิ้นมาอยู่กับ
พื้น พี่สาวกับพ่อทำอะไรไม่ถูก ได้แต่กอดตัวแม่ไว้กับพื้น เพราะกลัวว่าแรง
ดิ้นของแม่จะทำให้เด็กในท้องได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย

“แม่! แม่!” ผมโยนของในมือทิ้งไป รีบเข้ามาช่วยพี่สาวประคองแม่ขึ้น

พี่สาวเงยหน้าขึ้นมองผม ริมฝีปากของพี่ขาวจนซีด เหงื่อไหลเปียก
ชุ่มออกมาตามไรผม แม้เส้นผมจะรุ่มร่ายตกลงมาปรกหน้าปรกตาไป
หมด แต่ผมก็ยังมองเห็นน้ำตาของพี่

คนที่มุงอยู่ข้าง ๆ ตะโกนขึ้นว่า “ระวังนะ ระวังแกจะกีดล้นตัวเอง
เข้า เอ้า! เร็วเข้า รีบหน่อย ช่วยกันหาไม้มาให้แกกีดเอาไว้ก่อนเถอะ เร็ว ๆ
เข้า ไม่งั้นก็เอาผ้ามาให้กีดแทนก่อนก็ได้!” “ระวังหน่อย! อย่าเพิ่งให้แกลุก
ขึ้นมาละ...” “พวกเธอต้องช่วยกันง้างปากเอาไว้นะ ถ้ากีดล้นขาดละก็ตายแน่
เชียว”

เสียงผู้คนอึงออลโหวกเหวก เราได้แต่ทำตามที่พวกเขาบอก พ่อเปิด
ย่ามดึงเอาผ้าเก่า ๆ ออกมาผืนหนึ่ง ผมกับพี่สาวช่วยกันออกแรงง้างปากแม่

ให้อ้าออก แต่แม่คงจะทรมานมาก จึงกัดฟันแน่นปากเสียแน่น ไม่ว่าผมกับ พี่สาวจะช่วยกันออกแรงจัดยังไงก็ไม่สำเร็จ ผมร้องว่า “แม่ครับ ขอร้อง ละ ช่วยอ้าปากขึ้นหน่อยได้ไหมแม่” คนที่มุงตาก็ร้อนใจ มีชายสองคน เสนอตัวเข้ามาช่วยเหลือ คนหนึ่งล็อกมือแม่ไว้ อีกคนหนึ่งกดขาแม่ เอาไว้ จากนั้นก็ออกแรงบีบปากแม่กว่าจะเอาผ้าฝืนนั้นยัดเข้าไปในปากแม่ ได้ ก็เล่นเอาบรรดาคนมุงหมดแรงหอบแฮก ๆ นั่งลงกับพื้นเลยทีเดียว ผมเองเปียกไปหมดทั้งตัว หลังชุ่มไปด้วยเหงื่อ หน้าชุ่มไปด้วยน้ำตา

สมัยนั้นความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลของพวกเรายังไม่ดีพอ พอ ลมบ้าหมูกำเริบ นอกจากการระวังไม่ให้ผู้ป่วยกัดลิ้นตัวเองจนได้รับบาดเจ็บ แล้วก็ทำได้แต่รอ รอให้โรคแสดงอาการจนกระทั่งหายไปเอง รอให้ผู้ป่วย หายเป็นปกติเอง

น้องชายคนเล็กเดินเข้ามาคว้าชายเสื้อของพี่สาวอย่างหวาด ๆ แล้ว ถามขึ้นเบา ๆ ว่า “พี่สะ แม่จะตายหรือเปล่าพี่”

พี่สาวยกมือขึ้นซับน้ำตาที่ไม่ยอมหยุดไหล พุดอะไรไม่ออก ผมปลอบ น้องชายว่า “เด็กดี น้องไปกินข้าวก่อนนะ ดูลี พี่ได้ขอมมาจากวัดเยอะแยะ เลย ไปเทใส่จานกินก่อนไป เดี่ยว...เดี๋ยวแม่ก็หาย”

“หนูไม่กิน หนูจะกินพร้อมกับพวกพี่ แล้วหนูก็ไม่อยากให้แม่ตายด้วย”

“แม่ไม่ตายหรอกจ้ะ” พี่สาวยืนยันน้ำเสียงหนักแน่น

น้องชายคนเล็กไม่กล้าอแงอีก ยอมถอยไปแต่โดยดี กระนั้นก็ยัง แอบมองเราอยู่ห่าง ๆ ด้วยความน้อยใจ

เสียงครวญครางของแม่ค่อย ๆ เงียบลงไป ความทรมานทุรายก็ดูเหมือน จะทุเลาลง มีแต่แขนขาเท่านั้นที่ยังเปะปะอยู่ไปมา และก่อนที่คนรอบข้างจะ พากันแยกย้ายจากไป คนหนึ่งตบไหล่ผมเบา ๆ บอกว่า “เดี๋ยวไปหาน้ำมา

เช็ดเนื้อเช็ดตัวให้แม่เขาเสียนะ”

ผมมองดูแม่ ผมและเนื้อตัวแม่มีแต่ดินทั้งนั้น ใบหน้าก็เปรอะไปด้วย คราบเลือดที่เกาโดนเข้าตอนทรมานทรมาย พี่สาวลูบหน้าแม่เบา ๆ ด้วยความ สงสาร ชีวิตแม่นั้นช่างน่าเวทนานัก นอกจากจะปัญญาอ่อนแล้วยังเป็นโรค ลมบ้าหมูด้วย แถมยังมีอาการผิดปกติทางจิตอีก เหมือนระเบิดเวลาที่อาจ ระเบิดขึ้นมาตอนไหนก็ได้ แม่ต้องทรมานเพียงนี้ แล้วลูก ๆ อย่างเรามีหรือที่ จะไม่พลอยเจ็บปวดตามไปด้วย

ผมถือเศษผ้าไปชุบน้ำที่ลำธารมาเช็ดหน้าเช็ดตัวให้แม่ ตอนนี้องผม จึงได้พบว่า ขณะที่กำลังจุกะหละหลุมเมื่อคืนนี้ แม่ทั้งฉี่ทั้งฉีรดกางเกงไป หมด ผมกับพี่สาวช่วยกันเปลี่ยนกางเกงตัวใหม่ให้แม่ เพื่อให้แม่พักผ่อนได้ สบายเนื้อสบายตัวยิ่งขึ้น แล้วเราก็ช่วยกันเผ่าดูแลจนแม่หลับสนิท

กลางดึก จู่ ๆ แม่ก็ร้องไห้อาละวาดขึ้นมาอีก ทั้งนี้คงจะเป็นผลมาจาก การชกเมื่อตอนเย็น ทำให้เด็กในครรภ์ตระหนกตกใจ จึงรีบออกมาดูโลก ก่อนกำหนดเป็นแน่ พ่อผู้มีประสบการณ์ของผมฟังเสียงร้องไห้อาละवादของ แม่เพียงนิดเดียวก็รู้ว่า แม่ร้องแบบนี้แปลว่าเจ็บท้อง จึงรีบให้พวกเราหลบ ไปยืนแอบอยู่ด้านหนึ่ง แนนอนว่าพวกเรายอมไม่มีเงินไปหาหมอที่ โรงพยาบาล หน้าที่ทำคลอดจึงต้องตกเป็นของพ่อกับพี่สาวโดยปริยาย

ผมกับน้อง ๆ นั่งกันอยู่ข้างโถะเช่นไหว้ในศาลเจ้า ฟังเสียงร้องของแม่ ที่ดังมาจากด้านหลัง เดี่ยวดังเดี๋ยวค่อยก็เงียบหายไปแล้วก็ดังขึ้นมา ใหม่ เสียงกรี๊ดร้องแหลมดังในศาลเจ้ายามค่ำคืนนั้นดังแสบหูเสียด เหลือเกิน เสียงเล็กแหลมนั้นราวกับจะทะลุขึ้นไปถึงเดือนดาวกระนั้น

ยังดีที่ครั้งนี้ได้คลอดในห้อง คราวที่แล้วที่แม่คลอด พวกเราพักอยู่ที่ ทุ่งหญ้าโล่งแจ้ง จึงต้องคลอดกันตรงนั้นเลย เจ้าหนูน้อยเกิดมากลางพง หญ้าจะหาน้ำร้อนมาอาบให้ก็ไม่มี ต้องใช้น้ำเย็นจากแม่น้ำมาเช็ดตัวให้ จะ อยู่หรือไปก็แล้วแต่สวรรค์จะเมตตา สำหรับเรานั้น แค่เรื่องอิมท้องยังต้องถือ

เป็นเรื่องฟุ่มเฟือย แล้วจะมีปัญญาที่ไหนให้แม่ได้อยู่ไฟ แม่จึงไม่มีน้ำมัน
เลี้ยงทารกที่เพิ่งจะลืมตาขึ้นมา พ่อเลยให้ผมเอาเงินที่ขอลาได้ไปซื้อนมชั้น
หวานกลับมา ผมยังจำได้ว่าเป็นนมชั้นตรา “นกนางแอ่น” ซึ่งเป็นนมชั้นใน
กระป๋องเหล็ก ต้องใช้หินทุบให้เป็นรูที่ข้างกระป๋องสองรู จากนั้นจึงเทนมใส่
ชามเล็ก ๆ ถ้าโชคดีหน่อยก็อาจจะขอลาได้น้ำอุ่นมาผสม แต่ถ้าโชคไม่ดีก็
ต้องใช้น้ำสะอาดตามแม่น้ำมาผสมแทน คนให้เข้ากันเสียหน่อยแล้วก็เอามา
ป้อนแทนนมผงชงได้

ตอนนี้เสียงร้องของแม่ยิ่งกรีดแหลมมากกว่าเดิม ผมใจแทบ
ขาด เมื่อก่อนตอนออกไปขอลา มักจะได้ยินคนเขาพูดกันบ่อย ๆ ว่ามีคน
คลอดลูกตายเพราะตกเลือด ผมได้แต่แอบภาวนาให้สวรรค์โปรดเมตตาเรา
สักหน่อย เท่านั้นแม่ก็น่าสงสารมากพออยู่แล้ว อย่าให้แม่ต้องเป็นอะไรอีก
เลย ถึงแม้ว่าแม่จะไม่เคยรับรู้ ไม่เคยจำได้เลยสักครั้งเดียวว่าผมเป็นลูก แต่
อย่างไรท่านก็ยังเป็นแม่ แม่ผู้ให้กำเนิดผม โอ! ได้โปรดเถิดสวรรค์ โปรด
เมตตาให้แม่ผมคลอดลูกออกมาอย่างปลอดภัยด้วย

ทันใดนั้น เสียงร้องของแม่ก็กรีดแหลมขึ้นมาอีก ใจผมสั่นไป
หมด ตาเบิกค้าง เวลาเหมือนจะหยุดนิ่งอยู่ ณ ตรงนั้น ยังไม่ทันจะอ้าปาก
ถามพ่อว่าเกิดอะไรขึ้น ก็พลันมีเสียงร้องจ้าของเด็กดังขึ้นมาเสียก่อน

“คลอดแล้ว คลอดแล้ว!” เสียงพี่สาวร้องดังขึ้น “อา! เป็นผู้หญิงจะ”

ผมยกมือปิดหน้า บอกกับตัวเองว่า “ไม่เป็นไรแล้ว แม่ปลอดภัยแล้ว”

แล้วแม่ก็คลอดน้องสาวออกมาอีกคน ดวงหน้าเล็ก ๆ ตัวแดง ๆ ปาก
น้อยนั้นเล็กกระจิด แกกำลังร้องโยเยไม่ยอมหยุด คงเพราะหิว และอาจจะ
หนาวด้วย ผมก้มมองดูน้อง ชีวิตน้อย ๆ ของแกถูกส่งมาเกิดที่ครอบครัวเรา
อย่างไม่มีทางเลือก ยายหนูคงยังไม่รู้ตัวหรอกว่า แกได้เป็นหนึ่งในสมาชิก
ครอบครัวยากที่นำอนาถาแล้ว อนาคตที่ยายหนูจะต้องเผชิญนั้นแสนสาหัส
เสียยิ่งกว่าที่แกต้องดิ้นรนในท้องแม่เมื่ออีกไม่กี่นาทีก็เท่า หากมีญาณพิเศษให้

แกสามารถรู้ล่วงหน้า แกยังเลือกที่จะเกิดมาอีกหรือเปล่านะ

ผมก็ไม่รู้ ไม่รู้เหมือนกันว่าผมควรจะดีใจหรือเสียใจกับแกดี ผมรู้สึก
มีดมนไปหมด เหมือนกับท้องฟ้าที่ดำสนิทอยู่นอกหน้าต่างในยามนี้

ตอนที่ 10 ผมเป็นแม่นม

น้องเกิดมาแล้ว ผมจึงมีหน้าที่เพิ่มขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง

เด็ก ๆ มักจะร้องโยเยในตอนกลางคืน แกมักจะร้องกวนอยู่ทุกหนึ่งหรือ
สองชั่วโมง บางครั้งเพราะหิว เพราะผ้าอ้อมเปียก หรือบางครั้งก็ไม่รู้สาเหตุ
เหมือนกันว่าร้องทำไม อยากร้องก็ร้องเอาดี้อ ๆ เสียอย่างนั้น แกมยังร้องดัง
จนแผ่นดินแทบจะสะเทือนอีกด้วย แม่ผมนั้นนอกจากจะไม่รู้จักเลี้ยงน้อง
แล้ว หากบางครั้งเสียงร้องของน้องปลุกให้แม่ตื่นขึ้นมา แม่ก็จะร้องไห้ไม่
หยุดไปด้วย ทำให้น้องชายคนโตพลอยตื่นขึ้นมาอีกคน แล้วที่นี้ก็จะแข่งกัน
ร้องให้ขึ้นมาทั้งบ้าน เล่นเอาคนอื่นไม่ต้องนอนกันเลยทั้งคืน

ดังนั้นทันทีที่ได้ยินเสียงน้องร้อง ผมก็จะทะเล่ิ่งพรวดขึ้น รีบใช้มือขยี้
ตาให้หายง่วง จากนั้นก็ค่อยคลานไปอุ้มน้อง กล่อมให้น้องนอนด้วยความ
ระลึ่มระลือ ปากก็พร่ำแห่กล่อมมัวชั่วไปเรื่อย “เอเอเอ เอ้า โอละ
เห่ เอ้า นอนเสียนอน เอเอเอ” ผมกล่อมน้องอย่างนี้เข้าไปเข้ามา ในที่สุด
ตัวเองก็เพลอส์ปหงกโงกหลับไปตั้งแต่เมื่อไรก็ไม่รู้ น้องสาวคนนี้ก็ความรู้สึก
ไวเสียเหลือเกิน พอสองมือผมหยุดเขย่าตัวแกเท่านั้นแหละ แกก็ร้องไห้
จ้า ทำเอาผมตกใจสะดุ้งตื่นขึ้นมาทันที ผมจึงจำเป็นต้องยืนกล่อมน้องต่อไป

อีก “โอ้ ๆ โอละเห่ หลับตาเสียนะคนดี พี่ชายรักน้องนะจ๊ะ เอ้า เอเอ เอ้” บางครั้งก็น้องร้องก็เพราะหิว แต่ค่าคืนดึกตื่นปานนี้แล้วจะไปหาน้ำข้าวได้ที่ไหน ผมร้อนใจไม่รู้จะทำอย่างไรดี ก็ได้แต่เอานิ้วมืออันแสนสกปรกของผมยัดปากน้องแทนจุกนมไปพลาจ ๆ ก่อน

สมัยนั้นเรายังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการตกเลือดดีเท่าไรนัก พอท้องแล้วก็คลอด นอกจากผมที่คลอดในศาลเจ้าแล้ว น้อง ๆ ที่เหลือล้วนคลอดตามป่าตามทุ่งทั้งนั้น ถ้าโชคดีหน่อยได้เกิดมาในช่วงที่พ่อยังมีเงินติดมืออยู่บ้างก็อาจไปเรียกหมอต้าแยะในหมู่บ้านมาช่วยทำคลอดให้ ไม่งั้นก็ต้องคลอดกันเองตามป่าตามทุ่ง แค้ใช้กรรไกรตัดไปที่รกของเด็กแล้วก็ผูก ๆ เข้า เท่านั้นก็เป็นอันว่าทำคลอดเสร็จพิธี แต่ที่ผมอยากจะทำแล้วอีกสักหน่อยก็คือว่า หมอต้าแยะที่เราเรียกมาช่วยทำคลอดให้แม่ แทนที่จะได้รับค่าจ้าง พอได้เห็นความเป็นอยู่ของเราแล้วกลับต้องควักเงินมาช่วยจนเจ็ครอบครัวเราเสียอีก

ตอนเล็ก ๆ ผมมักจะคิดเสมอว่า พ่อกับแม่ทำไมไม่คิดบ้างว่า ถ้าออกลูกมาเยอะ ๆ แล้วจะอยู่กินกันยังไง เขาวากันว่า “มีลูกมาก พ่อแม่จะยากนาน” แต่ในครอบครัวผม ผมคือคนที่รับภาระแทนพ่อกับแม่ จึงน่าจะเป็น “มีลูกมาก พี่ชายจะยากนาน” เสียมากกว่า โดยเฉพาะพี่ชายที่วัยไม่ถึงสิบขวบอย่างผม แต่ไหนแต่ไรมา แม่ผมไม่ค่อยจะยอมให้ลูกกินนมตัวเอง ต้องให้พ่อคอยเอาไม้เท้าขึ้นชู้ทุกครั้งไป แม่จึงยอมฝืนใจให้ลูกกินนม แต่พอลูกกัดแรงไปนิด แม่ก็จะผล็อกจากอกด้วยความโมโห บางครั้งถึงกับลงมือตีลูกก็มี หลายครั้งเข้าพวกเราต้องยอมแพ้ ดูแลกันเองดีกว่า

การออกไปขอกทานข้างนอกที่แสนจะเหน็ดเหนื่อยจึงกลับกลายเป็นช่วงเวลาที่ผมสบายที่สุดในแต่ละวัน เพราะพอกลับบ้านมาแล้ว ผมก็ต้องเริ่มงานที่แสนจะยุ่งวุ่นวาย ไหนจะต้องเริ่มแบ่งอาหารให้กับทุกคนก่อน แบ่งให้พ่อกับแม่และลูกที่โตพอจะกินข้าวเองเป็นแล้วกลุ่มหนึ่ง ส่วนน้องชาย น้องสาวที่ยังเล็กอยู่ ผมกับพี่สาวแบ่งกันป้อน ส่วนทารกน้อยที่ไม่มีนมแม่กิน จะป้อนข้าวก็ไม่กล้า เพราะกลัวจะติดคองน้องตายเสียก่อน ผมก็เลยเอา

เข้าปากตัวเองเคี้ยวให้ละเอียดก่อนแล้วค่อยป้อนน้อง

พอวันวายเรื่องกินเสร็จก็ต้องหันมาจัดการกับปีศาจอะจุจาระที่เลอะเทอะอยู่ แม่กับอาใจสอนเท่าไรก็ไม่รู้จักจำ จะต้องอีราดใส่กางเกงทุกวัน ที่โตหนอยก็ต้องเปลี่ยนกางเกง ที่ยังเล็กอยู่ก็ต้องเปลี่ยนผ้าอ้อม จากนั้นต้องขนเอาเสื้อผ้าที่เลอะเทอะไปด้วยทั้งอีและฉีไปซักที่ริมแม่น้ำ แต่ไหนแต่ไรมา ผมไม่เคยรังเกียจความเหม็นหรือสิ่งสกปรกเหล่านี้ วันเวลาและสิ่งแวดล้อมหล่อหลอมขัดเกลาให้ผมเป็นคนอดทน ความสามารถทุกอย่างที่ผมได้มาและมีอยู่ในวันนี้ ก็มาจากสิ่งแวดล้อมที่บังคับทั้งนั้น

มีบางครั้งที่กำลังเปลี่ยนผ้าอ้อมให้กับน้องสาวอยู่ น้องชายคนเล็กก็กำลังเล่นอีตัวเอง แกกำลังจะหยิบเข้าปากพอดี ผมจึงต้องรีบวางมือจากน้องสาวเข้าไปห้ามน้องชายคนเล็ก พอดีกับน้องชายอีกคนดันมาสิ้นลัมเข้า ก็แหกปากร้องไห้ใหญ่ ผมกำลังจะเข้าไปโอบน้องชาย น้องสาวคนโตก็ร้องอาละวาดเพราะความหิวขึ้นมาอีก ส่วนแม่กับอาใจก็กำลังตีกัน จิกผมกันไม่หยุด

ผมมองสภาพความวุ่นวายที่ดูเหมือนจะไม่มีทางจบสิ้นแล้วรู้สึกกระทอเป็นที่สุด ผมปาของในมือลงกับพื้นอย่างเหลืออด แล้วก็พลอยร้องไห้ตามไปด้วย

ภาระที่แบกไว้นั้นหนักเหลือเกิน จนบางครั้งผมคิดจะหนีไป แล้วทิ้งทุกอย่างที่นี้เสีย ไปตายเอาดาบหน้าคนเดียว แต่พอคิดอย่างนี้ขึ้นที่ไร ผมก็ใจอ่อนทุกที นึกถึงเมื่อคืนตอนที่ช่วยเปลี่ยนผ้าอ้อมให้น้องสาวคนเล็ก ตอนนี้น้องเริ่มจำคนได้แล้ว น้องมองหน้าผมแล้วก็ยื่นจมูกขึ้นยิ้มน้อย ๆ ให้ผม น่ารักที่สุดเลย สิ่งนี้เองที่สอนให้ผมรู้จักกับสิ่งที่เรียกว่า “หัวใจละลาย” ความรู้สึกเช่นนี้ยังมีสิ่งอื่นใดในโลกมาแลกไปได้อีกหรือ ว่าแล้วผมก็ยกมือขึ้นเชกหัวตัวเองแรง ๆ ถูขามที่บรรจุอาหารอยู่เต็ม สาวเท่าก้าวยาว ๆ อยากกลับถึงบ้านไว ๆ

เพิ่งจะพ้นประตูบ้าน พี่สาวก็วิ่งหน้าตั้งออกมาบอกผมว่าน้องสาวคนเล็กเป็นไข ร้องไห้โยเยตลอดบ่ายไม่หยุดเลย หน้าตาหิวหูดแดงไปหมด แก่ร้องไห้ไม่ลืมหูลืมตา ไข้ขึ้นจนร้อนจัดไปทั้งตัว พี่สาวทั้งกอดทั้งปลอบ น้องก็ยังร้องไห้อยูอย่างนั้น ทีแรกผมกะจะป้อนข้าวน้อง แต่พอเอาข้าวที่กัดละเอียดแล้วมาป้อนให้น้อง น้องกลับไม่ยอมกลืน พอบอกผมให้หาผ้าชุบน้ำมาวางไว้ที่หน้าผากแก เพื่อจะช่วยลดไขได้บ้าง ผมก็รีบทำตาม ถึงอุณหภูมิในตัวจะไม่ลดลง แต่ในที่สุดเสียงร้องของแกก็ค่อย ๆ เบาลงทุกที ผมกับพี่สาวทั้งเหนื่อยและเพลียจัดจนเพลอหลับไปที่ข้าง ๆ ตัวแกนั่นเอง

แล้วคืนนั้นผมก็ฝันร้าย ผมฝันว่าน้องนั่งอยู่ที่พื้น และมีเลือดไหลออกมาจากทวารทั้งเจ็ด แก่เรียกผม "พี่ พี่" ผมตกใจตื่นขึ้นมามีเหงื่อเย็น ๆ ท่วมตัว พอรู้สึกตัวก็รีบพลิกตัวไปดูแกอีกที เอ้อ! ค่อยโล่งอกหน่อย ถึงแกจะหายใจแรงนิดหน่อย แต่ก็ดูจะหลับสนิทดี ผมบอกกับตัวเองว่าไม่มีอะไร ไม่เป็นไรแล้ว แล้วก็หลับต่อ

ตอนเช้าตรู่ ผมตกใจตื่นขึ้นเพราะเสียงร้องไห้ของพี่สาว ผมขี้ตาให้หายสะลึมสะลือ เหลียวมาเห็นน้องสาวนอนหน้าเขียว เปลือกตาปิดสนิท ผมลองคลำ ๆ ดูก็พบว่าตัวแกเย็นเข้ากระดูก น้องตายไปตั้งแต่เมื่อคืนนี้ ผมร้องไห้ฟูมฟาย เฝ้าโทษตัวเองที่อุตส่าห์ตื่นขึ้นมาแล้ว แต่ก็ยังประมาทไม่ได้สังเกตอาการผิดปกติของน้อง ผมเป็นพี่ชายยังงี้กันนี้ ขนาดน้องสาวหมดลมสิ้นใจไปข้าง ๆ ตัวตั้งแต่เมื่อไรก็ยังไม่รู้เลย

พอแอบนำตาไหลเจ็บ ๆ บอกให้ผมกับพี่สาวไปซุดหลุมที่ข้างศาลเจ้า แล้วเอาน้องสาวตัวน้อยอายุไม่ทันจะถึงขวบที่นำเวทนาของผมไปฝังไว้ที่นั่น ผมกับพี่สาวซุดหลุมไปก็ร้องไห้ไป แม่ผู้ไม่รู้ฮีโหนฮีนเห็นเรากำลังช่วยกันซุดดินก็รีเข้ามาเล่นดินทรายกับพวกเราอย่างเริงร่า ผมมองเห็นใบหน้าที่กำลังยิ้มแยมสดใสของแม่ ก็พานให้ยิ่งเสียใจแทนน้อง น้ำตาค่อย ๆ รินไหลร่วงลงไปหลุมหยุดแล้วหยุดเล่า

พอใช้เสือฟางพันตัวน้องแล้วเอาลงไปวางในหลุม ไม่มีป้ายปักหน้าหลุมศพไม่มีชื่อเสียงเรียงนาม ไม่มีแม่แต่ชื่อในทะเบียนบ้าน ชีวิตน้อย ๆ ชีวิตนี้ไม่ได้ทิ้งอะไรไว้บนโลกนี้เลย อยู่แค่ชั่วระยะเวลาสั้น ๆ เพียงสองร้อยกว่าวัน แล้วก็จากไปอย่างสงบ ผมตักดินขึ้นมาก้อนหนึ่ง ค่อย ๆ ปล่อยมันลง เพราะไม่อยากสาดดินให้เพื่อนน้อง หัวใจผมเหมือนจะถูกมีดกรีด น้ำตาไหลลงมาราวกับสายฝน ผมตะโกนอยู่ในใจ "น้องเล็ก พี่ขอโทษ เป็นเพราะพี่เองแท้ ๆ ที่ไม่รู้จักดูแลน้องให้ดี พี่มันไม่ดีเอง ถ้าน้องจะเกิดใหม่ ก็ต้องเลือกดูให้ดี ๆ ก่อนนะ จงเลือกเกิดในครอบครัวดี ๆ ละ อย่าเลือกเกิดในครอบครัวขอทานอีกเป็นอันขาดนะ"

ตอนที่ 11

กางเกงดูดขาด

เวลาที่พวกเราเดินมาถึงหมู่บ้านใดก็ตาม แม้ว่าจะยังไม่ทันได้ตระเวนออกไปขอทาน เรื่องของเราก็มักจะสะดุดออกไปทั่วทั้งหมู่บ้านโดยที่เราไม่ต้องออกป่าวประกาศเลย เพราะเพียงแค่มองเห็นครอบครัวตัวประหลาดของเราแล้ว ก็เอาไปพูดต่อกันเอง

พ่อตาบอดหาบสาแหรกที่ปลายทั้งสองข้างมีเด็กทารกอยู่

มือซ้ายผมลากโซ่ที่ล่ามแม่ มือขวาก็ลากโซ่ที่ล่ามน้องชายคนโต

บางครั้งแม่ปัญญาอ่อนของผมก็ไปหน้าอกออกมาอวดสายตาประชาชน

พี่สาวแบกผ้าห่มขาด ๆ ไว้ข้างหลัง แล้วยังมีเสือฟางและพิณมัดไว้ที่ด้านหน้า มือข้างหนึ่งก็จูงน้องชายคนเล็กไว้ด้วย

เด็กน้อยล่อนจ้อนสองคนคลานไปกับพื้น จับอะไรได้ก็หยิบเข้าปากหมด

เด็กโตอีกสามคนก็เปลือยเหมือนกัน ดินทรายเปื้อนจับเป็นคราบไคล

หนาเตอะ สกปรกไปหมดทั้งเนื้อทั้งตัว

แปลกประหลาด พิลึกพิลั่น นาอัศจรรย์จริงเชียว มาสิมา มาดูกันเร็ว
เข้า เร็ว! ใ้พวกคนบ้าจะแสดงระบำแก้ผ้ากันแล้ว!

แล้วไม่นานครอบครัวของเราก็ถูกล้อมรอบไปด้วยผู้คน พวกเขาต่างชี้
ชวนกันดูพวกเรา เหมือนกับกำลังดูลิงกอริลลาในสวนสัตว์ยังงี้ยังงั้น คุณน้า
ผู้หญิงคนหนึ่งมองดูพวกเราแล้วก็เวทนาจนน้ำตาร่วงผาะ ขณะที่คุณอาผู้ชาย
อีกคนหนึ่งกำลังนั่งยอง ๆ จดจ้องพิจารณาองสาวน้องชายตัวเล็ก ๆ ของ
เราที่คลานอยู่บนพื้นด้วยสายตาที่บ่งบอกถึงความอยากรู้อยากเห็น บางคน
มองเห็นแม่ยิ้มเช่อ ๆ ก็อดหัวเราะตามไปด้วยไม่ได้ พวกเด็กชน ๆ บางคนก็
ใช้หนังสือตียิงไปที่जूของน้องชายผมแทนเป้ากระดาน เเท่านี้ยังไม่พอ พวก
เขายังไปหาก้อนหินมารัวปาใส่พวกเราอีก

เวลาที่พวกเด็ก ๆ ชักจะชนมากเกินไป ผมก็จะยึดตัวขึ้นเป็นโล่กำบัง
คอยรับก้อนหินที่ปามาเหล่านั้นให้กับน้อง ๆ มีเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่เข้ามายืน
ล้อมรอบเราเป็นวงกลม แล้วก็ปรบมือร้องเพลงล้อเลียนเราว่า "ผีบ้า ผีบ้า ผี
บอ ตัวเท่าลูกกรอก นุงกางเกงตุตขาด ตัวดำปืดปี้ แกว่งไปแกว่งมา ทั้ง
น่าดู ทั้งน่าขัน เอ้า! มาพวกเรามาช่วยตบมือกันเข้าหน่อย เอ้า!"

จากนั้นก็ม็เสียงหัวร้องอหายนของชาวบ้านที่พากันมามุงดูตั้ง
ขึ้น ประสานกันกับเสียงล้อเลียนของเด็ก ๆ รวากับเป็นลูกคู่

ผมจำได้ว่ามีอยู่ครั้งหนึ่ง ไม่รู้ว่าเป็นวันอะไร จำได้แต่ว่าพอพวกเรา
เดินทางมาถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ก็ได้ยินเสียงเปรี๊ยะประะของประทัดดังแว่วมา
แต่ไกล ตอนนั้นผมตื่นเต้นแทบแยะ ถ้าที่ไหนมีเสียงประทัด นั่นก็ยอม
หมายถึงการเฉลิมฉลองหรือเทศกาลอะไรสักอย่าง ทุกครัวเรือนก็จะมาร่วม
เฉลิมฉลองและทำบุญกันแบบลื้มความตระหนี่ถี่เหนียวไปเลย แต่แล้ว
ความสุขของผมก็ต้องชะงักงันอยู่แค่ตรงนั้น

เพราะจู่ ๆ ผมก็ได้ยินเสียงพลแตกอยู่ใกล้ ๆ หู “รีด...บี้ม!!” แล้วก็ตามมาด้วยเสียงกรีดร้องเสียงหลงของแม่ ขณะที่ผมกำลังงงเงงจับทางไม่ถูกว่าเกิดอะไรขึ้นนั้น ก็มีเด็กชายราวห้าหกคนวิ่งลอดออกมาจากซอยข้าง ๆ พวกเขาถือรูปไว้ในมือข้างหนึ่ง ส่วนอีกข้างหนึ่งถือพลูขึ้นมาที่แม่ผม แล้วก็พากันกระโดดโลดเต้นตัวลอยส่งเสียงฮาสนั่น

ตอนนี้ผมถึงได้รู้ว่า เจ้าเด็กว้ายร้ายกลุ่มนี้เองที่ใช้พลดอกไม้ไฟมายิงใส่พวกเรา

นี่เป็นเพียงแค่การเริ่มต้นของละครชั่วร้ายเท่านั้น พ่อเจ้าเด็กว้ายร้ายกลุ่มนี้แน่ใจแล้วว่า ครอบครัวเราไม่สมบูรณ์แบบ ที่พิการก็มี บางคนก็บ้า ที่เหลืออยู่ก็ยังเป็นเด็กเล็กที่ไม่สามารถรับมือได้ พวกเขาจึงพากันยกพวกมาเล่นโดยสมมุติว่าครอบครัวเราเป็นข้าศึกในจินตนาการของพวกเขา พ่อเริ่มทำศึก พวกเขาก็ตั้งหน้าตั้งตาเล็งพลมาที่เท้าพวกเรา

“รีด—บี้ม!”

“รีด—บี้ม!”

เมื่อศัตรูอยู่ไกลตัว ไม้เท้าของพ่อจึงไม่ทรงอำนาจอีกต่อไป เสียงหัวเราะของพวกเด็ก ๆ คละเคล้ากันท่ามกลางเสียงร้องไห้อย่างหวาดกลัวของน้อง ๆ และเสียงหวีดร้องอย่างเสียขวัญของแม่ นี่คือการอภัยที่เกิดขึ้น ณ พื้นแผ่นดินแห่งนี้ ขณะที่พวกเราต่างกระโดดหลบพลดอกไม้ไฟที่เล็งมากันอย่างอลหม่าน พ่อก็บอกให้เอามือขึ้นปิดหูหัวตัวเองเอาไว้แล้ววิ่งกลับไปข้างหลัง แต่ยิ่งพวกเราพยายามหลบหนีกันเท่าไร ก็ดูเหมือนว่าจะช่วยเพิ่มความฮึกเหิมให้แก่ฝ่ายตรงข้ามได้มากขึ้นเท่านั้น พลดอกไม้ไฟยิ่งสนั่นรัว เสียงพลที่ตั้งระเบิดขึ้นแต่ละนัด แทบจะทำให้หัวใจหยุดเต้นเลยทีเดียว จนกระทั่งพวกเราหมดเรี่ยวหมดแรงที่จะหนี เสียงหัวเราะของเด็ก ๆ จึงค่อย ๆ แหว่ห่างออกไป

เด็กชายวัยหกเจ็ดขวบอย่างผม ก็เริ่มรู้จักคำว่าศักดิ์ศรีแล้ว พ่อเห็น

พวกเขาวิ่งแอกพวกเขาอย่างไรเหตุผลเช่นนี้ น้ำโหก็เดือดพล่านอยู่ในใจ แต่พอห้ามพวกเขาเสมอไม่ให้ต่อปากต่อคำกับใคร ถ้ายังถึงกับลงไม้ลงมือวิวาทกันแล้วยิ่งเป็นไปไม่ได้ใหญ่ ก็พวกเราอยากเกิดมาเป็นลูกขอทานทำไมล่ะ เด็กพวกนี้ล้วนแต่เป็นลูกผู้ดีมีเงิน ถ้าไปทำอะไรผิดใจพวกเขาเข้า แล้วอาหารมื้อหน้าของพวกเขาล่ะ จะทำอย่างไรกัน พวกเราจึงต้องอดทนก้มหน้ายอมรับสภาพอย่างเงียบ ๆ แล้วแต่ก่อนหินที่ปามาว่าจะโดนที่ตัวบ้าง ที่หน้าบ้าง จนพวกเด็ก ๆ เริ่มเบื่อกันไปเอง แต่ยังดีที่ผู้ใหญ่บางคนเวทนาพวกเรา อดส่ำห้กลับไปบ้านนำอาหารมาให้

พวกเราเหมือนคณะละครสัตว์ที่พอการแสดงจบลง ก็ยื่นรอรับรางวัลด้วยความเบิกบานใจ เมื่อพวกเขาได้รับความสนุกสนาน พวกเราก็ได้รับรางวัลเป็นเศษอาหารที่เหลือทิ้ง

อะไรคือสิ่งที่เรียกว่า "ศักดิ์ศรี" สำหรับผมแล้วมันก็คือคำคำหนึ่งที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนเท่านั้นเอง

กว่าผู้คนจะแยกย้ายกันไป ไฟก็มืดแล้ว พวกเราเหนื่อยกันแทบตาย แต่ยังหาสุสานที่พักพิงไม่ได้ ได้แต่รีบหาต้นไม้ใหญ่เป็นที่พัก แล้วนำเศษอาหารที่ได้รับมาแบ่งกันกิน

คืนนี้อากาศชื้นมาก หมอกลงจัด แล้วพวกเราต้องนอนกันกลางแจ้งอย่างนี้ ทำให้นอนหลับไม่สนิท โดนน้ำค้างจนต้องตื่นกลางดึก ผ่าห่มก็ขึ้นตั้งแต่หัวค่ำ ผมได้แต่หวังว่าดวงอาทิตย์ในยามเช้าของวันพรุ่งนี้จะช่วยนำความอบอุ่นมาสู่พวกเราบ้าง

ตอนที่ 12

คนพเนจรใต้ต้นไม้

ผมรู้สึกตัวตื่นขึ้นมาแต่เช้าตรู่ ลืมตาหึ่งที่ยังง่วงอยู่ เห็นบรรดานกน้อยพากันเกาะอยู่ตามกิ่งไม้ส่งเสียงร้องเพลงจิบ ๆ กันอย่างเปลือดเปลือใจ ใจผมกำลังคิดว่า อากาศในยามเช้านี้ช่างงดงามดีแท้ จู่ ๆ ก็เริ่มรู้สึกถึง

อะไรบางอย่างแฉะ ๆ อุณหภูมิบนใบหน้าตัวเอง ผมลองจับดู อี๋ ชื้นก! พอดูให้ดี ๆ บนหัวเราทุกคนและผ้าห่มมีแต่ชื้นกแต่เป็นหย่อม ๆ ไปทั่ว บนพื้นหญ้าก็มีหยอนแกวขนยาว ๆ ตัวดำ ๆ เกาะอยู่เต็มไปหมด เห็นพวกมันไต่กันยั้วเยี้ยแล้ว น่ากลัวที่สุดเลย

ตอนนี้เองน้องชายคนโตก็แผดเสียงร้องดังลั่น ตามแขนและคอแกมีรอยหยอนแกวกัดอยู่เต็มไปหมด แกคงคันจนทนไม่ได้ก็เลยเกาใหญ่ พอผมเห็นแกเกาอยู่อย่างนั้นก็ชักรู้สึกคันขึ้นมาบ้าง ใ้อ้ำ ใ้อ้ำ ใ้อ้ำเอ๊ย ใ้อันก้ำ ใ้อันอนบ้ำ ผมโกรธจนเดินขึ้นมา หยิบไม้ไผ่ชักออกมาเป็นดาบ ปากก็ตะโกนว่า “ตาย! ตาย! ตาย! จะฆ่าให้ตายหมดเลย” แต่ยังไม่ทันจะกวัดไกวดาบ ก็นึกขึ้นได้ว่า เพราะตัวเองไม่มีบ้านอยู่นั้นแหละ จึงได้มาซัดเซพเนจรอยู่อย่างนี้ แล้วถ้าผมไปทำลายรังของมันเสีย พวกมันจะไม่กลายเป็นพวกเจ้าไม่มีศาลเหมือนพวกเราหรือ เฮ้อ! ช่างมันเถอะ ไม่แก้แค้นมันแล้ว รักษาตัวไว้ก่อนสำคัญกว่า ผมจัดเอาวิชาสารพัดประโยชน์ของคนพเนจรมาใช้อีกตามเคย ดินทรายครึ่ง ผมเอาดินทรายมาทาตรงปากแผลที่โดนหยอนแกวกัดเบา ๆ เพื่อยับยั้งความคัน

แม้ว่าจะมีทั้งนกและหยอนที่คอยจ้องรังแกเราอยู่ แต่ได้ต้นไม้ที่มีลมโชยอ่อน ๆ แล้วก็ยังมีร่มเงาให้เราได้พักพิง แสงแดดที่ลอดผ่านร่มไม้ก็ไม่แรงพอที่จะทำให้เป็นไข้ได้ ถึงอย่างไรการอาศัยร่มเงาใต้ต้นไม้ในฤดูร้อนก็น่าจะถือว่าเป็นที่พักพิงหรรษาเพียงพอสำหรับเราที่เดียว

แม่เดินลากโซ่เข้ามาหาผมพร้อมกับรอยยิ้มหวานแจ่ม ผมเห็นแล้วรู้สึกแปลกใจ แต่พอเห็นดอกไม้สองดอกที่แม่เอาเสียบไว้ที่ผม ก็เข้าใจทันทีว่าแม่ตั้งใจจะโชว์ของล้ำค่านั่นเอง ผมจึงชี้ไปที่ศีรษะของแม่ บอกว่า “แม่ วันนี้แม่สวยจังเลย” แม่ปรบมือชอบอกชอบใจใหญ่ พอน้องชายคนโตเห็นเข้าก็ตรงเข้ามาจะแย่งดอกไม้ให้ได้ แต่แม่ไม่ยอม ทั้งคู่จึงเปิดศึกชิงดอกไม้กันใหญ่

ผมรีบเจรจาสงบศึกทันที เอละ เอละ ไม่ต้องทะเลาะกัน

หรืออีก แล้วลุกไปเก็บมาอีก 2 – 3 ดอก นาน ๆ จะได้เห็นแม่เบิกบานแจ่มใส
อย่างนี้สักที ก็ได้ วันนี้จะบ้าเป็นเพื่อนสักวันก็แล้วกัน ผมเอาดอกไม้มาตัด
ไว้ที่หูซ้ายหูขวาและคาบไว้ที่ปากอีกหนึ่งดอก แล้วก็ทำเป็นเด่นระบำออกมา
จากด้านหลังของต้นไม้

แม่กับน้องชายคนโตซัดสนุกกันใหญ่ เลยลุกขึ้นมาเต้นบ้า ๆ บอ ๆ ไป
ด้วยกันกับผม โข้ในมือส่งเสียงกระทบกันดังกรังกรัง เหมือนเป็นการให้
จังหวะกับเสียงหัวเราะของเรา บังเอิญมีชาวนาสองคนเดินผ่านมาทางนี้เข้า
พอดี พวกเขาเห็นเราเต้นกันบ้าบอขนาดนี้ถึงกับตะลึงมอตาค้าง แล้วหนึ่งใน
ในนั้นก็อุทานออกมาว่า “หา นี่มันอะไรกันหว่า นี่มันบ้ากันทั้งบ้านเลยหรือไง”

เสียงของพวกเขาทำให้พี่สาวรู้สึกตัวตื่นขึ้น พี่สาวบอกผม
ว่า “อาจัน เลิกเล่นได้แล้วละ เดี่ยววันนี้พี่จะออกไปขอทานเป็นเพื่อนเธอ
นะ รีบ ๆ เข้าเถอะ”

เยี่ยมไปเลย ผมดีใจที่สุดที่ได้จูงมือพี่สาวออกไปขอทาน
ด้วยกัน เพราะจะได้มีเพื่อนเดินคุยกันไป วันนี้เราดวงดีใช้ได้ ใช้เวลาไม่
นานนัก เราก็ปฏิบัติ “ภารกิจ” ได้สำเร็จลุล่วง เราต้องเดินไปกลับระหว่าง
หมู่บ้านกับต้นไม้อยู่หลายรอบทีเดียว ขณะพอกับแม่กำลังกินข้าวที่เราไป
ขอทานมาได้ในรอบที่แล้วอยู่ พี่สาวก็ตาไวมองเห็นในชามข้าวของแม่มีชิ้น
หล่นใส่อยู่เยอะแยะ แต่แม่ไม่รู้เรื่องอะไร ขณะกำลังจะหยิบข้าวใส่
ปาก พี่สาวจึงรีบเข้าไปดึงชามข้าวออกมาจากมือแม่

“แม่ อย่ากินนะ มีแต่ชิ้นกทั้งนั้นเลย”

แล้วอย่างแม่จะฟังรู้เรื่องที่ไหน ก็รู้กันอยู่ว่าแม่เป็นคนกินจุมาก พอมี
คนมาแย่งของกินไปจากมือ ท่านก็โกรธจนแทบจะลุกเป็นไฟ มือที่ยังเปื้อน
เมล็ดข้าวของแม่ฟาดเปรี้ยงเข้าที่ตัวพี่สาวอย่างจัง

“แม่จ๋า นี่มันมีแต่ชิ้นกนะ หนูจะช่วยเอาออกให้แม่ก่อน แล้วค่อยกิน

ตอนนะ”

แม่ยิ่งโมโหไปกว่าเดิม แม่คงเข้าใจว่าพี่สาวจะแย่งข้างของตัวเองไปกิน จึงใช้ฝ่ามือตบหน้าพี่สาวเต็มแรง

“เผียะ!” เสียงดังกังวาน

พี่สาวนั่งอึ้งตะลึงงัน ยกมือขึ้นกุมหน้าไว้อย่างไม่รู้สึกรู้สึกลับปล่อยให้แม่อิงตามขำขำที่มีแต่ขึ้นกกกลับไป แล้วก็มองตามแม่ที่รีบกลืนกินข้าวอย่างตะกรุมตะกราม ท่าทางลนลานราวกับว่ากลัวจะมีคนมาแย่งอาหารในมือไปอีก แม่ยึดข้าวเข้าปากอย่างเอาเป็นเอาตาย

ผมเห็นน้ำตาของพี่สาวแล้วก็อดน้ำตาไหลตามไม่ได้

ตอนที่ 13

คนเป็นเบียดเบียนคนตาย

เรื่องแย่งที่สุดของการอาศัยอยู่ใต้ต้นไม้ก็คือ เวลาผ่าหมกโดนน้ำค้างจนขึ้นแฉะ หากว่าเช้าวันไหนแดดดีหน่อยก็ค่อยยังชั่ว หากว่าเช้าวันไหนครึ้มครึ้มฝนแล้วละก็ นั่นหมายความว่าคืนนี้เราจะต้องนอนหมกผ้าเปียก ๆ กันทั้งคืน ซึ่งทำให้ยากที่จะชมตาหลับลงได้

คิด ๆ แล้วครอบครัวเราเดินทางต่อไปดีกว่า ไปหาสุสานอาศัยกัน ถ้าโชคดีเราอาจจะหลบเข้าไปพักอยู่ที่ศาลเจ้าในสุสานก็ได้ แย่งที่คนตายนอนอย่างน้อยก็ดีกว่าต้องคอยหลบภัยคนเป็น

ที่เรียกว่า “ศาลเจ้า” นั่นก็คือ สถานที่เล็ก ๆ ที่มีไว้สำหรับวางของเช่นไหว้ให้แก่พวกผีไม่มีญาติในป่าช้านั้น ในศาลเจ้าจะมีกระดูกของคนตายที่ถูกขุดขึ้นมากองกันอยู่เต็มไปหมด แม้จะเป็น “ศาลเจ้า” แต่ที่จริงศพเหล่านี้ล้วนเป็นศพไม่มีญาติ จึงแทบจะไม่มีใครเข้ามาเช่นไหว้เลย ดังนั้นศาลเจ้าก็ย่อมจะผุพังไปตามกาลเวลา ประตูก็แทบจะไม่ใช้ประตู หน้าต่างก็แทบจะไม่

เห็นหน้าต่าง ที่พื้นมีฝุ่นจับหนาเป็นชั้น ๆ แค่เดินผ่านฝุ่นก็กระจายคลุ้งไปทั่วห้อง พอลมพัดมาวูบหนึ่ง ประตูหน้าต่างก็จะไหวไปตามแรงลมส่งเสียงดังเอี๊ยดอ๊าดอยู่ตลอดเวลา

บรรยากาศน่ากลัวจนใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว รู้สึกราวกับว่ามีสายตานับร้อยคู่กำลังจ้องมองมาจากด้านหลัง มีมือเป็นร้อยคู่ที่ค่อย ๆ ยื่นมาไถลตัวเข้าทุกขณะ ในสถานที่ที่มีบรรยากาศแบบนี้ อย่าวาแต่ตอนกลางคืนจะมีหรือไม่มี "ผี" เลย แค่ตอนกลางวันยังเป็นแหล่งชุมนุมของบรรดา งู แมงมุม หนู แมลงสาบ จิ้งจก ยุง และตะขาบที่เข้ามาประชุมกันอย่างพร้อมเพรียง เท่านั้นที่ขนพองสยองเกล้าพอแล้ว

ตามข้างกำแพงหรือเพดานก็จะมีใยแมงมุมเกาะเป็นพืดอยู่เต็มไปหมด แถมเป็นใยแมงมุมที่เกาะค้างมานานเป็นแรมปี จึงมีขนาดใหญ่มากจนน่าจะเรียกว่า "ซูเปอร์ใยแมงมุม" เสียมากกว่า ตามใยแมงมุมนี้จะมีแมงมุมตัวใหญ่น้อยเกาะวิ่งไปมาบนใย ขนาดเราเป็นพวกที่อยู่ตามที่ร้างมาจนคุ้นเคย แต่เห็นแล้วก็ยังอดขนลุกขนพองไม่ได้ ส่วนตามมุมห้องยังเป็นอาณาจักรของมด มดนับหมื่นนับแสนตัวเดินกันยั้วเยี้ยไปหมด พวกเราเคยใช้ไฟจุดเผามัน แต่พอเผาเสร็จไปได้แค่ครึ่งชั่วโมงเท่านั้น มันก็พากันขึ้นมาจากรังอีก ไม่ได้สะทกสะท้านเลย ส่วนงูนั้นลำพังเอ๋ยชื่อก็กลัวกันจะแย่อยู่แล้ว

หลายครั้งที่นอนหลับไปได้สักเที่ยงคืน เมื่อรู้สึกว่ามีตัวอะไรบางอย่าง ลื่น ๆ เย็น ๆ ขยับเขยื้อนไปมาอยู่ใกล้ ๆ ตัว จิตใต้สำนึกก็เตือนทันทีว่าต้องเป็นงูแน่ ครั้งหนึ่งผมตกใจมาก ตะโกนร้องออกมาว่า "งู!" ทำให้พ่อตกใจสะดุ้งตื่นขึ้นมาด้วย แม้ท่านจะมองไม่เห็น แต่ก็ไวพอที่จะหยิบไม้เท้าข้างตัวขึ้นมาทันที แล้วก็โยนเข้ามา "เปรี้ยง!" เข้าที่กลางหัวผมอย่างพอดี หัวผมบวมป่องเป็นชालาเปาลูกโตขึ้นมาทันตาเห็น ผมเจ็บจนร้องไห้ดังลั่น ยังดีที่งูตัวนั้นนิ่งมาก ผมร้องดังลั่น ยังดีที่งูตัวนั้นนิ่งมาก ผมร้องดังขนาดนั้น มันก็ไม่ตกใจ แล้วก็ไม่มีทีท่าว่าจะเข้ามาทำร้าย จากนั้นก็ค่อย ๆ เลื้อยจากไปตามทางของมัน

นอกจากพวกแมลงและสัตว์เลื้อยคลานที่มีอยู่ทุกที่แล้ว ที่น่ากลัวยิ่งกว่านี้คือ ที่กำแพงด้านหลังศาลเจ้ามักจะมีหัวกะโหลกกองกันอยู่เต็มไปหมด แค่เห็นก็ขนหัวลุกแล้ว

พอฟ้าเริ่มมืดลง ยืนมือออกมากก็หาหานิ้วของตัวเองไม่เจอ เจอแต่กองกระดูกผีเท่านั้นที่วับวาวอยู่ชัดเจนที่สุดกลางความมืดในยามค่ำคืน ผมจะขนเอาเสื้อผ้าเก่า ๆ ผ้าห่มผืนเก่ามาพันรัดตัวเองไว้แน่น แล้วยกผ้าขึ้นคลุมหัวด้วย เพราะผมกลัวว่าหากไม่ระวังตัว ผีป่าจะมาจับเอาไปอยู่เป็นเพื่อนในเมืองผี

กลางดึกคืนหนึ่งผมฝันร้าย ฝันว่าข้างนอกมีพายุทรายพัดโหมกระหน่ำ แล้วจู่ ๆ ก็มีผีสาวตนหนึ่งปรากฏกายขึ้นมา หลอนใช้มือบีบคอผมแน่นจนหายใจไม่ออก ผมทั้งถีบทั้งเตะ กระเสือกกระสนจนสุดกำลัง พยายามตะโกนเรียกให้คนมาช่วย แต่ก็สะดุ้งตื่นขึ้นมาเสียก่อน พอเริ่มได้สติก็ชักจะได้กลิ่นฉี่หึ่ง ๆ ออกมาจากผืนเสื้อ ถึงรู้ว่าเป็นเพราะตัวเองตกใจฝันร้ายจนฉี่ราดออกมานั่นเอง พอล้มตัวกลับลงไปนอนอีก ทีนี้จะนอนอย่างไรก็ไม่กล้าหลับต่อ ต้องนอนตาค้างอย่างนั้นจนฟ้าสว่าง

อีกครั้งเราไปพักกันที่ศาลเจ้าแห่งหนึ่ง พอผมล้มตัวลงนอน ก็บังเอิญมองไปเห็นที่ข้าง ๆ กองกระดูกนั้นมีโพรงใหญ่มากอยู่โพรงหนึ่ง ลองสังเกตดูให้ดีก็พบว่าข้างในโพรงมีงูขดพันกันอยู่ไม่รู้กี่สิบก็ร้อยตัว ผมกลัวจนไม่กล้าหลับตานอนเลยทั้งคืน เอาแต่จ้องรูงูนั้นไม่กะพริบ ด้วยความระแวงว่างูอาจจะแอบออกมาทำร้ายโดยเราไม่รู้ตัว

เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้พวกแมลงและสัตว์เล็ก ๆ มากัดต่อย ทำร้าย หรือไชเข้าหูเข้าจมูกเราในเวลาหลับสนิท เราจึงต้องใช้เวลาในช่วงกลางวันที่ยังมีแสงสว่างอยู่มาจัดการเก็บกวาดพื้นที่ให้เรียบร้อย โดยผมกับพี่สาวจะไปช่วยกันเก็บฟางมาทำเป็นไม้กวาด หากิ่งไม้มาใช้ปัดกวาดไยแมงมุมที่อยู่ตามกำแพงเพดานแทนไม้กวาดปัดหยากไย พอจัดการเก็บกวาดได้

สะอาดเรียบร้อยดีแล้ว เราจึงจะกลับไปชนเอาฟางแห้งอีกรอบ คราวนี้ต้อง
ชนมากหน่อย เพราะจะเอามาสุ่มรวมกันไว้เพื่อทำเป็นเบาะ จากนั้นใช้เสื่อ
ของเราปูทับข้างบนอีกที เพียงเท่านี้เราก็จะได้เตียงขนาดใหญ่เรียบร้อยแล้ว
หนึ่งเตียง

มีครั้งหนึ่งที่ผมออกไปเก็บฟาง แต่ดันโชคไม่ดีถูกเจ้าของจับได้
เสียก่อน ผมตกใจรีบวิ่งหนีออกมา เขาก็ไล่ตามออกมาด้วย ผมยิ่งวิ่งหนีเขา
ก็ยิ่งวิ่งตาม ผมรู้ว่าอย่างไรก็คงหนีไม่พ้นแน่ จึงคุกเข่าขอร้องเขา บอกเขา
ว่าที่จริงผมไม่ได้มีเจตนาจะมาลักขโมยฟางที่เอาไว้อายเพื่อไปทำเชือกพวกนี้
หรอก แต่เป็นเพราะพื้นดินนั้นเย็นเกินกว่าที่จะนอนได้จริง ๆ ผมกลัวว่าถ้า
พวกเรานอนกับพื้นโดยตรงก็อาจทำให้เป็นไข้หวัดได้ และแมลงเล็ก ๆ
อาจได้เข้าหูได้ง่ายอีกด้วย ที่ผมต้องทำเช่นนี้ก็เพราะความจำเป็น จากนั้น
ผมก็เล่าเรื่องทางบ้านให้เขาฟังจนหมด ชาวนาได้ฟังแล้วก็ใจอ่อน ยอมโบก
มือไล่ให้ผมไป

เวลาฝนตก สถานการณ์ก็ยิ่งเลวร้ายเข้าไปใหญ่ ศาลเจ้าบางศาล
หลังคารั่ว บางศาลเป็นเพราะสร้างผิดทำเล จึงทำให้มีฝนตกสาดเข้ามาไม่
หยุดหย่อน ถ้าเป็นอย่างนั้นผมกับพี่สาวก็ได้แต่อุ้มน้อง ๆ ไปนอนบนโต๊ะเช่น
ไหว จากนั้นก็จะหาที่ที่โดนฝนสาดน้อยที่สุดให้พอกับแม่นอน เมื่อไม่มีที่
เหลือพอให้นอนได้อีก เราสองพี่น้องก็ต้องกอดกันไว้เพื่อให้มีไออุ่น ปากก็
พร่ำภาวนาไปเรื่อย “สวรรค์โปรดเมตตาให้ฝนหยุดตกเสียทีเถิด” แต่ดูเหมือน
สวรรค์จะไม่ได้ยินคำร้องขอของเราเลย ฟ้ายังแลบแปลบปลาบอยู่ไม่ขาด
สาย เสียงฟ้าร้องครืน ๆ ทำให้น้อง ๆ ตกใจตื่น เราก็ต้องรีบเข้าไปโอบ หั้
กอดทั้งปละบจนน้อง ๆ หลับไป วันเวียนอยู่อย่างนี้ตลอดคืน

ได้โปรดเกิดสวรรค์ ท่านคงเห็นแล้วใช่ไหม ผมกับพี่สาวเป็นเพียงเด็ก
ที่อายุไม่ถึงสิบขวบเลย ไยท่านจึงต้องประทานชะตาชีวิตอันแสนโหดร้าย
ทรมาณเช่นนี้ให้แก่เราเล่า ให้วัยเด็กของเรามีแต่ความขมขื่น

ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่ผมต้องจดจำไปชั่วชีวิต ครั้งนั้นเหตุเกิดที่ศาลเจ้า

ร่างแถบไถจง คึนนั้นลมกระโชกแรง พัดลอดผ่านเข้ามาตามช่องประตูและ หน้าต่างคงเป็นเพราะความกลัวจึงทำให้ผมนอนหลับไม่ค่อยสนิท แม้จะรู้ว่า มีเพื่อนนอนประกบอยู่ด้านซ้ายและพี่สาวอยู่ที่ด้านขวา กระนั้นก็ยังคงฝันร้าย อย่างต่อเนื่องอยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ผมพยายามปลุกตัวเองให้ตื่นจากฝันร้ายเสีย ที แต่แล้วก็หลับเข้าสู่ความฝันที่น่าสะพรึงกลัวไปยิ่งกว่าเดิม

พอถึงตอนนี้ จู่ ๆ ผมก็รู้สึกเหมือนกันว่าเกิดแผ่นดินไหวจนสะเทือนไป ทั้งแผ่นดินอย่างนั้นแหละ เมื่อผมลืมตาขึ้น จึงรู้ว่าที่แท้ก็เป็นพี่สาวนี่เองที่เข้ามา เขย่าตัวผม ขณะนี้ท้องฟ้ากำลังเริ่มสว่างแล้ว

“อาจัน ทำไมถึงมานอนอยู่ที่นี้ล่ะ” พี่สาวถามขึ้น

ผมอยู่ที่ไหน ผมอยู่ที่ไหนหรือ ผมมองไปรอบ ๆ ตัว ทำไมผมจึงมา นอนอยู่ที่นี้ ที่มุมห้องของอีกห้องที่ห่างจากเสื่อนอนของเราถึง 20 เมตรเชียวนะ

พี่สาวบอกว่า เมื่อก็พอพอรู้สึกตัวตื่น คลำข้าง ๆ ตัวดูไม่เจอผม ก็ เลยตกใจรีบปลุกพี่สาวให้รีบออกมาตามหา แต่นึกไม่ถึงว่าผมจะมานอนอยู่ที่ ห้องข้าง ๆ นี้เอง

ผมคิดเท่าไรก็คิดไม่ออกว่าเมื่อคืนตัวเองตื่นขึ้นมาตั้งแต่ตอน ไหน แล้วก็ยิ่งนึกไม่ออกว่าตัวเองมานอนที่นี่ได้อย่างไร แต่แล้วก็ค่อยนึก ขึ้นมาได้ว่า เมื่อคืนนี้ผมฝันเห็นพี่สาวผมยาวตบหนึ่ง มีเลือดไหลออกทาง ทวารทั้งเจ็ด ดูน่ากลัวมาก เธอสั่งให้ผมมุดเข้าไปอยู่ในกรงเหล็ก แม้ผมจะ กลัวแสนกลัวว่าเธอจะจับตัวไปอยู่ด้วย แต่ก็ไม่กล้าขัดคำสั่ง พอผมเล่าฝัน ร้ายที่เกิดขึ้นให้พี่สาวฟัง พี่ก็ตกใจถอยหลังไปหนึ่งก้าวแล้วมองผมอย่างตื่น กลัว เธอชี้มาที่ผมและพูดขึ้นว่า

“อา-อา-จัน—ที่-ที่-คอเธอ—”

คอผม คอผมเป็นอะไรหรือ

“คอเธอ ที่คอเธอมีรอยข่วนเป็นเส้น ๆ เลยละ”

เราสองคนตกใจร้อง “จ้าก” แล้วกระโดดเข้ากอดกันไว้แน่น ทำไม
นะทำไม ลำพังกลางวันก็ถูกเทพเจ้าแห่งโชคชะตาร่างแกเสียจนสะบักสะบอม
จะแยะอยู่แล้ว กลางคืนยังจะต้องมาสู้รบปรบมือกับภูตผีปีศาจอีก

แม้ในศาลเจ้าจะเต็มไปด้วยสิ่งเขย่าขวัญมากมาย แต่สำหรับพวกเรา
แล้วอย่างไรก็ต้องถือว่า นี่คือ “บ้าน” ที่คุ้มหัวนอนให้แก่พวกเรา
ตลอด นับเป็นที่พักพิงที่ให้ความรักความอบอุ่นอย่างที่สุดแก่พวกเราในยาม
นั้น

ตอนที่ 14

ทองคำหล่นตอนเที่ยงคืน

มีอยู่ช่วงหนึ่งที่กระเพาะของพ่อไม่ค่อยดีนัก เป็นเหตุให้ปวดท้องตอน
ดึก ๆ เสมอ พอพ่อปวดท้องก็จะปลุกผมให้ลุกขึ้นพาออกไปทำธุระข้าง
นอก แต่ประสบการณ์ที่เจอ เหตุการณ์อันน่าสะพรึงกลัวหลายต่อหลาย
ครั้ง ทำให้ผมไม่อยากจะพาพ่อออกไปที่สุสานด้านนอกศาลเจ้าเอา
เสียเลย แม้ว่าในศาลเจ้าจะมีโครงกระดูกกองกันอยู่เต็มไปหมด แต่เราก็อยู่
ด้วยกันตั้งหลายคน ยิ่งพอจะทำเป็นใจกล้าข่มความกลัวไปได้บ้าง

ตั้งนั้นเมื่อพ่อปลุกผม ผมจึงแกล้งทำเป็นนอนหลับสนิท ไม่ว่าพ่อจะ
เขย่าแรงยังไง ผมก็จะไม่ยอมตื่นเด็ดขาด อีกไม่กี่นาทีต่อมาพ่อก็หยุดปลุก
ผม ผมกำลังแอบดีใจอยู่เชียว คิดไม่ถึงว่าสักพักจะมีกลิ่นเหม็นโชยมา ถึง
ตอนนี้ผมก็จะไม่ตื่นก็ไม่ได้แล้ว เพราะกลิ่นนั้นเหม็นสุดทนจริง ๆ พอผมลุก
ขึ้นมาดูจึงรู้ว่าที่แท้พ่อกลับใจไม่ไหวแล้ว ก็เลยจัดการธุระที่ข้างเสื่อนอนของ
พวกเราเสียเลย เเท่านี้ก็ได้อธิบาย เพราะทุกคนต่างทนกลิ่นไม่ไหวพากันตื่น
ขึ้นมาหมด แต่เนื่องจากฟ้ายังมีดอยู่มาก ต้องรอให้สว่างเสียก่อนจึงจะไป
เอาน้ำจากลำธารมาเช็ดล้างทำความสะอาดได้ และศาลเจ้าก็แสนจะคับ
แค้น จะหลบไปทางไหนก็ไม่พ้น ทุกคนได้แต่เอามืออุดจมูก นั่งล้อมวงเฝ้า

เจ้าทองคำก่อนนี้ไว้จนฟ้าสว่าง

ไม่กี่วันต่อมา ผมก็ถูกปลุกให้ตื่นอีกครั้ง ได้ยินเสียงพ่อพูดว่า "อาจิ้น อาจิ้น รีบตื่นเถอะ" ที่แรกผมกะว่าจะทำเป็นโง่โง่แล้วก็จะไม่ตื่นเอาเสียดี้อ ๆ แต่พ่อพูดอีกว่า "อาจิ้น เร็ว ๆ เถอะ ไม่ไหวแล้ว จะราดใส่กางเกงอยู่แล้วนะ" ผมยังจำเหตุการณ์เมื่อสองสามวันก่อนได้ชัดเจน จึงเรียกสติคืนมาได้ทันที มองไปรอบ ๆ ตัว ทุกอย่างดูมืดมิดไปหมด แม้ขู่มือขึ้นก็ยังมองหานิ้วตัวเองไม่เจอ แล้วจะพาพ่อไปส้วมที่ไหนดี แต่พ่อร้อนใจไม่เหลือเวลาให้ผมคิดเลย เอาแต่ดันตัวผมให้ออกมาข้างนอก

บังเอิญวันนี้เป็นคืนเดือนมืด ไม่มีแม่แสงเดือนหรือแสงดาว ได้ยินแต่เสียงลมพัดอู้อ้อข้างหู เพียงเสียงลมพัดใบไม้ไหวในป่าช้าก็ทำให้ขนหัวลุกได้ไม่ยาก ใจหนึ่งก็ต้องคอยพะวงดูทางขรุขระไม่ให้สะดุดก้อนหินหรือหลุมบ่อที่มีอยู่เต็มไปหมด อีกใจหนึ่งก็คอยระแวงระวัง ต้องใช้หางตากวาดดูรอบ ๆ ตัวอยู่ตลอดเวลา

ทันใดนั้นก็เกิดลมพัดใบหญ้าให้แหวกออกจากกัน จากหางตาผมมองเห็นป้ายหน้าหลุมศพที่เขียนไว้ว่า "ทดสอบ..." ผมรีบหลับตาลง ไม่กล้าดูต่อ ไม่รู้เหมือนกันว่าผมตายเพราะง่วงนอนหรือเปล่า จึงรู้สึกเหมือนกับมองเห็นว่าที่ป้ายหน้าหลุมศพนั้นก็มึร์มึร์แผ่ออกมาด้วย อีกทั้งตัวหนังสือก็ดูเหมือนมีประกายคมชัดไปเสียยิ่งกว่าตอนกลางวันอีก ผมกลัวจนตัวสั่น ในใจก็คอยแต่ท่องนะโม นะโม ไปไม่ยอมหยุด

ตอนนี้เองมีเสียงสวบสาบ ๆ ดังขึ้นมาจากด้านหลัง ผมรีบหันขวับกลับไปมองทันที แต่ไม่พบอะไรเลย ลมเย็นในยามดึกยังคงพัดหวีดหวิว เหมือนเสียงคนกำลังร้องไห้อยู่กลางป่าช้าอย่างนั้นแหละ พ่อมองไม่เห็นก็คงจะไม่กลัวหรอก แต่ผมสิ ขนลุกเหวี่ยงไหลเย็นเฉียบไปหมดทั้งตัว ผมเดินไปก็ระแวงไปว่ามีคนตามมาข้างหลัง รู้สึกเหมือนมีดวงตานับร้อยคู่กำลังแอบจับตามองเราอยู่เงิบ ๆ พอคิดถึงตอนนี้แล้ว หัวใจผมเต้นแรงจนแทบจะทะลุออกมานอก-อก แล้วขาผมก็พลันไปสะดุดกับวัตถุแข็ง ๆ

บางอย่างเข้า ความหวาดระแวงที่ซ่อนอยู่ในใจก็ระเบิดออกมาในนาที่นี้
นี่เอง ผมตะโกนออกมาสุดเสียงว่า “ผี...ผี...ผี!”

“ป๊าบ!” เสียงพอดบกะโหลกผม “เป็นเด็กเป็นเล็กหัดพูดจาเลอะ
เทอะ”

“พ่อ ถ่ายตรงนี้เลยละกันนะพ่อนะ สะดวกดี” ผมพูดอย่าง
น้อยใจ มือก็ลูบกะโหลกบ่อย ๆ

“อ้อ” พ่อท่าจมูกฟุดฟิด พ่อแน่ใจว่าห่างจากบ้านมาพอสมควร
แล้ว ท่านจึงยอมวางไม้เท้าลงที่ข้างตัวแล้วรีบดึงกางเกงลง แต่ยังไม่ทันที่
จะได้ย่อขานั่งลงเลย ผมก็ได้ยินเสียงปัดปาดแพรดพราดตั้งขึ้นมาเสียก่อน

“ตายละ มันราดใส่กางเกงหมดแล้ว!”

เท่านั้นเอง ผมก็อดหัวเราะออกมาไม่ได้ ลืมความกลัวใด ๆ ไปเสีย
สนิท เห็นสภาพของพ่อในภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกแล้วก็กลั้นหัวเราะ
เอาไว้ไม่ไหวจริง ๆ ฮ่าฮ่า! ฮ่าฮ่าฮ่า! ผมหัวเราะจนตัวงอ ฮ่าฮ่า! โอ้ย
โย! เมื่อรักสนุกก็ต้องทุกข์ถนัด เพราะไม้เท้าของพ่อลอยขึ้นมาสำแดงเดช
ทันที

“ไอ้เด็กเวร! หัวเราะอะไรนักหนา ยังไม่รีบเก็บก้อนหินส่งมาให้พ่อ
อีก” ดีจังเลย พ่อเรียกหากล้อนหินมาเช็ดกัน นั่นหมายความว่าพ่อคงจวนจะ
เสร็จธุระเต็มทีแล้ว แต่ว่ามันมีขนาดนี้ มองอะไรก็ไม่เห็น แล้วจะหากล้อนหิน
ให้พ่อได้อย่างไร ผมจึงต้องนั่งยอง ๆ ลงกับพื้น ไข่มือกทั้งสองข้างคลำไป
ตามพื้นหญ้าค่อย ๆ กวาดไปด้านซ้ายที่ขวาที่ แล้วผมก็เจอ...

“ว้าก!” ผมรีบกระโดดหนีร้องเสียงดังลั่น “งู!”

กางเกงเปียกไปหมด เพราะผมตกใจจนฉีราดออกมาตั้งแต่เมื่อไรก็ไม่

รู้ ถึงตอนนี้พอกลับตั้งสติได้ดีกว่า ท่านพูดเสียงเรียบ ๆ ว่า “จั้นแกก็เร็ว ๆ เข้าสิ”

ผมจำเป็นต้องนั่งยอง ๆ ลงไปอีกครั้ง มันช่างเป็นงานที่ยากเย็น เหลือเกิน กว่าจะคลำหาหินมาได้สักก้อน แกรมหินก้อนนั้นยังมีขนาดใหญ่กว่า ก้อนเสียอีก แต่ผมก็ยังยื่นให้พอ ในใจคิดว่า เอาเถอะน่า ใช้ ๆ ไปก่อน เถอะ ก้อนมันใหญ่ไปหน่อย แต่ก็ดีกว่าไม่มีเลยนี่นา

แล้วไม้เท้าของพอก็ลอยมาอีกครั้ง “ไอ้เด็กเปรต! หินก้อนใหญ่ขนาด นี้ จะให้เข้าเช็ดยังไง หา!”

พอดูดกางเกงที่เปื้อนตัวนั้นทิ้งไว้ที่ทุ่งหญ้า แล้วเดินโทง ๆ กลับศาล เจ้าด้วยกันกับผม ผมรู้สึกเหมือนว่าหากลับจะไม่ค่อยไกลเท่าขา มา นอกจากนี้ยังมีหิ้งห้อยช่วยนำทางให้อีกด้วย ผมไม่สนแล้วว่าจะมีใคร แอบมองผมอยู่ข้างหลังหรือไม่ เพราะเรากำลังรีบกลับบ้าน

ตอนที่ 15 ฝ่าพายุไปขอทาน

ในฤดูร้อนวันหนึ่งตอนผมอายุได้เจ็ดขวบ วันนั้นพายุโหมพัดแรงตั้งแต่ เช้าตรู่ ประกอบกับสายฝนที่ซัดกระหน่ำมาราวกับบ้าคลั่ง ท้องฟ้าครึ้มมัว เหมือนกับจะสาปให้โลกใบนี้อยู่ในความมืดสลัวไปตลอดกาล เสียงกรีดร้อง ของสายลมลอดผ่านซอกประตูซอกหน้าต่างของศาลเจ้าเข้ามาอยู่ ตลอดเวลา ครอบครัวเราทั้งเจ็ดชีวิตต้องมาซุกตัวเบียดกันอยู่ที่มุม ห้อง บรรยากาศด้านนอกในตอนนี้อันตรายสำหรับเด็กเจ็ดขวบคนหนึ่ง คงไม่มีคำใด จะบรรยายได้ดีไปกว่า “น่าสะพรึงกลัว”

ที่ด้านนอกนั้นพายุฝนซัดกระหน่ำ แต่ถึงแม้พวกเราจะอยู่ด้านในก็ใช่ว่าจะขยับตัวไปทางไหนได้ จากมุมที่ผมซุกตัวอยู่นั้น เมื่อมองออกไปจะเห็น ประตูเหล็กด้านข้างของศาลเจ้าพอดี หลังม่านประตูเหล็กมีโครงกระดูกของ คนตายที่ถูกขุดขึ้นมากระจายกันอยู่เป็นหย่อม ๆ ดาที่กลวงโบ๋ของหัวกะโหลก

เหล่านั้ันเหมือนกำลังจ้องมองมายังครอบครัวที่สวรรค์ไม่ไยดี แม้เหตุการณ์จะเป็นเช่นนี้ แต่ผมก็ยังแอบภาวนาขอบคุณอยู่ในใจเจี๊ยบ ๆ เพราะศาลเจ้า ๆ ศาลนี้ก็ยังพอจะเป็นที่คุ้มกันเราจากพายุฝนภายนอกไว้ได้เป็นอย่างดี และที่นี้ก็น่าจะนับได้ว่าเป็น “ห้อง” ที่ดีที่สุด หรรษาที่สุด สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ผมเคยพบเนจรกับพ่อแม่มาตลอดระยะเวลานับสิบปี

จนกระทั่งเย็นย่ำ ลมฝนก็ยังคงกระหน่ำซัดสาดลงมาอย่างไม่อ่อนแรง เมื่อไม่มีอะไรตกถึงท้องนานติดกันสองมือ ทำให้แม่กับน้องชายคนโต หิวจนร้องไห้อาละวาด น้องคนอื่น ๆ ชักจะทนหิวไม่ไหวก็เริ่มร้องไห้ กระจองอแงกันขึ้นมาบ้าง เสียงสะอื้นซึก ๆ ที่ดังเข้ามาในหูผมเสียงแล้วเสียงเล่า ทำให้ผมรู้สึกเจ็บปวดราวกับมีเข็มนับพันเล่มคอยทิ่มแทงใจ ผมทนเห็นคนในครอบครัวต้องหิวโหยทรมาณต่อไปไม่ไหวอีกแล้ว

ผมทนเห็นคนในครอบครัวต้องหิวโหยทรมาณต่อไปไม่ไหวอีกแล้ว ด้วยความที่ผมเป็นลูกชายคนโต มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อทุกชีวิตในครอบครัว ผมบอกกับตัวเองว่า ขอเพียงแค่นี้ไม่ต้องให้คนในครอบครัวต้องทนหนาว ทนหิว ผมก็ยินดีจะอดทนทุกอย่าง หรือจะให้ผมต้องเสียสละอย่างไร ผมก็ยอม

พอคิดได้แบบนี้แล้ว ผมก็พรวดพราดลุกขึ้น ตัดสินใจเด็ดขาดว่า จะต้องออกไปขอทานเดี๋ยวนี

พ่อผู้ชราถึงกับต้องออกปากห้ามผมว่า “อาจัน ฝนตกลมแรงขนาดนี้ ข้างนอกมันอันตรายมากนะ อย่าออกไปขอทานจะดีกว่ามั้ง”

ผมหันกลับไปมองพ่อ แต่ผมตัดสินใจแล้ว ผมเชื่อว่าสวรรค์จะต้องคุ้มครองเด็กกตัญญู ผมจึงบอกกับพ่อว่า “ผมไม่กลัวหรือพ่อ ยิ่งไงสวรรค์ก็ต้องช่วยคุ้มครองให้ผมกลับบ้านอย่างปลอดภัยแน่”

แต่ดูเหมือนสวรรค์จะเล่นตลกกับผมอีกแล้ว เพราะแค่ก้าวขาออกมาพ้น

ประตูบ้านเท่านั้น ก็เกิดฟ้าผ่าดังเปรี้ยง สั่นสะเทือนเลื่อนลั่น ผมรีบห่อตัวลง ก็ใครว่าผมไม่รู้จักกลัวเล่า หากเป็นเด็กคนอื่นในวัยเดียวกันกับผม พวกเขา คงพากันหอดตัวซุกอยู่ในอ้อมอกของแม่ ออดอ้อนให้แม่ปลอบรับประทับขวัญ กันแล้ว แต่เด็กเจ็ดขวบอย่างผม คำรับขวัญที่จะได้ยินก็คงเป็นแต่เสียง ร้องให้อาละวาดด้วยความหิวจากแม่เท่านั้น เมื่อผมไม่มีทางเลือก จึงต้อง เดินออกมาจากศาลเจ้าด้วยใจที่เด็ดเดี่ยว

ตามถนนหนทางนั้นโดนพายุฝนอาละวาดเสียจนเจ็มนองไปด้วยน้ำใส เย็นเฉียบ ต้นไม้ข้างทางก็ถูกลมพายุซัดจนบิดเบี้ยวสิ้นคลอนกันไป ท้ว แม้กระทั่งป้ายชื่อร้านค้าก็ยิ่งแกว่งไปมาทำท่าเหมือนจะร่วงมिर่วง แหล่ เดินไปได้ยังไม่ทันถึงสองนาที่ ผมก็โดนฝนสาดเสียเปียกปอนไป ทั้งตัว ลมพายุโหมกระหน่ำมาอย่างบ้าคลั่งราวกับจะแกล้งซัดให้เด็กตัวเล็ก บางอย่างผมต้องล้มกองลงไปกับพื้นให้ได้ওয়ั้น ผมต้องค้อมตัวคูลงให้ต่ำ ที่สุดเพื่อต้านลมให้น้อยที่สุดเท่าที่ผมจะทำได้ จึงจะสามารถเดินหน้าต่อไป ได้ น้ำที่เปียกเลอะนองอยู่เต็มหน้าผมนั้น ผมไม่รู้เหมือนกันว่าเป็นน้ำฝนหรือน้ำตากันแน่ รู้แต่ว่ามันทำให้ตาผมมัวจนเกือบจะมองไม่เห็นหนทางข้างหน้า เอาเสียเลย

ทันใดนั้นก็มึวัดถบบางอย่างลอยดิงมาฟาดเปรี้ยงเข้าที่ตัวผม พอดี ความแรงของมันทำให้ผมล้มลงไปกับพื้น ผมเจ็บจนน้ำตาาร่วง จำได้ว่าตอนนั้นตัวเองก็รู้สึกเหมือนกับเด็กคนอื่น ๆ ท้วไป ที่พอล้มลงก็อยากจะ ตะโกนเรียกหาแม่ แต่จากประสบการณ์หลายปีที่ผ่านมาั้นได้สอนให้ผมรู้ ว่า ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ผมก็ต้องพึ่งตัวเอง ดังนั้นผมจึงกล้าก๊สความเจ็บ เอาไว้ แล้วมองรอบตัวว่าเกิดอะไรขึ้น ที่แท้ก็ลมพัดกึ่งไม้หักลงมาโดนผม นั้นเอง โอ! สวรรค์ ผมทำผิดอะไรหรือ ทำไมแม่แต่กึ่งไม้ก็ยั้งรังแกผมด้วย

กว่าจะเดินทางฝ่าฝืนมาถึงหมู่บ้านได้ผมก็แทบแย่ ตามถนนหนทาง ในหมู่บ้านนั้นมีแต่เศษกระเบื้องและกึ่งไม้ที่ปลิวกระจายท้วไปหมด ผู้คนต่าง พากันปิดหน้าต่าง ล็อกประตูบ้านชองกันแน่นหนา มีแต่ผมคนเดียวเท่านั้นที่ ยังเดินไปเคาะประตูตามบ้านที่ละหลัง ๆ

ก็อก ๆ! ก็อก ๆ!

“ท่านผู้ใจบุญสุนทานทั้งหลายครับ คุณป้า คุณน้า คุณอา ช่วยเปิด ประตูหน่อยได้ไหมครับ กรุณาเถิดครับ ขอข้าวผมสักจานเถิดครับ ได้โปรด เถิด คุณลุงผู้มีใจเมตตา...”

ผมคุกเข่าร้องไห้ที่หน้าบ้านแต่หลังจากที่ผมไปเคาะประตู ไม้งายเลย กว่าจะมีบ้านที่ยอมเปิดประตูออกมา เจ้าของบ้านฟังผมเล่าชะตากรรมอันแสน จะน่าหดหู่ของครอบครัวแล้ว ก็รู้สึกรังทืดใจจนน้ำตาไหล คุณอาผู้หญิง เจ้าของบ้านเดินเข็นน้ำตาออกมาจากในบ้าน พลังเรียกผมให้ตามเข้าไปข้าง ในด้วยน้ำเสียงที่เปี่ยมด้วยเมตตา เธอเห็นผมตัวเย็นเฉียบเปียกปอนไปหมดก็ กลัวว่าผมอาจจะเป็นหวัดได้ จึงหยิบเสื้อผ้าเก่า ๆ ของลูกเธอมาให้ผม เปลี่ยน พอเปลี่ยนเสื้อผ้าเรียบร้อยแล้ว เธอก็ยกข้าวเปล่าออกมาให้ผมเอา กลับบ้านสองชาม แถมยังช่วยหาจานมาปิดปากชามทั้งสองใบไว้ให้ ด้วย เธอบอกว่าเดี๋ยวฝนตกใส่แล้วข้าวจะเปียกหมด

ความอบอุ่นวาบขึ้นมาในหัวใจผม ผมก้มหัวคำนับขอบคุณเขาซ้ำแล้ว ซ้ำเล่า ขอบคุณความเมตตาปราณีของเขาที่ทำให้ผมมีแรงใจที่จะสู้ต่อไป

ผมถือข้าวสองชามออกมายืนอยู่ที่ริมถนนอีกครั้ง ในใจกังวลอยู่ลึก ๆ ว่าข้าวมีอยู่แค่สองชามเท่านั้น แต่เรามีกันถึงเจ็ดคน แล้วจะพอกินกันได้ อย่างไร ผมจึงตัดสินใจฝ่าพายุกฝนเดินหน้าขอทานต่อไปอีก

แล้วผมก็เดินมาพบบ้านหลังหนึ่งเข้า บ้านหลังนี้มีกำแพงสูงใหญ่ ผม คิดว่าบ้านหลังนี้ต้องเป็นบ้านคนรวยแน่ ๆ จึงรีบเดินเข้าไปตะโกนเรียกอย่างมี ความหวัง “มีใครอยู่ไหมครับ” ร้องแค่นี้ก็มีเสียงหมาเห่ารับขึ้นมาทันที ผม ผงะถอยหลังไปก้าวหนึ่งอย่างตกใจกลัว แต่ก็ยังฝืนใจทำใจกล้า ตะโกน ขึ้นมาจนสุดเสียงอีกครั้งว่า “มีใครอยู่ไหมครับ มีใคร...”

“ปัง!” แล้วประตูก็เปิดออก เจ้าของบ้านตะโกนด่าใส่หน้าผมด้วยความโกรธ “จะเรียกหาสวรรค์วิมานอะไร หา! รู้ไหมว่าแกทำให้หมาเห่าจนลูกฉันตกใจร้องไห้ไม่ยอมหยุดแล้วนี่ วันนี้พายุพัดแรงขนาดนี้แล้วแกยังจะมาหาเอาอะไรอีกวะ”

ผมยืนชันใบเล้กออกมาอย่างขลาด ๆ ให้เขารู้เจตนาที่ผมมาเพื่อขอทาน นึกไม่ถึงเลยว่าเจ้าของบ้านจะยิ่งโมโหมากขึ้นกว่าเดิม ยกมือขึ้นโบกไล่ผมทันที “ไปๆ ที่นี่ไม่มีข้าวหรรอก รีบไปให้พ้นไป!”

ขณะที่ผมกำลังจะหันหลังกลับไปด้วยความผิดหวัง นึกไม่ถึงเลยว่าผู้ชายคนนั้นจะเรียกผมไว้ ผมแอบนึกยินดีอยู่ในใจ คิดว่าเขาคงจะเปลี่ยนใจมาให้ทานผมเสียกรรมัง ที่ไหนได้เขาเรียกให้ผมถ่มน้ำลายให้ลูกเขาดู เพื่อหยอกให้ลูกเขาหายตกใจ

วันนี้ทั้งวันยังไม่มีอะไรตกถึงท้องผมเลยสักนิดเดียว ปากก็แห้งแรงก็โรยไปหมดแล้ว จะมีน้ำลายที่ไหนให้พ่นออกมาได้อีก ผมขอน้ำกินสักแก้ว แต่เขาก็ปฏิเสธว่าไม่มี แถมยังเร่งให้ผมรีบถ่มน้ำลายเร็ว ๆ เข้า เพราะตอนนี้เด็กในบ้านร้องไห้เสียงดังลั่นขึ้นมาอีกแล้ว ผมไม่รู้จะทำอย่างไร จึงต้องนั่งลงกับพื้น ใช้นิ้ววักน้ำฝนที่เจิ่งนองอยู่บนพื้นขึ้นมาดื่ม แล้วถ่มน้ำลายใส่ฝ้ายตรงข้าม ยังไม่ทันที่ผมจะได้พูดคำขอโทษเลย ประตูก็ปิดใส่หน้าผมดังปังไปเรียบร้อยแล้ว

ผมยังเดินเคาะประตูตามบ้านต่อไป หลังแล้วหลังเล่า ถูกด่าครั้งแล้วครั้งเล่า ผมได้แต่เดิน เดินจนจำไม่ได้ว่าเดินมานานเท่าไรแล้ว นอกจากข้าวสองชาม ก็มีมันเทศเล็ก ๆ อีกสองหัวที่เพิ่มมาเท่านั้น ผมได้แต่ปลอบตัวเองว่า เอาเถอะน่า ก็ยังดี อย่างน้อยก็ยังดีกว่ากินเศษผลไม้ตั้งเยอะ

ท้องฟ้าเริ่มมืดลงทุกขณะ แต่พายุฝนกับไม่ยอมอ่อนกำลังลงเลย พอผมนึกถึงเสียงร้องไห้ของแม่กับน้อง ๆ ก็รีบสาวเท้าตรงดิ่งกลับบ้านอย่างไม่รอช้า

ตราบจนทุกวันนี้ เมื่อใดก็ตามที่พายุเข้า ผมก็ยังมองเห็นภาพภาพหนึ่งแจ่มชัดในความทรงจำ ท่ามกลางพายุฝนที่ซัดกระหน่ำ บนถนนสายยาวอันแสนเปล่าเปลี่ยว ยังมีเงาของเด็กชายคนหนึ่งที่กำลังเดินแกมวิ่งกลับบ้านอย่างโดดเดี่ยวเดียวดาย

ตอนที่ 16

ยากเข้าโรงแรม

ตอนอายุได้สักเจ็ดแปดขวบ นอกจาก “ซึกแห้ง” แล้ว ผมไม่เคยรู้เลยว่า “อาบน้ำ” เป็นอย่างไร

คำว่าซึกแห้งก็คือ การเอาเสื้อผ้าเก่าของคนตายมาฉีกออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ใช้แทนผ้าขนหนู นำผ้าไปชุบน้ำในแม่น้ำ บิดให้หมาด แล้วใช้เช็ดตามเนื้อตามตัว ผมเชื่อว่าอ่านมาถึงตรงนี้แล้ว ผู้อ่านหลายท่านก็คงนึกนึกเหมือนได้กลิ่นเหม็นสาบลอยมาโชยใหม่ละครับ คุณคงสงสัยว่า “แล้วมันไม่เหม็นสาบแยะหรือ แล้วพวกเขาไม่เหม็นสาบกันเองบ้างหรือ ทำไมไม่อาบน้ำล่ะ”

แต่สำหรับครอบครัว ๆ หนึ่งที่ลำบากจะหาอะไรกินก็ยังเป็นเรื่องลำบาก แค่ว่ายังชีพก็ยังเป็นปัญหา แล้วใครเล่าจะมาใส่ใจว่าอาบน้ำหรือยัง ยิ่งครอบครัวเร่ร่อน ค่าไหนดอนนั่น แผ่นฟ้าคือหลังคา ผืนหญ้าคือเตียงนอน บ้านที่จะคุ้มหัวก็ไม่เคยมีอย่างเรานั้น แทบจะไม่ต้องพูดถึงห้องอาบน้ำด้วยซ้ำไป หรืออาจพูดได้ว่า แต่ไหนแต่ไรมาเราไม่รู้ว่า “สะอาด” นั้นมีรสชาติอย่างไร มันก็เหมือนกับที่เขาว่ากันว่า “ปลาช้องเดียวกัน” พออยู่นานไปก็ไม่ได้กลิ่นเหม็นของกันและกัน

แต่วันนี้ไม่รู้ว่พ่อเกิดผิดสำแดงอะไรขึ้นมา หรืออาจเป็นเพราะวันนี้ท่านหาเงินติดกระเป๋ามาได้นิดหน่อยกระมัง ท่านจึงตัดสินใจพาพวกเราไปอาบน้ำที่โรงแรมกันดูสักครั้ง ดังนั้นเราจึงยกโขยงมุ่งหน้าเข้าเมืองกัน เดินไปก็ถามทางเขาไปเรื่อยว่าที่ไหนมีโรงแรมที่พอจะมีห้องอาบน้ำสาธารณะอยู่บ้าง

ถามเขาไปเรื่อยจนในที่สุดก็มีคนซื้อชื้อบอกทางเรามาที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ผมวิ่งไปที่หน้าเคาน์เตอร์ด้วยความตื่นเต้น เขย่งปลายเท้าขึ้น มือสองข้างเกาะเคาน์เตอร์สูง ๆ ตัวนั้นไว้ แล้วตะโกนถามข้างในว่า “ขอลาหม่อมยครับ ที่นี้ใช่โรงแรมหรือเปล่าครับ”

ถ้าแก่เงยหน้าขึ้นแล้วพูดอย่างไม่สบอารมณ์ว่า “พวกแกตาบอด หรือปัญญาอ่อนอ่านหนังสือไม่ออกกันแน่ ไม่รู้จักเงยหน้าขึ้นอ่านป้ายเอาเองหรือไง!”

ถูกผงเลย ถ้าแก่พูดได้ถูกต้องทุกคำเลยละครับ บ้านเราคนหนึ่งตาบอด อีกสองคนปัญญาอ่อน ส่วนผมกับอาเจียวพี่สาวก็ยังไม่เคยเข้าเรียน ย่อมอ่านหนังสือไม่ออกแน่ แต่ยังไม่ทันที่ผมจะตอบว่าอย่างไร ถ้าแก่ก็เงยหน้าขึ้นมาเจอกับครอบครัวประหลาดของเราเข้าเสียก่อน พ่อตาบอด แม่กับน้องชายก็ดูเหมือนคนไม่เต็มเต็ง ผมกับพี่สาวแม้จะดูปกติดี แต่ก็ตัวดำ สกปรกชกมกเต็มที แล้วยังเด็กทารกน้อยอีกสองสามคนอยู่ในยามที่พ่อหอบเรมาด้วย สีหน้าของถ้าแก่เปลี่ยนเป็นตะลึงขึ้นมาทันที วินาทีต่อมาแกตั้งสติขึ้นมาได้ ก็โบกมือไล่พวกเรา พร้อมกับตวาดเสียงลั่น “ออกไปให้พ้นไป ที่นี้ไม่ใช่พรรคกระยาจกนะโว้ย มีเงินก็ไม่ให้พัก ข้ายังต้องค้าต้องขายนะโว้ย พวกเง็งไปที่อื่นไป ไป ๆ รีบไสหัวไปให้พ้นเลย ไป!”

เราถูกปิดประตูใส่หน้าอย่างนี้อยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนกระทั่งมาถึงที่โรงแรมอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งแน่นอนว่ายังโดนไล่ตะเพิดออกมาอยู่เช่นเดิม แต่คราวนี้พ่อถ้าแก่ตะเพิดเราออกมาแล้ว เขาก็เดินตามเราออกมาอยู่เช่นเดิม แล้วหยิบเงินหนึ่งเหมามายัดใส่มือผม เขาคงเข้าใจว่าเป็นเทคนิคการขอทานแบบใหม่ของเรา ลองคิดดูสิครับว่ามีเงินสดอยู่ในกระเป๋าแท้ ๆ แต่กลับไม่มีปัญญาจะหาโรงแรมเช่าแล้วใช้ว่าจะขอกินฟรีอยู่ฟรีเสียเมื่อไร พ่อคงจะเก็บความเจ็บช้ำนี้ไว้ในอกมานานแล้ว พ่อได้ยินเสียงถ้าแก่หยิบเงินมาให้พวกเรา ความอึดอัดจึงระเบิดออกมาตอตนเอง พ่อวางทารกน้อยลงแล้วหยิบไม้เท้าขึ้นมาตีผมใหญ่ ผมเจ็บมากจนร้องไห้จ้า เสียงหัวเราะ

เยาะ คำพูดดูถูกเหยียดหยาม เหยียบย่ำถากถางเราเหล่านั้นล้วนเสียดแทงใจ
พ่อ แล้วมันไม่บาดใจผมด้วยหรืออย่างไร แต่ยิ่งผมร้องให้พ่อก็ยิ่ง
โมโห น้ำหนักของไม้ที่ตีผมก็ยิ่งแรงขึ้นไปอีก แล้วพ่อก็ยิ่งตีผมตีไม่ยั้งมือ

คนที่อยู่แถวนั้นเห็นพ่อตีลูกแรงขนาดนี้ก็ชักจะทนไม่ได้ พวกเข้เข้า
ห้ามพ่อไว้ “ลุง เด็กมันไม่ได้ทำอะไรผิด อย่าตีมันเลย พ่อเถอะลุง”

พ่อปาไม้ลงพื้นอย่างแรงตามอารมณ์ แล้วพูดขึ้นมาประโยคหนึ่ง
ว่า “สักวันหนึ่งเถอะ ยาจกจะต้องเป็นราชาให้ได้”

คำพูดประโยคนี้ผมฟังด้วยหูแล้วจำด้วยใจ ผมยืนกอดพนักกำหมัดแน่น
ทั้งที่น้ำตาไหลนองหน้า บอกกับตัวเองว่า เราต้องขยัน เราต้อง
เข้มแข็ง แล้ววันหนึ่งเราจะทำให้สวรรค์ดู ยาจกจะต้องเป็นราชาให้ได้

ถึงตอนนี้ พอนึกหวนกลับไปอีกครั้ง เวลานั้นครอบครัวเราทั้งเจ็ดคน
แต่งตัวแสนจะสกปรกมอซอเสียดขนาดนั้น ก็เฝ้าอยู่หอรอกที่เก่าแก่เจ้าของ
โรงแรมจะตกใจ เป็นใครก็ต้องคิดว่าขอทานที่ไหนจะมีปัญญา
จ่ายเงิน หรือไม่ก็อาจทำให้โรงแรมเขาสกปรกได้ แล้วยังต้องทนกลิ่น
เหม็นสาบจากตัวพวกเรามาก เป็นใครก็ยอมต้องปฏิเสธไม่ว่าหน้าพวกเรายู
แล้ว

แต่พ่อก็ยังไม่ยอมตัดใจ ยังพาพวกเราเดินหาโรงแรมที่อื่น ๆ อีก เพื่อ
ว่าจะมีโรงแรมไหนยอมรับเราไว้ได้บ้าง เราจึงพากันกระเดงงต่อไปทั้ง
ครอบครัว แต่ไม่เห็นว่าจะมีอะไรดีขึ้นเลย โรงแรมทุกแห่งก็ยังคงหน้าปฏิเสธ
เราต่อไป บางแห่งพอเห็นหน้าตาท่าทางของแม่กับน้องชายคนโตแล้วตกใจ
จนแทบจะปิดประตูหนีเลยก็มี เราเดินมาทั้งวันจนทุกคนเหน็ดเหนื่อย
เมื่อย่ำ แต่ผมก็เข้าใจความเจ็บปวดของพ่อดี จึงไม่กล้าออกความคิดเห็น
ใดอีก ได้แต่เดินตามพ่อไปอย่างนั้น

ใครได้เห็นครอบครัวขอทานของเราแต่ละคนสวมเสื้อผ้าขาดวินเดินอยู่

บนท้องถนนแล้วละก็ ต้องพากันหลีกเลี่ยงไปเป็นวา ๆ ที่จริงผมรู้ดี ไม่ต้องหันมามองเราหรอก ถึงจะยืนห่างจากเราเป็นสิบเมตรก็ยังสามารถกลืนเหม็นสาบเหม็นโคลนที่ไม่เคยชำระล้างหมักหมมกันมานานเป็นแรมปี ปนกับกลิ่นฉี่เด็กเหม็นเปรี้ยวของพวกเราอยู่ดี

ในที่สุดพ่อก็ต้องยอมแพ้ ท่านถอนใจยาวแล้วพูดว่า “ขอทานไม่ใช่คนหรือไงวะ เอาละ คีนี่เรานอนกันได้ช่ายคาหน้าร้านค้าก็แล้วกัน”

ตอนที่ 17

หนีตำรวจ

ผมโตขึ้นเรื่อย ๆ ตามอายุ และเริ่มตระหนักถึงภาระของลูกชายคนโตที่มีต่อครอบครัวมากขึ้น พอดตกค่ำก็จะเป็นหน้าที่ผมที่จะไปหาที่ที่พอจะพักได้ชั่วคราวตามตรอกซอกซอยต่าง ๆ แล้วก็ให้พ่อแม่กับน้อง ๆ นอนพักรอกันก่อน เมื่อจัดแจงทุกอย่างลงตัวแล้ว ผมก็จะออกตระเวนหาร้านค้าที่พอจะกำบังฝนได้ รอจนกระทั่งเขาปิดร้านเรียบร้อยแล้วจึงค่อยไปรับทั้งครอบครัวมาค้างแรมกันที่นี่

หากวันไหนสามารถหาที่นอนใต้ช่ายคาได้ก็ต้องถือว่าเราโชคดี เพราะถ้านอนกันในที่โล่งแล้วเกิดฝนตกลงมาละก็ เราจะต้องโยกย้ายหาที่นอนใหม่กันทั้งครอบครัว ไหนจะเด็กเล็กเด็กโตที่จ้วเจียงอแง ไหนจะผ้าห่ม ไหนจะสัมภาระอื่น ๆ อีก ช่างขุลงมุนวุ่นวายกันจริง ๆ

ผมไม่รู้ว่าขณะนี้ค่ามัดตึกคืนก็โหมงกี้ยามกันแล้ว แต่หลังจากจัดแจงหาที่ทางให้คนในครอบครัวได้พักกันเรียบร้อยแล้ว ก็เป็นอาเจียวพี่สาวคอยดูแลอยู่ทางนี้ ส่วนตัวผมก็ถือขันท์ใบเล็กออกไปขอทานอีกตามเคย แต่เราเพิ่งจะมาที่นี่กันเป็นครั้งแรก ผมรู้สึกแปลกที่ กลัวตัวเองจะหลงทาง จึงต้องเดินเป็นเส้นตรงไปตลอดทาง หรือถ้าเลี้ยวก็จะเลี้ยวขวา แล้วก็ขวา แล้วก็ขวา เป็นสี่เหลี่ยม

ตามปกติแล้ว ถ้าอยู่ตามบ้านนอกในยามค่ำคืนก็จะมีแสง

ไฟ กลางวันยังพอจะจำทางได้บ้าง แต่พอดกกลางคืนแล้วมืดมนมากจนแทบมองอะไรไม่เห็นเลย แต่ในเมืองนั้นตรงกันข้าม แม้จะตึกตึ้นแค่นั้นก็ยังมีแสงไฟสว่างจ้าไม่น่ากลัว ผมเดินผ่านบ้านคนมาได้แค่อึดใจก็กลับหลัง กำลังดีใจอยู่เชื่อว่าวันนี้จะมีของกลับไปสนองคุณแก่พ่อแม่บ้าง แต่ที่ไหนได้ พอกำลังจะเลี้ยวตรงหัวมุมเท่านั้น ก็มีตำรวจสองคนโผล่หน้าออกมา คราวนี้ก็ช่วยละสิ ยิ่งยุคนี้เป็นยุคสองนายพลผู้ยิ่งใหญ่ด้วย มักจะมีผู้นำประเทศต่าง ๆ มาเยี่ยมเยียนได้หัวกันอยู่เสมอ ท่านผู้นำเกรงว่าภาพของขอทานที่มีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองอาจทำลายหน้าตาของประเทศได้ จึงออกคำสั่งให้กำจัดพวกขอทานทั้งหมดให้สิ้นซาก

โชคดีที่ผมอายุยังน้อยจึงคล่องแคล่วว่องไว พอเห็นตำรวจก็กระโดดเข้าไปหลบหลังเสาในร้านค้าได้ทันท่วงที เสียแต่ว่าไฉ่มือไม้เจ้ากรรมดันไม่ฟังเสียงผม อ่อนปวกเปียกแถมยังเหงื่อแตกอีก ผมคิดว่าคราวนี้ต้องตายนแน่เลย นึกถึงคราวที่แล้วไปขอทานที่สถานีขนส่ง ครั้งนั้นผมถูกตำรวจจับเข้าไปขังไว้ที่สถานีตำรวจตั้งครึ่งค่อนวันอย่างกับเป็นหัวขโมย แค่นี้ก็เข็ดเกินพอแล้ว ผมรีบเงยหน้าขึ้นวิงวอนต่อฟ้า "ตำรวจใจดี ตำรวจใจดี ได้โปรดเมตตาสงสารอาจันบางเถอะนะครับ อย่าจับอาจันไปขังที่โรงพักอีกเลย ครั้งที่แล้วขังไว้เกือบทั้งวัน ถูกจับคราวนี้ไม่รู้ว่าจะขังไว้นานเท่าไร อย่าให้ผมต้องถูกจับเลย ข้าก็ยังไม่ได้อากลับให้ที่บ้าน ถ้าผมถูกจับไปแล้ว ใครจะคอยดูแลคนในบ้านเล่า ได้โปรดเถิด ได้โปรด" ผมคิดไปพลางน้ำตาไหลออกมาอย่างสุดกลั้น

เนื้อตัวผมสั่นเทา แม้แต่มือก็ยังแทบจะถืออาหารไว้ไม่อยู่ ดีว่าตอนนี้ตำรวจทั้งสองคนกำลังหันหลังเดินกลับไปพอดี ผมซ้กจะใจคอไม่อยู่กับเนื้อกับตัวแล้ว ใจจดจ่ออยู่แต่ว่าจะรีบหนีออกไปจากที่ที่แสนอันตรายนี้ จึงก้าวเท้าออกวิ่งโดยที่ไม่ทันระวังมองซ้ายขวาหน้าหลัง พอดีมีรถคนหนึ่งแล่นตัดเข้ามาด้วยความเร็วสูง ผมเกือบจะถูกรถชนอยู่แล้วเชียว ดีที่รถคนนั้นเบรกไว้ทัน แล้วคนขับก็หมุนกระจกลงมาตะโกนดำใส่หน้าผม "ไอ้เด็กระยำ! อยากตายก็ไปให้รถไฟชนสิวะ จะได้ตายเร็วหน่อย!" แล้วก็ตามมาด้วยคำอวยพรยาวอีกเป็นชุด ๆ เลยทีเดียว

โชคดีที่ผมฟังจนชินเสียแล้ว ผมรีบวิ่งไปตามซอยมืด ๆ สองข้างอ่อน
ล้าจนทรุดลง ถึงตอนนี้ผมเพิ่งรู้สึกตัวว่าอาหารในมือหายไปไหนหมดแล้วก็ไม่
รู้แล้วผมก็ปล่อยโฮออกมาอีกครั้ง

ผมบอกกับตัวเองว่า หวีพันตำรวจครั้งนี้มาได้ก็เหมือนกับต่ออายุ
ตัวเองไปอีกหลายปี ดีแค่ไหนแล้วที่ไม่ถูกตำรวจจับไปเสียทั้งบ้าน ว่าแล้วก็
รีบยกมือขึ้นเช็ดน้ำตาให้แห้ง เดินย้อนกลับทางเดิมไปสมทบกับคนที่บ้าน

แล้วความหิวก็ทำเอาผมปวดแหวเมื่อยหลัง อยากจะหาน้ำมาเช็ดเนื้อ
เช็ดตัวให้มีแรงสักหน่อย แต่ในเมืองกลับสู้บ้านนอกไม่ได้ ท่อน้ำแต่ละท่อ
ทั้งใหญ่ทั้งกว้าง แค่ว่าเอาผ้าขนหนูไปชุบน้ำก็ยิ่งยากเต็มที คินนี่ผมไม่มี
ทางได้ซักแห่งแน่ แล้วอีกเพียงครู่เดียวเราทุกคนก็หลับผล็อยไปได้ชายคา
ของร้านค้าแห่งหนึ่ง

กำลังหลับสนิทกันดีอยู่เชียว เจ้าของบ้านก็เปิดประตูเหล็กขึ้นเสียงดัง
แกรกกราก จากนั้นก็ต่อเดียวเสียงดำโวยวายยาวอีกเป็นชุด ๆ ประสานกับ
เสียงร้องไห้โยเยของน้อง ๆ ที่ยิ่งเล็ก เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ด้วยความที่พวก
เราอ่านหนังสือไม่ออก จึงไม่มีใครรู้ว่าที่นี่เป็นร้านขายยาทองโกล์และอาหาร
เช้า เจ้าของร้านจะต้องลุกขึ้นมาเตรียมของตั้งแต่เช้ามืดทุกวัน พอแก่เปิด
ประตูออกมาเห็นครอบครัวขอทานกำลังร้องไห้กระจองอแง ก็เลยดำอะอะ
โวยวายขึ้นว่า “ตื่นเข้ามายังไม่ทันได้ทำมาหากิน ก็ได้ยินเสียงพวกแกแหก
ปาก หนวกหูจะตาย เอ้า! ยังไม่รีบไสหัวไปอีก”

พวกเราจำต้อง “ไสหัว” ไป

ทว่าเด็กเล็ก ๆ ที่งอแงเพราะงวงนอนนั้น เราจะปลอบให้พวกเขาหยุด
ร้องไห้ง่าย ๆ ได้อย่างไร เรายิ่งปลอบ พวกเขาก้ยิ่งร้องดังขึ้น พอกลัวว่า
เสียงร้องของน้อง ๆ จะยิ่งดังรบกวนคนอื่นไปอีก จึงใช้มืออุดปากน้อง ๆ
ไว้ อุดจนน้องแต่ละคนหน้าเขียวเกือบตายเพราะขาดออกซิเจน ยังไม่ทันจะ

ปล่อยให้เด็กเล็กเงยบเลย แม่กับน้องชายคนโตที่นอนไม่เต็มอิมก็ลุกขึ้นมา ทะเลาะกันอีก ต่างก็นั่งร้องไห้อาละวาดอยู่กับพื้นที่ไม่ยอมหยุด ทั้งสี่คนนั่งรวมหัวกันร้องไห้อย่างนี้ แล้วผมจะทำอย่างไรดีนี้ ผมควรจะทำอย่างไรดี ใครก็ได้ช่วยบอกผมที่ว่าผมควรจะทำอย่างไรต่อไปดี

พ่อสายหน้าด้วยความระอาใจ แล้วตัดสินใจว่าเราควรจะไปนอนตามป่าช้าที่บ้านนอกเหมือนเดิมดีกว่า

ถูกแล้วครับ ถึงอย่างไรนอนที่ป่าช้าก็ยังสบายใจเสียกว่า

ตอนที่ 18

อยากเป็นคน ต้องทนกินนอน

อากาศเริ่มหนาวเย็นขึ้นทุกทีแล้ว แม้แต่หมาจรจัดที่เห็นอยู่บ่อย ๆ ก็ไม่รู้ไปหลบอยู่ที่ไหนหมด เมื่อพวกเราไม่มีเสื้อกันหนาวที่จะให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย จึงต้องเอาเสื้อผ้าเก่า ๆ ขาด ๆ มาใส่ทับกันหลาย ๆ ชั้น แต่ลมหนาวก็ยังพัดลอดเข้ามาทางคอเสื้อ แขนเสื้อ ขากางเกง หรือแม้แต่รูที่ขาดตามเสื้อผ้าของเรา หนาวเหน็บไปจนถึงกระดูกเลยทีเดียว เวลาเดินก็ต้องห่อตัว บางครั้งอากาศหนาวจัดจนหน้าชาไปหมด น้ำมูกน้ำตาไหลออกมาโดยไม่รู้ตัว ผมก็จะเอามือมาถูที่แก้มทั้งสองข้างให้เกิดความร้อนพอให้ความรู้สึกบ้าง

เวลาเราเดินทางไกล เรามักเดินกันเป็นวัน ๆ ไม่มีแม่เงาของผู้คน เราเดินไปตามทุ่งนาป่าเขาที่ดูยาวไกลไปจนสุดลูกหูลูกตา จนผมมักจะสงสัยว่าหรือเวลาจะหยุดตรงนี้ โลกทั้งโลกถูกทำลายหมดสิ้นไป ราวกับมีเพียงครอบครัวที่น่าสงสารของเราที่สวรรค์หลงลืมทอดทิ้งไว้ในมุมใดมุมหนึ่ง เกิดและดับไปตามยถากรรม

ในฤดูหนาว ร่างกายต้องการพลังงานมากกว่าปกติ ความอดทนต่อความหิวก็พลอยลดน้อยลงไปด้วย วันนี้อยู่ขณะที่พวกเรากำลังเดินผ่านสวน

กล้วยสวนหนึ่ง เนื่องจากไม่ใช้ฤดูเก็บเกี่ยว บรรยากาศวังเวงมาก แล้ว
สายตาผมก็เลื้อยไปเห็นเจ้าไก่ตัวหนึ่งนอนนิ่งอยู่กับพื้นดิน มันคงจะหนาว
จนแข็งตายเสียแล้วกระมัง ดูเหมือนมันจะแข็งเกร็งไปหมดทั้งตัวเลย ผม
เห็นแล้วก็อดเวทนามันไม่ได้ จึงเล่าสิ่งที่เห็นให้พ่อฟัง ไม่นึกเลยว่าพ่อพอ
ได้ฟังก็กระตือรือร้นมากจนถึงกับหยุดเดิน แถมยังสั่งให้ผมไปเก็บไก่ตัวนั้น
ขึ้นมาอีก

“แต่ไก่ตายนานแล้วนะพ่อ สีมันก็เปลี่ยนไปหมดแล้ว” ผมมองไปที่
ไก่ทองเนาตัวนั้น พลังพูดขึ้นอย่างลำบากใจ

“ช่างมันนา ไปเก็บมาเถอะ” พ่อสั่ง

“แต่ว่า...” ผมชักจะได้กลิ่นเนาของไก่ตัวนั้นขึ้นมาตะหงิด ๆ

“บอกให้ไปเก็บก็ไปเก็บมาสิ หรือจะให้ข้าลงมือ” พ่อเอาไม้เท้าเคาะ
ลงกับพื้นแรง ๆ สองครั้ง ผมรู้สึกได้ว่าพ่อใกล้จะหมดความอดทนแล้ว

ผมเลยเอามืออุดจมูกไว้ แล้วเดินเข้าไปในท้องนา มองลงไปที่ซากไก่
ก็เห็นตาของมันปิดสนิท ขนที่เคยสวยของมันถูกสายลมพัดพาเอาความเงา
งามไปจนหมดสิ้น ขนปีกของมันหลุดลุ่ยกระจายระจาย ผมคิดว่าบางทีตอน
ก่อนตาย เจ้าไก่นี้คงพยายามกระพือปีกเพื่อจะย่นขึ้นให้ได้ แต่ลมหายใจ
เฮือกสุดท้ายก็หมดไปพร้อมกับแรงฮึดสู้ของมัน มันพ่นลมสุดท้ายออกมา
อย่างแผ่วเบา คอพับลง แล้วก็ไม่ได้ตื่นขึ้นมาอีกเลย

จากนั้นพวกหนอนและแมลงเล็ก ๆ พวกกันไข่เข้ามาอาศัยอยู่ใต้ขนอัน
อบอุ่ม แล้วก็กัดกินเนื้อของมัน ทำให้กระเพาะลำไส้มันทะลักออกมา สภาพ
น่าอนาถเหลือเกิน ผมนั่งนึกอยู่ครู่หนึ่ง ไม่รู้ว่าควรจับส่วนไหนของมัน
ขึ้นมาดี ก็เลยใช้สองนิ้วคีบขามันขึ้นมาถือไว้ให้ห่าง ๆ ตัว แล้วเบือนหน้าหนี
ไปอีกทาง ผมพยายามถือไก่ให้ห่างจากตัวที่สุดเท่าที่จะทำได้ ด้วยความ
กลัวว่าหนอนจะได้ขึ้นมาที่มือ ผมรู้ดีว่าพ่อคงจะต้องกินมันแน่ ตลอดทางที่

ถือมา อดไม่ไหวเกือบจะอ้วก ผมเสียใจจริง ๆ ที่บอกเรื่องไก่อตายกับพ่อ แต่เรื่องมาตั้งขนาดนี้แล้ว ใครก็คงห้ามพ่อไว้ไม่ได้ ยิ่งตอนนี้ที่กระเพาะพวกเรา ร้องโครกครากไม่เป็นเสียง

พ่อพาเรามาถึงกระท่อมร้างแห่งหนึ่งที่พอจะกำบังลมได้ จากนั้นก็สั่งให้ผมกับพี่สาวช่วยกันหาหินมาวางเป็นเตาสามขา หาฟืนและกระดาษขี้้นเล็ก ๆ มาทำเป็นเชื้อเพลิง พ่อคิดจะต้มไก่อจริง ๆ ด้วย พ่อพวกเราหาอุปกรณ์ได้ครบถ้วน พ่อก็คลำเอาเม็ดเล็ก ๆ ออกมาจากตัว แล้วจัดการไก่อตัวนั้นด้วยปลายนิ้วสัมผัส โดยเริ่มจากการตัดหัวมันออกก่อน จากนั้นควักเอาเครื่องในออกมาจนหมดแล้วถอนขนออกจากตัวไก่ให้สะอาดหมดจด

ความสามารถในการฆ่าเปิด ไก่และห่านของพ่อเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาทุกคน ไม่ว่าจะรองเลือด จุดไฟต้มน้ำ ต้มไก่ ถอนขน ถอดเครื่องใน หรือแม้แต่การหันเป็นชิ้น ๆ พ่อก็ทำได้คล่องแคล่วว่องไว ขนก็ถอนได้สะอาดเกลี้ยงเกลา เนื้อก็หันเป็นชิ้นเท่า ๆ กัน สมัยก่อนหากเพื่อนบ้านคนใดได้เห็นฝีมือการเชือดไก่ของพ่อแล้วละก็ เป็นต้องยกนิ้วให้ด้วยความนับถือ บางคนยังแกล้งพูดแซวพ่อว่า “นี่แจ่มจืด แก่ตาบอดจริง ๆ เหรอ แก่แก่งทำเป็นตาบอดมาหลอกพวกเราใช่ไหมล่ะ”

ผมกับพี่สาวไม่กล้าดมกลิ่นเหม็นเน่าของไก่อตัวนั้น จึงถอยออกมายืนอยู่ห่าง ๆ รอจนพ่อจัดการเรียบร้อยดีแล้ว จากนั้นพ่อก็เรียกให้ผมนำส่วนที่ไม่เอาแล้วไปทิ้งในแม่น้ำให้หมด ผมไม่เต็มใจเลยสักนิดเดียว ก็มันเหม็นออกอย่างนั้น เหม็นขนาดที่ว่าต่อให้คุณล้างมือเป็นร้อย ๆ ครั้ง กลิ่นนี้ก็ยังคงติดตัวคุณอยู่ตลอดนั่นแหละ ผมรีบวิ่งเอาไปทิ้งให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ด้วยหวังว่าจะช่วยหดเวลาที่น่าขยะแขยงนี้ให้สั้นลงได้แม้เพียงสักนิดก็ยังดี

พอผมกลับมาถึง ตอนนี้เนื้อไก่อก็ถูกใส่ลงไปต้มในขันหมดแล้ว ผมเห็นน้อง ๆ นั่งล้อมวงกัน ต่างก็จ้องไปที่ไก่อตัวนั้นตาไม่กะพริบ ผมเข็ดมือแรง ๆ ซ้ำ ๆ กับชุดที่สวมอยู่ ในสมองยังมีภาพเครื่องในไก่ที่เน่าเปื่อยผุดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ขณะที่ท้องกลับร้องโหยหิวอย่างเอาเป็นเอาตาย แล้วจะกินดี

‘ไหมนี่ คำว่า “สมองต่อสู้กับหัวใจ” คงจะเป็นคำที่บรรยายความรู้สึกผมได้ดีที่สุดในตอนนี้ ‘ไม่รู้ว่า เป็นเพราะหิวจนหน้ามืดตาลาย จมูกก็พลอยเบลอลไป ด้วยหรือเปล่า ผมเริ่มได้กลิ่นน้ำแกงหอมฉุยออกมาจากหม้อ จนอดใจที่จะเข้าไปนั่งล้อมวงด้วยกันกับพวกน้อง ๆ ไม่ได้เสียแล้ว

“เสร็จหรือยัง เสร็จหรือยัง” น่าจะเป็นประโยคที่น้อง ๆ พูดกันมากที่สุดในวันนั้น

เมื่อส่วนที่เน่าถูกตัดทิ้งไปเสียเกือบครึ่ง จึงทำให้เนื้อไก่ที่เหลืออยู่ในหม้อมีจำกัด แถมยังไม่มีส่วนของเครื่องปรุงอื่น ๆ เลย แต่กระนั้นพวกเราก็ยังได้กินเนื้อไก่ที่ได้มาอย่างยากเย็นคนละชิ้นอยู่ดี ที่น่าแปลกคือ แม้เราจะขอร้องกันมานานเป็นปี ๆ กินกันแต่ผลไม้น้ำชาพวกนั้นทั้งนั้น หากดูเหมือนจะยิ่งช่วยให้กระเพาะเราแข็งแรงขึ้นทุกวัน ในร่างกายของเราทุกคนเสมือนมีภูมิคุ้มกันพิเศษ ขนาดกินไก่เน่ากันอย่างนี้ก็ยังไม่เห็นมีใครเป็นอะไรเลย

ตอนหลังผมกลับมานั่งหวนคิดไปถึงครั้งหนึ่งที่ที่บ้านเรามีเนื้อเค็มอยู่ก้อนหนึ่ง มันถูกน้ำฝนหยดใส่จนหนอนขึ้นแล้ว แต่พอก็กินเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ผมกับพี่สาวได้แต่ตลกตลึง เราถามพ่อว่าหนอนขึ้นเนื้อแล้วทำไมไม่ทิ้งไปเสีย พ่อเคี้ยวเนื้อในปากพลางบอกกับเราด้วยสีหน้าจริงจังว่า

“กินหนอนไม่ตายหรอก กินหนอนสีถึงจะได้เป็นคน”

ตอนที่ 19 ยากพบใจ

บางครั้งมีผู้เมตตานำเงินมาบริจาคให้เราเองเลย แต่ครอบครัวเรามีคนพิการไม่สมประกอบถึงสามคน การเอาเงินเก็บได้กับตัวออกจะเป็นที่ล่อตาของพวกหัวขโมยอยู่ไม่น้อย

ครั้งหนึ่งเรามัวแต่พะวงกับการเดินทาง จนไม่รู้ว่ามีชายคนหนึ่งแอบตามหลังเรามาเงียบ ๆ ตั้งแต่เมื่อไร กว่าพี่สาวจะสังเกตเห็นว่าชายคนนี้เดินตามเรามาตลอดทางก็ไม่ทันการณ์แล้ว เพราะตอนนี้เราเดินไกลออกจากตัวชุมชนมาอยู่บนถนนสายเปลี่ยวร้างผู้คนเสียแล้ว

ชายคนนั้นตรงเข้าไปยืนจังก้าขวางหน้าพ่ออย่างจงใจจะปิดทางเดินของเรา เขากางแขนขึ้นขวางเราไว้โดยไม่พูดอะไรสักคำ ผมจูงพ่อหลบไปทางซ้าย เขาก็ขยับซ้ายตาม ผมจูงพ่อหลบไปทางขวา เขาก็ขยับขวาตาม

ผมกระดุกแขนเสื้อพ่อ ส่งสัญญาณให้พ่อรู้ว่ามิใช่ผู้ไม่ประสงค์ดี พ่อกำไม้เท้าและกระเป๋ายามไว้แน่น สายตาว่างเปล่าของท่านมองเหม่อออกไปไกลเบะปากไม่พูดอะไร

“แมง! ไม่ต้องทำเป็นแก้งเซอเลย ส่งเงินมาซะดี ๆ !” เขาตะคอก

“ได้โปรดเถิดครับ...” ผมพูดยังไม่ทันจบ ชายคนนั้นก็ผลักผมล้มลงกับพื้น นาที่นั่นเองพอกก็เงื้อไม้เท้าขึ้นมาทันที ชายคนนั้นถอยหลบไปนิดหนึ่งก่อนจะหยุดไม้เท้าพ่อไว้ เขาออกแรงกระชากแล้วโยนมันออกไปไกลประมาณสองเมตรได้ พี่สาวรีบโผล่เข้าไปกั้นแม่กับน้อง ๆ ไว้ ทุกคนกอดกันแน่นเป็นลูกนก ถ้าจะตะโกนขอความช่วยเหลือก็คงไม่มีประโยชน์ เพราะทุ่งโล่งอย่างนี้ไม่มีใครเลยสักคน

ชายคนนั้นกระชากย่ามออกจากบ่าของพ่ออย่างแรง แล้วผลักพ่อออกไป ผมเองซึ่งล้มลงอยู่กับพื้นรีบติดตัวกระโจนเข้าไปกีดมือชายคนนั้น แต่ก็ถูกถีบดั่งอีก ผมเจ็บเสียจนน้ำตาร่วง เอามือกุมท้อง ปากก็พร่ำร้องขอว่า “อย่าเอาเงินของเราไปเลย อย่าเอาเงินของเราเลย” ผมนั่งตาค้างมองดูเขารื้อของออกจากถุงย่ามขึ้นแล้วขึ้นเล่า พ่อค้นเจอธนบัตรที่มีเพียงไม่กี่ใบของเรา เขาถือไว้ในมือแล้วยกหูขึ้นอย่างภาคภูมิใจ และเอามาโบกเยาะเย้ยใส่หน้าเรา พี่สาวถึงกับร้องไห้ “โฮ” ออกมา ผมแทบจะล้มความเจ็บปวดทั้งหมดไปเสียสิ้น รีบคุกเข่าลงคำนับแล้วคำนับอีก “ได้โปรด

เถิด “ได้โปรดเถิด พวกเรามีเงินกันอยู่เท่านี้เอง สงสารเราเถอะ”

แต่ชายคนนั้นก็ไมยอมรามือ เขาได้เงินในยามไปแล้วยังมาคั่นตัวพ่ออีก ผมรู้ว่าด้านในของกางเกงพ่อมีกระเป๋าลับที่ซ่อนเงินอยู่ พ่อจึงยกมือทั้งสองข้างดึงกางเกงไว้สุดชีวิต แต่พ่อยิ่งหวงก็ยิ่งเป็นการบอกให้ชายคนนั้นรู้ว่าในกางเกงของพ่อต้องมีเงินแน่ ชายคนนั้นจึงออกแรงยื้อกับพ่อ จนกางเกงของพอกองลงไปอยู่กับพื้น จากนั้นเขาก็ใช้กำลังกดพอลงกับพื้น และล้วงเอาเงินออกจากกางเกงมาถือไว้ในมือ แล้วเดินจากไปด้วยความสะใจ ผมทบทวนกำปั้นลงกับพื้นด้วยความเคียดแค้นชิงชัง นึกตำหนิตัวเองว่า ทำไมเราจึงเป็นคนที่ไม่ได้เรื่องอย่างนั้นะ เป็นลูกชายคนโตแท้ ๆ แต่ไม่มีปัญญาจะคุ้มครองดูแลคนในครอบครัวได้ ผมมันโง่! โง่เชอะ! โง่ชี้แพ้!

ผมตะกายลุกขึ้นมายืนมองตามหลังชายคนนั้นไป แล้วก็ตะโกนว่า “โง่คนใจดำ! ขอให้โดนรถไฟทับตายให้แบนแต่ดัดแต่ เละจนหาศพไม่เจอเลย!”

นอกจากตะโกนสาปแช่งแล้ว เด็กชายวัยแปดขวบอย่างผมจะมีปัญญาไปทำอะไรใครเขาได้ บนโลกใบนี้ยังมีคนอยากจะแย่งแม้แต่เงินของขอทานเขี้ยวหรือ ช่างเลวร้ายคุณสามเลยเขี้ยว

พี่สาวช่วยพ่อเก็บข้าวของที่กระจัดกระจายบนพื้นใส่กลับลงในกระเป๋า ยามด้วยน้ำตานองหน้า ไม่พูดอะไรสักคำ

แล้วพ่อก็พูดขึ้นว่า “เงินทองเป็นของนอกกาย ยังไม่ตายก็หาเอาใหม่ได้ ตอนเกิดก็ไม่ได้เอามา ตอนตายก็ไม่ต้องเอาไป” แรก ๆ ผมเข้าใจว่าพ่อคงจะพูดเพื่อปลอบใจพวกเราเท่านั้น แต่นึกไม่ถึงเลยว่าพ่อจะปลงซะแล้ว

นับจากนั้นมา พ่อก็แทบจะไม่พกเงินทองไว้ที่ตัวอีกต่อไป พ่อพวกเราเดินทางไปถึงที่ไหนก็ตาม หากได้ยินว่าที่นั่นมีเด็กกำพร้า คนแก่เจ็บป่วย ไร้คนดูแล หรือผู้ที่ขาดแคลนโง่ศพ พ่อก็จะควักเงินออกมาช่วยเหลือ

ทันที ถ้าไม่ช่วยซื้อยากี่ช่วยซื้อโลงศพ หรือแม้แต่ออกเงินจ้างคนมาหามโลง ก็ยังเคย ผมไม่รู้เลยว่าพ่อเคยเรียนวิชาเจียดยามาจากไหน แต่เห็นท่านมีความรู้เรื่องยาเป็นอย่างดีราวกับพกดาราเอาไว้ในสมอง แค่ว่าจับชีพจร พ่อก็สามารถเขียนใบสั่งยาให้ผู้ป่วยอยู่บ่อย ๆ ท่านมักจะทำบุญอย่างนี้ของท่านไปเรื่อย นอกจากนี้พ่อยังเป็นลูกค้าประจำของร้านขายยาสมุนไพรและร้านขายยาจีนด้วย แค่ว่าได้ยินเสียงไม้เท้าของท่านที่ตั้งมาแต่ไกล คนในร้านก็จะรู้ได้ทันทีว่า “งูซื้อ” มาอีกแล้ว

พ่อกี่ “ซื้อ” จริง ๆ นั้นแหละ ตอนนั้นผมโกรธพ่อเสียจริง ๆ เลย ผมรู้สึกว่าเป็นคนที่เซ่อที่สุดในโลกเลย ผมต้องพยายามแค่ไหนกว่าจะขอทานมาได้แต่ละบาทแต่ละสตางค์ แต่ดูเหมือนพ่อจะพยายามแจกจ่ายแก่ชาวบ้านไปทั่ว คนในบ้านยังไม่เคยได้กินอิ่ม ตัวเองก็ยังคงต้องรอรับของบริจาค แล้วยังมีใจไปช่วยเหลือคนอื่นอีก ทำไม้มัวคิดถึงแต่คนอื่น นี่มันหลักการอะไรกันนะ

พอตอนหลังจึงเข้าใจเจตนาของพ่อ การช่วยเหลือเป็นเรื่องที่พ่อปีติที่สุดในชีวิต พ่อคิดว่าตัวเองเป็นขอทานก็น่าสมเพศพออยู่แล้ว ถึงมีเงินเหลือไว้ให้ลูกหลานก็ใช้ว่าจะช่วยเหลืออะไรพวกเขาได้ แต่การสะสมความดีนั้น วันหนึ่งความดีเหล่านั้นอาจจะย้อนมาตอบแทนที่ลูกหลานก็ได้ ดังนั้นไม่ว่าใครจะพากันหัวเราะเยาะว่าพ่อซื้อ เซ่ออย่างไรก็ตาม พ่อก็ยังยืนยันหยัดที่จะทำตามความตั้งใจเดิมของตนเองต่อไป แล้วชื่อเสียงของพ่อจึงขจรขจายไปทั่ว ตอนหลังช่วงที่ผมกำลังเรียนหนังสืออยู่ ก็ยังมีคนจากทั่วสารทิศมาให้พ่อออกใบสั่งยาให้ แต่พ่อไม่เคยเก็บค่ารักษาสักที แม้กระทั่งคนที่เคยช่วยรักษาให้จนหายดีจะขอตอบแทนน้ำใจแก่พ่อบ้าง ท่านก็ยังไม่ยอมรับเงินจากเขาแม้แต่แดงเดียว

ถึงพ่อจะเพียรทำบุญสะสมความดีมานานนับสิบ ๆ ปี แต่ในวาระสุดท้ายของชีวิต ท่านก็ไม่ได้มีเงินเหลือติดตัวเลย ตอนที่ท่านเสียชีวิต บ้านเราก็ยังคงไม่มีอะไรอยู่เช่นเดิม กระทั่งโลงที่บรรจุศพก็ยังเป็นโลงบริจาคด้วยซ้ำ

ตอนที่ 20

มันน่าดี

เด็ก ๆ มักจะซี้เกียจ บางครั้งที่เหนื่อยจริง ๆ ผมกับพี่สาวก็มักจะแอบส่งสายตาให้รู้กันว่าจะไม่ออกไปขอทาน

พอพ่อรู้ว่าเราซี้เกียจ ไม่ยอมออกไปขอทาน ก็จะเริ่มบ่นด่าเทศนายาวเหยียด ถ้าด่าแล้วยังไม่มีการขยับเขยื้อนอีก พ่อก็จะคว้าไม้เท้าตีลงบนขาของเราไม่ยั้งมือ บางทีตีจนเลือดไหลแต่ก็ไม่รู้ เพราะพอมองไม่เห็น ไม้เท้าจึงซัดซ้ำลงมาอย่างไม่ปราณีปราศรัย จนกระทั่งทุกวันนี้ที่ขาขวาของผมกับพี่สาวยังคงมีรอยแผลยาวราวสิบเซนติเมตรอยู่

ความจริงการเกิดมาในครอบครัวขอทานนี้ เราก็ไม่ได้โกรธแค้นชะตากรรม จะให้ขอทานก็ดี เร่รอนก็ดี หรือแม้กระทั่งยอมปรนนิบัติทุกอย่างให้กับพ่อแม่ผู้นำสงสารของเราด้วยความเต็มใจ เสียแต่ว่าพ่อเป็นคนอารมณ์รุนแรง หากเราทำอะไรผิดโดยไม่ตั้งใจแม้เพียงสักนิด ก็จะต้องถูกตีเสียยับที่เดียว

อย่างเมื่อตอนเป็นเด็ก ผมไม่รู้หนังสือ ความจำก็ไม่ค่อยดี บางครั้งถูกใช้ให้ออกไปซื้อของ เดินไปเดินมาก็ลืม จำไม่ได้ว่าพ่อใช้ให้ออกมาซื้ออะไร ผมเลยต้องกลับบ้านไปถาม ก็ถูกตีทันทีเลย แล้วการตีของพ่อแต่ละครั้งก็มีแต่เป็นสิบ ๆ ทีขึ้น พ่อถึงจะยอมรามือ

เวลาผมจูงพ่อเดินก็เหมือนกัน หากไม่ระวังไปเหยียบโดนขี้วัวขี้ควายเข้าก็จะต้องถูกตี พ่อจะด่าว่า "นอนหลับหรือไง เดินไม่รู้จักดูทาง หรือว่าแกก็เป็นไอ้บอดเหมือนข้า หา"

บางครั้งดวงไม่ดี อุตุส่าห์ออกไปขอทานทั้งวันแต่ไม่ได้ข้าวเลยสักนิด พอกลับมาบ้านก็ถูกตีอีก บางครั้งที่นิกชนขึ้นมา ผมก็เอาขามใบเล็ก ๆ ที่ใช้ขอทานขึ้นมาเป็นโล่กำบังไม้เรียวของพ่อ คอยยกขึ้นบังด้านซ้ายด้านขวา

อย่างคล่องแคล่วว่องไว

“เป็ง! เป็ง! เป็ง! โดน! โดน!” ผมแอบดีใจ แต่พอพอจับได้ ก็แย่งขามน้อยในมือผมโยนออกไปข้างนอก แล้วตีผมซ้ำหนักกว่าเดิม

บางครั้งแม้พอจะตีโดน แต่ผมก็แกล้งทำเป็นร้องไห้สะอึกสะอื้น เป็นวรรคเป็นเวร แสดงละครบีบน้ำหน้าตา พอก็จะตะคอกอีกว่า “เฮ้! ร้องเข้าไป ถ้ายิ่งร้องก็ยิ่งดี” แต่ถ้าไม่ร้องให้ให้พอได้ยิน แล้วพอจะรู้ได้อย่างไร ว่าที่ตัวเองตีลงไปนั้นแรงแค่ไหน เฮ้อ! แล้วผมควรจะทำอย่างไรดีล่ะ ควรจะร้องไห้หรือไม่ควรร้องดีนะ เห็นไหมว่าผมแทบจะไม่มีทางเลือกเอาเสียเลย

ผมกลัวโดนพอตีจริง ๆ มีครั้งหนึ่งที่ผมรู้ก่อนว่าจะต้องถูกตีแน่ จึงรีบไปหาผ้ามาพันขาให้หนาหลายชั้นเตรียมตัวไว้ก่อน พอพอตีที่ ผมก็แกล้งร้องออกมาที แต่ขิงก็แกล้งยิ่งเผ็ด แค่นึกเสียงไม้ที่หวดลงไปทีขา พอก็รู้แล้วว่าต้องมีเรื่องไม่ชอบมาพากลแน่ ท่านลองใช้มือคลำที่ขาผมดู จึงรู้ว่าผมใช้ผ้าพันเอาไว้ก่อน เท่านั้นเองพอก็ตวาดดั่งลั่น

“คิดจะหลอกไ้บอดอย่างช้าเรอะ มันไม่ถนัดอย่างที่แกคิดหรอกนะ แยกยังอ่อนหัดเกินไป”

ที่นี้พอสั่งให้ผมถอดเสื้อผ้าออกให้หมดทันที แล้วก็ตีผมอย่างไม่มีบันยะบันยัง ตีจนมีรอยบวมขึ้นเป็นแนวไปหมดทั้งตัว สุดท้ายผมถึงกับฉีราดออกมา แล้วอีกตอนหนึ่งขณะที่พอกำลังตีกระหน่ำอยู่นั้น ก็บังเอิญดีไปถูกจุดสำคัญของผมเข้า ผมแผดร้องสุดเสียงว่า “โธ่! โดนจุ่มแล้วพ่อ โดนจุ่มแล้ว” พอจึงยอมรามือไป แต่ก็ยังสอนผมต่อไปอีกว่า คราวหน้าห้ามหลอกพ่ออีก ถ้าทำผิดก็จงรับให้พอตีเสียดี ๆ ให้ตีจนท่านหายโมโหนั่นแหละ

ตอนเล็ก ๆ ผมมักคิดเสมอว่าพออบรมเราเคร่งครัดเกินไป แล้ววิธีการก็แสนจะโหดร้ายเหลือเกิน ท่านถึงกับเคยโรยตะปูลงเต็มพื้นแล้วให้ผมคุกเข่า

ลง พอผมคุกเข่า น้ำหนักทั้งหมดในร่างกายก็มาทับรวมอยู่ที่หัวเข่า
นี้เอง เลือดไหลซิบ ๆ ออกมาเลยทีเดียว แต่หลังจากที่พ่อให้ผม “อยู่นิ่ง ๆ
ให้พ่อดี” แล้วผมก็ไม่เคยขัดคำสั่งพ่ออีกเลย ยอมให้ท่านลงโทษแต่โดยดี
ไม่ปริปากบ่น ไม่ได้โกรธแค้น เพียงแต่ว่าพอดกกลางคืน ผมมักจะฝันร้าย
เสมอ ผมมักจะฝันเห็นไม้เรียวของพ่อกำลังลอยมา ผมกลัวไม้เรียวของพ่อ
จนขึ้นสมอง

ตอนที่ 21

เจ็บหนัก

ขณะที่ผมมัวแต่สาละวนป้อนข้าวน้องชายคนเล็ก จู่ ๆ ก็ได้ยินเสียงพ่อ
โหยไห้ ๆ อย่างรุนแรง ที่แรกก็ไม่ได้ใส่อะไรนัก แต่ไม่นึกว่าพ่อจะยิ่งโหย
รุนแรงขึ้นทุกที โจอ่นเหมือนกับอวัยวะภายในจะทะลักไหลออกมาทั้งดวง
อย่างนั้น ผมรีบวางจานข้าวในมือลง แล้วขยับเข้าไปดูท่านทันที

พอหันมาเห็นเข้าเท่านั้น ผมก็แทบช็อก เพราะทั้งที่มีมือของ
พ่อ ตลอดจนพื้นตรงหน้าล้วนมีแต่เลือดเประอะอยู่เต็มไปหมด

“พ่อ พ่อเป็นอะไรไปนะ” ผมตกใจแทบตาย

“พ่อ...” สีหน้าพ่อดูซีดเขียวเหลืองเกิน “พ่อคงอยู่ไม่นานแล้วละ...”

พ่อพูดยังไม่ทันจบ ก็มีเลือดทะลักออกมาจากปากอีก

“พ่อ!” ผมตะโกนขึ้นพร้อมกับน้ำตาที่หยดลงมา แต่ผมกลัวว่าพ่อจะรู้
ว่าผมร้องไห้ ได้แต่ปลอบท่าน “ไม่หอรอก พ่อไม่เป็นอะไรหอรอก เดี่ยวพ่อก็
หายดีเหมือนเดิมแหละ”

ผมประคองพ่อให้ออนลงที่เตียงเพื่อให้ท่านได้พักผ่อน จากนั้นจึงเดิน
ออกมาข้างนอก ผมแหงนหน้าขึ้นมองฟ้า ถามตัวเองว่าผมควรจะทำอย่างไร

ดี อาจเป็นเพราะพ่อเหนื่อยเกินไป หรืออาจเป็นเพราะว่าซ้ำในจากตอนที่ดี กับชายจรจัดตั้งแต่ครั้งที่แล้ว แต่ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ครั้งนี้คงจะไม่ไปหาหมอไม่ได้แล้ว ผมคิดในใจว่า “พ่อครับ พ่ออย่าตายนะ พ่อจะทิ้งพวกเราไปไม่ได้ นะครับ”

พ่อคิดดังนี้ ผมก็รีบวิ่งกลับเข้าไปข้างใน แอบหยิบกระป๋องเหล็กเล็ก ๆ ที่ใช้เก็บเงินของพ่อมาลองยกขึ้นประเมิณน้ำหนักดู แล้วก็ต้องเหวี่ยงตก เพราะในกระป๋องเหล็กมีเหรียญเงินอยู่เพียงสองสามเหรียญเท่านั้น เงินจำนวนเพียงเท่านี้ถือว่าแต่จะพาพ่อไปหาหมอเลย แค่จะซื้อยาจีนมาต้มกินเองยังไม่พอ ผมวางกระป๋องเหล็กในมือลงอย่างสิ้นหวัง ชักเข้าไปคงไม่ได้ถาวร ผมควรจะรีบออกไปขอทานหาเงินถึงจะถูก

ผมรีบหยิบขามใบเล็กวิ่งไปในเมือง ผมนั่งคุกเข่าลงกับพื้นค้ำน้ำหนักที่เดินผ่านไปมามากมายบนท้องถนนอย่างไม่ลืมหูลืมตา “ท่านครับ ท่านผู้มีใจเมตตาทั้งหลาย กรุณาช่วยผมด้วยเถิดครับ ขอเงินทำทานให้ผมไปซื้อยาให้พ่อหน่อยเถิดครับ ได้โปรดเถิดครับ ผมจะเอาเงินพาพ่อไปหาหมอครับ กรุณาเถิดนะครับ”

ปากพูดไป ใจก็หวั่นวิตกจนไม่รู้ว่าน้ำตาไหลนองหน้ามาตั้งแต่เมื่อไร

บางคนเห็นผมร้องไห้ก็สงสาร คว้าเศษเงินให้ผมนิดหน่อย แต่บางคนนอกจากจะไม่ให้เงินแล้ว ยังสั่งสอนผมอีก

“ไอ้หนูเอ๊ย โตขนาดนี้แล้ว ทำไมไม่ไปรำเรียนหนังสือหนังสือหาละ มีตึนก็ดี ๆ ยังมีหน้ามาขอทานอีก ไม่ละอายใจบ้างหรือไง”

ผมยกมือขึ้นเช็ดน้ำตา ตอนนี้มีแต่เรื่องพ่อป่วยเท่านั้นที่ทำให้ผมวุ่นวายใจ คนอื่นจะเข้าใจผมอย่างไรก็ช่างเถอะ ผมไม่คิดจะแก้ตัวหรือหาก ถ้าไม่ใช่เพราะเรื่องทางบ้าน ต่อให้ผมมีขอขาดดินดวนยังงี้ ผมก็คงจะไปเรียนหนังสือแบบคนอื่นอยู่เหมือนกัน ใครจะอยากมานั่งคุกเข่าขอทาน

ให้คนอื่นได้ดูถูกข่มเหงกันอย่างนี้แล้ว แต่ไม่ว่าใครจะเข้าใจผิด จะต่อว่าผมอย่างไรก็เชิญ ผมยังคงก้มหน้าก้มตากล่าวคำขอบคุณ ขอบคุณซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่อย่างนั้น ยิ่งเหยียบย่ำผมเท่าไรก็มีแต่จะทำให้ผมยิ่งเข้มแข็งขึ้นเท่านั้น

พอได้เงินมาจำนวนหนึ่งแล้ว พ่อก็เขียนใบสั่งยาให้ตัวเอง จากนั้นให้ผมถือไปซื้อที่ร้านขายยาจีน บางทีอาจเป็นเพราะบุญที่ท่านเคยช่วยเหลือคนอื่นไว้มากกรรมัง เพียงกินยาไปไม่กี่ห่อ พ่อก็มีอาการดีขึ้นอย่างได้ชัด ท่านเริ่มด่าได้เสียงดังฟังชัดเหมือนเดิม เริ่มมีกำลังตีผมได้แรงเท่าเดิม คราวนี้ตอนที่ไม้เรียวของพ่อลอยมาฟาดที่ตัวผม ผมกลับไม่รู้สึกละเลยสักนิดเดียวได้แต่แอบดีใจว่า “ฮา! แรงใช้ได้ อย่างนี้ก็แสดงว่าพ่อคงจะหายดีแล้วละ ดีจังพ่อไม่เป็นอะไรแล้ว” ไม้เรียวที่หวดซ้ำลงมาอีกครั้งแล้ว ครั้งแล้ว ทำเอาผมหลังน้ำตาด้วยความยินดี

เมื่อสุขภาพของพ่อเริ่มกลับมาแข็งแรงดีขึ้น ก็เป็นช่วงหลังตรุษจีนพอดี งานชิ้นแรกที่พ่อมอบหมายให้ผมทำคือให้ผมจูงท่านไปเข้าบ่อนที่ตลาด พ่อบอกว่าพ่อโชคดีมากที่ไม่ตาย จึงอยากลองเข้ามาเสี่ยงโชคดูบ้าง

บรรดานักพนันเห็นพ่อเดินเข้ามาก็สะกิดเรียกกันใหญ่ “เฮ้! คุณนั่นสิ เจ้างูชื้อ เจ้างูชื้อมาแล้ว!”

ไม่มีเหตุผลอื่นนอกจากว่า พ่อตาบอด แต่หูของท่านก็ดีมากจนยากจะหาคนเทียบติด เกมพนันที่ท่านถนัดที่สุดเพียงอย่างเดียวคือไฮโลลูกเต๋าเดียว โดยเจ้าของบ่อนจะวางกระดาษแผ่นหนึ่งที่ติดตารางเป็นหกช่อง มีเลขหนึ่งถึงเลขหกเขียนกำกับไว้ไล่ที่ละช่อง ให้ผู้ที่มาพนันวางเดิมพันลงในช่องที่ตนเลือก หากช่องที่เลือกตรงกับแต้มลูกเต๋าก็ออก เจ้ามือก็ต้องเสียพนันให้กับผู้เล่น

หูของพ่อจับเสียงได้ดีอย่างไม่น่าเชื่อ เพียงแค่ฟังเสียงลูกเต๋าก็ถูกเขย่ากระทบกับถ้วย ก็ารู้ทันทีว่าตานี้ลูกเต๋าก็ออกแต้มเท่าไร เมื่อก่อนผมเคยได้ยินพ่อโม้เรื่องนี้ให้ฟังที่บ้าน พวกเราก็เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง จนกระทั่ง

วันนี้ผมได้เห็นเองกับตา พ่อแทงพนันถูกติดต่อกันหลายตา บ้านเจ้ามือ
ตระกูลจวงจ่ายเงินจนชักจะเหงื่อตก

แต่ฝ่ายนักพนันกลับยิ่งสนุกสนานเมามันกันใหญ่ พ่อเห็นพ่อพนันได้
แทบทุกตาก็พากันปรบมือไชโยโห่ร้องเอาใจช่วย เมื่อเห็นพ่อลงพนันช่อง
ไหนก็จะรีบวางตามทันที พวกที่กำลังจะหมดตัว ตอนนี้ก็เปลี่ยนเป็นเริ่มจะ
ชนะขึ้นมาบ้าง เงินของฝ่ายเจ้ามือชักจะลดน้อยลงทุกที แต่เงินตรงหน้านัก
พนันมีแต่จะกองเป็นพะเนินสูงขึ้น ทำเอาบ้านเจ้ามือตระกูลจวงโกรธเสียจน
ต้องเก็บแผงวิ่งหนีไป พร้อมกับหมายหัวไว้ว่า คราวหน้าจะไม่ยอมให้พ่อเข้า
มาเล่นอีกแล้ว

เงาของเจ้ามือที่วิ่งหนีไปพร้อมกับคำดาทอหยาบคายกำลังจะลับตาไป
แล้ว คุณลุงคนหนึ่งที่ยืนอยู่ข้าง ๆ ก็ยื่นบุหรี่ส่งให้พ่อ พ่อเป็นนักเลงบุหรี่ปีกา
อยู่แล้ว หยิบไม้ขีดไฟขึ้นมาจุดเบา ๆ เพียงครั้งเดียว ประกายไฟก็ลุกฟุ้ง
ขึ้นมาตรงหน้า บรรดานักพนันพากันทิ้งจันต้องปรบมือให้กับพ่ออีกครั้ง

หลายคนไม่ยอมเลิกราอยู่แค่นั้น ยังอยากจะลองดีกับพ่อต่อไป
อีก จึงควักเอาธนบัตรออกมาสองสามใบ แล้วให้พ่อลองทายดูว่าใบไหนมี
มูลค่าเท่าไร แต่ไหนเลยจะชนะพ่อได้ด้วยเรื่องเท่านี้ ไม่ต้องกางใบเล็กใบ
ใหญ่ออกมาเทียบกันหรอก แค้จับดูเท่านั้นพ่อก็รู้แล้ว ทุกคนในที่นั่นต่างก็จ
ปากด้วยความทึ่งและอัศจรรย์ใจ กระซิบกระซาบกันว่า “ตาบอดคนนี้ทำอะไร
กินยากวะ”

หากไม่ใช่เพราะพ่อไม่เคยสวมแว่นตาดำ แต่กลับเผยให้ทุกคนเห็นลูก
ตาขาวกลิ้งกลอกไปมาตามธรรมชาติอย่างนั้นแล้วละก็ ผมรับรองได้ว่าคงไม่มี
ใครเชื่อว่าท่านตาบอดเป็นแน่

ตอนที่ 22

ประจำเดือนของแม่

ผมจัดการกับประจำเดือนของแม่มานานประมาณยี่สิบกว่าปีได้แล้ว กระจก แม่ผู้มีไอคิวเพียง 58 ไหนเลยจะเคยรู้ว่าประจำเดือนคืออะไร ยิ่งเรื่องจัดการทำความสะอาดด้วยแล้วยิ่งแทบไม่ต้องพูดถึง

โดยปกติสมาชิกในบ้านเราก็ไม่ค่อยจะได้อาบน้ำกันอยู่แล้ว แอมเราอยู่กันจนชินกับกลิ่นตัวที่เหม็นสาบของแม่ จึงไม่มีใครสังเกตเห็นเลย ว่า ทำไมใต้ขากางเกงของแม่จึงมีเลือดไหลหยด เพราะถึงอย่างไร ประจำเดือนของแม่ก็มาเองไปเองตามธรรมชาติอยู่แล้ว และถึงมันจะทำให้เสื้อผ้าเปื้อน แต่แม่เองก็ไม่เคยรู้

ต่อมาเมื่อผมกับพี่สาวโตขึ้นมาหน่อย ขณะที่เรากำลังเร่รอนบนถนนสายหนึ่ง ก็มีคุณป้าใจดีคนหนึ่งดึงมือเราเข้าข้างทางเงียบ ๆ แล้วเอาผ้าขาด ๆ สองสามชิ้นยัดใส่มือเราไว้ บอกให้เราใช้รองไว้ที่ด้านในกางเกงของแม่ หรือไม่ก็ให้เราพยายามหากางเกงสีทึบ ๆ มาให้แม่ใส่ จะได้มองไม่เห็นเลือดประจำเดือนที่ไหลออกมาเปื้อนกางเกงในแดงเถื่อนเป็นดวง ๆ อย่างนี้

ประจำเดือน ผมกับพี่สาวได้ยินแล้วกึ่งง ก็เราอายุยังไม่ทันถึงสิบขวบเลย ไม่มีทางจะรู้จักว่าอะไรคือระยะไข่ตก อะไรคือประจำเดือน แต่พอเราเดินไปที่ข้างหลังของแม่เท่านั้น โอ! อะไรกันนี้ พระเจ้าช่วย! มีเลือดเปื้อนแม่เต็มไปหมดจริง ๆ ด้วย ผมตกใจแทบตาย! ทำไมถึงเป็นแบบนี้ได้ แม่ก็ไม่ได้บาดเจ็บอะไรตรงไหนนี่นา แล้วทำไมถึงมีเลือดไหลออกมามากมายอย่างนี้ กำลังจะถามพ่ออยู่เชียว แต่ไม้เท้าของพ่อลอยละลิวมาเสียดก่อน

ผมจึงต้องรีบทำตามที่ผู้หญิงคนนั้นบอกคือ เอาผ้าเก่า ๆ ที่เขาให้มาพับทบกันเป็นเส้นยาว แล้วสอดลงไปรองในกางเกงของแม่แทนผ้าอนามัย

แม้ว่าผ้านี้จะไม่ใช่เสื้อผ้าที่เหลือของผู้ตายในงานศพ แม้จะเป็นเพียง

แค่เศษผ้าเก่า ๆ ที่ชาวบ้านเอื้อเฟื้อแก่เรา แต่สำหรับเราแล้ว ต่อให้มันจะเก่าหรือขาดวินสั๊กแค่ไหน ก็ต้องถือว่าเป็นของล้ำค่าหายากทั้งนั้น จะใช้เพียงครั้งเดียวแล้วทิ้งไปได้อย่างไร จึงมีอยู่วิธีเดียวเท่านั้นคือ พอใช้เสร็จแล้วก็จะต้องเอาไปซักที่แม่น้ำ ตากให้แห้ง แล้วนำกลับมาใช้อีก

แต่ผ้าที่สกปรกแบบนี้คงซักในตอนกลางวันไม่ได้ เพราะช่วงกลางวันจะมีแม่บ้านมาใช้น้ำที่แม่น้ำกันเยอะ ทั้งที่มาซักผ้าบ้าง ล้างผักบ้าง หรือที่หอบน้ำไปรดแปลงผักก็มี ถ้าผมซักผ้าจนน้ำเปลี่ยนเป็นสีแดงแล้วไม่ถูกดำสีถึงจะน่าแปลก ดังนั้นผมจึงต้องรอจนเย็นย่ำ ช่วงที่ดวงอาทิตย์ใกล้ลับขอบฟ้าจนแทบไม่มีแสงสว่างแล้วนั้นแหละ จึงค่อยแอบเอาผ้าที่เปื้อนประจำเดือนของแม่ออกมาซักได้

ครั้งแรกที่ได้เห็นเลือดมากมายขนาดนี้ ผมก็แทบลมจับ อยากจะอาเจียนออกมาตลอดเวลา ถึงอย่างไรเรื่องนี้ก็ไม่น่าจะใช้หน้าที่ของผู้ชาย แต่ในเมื่อพ่อผู้เป็นสามีไม่สามารถจะจัดการในเรื่องนี้ได้ ดังนั้นหน้าที่นี้จึงตกเป็นของลูกชายคนโตอย่างผมไปโดยปริยาย แต่ความจริงผมก็ไม่ได้คิดว่ามันจะเป็นเรื่องลำบากอะไรนักหรอก เพราะการปรนนิบัติดูแลแม่เป็นหน้าที่ที่ผมไม่ควรผลักรังเกียจให้ผู้อื่นอยู่แล้ว

จำได้ว่ามีอยู่คราวหนึ่ง เมื่อผมเห็นว่าแม่น้ำปลอดภัยแล้ว จึงรีบฉวยเอากางเกงที่เปื้อนประจำเดือนของแม่ไปซักทันที พอไปถึงผมก็รีบนั่งลงซักกางเกงอย่างระแวดระวัง คอยมองซ้ายทีขวาที แล้วก็เร่งมือซักเต็มที่ จะได้รับกลับบ้านเร็ว ๆ นี้ก็ไม่ถึงว่าขณะที่ผมกำลังซักผ้าอยู่ที่ต้นน้ำนั้น

ที่ตอนล่างของแม่น้ำจะมีสามภรรยาคนหนึ่งเห็นเลือดที่กำลังไหลตามแม่น้ำเข้า สองสามีภรรยาตกใจมาก รีบวิ่งขึ้นมาดูว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้น ก็พอดีมาเห็นผมกำลังลูกลูกลน ทั้งคู่ไม่ฟังอีร่าคำอีรม คว่าได้จอบได้พรักริ่งตรงเข้ามาหาผมทันที ปากก็ดำไปด้วยว่า “ไอ้เด็กเปรตเอ๊ย! ไอ้เด็กเวรตะไล! แกฆ่าคนไข้ไหม!” ผมสะดุ้งตกใจจนเสื้อผ้าหลุดออกไปจากมือ ตัวเองก็กองลงไปนั่งตัวสั่นงันงกอยู่กับพื้น

พอเริ่มสงบสติอารมณ์ลงได้แล้ว ผมก็รีบคุกเข่าคำนับ ขอร้องให้พวกเขาปล่อยผมไปเถิด แต่ทั้งคู่ก็ยังไม่ยอมเลิกกรา มือของพวกเขายังกำทั้งจอบทั้งพรว้าไว้เสียแน่น สายตาที่มองผมก็อย่างกับจะกินเลือดกินเนื้อ “ไอ้เด็กสารเลว! เป็นเด็กเป็นเล็กตัวแค่นี้ยังใจดำอำมหิตกล้าฆ่าคนได้ลงคอเชียวรี ชั่วจริง ๆ!”

ผมพยายามอธิบายให้พวกเขาฟังว่า ผมไม่ได้ฆ่าคน นี่เป็นประจำเดือนของแม่ผมต่างหาก แต่พวกเขาไม่ยอมเชื่อผมเลยสักนิด ก็ใครจะเชื่อลงละครับว่า ในโลกใบนี้ยังมีแม่คนไหนที่ยอมรับเอากางเกงในประจำเดือนของตัวเองมาให้ลูกชายช่วยซักให้ ต่อให้เป็นแม่เลี้ยงก็ตามเถอะ คงไม่มีใครทำเช่นนี้แน่ แต่ผมก็ยังพยายามยืนยัน “จริงนะครับ ผมพูดจริง ๆ” จากนั้นจึงเล่าเรื่องในครอบครัวให้พวกเขาฟังด้วยใบหน้าอาน้ำตา แม้ผมจะพูดอย่างจริงจัง แต่ดูเหมือนทั้งคู่ก็ไม่ยอมเชื่อผมเชื่อสักเท่าไรเลย แต่ยังดีที่ทั้งคู่ยอมลดมือที่เงื้อมจับและพรว้าอันแสนน่ากลัวนั้นลงมาเสียก่อน

สองสามีภรรยาปรึกษากันว่าควรจะเชื่อหน้าหน้าเด็กอย่างผมดีหรือไม่ ในที่สุดก็ตัดสินใจให้ผมพาพวกเขาไปที่บ้าน พวกเขาอยากไปดูบ้านที่ป่าช้าของผมให้เห็นกับตา

ผมยกมือขึ้นเช็ดน้ำตา แล้วนำทางพวกเขาไปที่บ้าน พอเห็นสภาพบ้านผมเท่านั้น ทั้งคู่ก็ถึงกับตะลึงงัน ด้วยแทบจะไม่เชื่อสายตาตัวเอง ไม่มีใครพูดอะไรอีก ได้แต่น้ำตาไหลลงมาเจี๊ยบ ๆ พวกเขายกมือขึ้นตบหน้าผมเบา ๆ ก่อนที่จะเดินจากพร้อมกับเสียงถอนใจยาว ๆ

ประมาณหนึ่งชั่วโมงต่อมา สามีภรรยาคู่นี้ก็กลับมาที่บ้านเราอีก คราวนี้มาพร้อมกับข้าวปลาอาหารและเสื้อผ้าเก่าที่นำมามอบให้แก่ครอบครัวเรา

แม้ว่าเรื่องราวจะกลายเป็นเรื่องดี แต่หลังจากนั้นผมไม่กล้าเอาเสื้อผ้าของแม่ไปซักตอนกลางวันอีกเลย คิดถึงตอนนั้นแล้วก็รู้สึกสงอขึ้นมาจริง ๆ ผมเกือบจะเอาชีวิตไปทิ้งไว้ที่ริมแม่น้ำตั้งแต่วันนั้นแล้วแหละ

ตอนที่ 23

ขอทานวันฝนตก

ก็เป็นอีกเช้าหนึ่งที่แทบจะขออะไรไม่ได้เลย ผมถือขันขอทานเครื่องมือหากินประจำกายเดินต่อไปอย่างจนปัญญา เดินมาถึงร้านขายขนมปัง พอดีเหลือบไปเห็นเจ้าของร้านเดินถือขนมปังขนาดใหญ่ที่เพิ่งจะอบเสร็จใหม่ ๆ ออกมาจัดเรียงโชว์ใส่ตู้กระจกไว้ ขนมปังเหล่านี้ทั้งชิ้นใหญ่ทั้งหอม กลิ่นนมเนยที่โชยมาเหมือนจะหลอกล่อให้ผมน้ำลายไหล ผมแทบไม่รู้ว่าตัวเองขยับเท้าก้าวมาข้างหน้าตั้งแต่เมื่อไร

“จะทำอะไร!” พ่อเจ้าของร้านมองเห็นผมเข้า ก็ตวาดออกมาทันที

ผมรีบขยับถอยหลังไปหนึ่งก้าว ที่จริงผมไม่ได้คิดจะทำอะไรสักหน่อย ผมอยากบอกเขาเหลือเกินว่า ผมแค่อยากจะดมกลิ่นขนมปังเท่านั้นแหละ แค่นี้ได้ดมกลิ่นก็พอแล้ว

“ไป! ไป! ที่นี่ไม่มีอะไรจะให้แกหรอก!” เจ้าของร้านไล่ผมพลางหันไปพูดกับเมียแกที่กำลังอุ้มลูกน้อยอยู่ว่า “ยังไม่รีบอุ้มลูกเข้าไปข้างในอีก! ไม่เห็นไอ้เด็กขอทานยืนอยู่ตรงนี้หรือ เดี่ยวเชื้อโรคจากตัวมันก็กระโดดมาโดนลูกเราเข้าหรอก เอ้า! แล้วไอ้เด็กขอทานนี่ทำไมยังมัวยืนอยู่ตรงนี้อีกวะ รีบไปไป! เดี่ยวขนมปังข้างจะเปื้อนหมด”

พอได้ยินเขาพูดอย่างนี้ ก็ได้แต่นึกน้อยใจว่าการเป็นขอทานนี่ช่างเป็น

ที่รังเกียจของผู้คนเสียจริง แล้วก็เดินก้มหน้าออกจากร้านขนมปังมาอย่าง
เงิบ ๆ ผมเดินเคาะชั้นเล่นไปเรื่อย ๆ วันนี้ยังขอลานไม้ได้อะไรเลย กลับ
บ้านไปคงต้องโดนด่าแน่ ยิ่งถ้ากลับไปเจอตอนที่พ่อกำลังอารมณ์ไม่ดี
ด้วย มีหวังโดนตียับ ยิ่งคิดก็ยิ่งกลุ้ม ขาที่ก้าวก็เลยช้าลงทุกที

ทันใดนั้นเอง ผมได้ยินเสียงท่องหนังสือดังขึ้น ที่จริงก็คือผมเดิน
มาถึงกำแพงของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เสียงเด็กนักเรียนอ่านหนังสือประสานกัน
ทำให้ผมตื่นเต้นจนแทบระงับใจไว้ไม่อยู่ ผมเดินเลียบไปตามกำแพงจนเจอ
ประตูหน้าโรงเรียนที่ถูกกั้นไว้ด้วยลูกกรงเหล็ก ผมมองเข้าไปเห็นเด็กนักเรียน
นั่งอยู่ตามที่นั่งในห้องเรียน ทุกคนถือหนังสือกันคนละเล่มกำลังตะเบ็งเสียง
อ่านหนังสือกันอย่างขะมักเขม้น

ผมซึ่งอยู่ข้างนอกก็พลอยท่องเบา ๆ ตามไปด้วย ย้อนกลับมานึกถึง
ตัวเองที่ต้องขอลาน ข้ายังไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ก็รู้สึกอิจฉาเด็ก ๆ
เหล่านั้นเหลือเกินที่เขามีโอกาสได้เรียนหนังสือ พวกเขาช่างโชคดีอะไรอย่าง
นี้ แล้วผมละ เมื่อไรผมถึงจะได้ไปโรงเรียน ไปนั่งเรียนหนังสือแบบนี้บ้าง
หนอ ผมไม่กล้าถามพ่อหรอก เพราะแค่หากินให้ท้องอิ่มยังไม่ค่อยจะมี
ปัญญาเลย แล้วจะหาเงินที่ไหนไปเรียนหนังสืออย่างคนอื่นเขา

ผมเดินคอดกกลับบ้านอย่างหมดหวัง เดินไปเรื่อย ๆ ตลอดเช้า ผม
เหนื่อยจัง

ยังไม่ทันกลับถึงบ้าน จู่ ๆ ฝนก็ตกลงมาเสียก่อน และยิ่งตกหนักขึ้น
ทุกที ๆ ผมรีบหลบเข้าไปในไร่ฝือกข้างทาง เด็ดใบฝือกมาบังไว้ที่หัวแทน
ร่มกันฝน แต่เพียงแคลมพัดมาหน่อยเดียวเท่านั้น ใบฝือกที่แสนจะ
ปกเปียกก็ปลิวเปิดเปิงไปไม่เป็นท่า ในที่สุดผมก็เปียกอีกจนได้

พอลกลับมาถึงประตูสุสานเห็นเสื้อผ้าของคนในบ้านยังแขวนตากอยู่ตาม
หลุมศพ ก็รู้ทันทีว่าพี่สาวยังไม่กลับมาแน่ แม่ที่ปัญญาอ่อนจะเก็บเสื้อผ้าเป็น
ที่ไหน พ่อตาบอดมองไม่เห็นก็เก็บเสื้อผ้าไม่ได้อยู่ดี ดังนั้นเสื้อผ้าทั้งหมดจึง

เปียกชุ่มอยู่ท่ามกลางพายุฝนอย่างนี้เอง ที่แรกผมกะว่าจะเปลี่ยนชุดที่เปียกออก แต่เมื่อเป็นอย่างนี้ก็คงจะหาเสื้อผ้าแห้งมาผลัดไม่ได้แล้ว

เมื่อเห็นผมกลับบ้านมามือเปล่า สีหน้าของทุกคนก็ปรากฏรอยพิศหวังอย่างปิดเอาไว้ไม่อยู่ ผมก้มหน้าลงด้วยความละอายใจ หลบไปนั่งอยู่อีกมุมหนึ่ง ผมมันใช้การไม่ได้ กะอีแค่ขอทานก็ยังขอไม่ได้ ความจริงผมเองก็หิวมากและเสื้อผ้าที่เปียกแนบติดตัวก็ทำให้หนาวสั่นจนพูดไม่ออก ผมพยายามห่อตัวให้ความอบอุ่นแก่ตัวเอง มองดูสายฝนที่ตกอยู่นอกหน้าต่างต่าง ๆ เม็ดฝนกระเซ็นซัดสาดมาที่ชายคานหน้าต่าง แล้วไหลลงมารวมกันเป็นหยดน้ำที่ละหยด ๆ

ผมมองดูแล้วเริ่มนับในใจ “หนึ่งหยด สองหยด สามหยด...” หนาว หนาวจิ่ง หนาวจิ่งเลย ริมฝีปากผมเริ่มสั่น แต่ก็ยังฝืนนับต่อไป “สี่หยด ห้าหยด...” ผมพยายามนับหยดน้ำฝนอย่างตั้งอกตั้งใจ เพื่อจะช่วยให้ลืมความหนาวและลดความหิวลงไปได้บ้าง

แต่แม่กับน้องชายคนโตทนหิวไม่ไหวแล้ว ทั้งแผดร้อง กระโดด และอาละวาดไม่ยอมหยุด เอาแต่ตะเบ็งเสียงตะโกนว่า “หิว! หิว! หิว!” ผมหนาวเหลือเกิน ผมไม่อยากได้อินเลย ไม่อยากฟัง ไม่อยากได้อินอะไรอีกแล้ว แต่เสียงร้องให้เพราะความหิวโหยของพวกเขาเหมือนเสียงกรีดร้องของปีศาจที่บาดทะลุเข้าไปในหัวของผม ยิ่งไม่อยากได้อินเท่าไร กลับยิ่งรู้สึกเหมือนว่าเสียงนั้นจะยิ่งดังขึ้นทุกที ๆ

หูของผมใกล้จะทนไม่ไหวแล้ว ผมเผ่าร้างร้องในใจ “หยุดร้องเสียที หยุดร้องเสียที ได้โปรดเถอะ” แต่ก็ไม่เป็นผล เสียงร้อง “หิว หิว หิว” เผ่าวนเวียนเข้ามาโจมตีมนธธรรมที่อยู่ในใจผมอีก ผมมันแยจจริง ๆ ใช้การไม่ได้ เเท่านี้ก็ไม่มีปัญญาหาเลี้ยงน้องกับแม่ให้กินอิมได้แล้วยังจะมีหน้ามาซุกหัวอยู่ในบ้านอีก เอาละ ทุกคนหยุดคร่ำครวญกันได้แล้ว ผมจะลองออกไปขอทานดูอีกสักทีก็ได้

พอเปิดประตูออกมา เห็นสายฝนที่เทกระหน่ำลงมาอย่างไม่ปราณีปราศรัย ผมก็น้ำตาร่วงเฝ้า ผ่นเอ๋ย หยดตกเสียที หยดตกเสียทีจะได้ไหม ทำไมเกิดเป็นอาจันต์ต้องลำบากอย่างนี้ด้วย สวรรค์ ท่านมองเห็นหรือไม่เห็นกันแน่ ทำไมถึงได้โหดร้ายกับผมเช่นนี้ ผมตะโกนจนคอจะแตกอยู่แล้ว ทำไมไม่มีใครได้ยินเสียงร้องของผมบ้าง หากใครได้ยินแล้วก็ช่วยบอกให้ฝนหยุดตกเสียทีจะได้ไหม อย่าให้ฝนตกลงมาอีกเลย ฝนตกอย่างนี้แล้วจะให้อาจันต์ไปขอทานที่ไหนกันเล่า

ไม่ยุติธรรมเลย ไม่ยุติธรรมเลยจริง ๆ ขณะที่เด็กคนอื่น ๆ ได้ไปโรงเรียนเรียนหนังสือ ไยสวรรค์จึงได้กลั่นแกล้งผมเช่นนี้หนอ ทำไมต้องเอาความทุกข์ยากลำบากทุกอย่างมาโปะใส่หัวผมไว้คนเดียวด้วย ทำไมนะ ทำไม ผมแค้นใจเหลือเกิน ผมกำหมัดแน่นทุบลงกับพื้นอย่างแรง เชอะ! คิดจะเอาชนะผมมันคงไม่ง่ายตายอย่างนั้นหรอก ผมจะยิ่งกตัญญูให้มาก ๆ ผมจะสู้ให้ดู ผมไม่มีทางเลือกหรอก ผมต้องชนะท่าน ต้องเอาชนะชะตากรรมให้จงได้!

เมื่อตั้งใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ ผมจึงเดินฝ่าสายฝนออกไปทันที อย่างไม่เกรงกลัวไปหมดทั้งตัวแล้ว ถึงจะต้องตากฝนอีกก็คงจะไม่เปียกไปกว่านี้หรอก

ผมวิ่งอยู่ท่ามกลางสายฝน บอกกับตัวเองว่า “ผมจะไปเคาะประตูทุกบ้าน ใครจะด่าดูถูกผมอย่างไรก็เชิญ บ้านหลังนี้ไม่ให้ก็ย้ายไปบ้านหลังใหม่ หมู่บ้านนี้ไม่ให้ก็ไปหมู่บ้านอื่น อย่างไรก็จะต้องหาทางเอาข้าวกลับมาบ้านให้ได้ ไม่มีอะไรที่จะผลักรให้ผมล้มลงได้ อุปสรรคมีแต่จะยิ่งทำให้ผมแข็งแกร่งขึ้นเท่านั้น”

คอยดูต่อไปก็แล้วกัน สวรรค์!

ตอนที่ 24

หยุดพเนจร

ไม่รู้วามันเริ่มตั้งแต่เมื่อไร ดูเหมือนว่าตัวผมจะค่อย ๆ ยาวขึ้น พริบตาเดียวก็สูงเท่าหัวไหล่พ่อแล้ว วันหนึ่ง ผมพาพ่อออกไปขอทานเช่นเคย เดินกันมาถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ที่หน้าหมู่บ้านนี้มีต้นมะเดื่ออยู่สามสี่ต้น คุณลุงผมชาวสองสามคนกำลังนั่งโบกพัดรับลมเย็นอยู่ใต้ต้นไม้ พ่อผมลุงพ่อเดินเข้าไปขอเงินพวกเขา พวกเขา ก็มองผมแล้วมองพ่อ จากนั้นคุณลุงคนหนึ่ง在那นถามผมว่า “ไอ้หนูเอ๊ย เอ็งได้ไปโรงเรียนหรือยัง” ไปโรงเรียน ฟังดูช่างห่างเหินอะไรเช่นนั้น แค่คิดก็ยังไม่กล้าเลย ผมจึงได้แต่ส่ายหน้า

ไม่คิดเลยว่าคุณลุงคนนั้นจะส่ายหน้า แล้วท่านก็หันไปพูดกับพ่อว่า “ไอ้เอ๊ย ลูกโตขนาดนี้แล้ว น่าจะให้เข้าโรงเรียนเรียนหนังสือสิ จะได้ไม่ต้องออกมาขอทานอย่างนี้ไง เป็นขอทานแล้วจะมีอนาคตหรือ หรือต่อไปก็ยิ่งอยากให้ลูกเป็นเหมือนตัวเอง จะเป็นขอทานอย่างนี้ไปตลอดชาติเลยหรือ” พ่อไม่ได้พูดอะไร คุณลุงคนนั้นควักเงินออกมาจากกระเป๋าสิบหยวน วางบนมือพ่อเบา ๆ แล้วพูดต่อไปอีกว่า “เอ้า! นี่เงินสิบหยวน เอาไว้ให้ลูกไปเรียนหนังสือซะนะ ต้องเรียนหนังสือ แล้ววันนึงจะได้มีโอกาสลืมตาอ้าปากกับคนอื่นเขาบ้าง”

นี่เป็นครั้งแรกที่ผมได้ยินคนพูดว่า “เรียนหนังสือแล้วจึงจะลืมตาอ้าปากได้” คำพูดประโยคนี้กระแทบใจผมอย่างรุนแรง ส่วนพ่อนั้นหลังจากเอาเงินยัดใส่ไว้ในกระเป๋าแล้วก็ไม่พูดจาอะไรอีก ผมก็ไม่กล้าถาม

หรือบางทีอาจเป็นเพราะเทพเจ้าแห่งชะตากรรมกำลังแอบช่วยเหลือผมอยู่อย่างเงิบ ๆ ก็เป็นไปได้ อีกสองสามวันต่อมา ไม่ว่าพวกเราจะไปขอทานกันที่ไหนก็ตาม ไม่ว่าจะสถานี่ชนสงฆ์หรือตามตลาดโต้รุ่ง ก็มักจะได้พบกับคุณน้าคุณอาผู้มีใจเอื้ออาทรเข้ามาพูดเกลี้ยกล่อมในทำนองนี้กับพ่อเสมอ ผมซ้กจะร้อนใจขึ้นทุกที แต่ไม่อาจพูดออกมาได้ พอตกกลางคืนก็

ได้แต่ซุกตัวอยู่ใต้ผ้าห่มแอบวิงวอนกับสวรรค์เบา ๆ

คืนหนึ่ง พ่อเรียกผมเข้าไปหาตรงหน้าท่าน แล้วพูดว่า “วันนี้แกรีนนอนแต่หัวค่านะ เพราะพรุ่งนี้จะต้องตื่นแต่เช้า พ่อจะให้แกจงพ่อไปไกลจงว่าจะไปธุระที่เจียนจู้สักหน่อย”

หมู่บ้านเจียนจู้ อำเภออุรี้อ เขตไถจง เป็นที่อยู่ของลุง ผมจำได้ว่าเคยได้ยินจากที่พ่อเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านได้ฟัง ถึงจะเร่รอนกันมาเป็นสิบปี แต่พวกเราก็ไม่เคยผ่านไปที่นั่นเลย จึงไม่เคยพบกับป้าด้วย หรือว่าพ่อจะไปเจียนจู้หาลุงกับป้า

“ก็แกอยากเรียนหนังสือสักไม่ใช่เรอะ ถ้าจะเรียนหนังสือก็จะเร่รอนต่อไปไม่ได้แล้ว เราต้องไปหาลุงของแกให้ช่วยคิดหาที่ทางเข้าบ้านให้เราอยู่กัน” พ่อบอกขึ้น

ผมได้ยินเท่านั้นก็ดีใจจนเนื้อเต้น แทบจะตะโกนไชโยออกมาเลยทีเดียว เราจะมี “หลักแหล่ง” แล้ว ในที่สุดเราก็จะได้ด้วยกันเป็นหลักเป็นแหล่งเสียที่ไม่ต้องเร่รอนกันอีกแล้ว สำหรับครอบครัวเราอาจถือได้ว่าเรื่องนี้เป็นข่าวดีที่สุดเลยก็ว่าได้ ผมกับพี่สาวสบตากัน เก็บความยินดีไว้ในอกแล้วแอบส่งยิ้มให้กัน ถ้าพ่อผู้เคร่งขรึมของเราไม่ได้อยู่ในห้องนี้ด้วย ผมว่าเราคงกระโดดกอดกันจนตัวลอยด้วยความดีใจไปแล้ว

แม้ระยะทางจะยาวไกล แต่จนถึงวันที่สองของการเดินทางก็ไม่ได้ทำให้ผมรู้สึกอ่อนล้าแต่อย่างใด ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะที่บ้านเราไม่เคยมี “ญาติ” มาก่อน แต่ตอนนี้ผมกำลังจะได้พบพี่ชายกับพี่สาวของพ่อแล้ว ลึก ๆ แล้วผมคิดว่านี่คือพลังของญาติสนิท ต่อไปเราก็ไม่ต้องกลัวว่าจะมีใครมาข่มเหงรังแกอีก

แต่สิ่งที่ผมไม่เคยคิดมาก่อนเลยก็คือ เมื่อตอนที่ลุงกับป้ามาปรากฏตัวอยู่ตรงหน้าพวกเรานั้น สิ่งที่ผมได้เห็นกลายเป็นคนตาบอดถือไม้เท้ากันทั้ง

สองคน

เรื่องมีอยู่ว่า หลังจากที่พ่อออกจากหมู่บ้านมาตั้งแต่อายุ 19 ปี ไม่นานนัก ลงกับป่าก็ตาบอดทั้งสองข้างเช่นเดียวกัน ผมรู้สึกเหมือนถูกฟ้าผ่าลงมาตอนกลางวันแสก ๆ ดูเอาเถิด ว่าสวรรค์ปฏิบัติต่อครอบครัวเราอย่างไร พ่อตาบอดกับแม่และน้องปัญญาอ่อนยังไม่สาแก่ใจใช่ไหม กว่าญาติพี่น้องจะมารวมตัวกันพร้อมหน้าพร้อมตาได้ ก็กลายเป็นคนตาบอดไปหมดแล้ว เมื่อไรล่ะครับ เมื่อไรเจ้าชะตากรรมอันแสนหดหู่นี้จะเลิกเกิดกับเราเสียที

ดีที่ลงกับป่าอยู่ที่นี้มานาน จึงยังพอจะให้ความช่วยเหลือเราได้บ้าง โดยตอนแรกช่วยหาเล่าหามูปร่างให้พวกเราอยู่กันไปพลาง ๆ ก่อน จากนั้นลงกับบอกให้พวกเราไปแจ้งสำมะโนประชากรที่ว่าการอำเภอด้วย มาถึงตอนนี้ผมจึงได้รู้ว่า พวกเราเด็ก ๆ ที่อาศัยอยู่บนแผ่นดินนี้มานานหลายปีนั้น ที่แท้ก็ไม่ได้ "มีตัวตน" อยู่เลย พวกเราเป็นเหมือนวิญญาณเร่ร่อนที่เดี๋ยวก็เร่ไปทางโน้นที่ เดี่ยวก็ร่อนมาทางนี้ที่ แต่กลับไม่เคยมีชื่อปรากฏเป็นประชากรของแผ่นดินเลย

หลักฐานที่พ่อพกติดตัวไว้มีแต่ใบเกิดที่ออกให้โดยหมอดำแยเท่านั้น ซึ่งมันเก่าชำรุดแทบจะไม่เหลือสภาพเดิม และตัวหนังสือบางตัวก็แทบจะดูไม่ออกกว่าเป็นตัวหนังสือ เจ้าหน้าที่ถึงกับตะลึงเมื่อเห็นใบเกิดที่ยับเยินเหมือนเศษขยะอย่างนี้เข้า ปากก็บ่นอุบอิบ ตำหนิที่พ่อปล่อยปละเลเลยหน้าทีพลเมืองดีทั้งมานานขนาดนี้ถึงมาแจ้ง สุดท้ายยังพูดอีกว่า "แบบนี้ทำเรื่องแจ้งไม่ได้หรอก ต้องเสียค่าปรับก่อนถึงจะทำเรื่องได้" ค่าปรับ ต้องปรับเท่าไรกันล่ะนี่

พอได้ยินเขาบอกจำนวนเงิน ผมก็แทบจะไม่เชื่อหูตัวเอง พ่อพูดออกมาด้วยความยัะจัดว่า "ข้าเป็นขอทานมาตลอดชีวิต แล้วก็ยังตาบอดอีก คนในบ้านก็มีตั้งสิบชีวิต แค่ว่าอะไรใส่ปากท้องไม่มีปัญญา แล้วจะไปหาเงินที่ไหนมาเสียค่าปรับให้พวกแก หา! ถ้าเรื่องมากนั้นก็ไม่ต้องจ้งต้อง

แจ่งเลยแล้วกัน”

พอพูดจบ พ่อก็เดินออกไปข้างนอกทันที เจ้าหน้าที่ซักจะเริ่มใจอ่อน จึงเรียกไว้ “อ้าว ๆ อย่าเพิ่งด่วนโมโหไปสิ ผมเห็นใจว่าคุณน่าสงสารจริง ๆ เอาอย่างนี้ ดูซิว่าเขาพอจะยกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษได้ไหม”

ทำเรื่องเดินเอกสารไปเพียงไม่กี่สัปดาห์ก็เป็นอันว่าสำเร็จเรียบร้อย บางทีนี้อาจจะเป็น “หลักการดำเนินงานโดยธรรม” ของรัฐบาล กระมัง นอกจากนี้ตลอดระยะเวลาสี่สิบปีที่ผ่านมา ครอบครัวเราไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลเลยแม้แต่สตางค์แดงเดียว

ตอนที่ 25 ไปโรงเรียน

ในที่สุดผมก็ได้ไปโรงเรียนเสียที ปีนี้ผมอายุ 10 ขวบแล้ว จึงแก่กว่าเพื่อนนักเรียนร่วมชั้นถึงสองสามปี

วันแรกที่เป็นไปโรงเรียน ผมนึกถึง “หนังสือ” ที่จะได้เรียน นึกถึงคุณครูที่จะคอยสอนผมให้เขียนหนังสือเป็น นึกถึงโรงเรียนว่าช่างดูเหมือน “พระราชวัง” เสียจริง ผมบอกไม่ถูกเลยว่าตัวเองรู้สึกฮึกเหิมแค่ไหน ผมแทบจะเดินไปจนถึงโรงเรียนเลยทีเดียว ผมลืมหัดทุกอย่าง ลืมพ่อตาบอด ลืมแม่ปัญญาอ่อน ลืมการขอร้อง ลืมการเร่ร่อน ลืมความเสียใจ ลืมเรื่องที่ทำให้ผมไม่มีความสุขไปเสียสิ้น ใจคิดแต่ที่ผมจะได้เรียนแล้ว ผมจะรู้หนังสือแล้ว

แต่ไม่คิดเลยว่าเพียงแค่มารถึงหน้าประตูโรงเรียนเท่านั้น ขณะที่ผมกำลังจะวิ่งเข้าไปในโรงเรียน ก็มีนักเรียนรุ่นพี่สามสี่คนเดินสวนออกมา ก่อน พ่อเห็นพวกเขาส่งยิ้มแบบไม่ประสงค์ดีให้ ผมก็ได้แต่กลืนน้ำลาย พยายามทำตัวลึบ ก้มหัว ลดฝีเท้าที่ก้าวเดินให้ช้าลง แต่การสงบเสงี่ยมเฉียมตัวก็ไม่ได้ทำให้พวกเขายอมปล่อยผมไปง่าย ๆ อย่างที่คิด ตอนที่

ผมกำลังหลีกเลี่ยงให้ ก็มีเด็กนักเรียนรุ่นพี่คนหนึ่งแก้มองเดินเข้ามาชนผมอย่างจัง แล้วพวกหมาหมู่อีกสองสามคนก็พากันล้อผมว่า

“อะไรวะ ลูกขอทานก็มาเรียนหนังสือด้วยเหมือนกันหรือนี่!”

“อ๊ะ ๆ อย่าเอาความโศโครกของแกมาเป็นเสื้อผ้าฉันเขี้ยวนา”

“กลับไปอยู่ที่ขอบ ๆ ของแกเถอะ ไป!”

“ขอทานมาเรียนหนังสือ บ้าหรือเปล่า กลับไปขอทานของแกเหมือนเดิมเถอะ!”

“ฮ่า ๆ ๆ พ่อแม่พี่น้องลุงป้าหน้าอาคารได้โปรดสงสารผมด้วยเถิด ผมหิวจะตายอยู่แล้ว”

ฮ่า ๆ ๆ ... ฮ่า ๆ ๆ ...

พอได้ยินพวกเขาหัวเราะเยาะ ผมก็กำหมัดกัดฟันแน่น เอนตัวพิงแนบสนิทไปกับกำแพง รู้สึกกระอรุ่นวาบไปทั้งตัวราวกับถูกเขาไฟกำลังจะระเบิดกระนั้นแหละ

อยากจะชกหน้าพวกเขาจริง ๆ เรื่องต้อยตื้นกะนั้นผมไม่กลัวหรอก ใจจริงก็อยากจะลองตีกันกับเด็กพวกนี้ดูสักตั้ง ช่วงเวลาหลายปีที่ต้องขัดเซพเนจรไปเรื่อนั้น ช่วยสร้างความแข็งแกร่งและความอดทนให้กับร่างกายผมมากกว่าเด็กทั่วไปอยู่แล้ว ถ้าตีกัน ผมแน่ใจว่าต้องชนะแน่

แต่พอนึกถึงพ่อ ถ้าพ่อรู้ว่าผมมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนตั้งแต่วันแรกที่มาโรงเรียน พ่อคงจะเสียใจมาก แล้วถ้าพ่อเกิดโกรธจนไม่ยอมให้ผมเรียนต่ออีกแล้วผมจะทำอย่างไร

เพียงแค่คิดว่าตัวเองจะไม่ได้เรียนหนังสือเท่านั้น ผมก็รู้สึกราวกับว่า
ขาดใจ คอตกลงมาจนแทบจะชิดกับหน้าอก พยายามบอกกับตัวเอง
ว่า ต้องอดทน ต้องเข้มแข็ง ห้ามร้องไห้เด็ดขาด อย่าไปมีเรื่องกับใคร
เขา จากนั้นก็อดทนกลั้นใจเดินเลี้ยวเข้าไปในซอยใกล้ ๆ แลวนั้น เดินไป
จนถึงตรงที่ไม่มีใครอยู่ แล้วกำหมัดต่อยั่วเข้าที่กำแพง “นี่แน่ะ! นี่แน่ะ! นี่
ๆ!” ผมระบายความอัดอั้นออกมาด้วยเสียงแหบต่ำ น้ำตาไหลพรากออกมา
จากดวงตา ผมสาบาน ผมขอสาบานว่าผมจะต้องทำให้ทุกคนเห็นว่า สักวัน
ขอทานก็จะต้องมีวันได้ดี ผมจะต้องแปรความแค้นเป็นพลังให้จงได้

ถ้าจะพูดให้ทันสมัยหน่อยก็คงต้องบอกว่า ผมเป็นเด็กที่ถูกสิ่งแวดล้อม
ในชีวิตจริงขัดเกลากลายเป็นคนที่ EQ สูงกระมัง ในที่สุดผมก็กล้ากลืน
ความเสียใจทั้งหมดลงไปไว้ในอก วันนั้นกว่าจะเดินกลับเข้าไปในโรงเรียนอีก
ครั้ง ผมก็ต่อยั่วกำแพงจนมือฟกช้ำดำเขียวไปหมด หากคุณถามผมว่าไม่เจ็บ
มือหรือ ผมก็อยากตอบคุณเหลือเกินว่า คงเป็นเพราะใจผมนั้นเจ็บจนเกินทน
แล้ว จึงทำให้มือทั้งสองข้างไร้ความรู้สึกไปเอง

พอมาถึงโรงเรียน ผมก็ไม่รู้ว่าห้องเรียนไปทางไหน แลผมยังไม่รู้
หนังสืออีกจึงต้องถามคุณครูที่เดินผ่านมา แล้วให้ท่านช่วยพาผมไปส่งที่
ห้องเรียน พอเดินมาถึงหน้าห้องเรียนของตัวเองก็เห็นคนอยู่เต็มห้องไป
หมด เพราะวันนี้เป็นวันมอบตัว นักเรียนทั้งห้องมี 60 กว่าคน เด็กทุกคน
ล้วนแต่มีพ่อแม่พามารายงานตัว มีเพียงผมคนเดียวเท่านั้นที่ไม่มี
ผู้ปกครอง ผมเดินเข้าไปนั่งที่อย่างขลาด ๆ อดอิจฉาคนอื่นที่มีพ่อแม่มาด้วย
ไม่ได้ พวกเขาช่างเกิดมาโชคดีอะไรเชนนี

แล้วคุณครูก็เริ่มขานชื่อ

“ไฉ่ตงจิ้น!” ในที่สุดครูก็เรียกชื่อผม

“มาครับ” ผมตอบเบา ๆ

ครูหมวดคิวเงหน้าขึ้นมองผม แล้วมองกลับลงไปที่เอกสาร จากนั้น ก็หยุดขานชื่อ แล้วถามผมว่า “ไ่ตงจิ้น แล้วพ่อแม่เธอละ ทำไมไม่มา”

ผมซ้กจะเสียใจ แต่ก็ไม่กล้าโกหกครู จึงตอบอย่างจริงจ้งว่า “คุณครู ครับ พ่อผมตาบอด แม่ผมปัญญาอ่อน พวกเขาไม่ไ่ได้ครับ”

แล้วเสียงที่กำล้งแข็งแ้งอยู่ในห้องก็เจียบสนิทลงจับพลัน เด็กทั้งหก ลีบคนพร้อมผู้ปกครองของพวกเขา รวมสายตากว้าร้อยคู่เพ่งมาที่ผมเป็นจุด เดียว เสียงแข็งแ้งเจียบลงเพียงไม่กี่วินาทีก็ตั้งขึ้นมาใหม่ คราวนี้บรรดา ผู้ปกครองทั้งหลายต่างพากันกระซิบกระซาบ ส่วนผมก็เอาแต่ก้มหน้าจุด ลง หูตาแดงไปหมด

“เจียบหน้อยนะคะ กรุณาเจียบ ๆ หน้อยคะ” คุณครูขอให้ทุกคนเจียบ ก่อนที่จะเดินมาข้างตัวผม ท่านตบบ่าเบา ๆ แล้วพูดว่า “ไ่ตงจิ้น ไม่เป็นไร นะ คนเราหนีความจริงไปไม่พ้นหรอก ไม่ไ่ต้องเสียใจนะ”

คำพูดประโยคนี้เป็นเหมือนแสงแดดที่ทาบบลงมากลางฤดูหนาว มันทำให้ผมรู้สึกอบอุ่นใจขึ้นมาทันที ผมมองคุณครูด้วยความซาบซ้ง ในใจเฝ้าแต่ ขอบคุณครูอยู่ไม่ขาด “ขอบคุณครับ ขอบคุณครับคุณครู ขอบคุณมากครับ”

พอขานชื่อเสร็จ นักเรียนทุกคนก็ต้งกรอกข้อมูลลงในทะเบียน เอกสาร ผมมองเอกสารแล้วก็นั่งนิ่งต้งล้งอยู่กับที่ นี่มันเป็นภาษาสวรรค์หรือ อย่่างไรนะ อย่่าว่าแต่จะให้เขียนกรอกลงไปเลย ผมไม่เคยรู้จักเลยสักตัว ดี ที่ตอนนี้คุณครูเดินย้อนกลับมาหาผมอีกรั้ง ครุถามผมตามคำถามในเอกสาร ทีละคำถามอย่่างใจดี จากนั้นก็สอนผมกรอกข้อมูลลงในเอกสาร พอมาถึง ข้อที่ถามถึงอาชีพของพ่อแม่ ผมก็อ้งไป แล้วถามครูว่า “พ่อกับแม่ผมเป็น ขอทาน แล้วก็ต้งเติมว่า “ขอทาน” ไ่หมครับ” ครูตอบว่า “ไม่ต้งเขียน อย่่างนั้นหรอกอ้าจิ้น เติมแค่ว่า “พ่อบ้าน-แม่บ้าน” ก็พอแล้วละ มา ครูจะ สอนให้เขียนนะ พ่อ-ออ-พ่อ-ไม้เอก-พ่อ บอ-อา-นอ-บ้าน-ไม้โท-บ้าน มอ- แอ-แม-ไม้เอก-แม่ บอ-อา-นอ-บ้าน-ไม้โท-บ้าน”

คุณครูท่านนี้คือครูที่แสนดีคนแรกในชีวิตผม เธอชื่อคุณครูเงินเมี้ยว

ตอนที่ 26

พี่สาวผู้เสียสละ

หลังจากเข้าเรียนเพียงไม่กี่วัน วันนั้น ผมรีบกลับบ้านเพื่อออกไปขอทานกับพ่อ แต่พ่อกลับไม่อยู่บ้าน มีเพียงพี่สาวที่กำลังร้องไห้อยู่บนเตียงคนเดียว ผมรีเข้าไปถามเธออย่างหวังใยว่าเป็นอะไร ปวดท้องหัวข้าวหรือเปล่า ไม่สบายตรงไหน หรือถูกใครรังแกมา

พี่สาวเอาแต่สายหน้า ไม่ให้ผมถามอะไรอีก บอกแต่ว่าวันนี้พ่อไม่ออกไปขอทานที่ตลาดโตรุ่ง แล้วก็ไล่ให้ผมรีบไปทำการบ้าน

แต่ไหนแต่ไรมาผมกับพี่สาวรักและสนิทกันมาก ไม่ว่าจะเกิดเรื่องอะไรขึ้น เราทั้งคู่ก็จะคอยปลอบใจกัน ช่วยกันรับภาระทุกอย่าง แต่วันนี้เธอดูแปลกไป ถามอะไรก็ไม่ยอมพูด เอาแต่สายหน้าร้องไห้ ผมคิดอย่างจนปัญญาว่า “พวกเด็กผู้หญิงพอโตขึ้นแล้วชอบทำตัวแปลก ๆ พวกเด็กผู้หญิงในห้องก็เหมือนกัน เดี่ยวโกรธ เดี่ยวร้องไห้ อะไรนิดหน่อยก็ว่าอย่ามายุ่ง เฮ้อ...ไม่เข้าใจเลยจริง ๆ ไม่รู้พวกเขาคิดอะไรกันอยู่นะ”

ผมเลิกคิดมาก ไหน ๆ วันนี้ไม่ต้องออกไปขอทานแล้ว ผมก็น่าจะรีบทำการบ้านให้เสร็จ จะได้ทบทวนวิชาคณิตศาสตร์ที่เพิ่งเรียนมาวันนี้อีกรอบ

พอดกติก จู่ ๆ ผมก็ถูกเขย่าตัวปลุกให้ตื่นขึ้นมา ที่แท้ก็มีพี่สาวนั่นเอง เธอยกนิ้วมือขึ้นจุกปากให้ผมเงียบ ผมพยักหน้า แล้วพี่สาวก็พูดว่า

“อาจัน เธอต้องตั้งใจเรียนหนังสือนะ” ผมพยักหน้า

“ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับบ้านเราก็ตาม เธอเป็นลูกชายคนโต ต้อง

เข้มแข็งรู้ใหม่” ผมรับคำ

“น้องเล็กไล่ไม่คอยดี เวลาป้อนข้าวให้น้องต้องระวังให้มาก” ผมเริ่มแปลกใจ แต่พอขยับปากจะถาม พี่สาวก็ใช้มืออุดปากผมเบา ๆ แล้วพยักเพียดไปทางพ่ออย่างระมัดระวังว่าพ่อจะตื่น

“เรื่องที่รับปากกับพี่ไว้นะ ต้องทำให้ได้นะ” น้าตาเธอเริ่มเอ๋อขึ้นมาคลอตา ทำไมละ พี่ พี่เป็นอะไรไปหรือ แต่ผมก็ถามออกมาไม่ได้ เพราะมือพี่สาวยังอุดอยู่ที่ปาก จึงได้แต่จำใจพยักหน้าให้เธอสบายใจ

พอพูดจบพี่สาวก็กลับเข้าไปนอน ผมอยากจะถามเธอว่าเกิดอะไรขึ้น แต่กลัวว่าเดี่ยวพ่อจะตื่นขึ้นมา แล้วเราก็จะถูกตีด้วยกันทั้งคู่ จึงอดใจข่มตาหลับลงด้วยความกังวล แต่คิดว่าอย่างไรก็ต้องเค้นถามเอาความจริงจากพี่สาวให้ได้ เราเป็นพี่น้องที่รักและสนิทสนมกันขนาดนี้ มีเรื่องอะไรก็ไม่น่าจะปิดบังกัน ไม่ว่าจะอย่างไรพรุ่งนี้ผมจะต้องถามให้รู้เรื่องให้ได้ คิดไปคิดมาแล้วผมก็หลับผล็อยไป

พอตื่นขึ้นมาตอนเช้า ผมเห็นพี่สาวยังหลับอยู่ก็ไม่อยากปลุก บอกกับตัวเองว่า เดี่ยวเลิกเรียนตอนเย็นค่อยกลับมาถามก็ได้ จึงคว้ากระเป๋าใส่หลังไปโรงเรียนตามปกติ

ถ้าหากผมรู้ล่วงหน้าได้ว่า บทสนทนาเมื่อคืนนี้จะเป็นการสนทนาครั้งสุดท้ายของเรา ก่อนที่พี่สาวจะถูกปลัดขิงสูทเหว่นรก วันนี้ผมคงไม่มีทางยอมไปโรงเรียนแน่ แม้จะไม่ให้ผมเรียนต่อ ผมก็ยินดีจะอยู่เฝ้าพี่สาวไว้ที่บ้าน

แต่ผมก็พลาดโอกาสสุดท้ายที่จะช่วยชีวิตพี่สาวไป พอตอนเย็นเลิกเรียนกลับมาบ้าน ตอนนั้นผมจึงได้รับรู้ความจริงว่า เพื่อปากท้องของทุกคนในบ้าน และเพื่อที่จะให้ผมได้มีโอกาสเรียนหนังสือ พ่อจึงต้องขายพี่สาวให้กับช่องโสเภณี พ่อได้ยินเรื่องนี้จากปากของพ่อ ผมก็รู้สึกเหมือนว่าร่างกายจะถูกจับแยกออกจากกันเป็นชิ้น ๆ ผมยืนนิ่งตะลึงอยู่กับที่ คิดอะไรไม่

ออก สมองเบลอไปหมด รู้สึกเหมือนโลกทั้งใบหมุนคว้าง และผมกำลังสั้น
เต็มไปทั้งตัว

อีกนานกว่าผมจะเรียกสติกลับคืนมาได้ ความจริงพี่สาวรู้เรื่องนี้ตั้งแต่
เมื่อวานแล้ว ถึงใจเธออยากจะบอกเรื่องนี้กับผมสักแค่ไหน แต่ก็คงพูดไม่
ออก ส่วนผมไอน้องชายจอมเซ่อ ไม่ได้เฉลียวใจเลยสักนิดว่าพี่สาวกำลัง
สับสนมากแค่ไหน ผมเหวี่ยงกระเป๋านักเรียนลงพื้นอย่างโกรธจัด แล้วตะเบ็ง
จนสุดเสียงว่า “ผมจะเอาพี่กลับมา ผมจะเอาพี่กลับมา!...” ผมรู้ดีว่านี่เป็น
การตัดสินใจของพ่อซึ่งใครก็ขัดทานไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีพี่สาวแล้วผมจะทำ
อย่างไรเล่า

กว่าสิบปีมานี้พี่สาวคือกำลังใจที่ดีที่สุดของผม ถ้าไม่มีพี่สาวอยู่เคียง
ข้าง แล้วผมจะทนต่อสู้กับชีวิตข้างหน้าได้อย่างไร แล้วใครเล่าจะคอย
ปลอบใจผม เป็นกำลังใจให้ผม ผมจะซบหน้าลงแนบอกใครในเวลาที่ร้องไห้
ยามค่ำคืน ถ้าขอทานไม่ได้อะไรเลย แล้วใครจะแกล้งทำเป็นพูดกับผมอย่าง
ร่าเริงว่า “อาจิ้น เรามาแข่งกันดูซิว่าใครจะขอทานได้มากกว่า
กัน” โธ่ พี่ ผมไม่อยากเรียนหนังสือแล้ว พี่กลับมาเถอะนะ

พ่อได้ยินเสียงผมสะอื้น ก็พูดกับผมด้วยน้ำเสียงเข้ม “ไม่ต้องร้องไห้
แล้ว หรือแกล้งให้ออดตายกันทั้งบ้าน”

คำพูดประโยคนี้ตีอารมณ์ความคิดผมแตกกระเจิง ทำเอาผมพูดอะไร
ไม่ออก ผมมันไม่ดีเอง ไม่มีปัญญาหาเลี้ยงพ่อแม่กับน้อง ๆ ทำให้พี่สาวต้อง
ขายตัว ต้องเอาชีวิตไปเสี่ยงเวเป็นเครื่องเล่นให้กับคนอื่นเขา เป็นเพราะผม
มันใช้ไม่ได้เอง เป็นเพราะอาจิ้นไม่ดีเอง

ปีนี้พี่สาวเพิ่งจะอายุ 13 เธอไม่เคยมีโอกาสดำเนินการศึกษาเลยตลอด
ชีวิต แต่กลับยอมเสียสละความสาวและความสุขทั้งชีวิตของเธอเพื่อ
ครอบครัว

ผมได้พบพี่สาวอีกครั้งเมื่ออีกหนึ่งปีผ่านไป คนที่ช่องซับริถพาเธอกลับมาที่บ้าน แต่ให้แวะเพียงไม่กี่นาที จากนั้นก็พาตัวเธอกลับไปอีก ความจริงตอนนั้นผมยังไม่ค่อยเข้าใจนักหรอกว่าช่องคืออะไร รู้แต่ว่าที่นั่นคือ นรก คือหลุมอเวจี เมื่อผมได้พบกับพี่สาวอีกครั้ง แทบจะยิ่งกว่าฝันไปเสียอีก พอเราเจอหน้ากันก็ร้องไห้โผล่เข้ากอดกันแน่น

คนที่ผ่านช่วงเวลาอันเลวร้ายมาอย่างเราสองคน รู้ดีว่าต้องทะนุถนอมเวลาทุกวินาทีเอาไว้ พี่สาวให้ผมเล่าเรื่องในครอบครัวตลอดหนึ่งปีที่ผ่านมาให้ฟัง รวมทั้งเรื่องที่เกิดขึ้นกับผมที่โรงเรียนด้วย จากนั้นเธอก็เล่าเรื่องและสภาพความเป็นอยู่ของตัวเองให้ผมฟังบ้าง

พี่เล่าว่า เธอเป็นพนักงานต้อนรับที่เด็กที่สุดในช่อง จึงถูกจัดให้ยืนเรียกลูกค้าอยู่แถวหน้าสุดเสมอ เพราะทั่วไปคนมักจะเชื่อกันว่า “เด็กเอ้าะ ๑ ช่วยบารุงสายตา” พี่จึงรับแขกบ่อยที่สุด ตอนแรกพี่ก็แทบจะทนความทุกข์ทรมานที่สุมเข้ามาทั้งกายและใจไม่ไหว คิดจะหนีกลับบ้านไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง แต่แม่เล่าขู่ว่าพอเอาเงินขายตัวไปหมดแล้ว ถ้าคิดจะหนีก็ต้องให้พ่อเอาเงินมาไถตัวคืนเสียด้วย พี่สาวจึงจำต้องทนยอมรับสภาพไปโดยดี แต่ถ้ารับแขกได้ไม่มากพอ หรือหากทำอะไรให้แขกไม่พอใจเข้า ก็มักจะถูกพวกแมงดาซ้อม

พี่สาวพูดไปก็กลั้นสะอื้นไป ผมอดสงสารพี่ไม่ได้จึงร้องไห้ออกมา แล้วพร่ำบอกพี่สาวว่าไม่ต้องกลับไปอีก ผมไม่เรียนหนังสือแล้วก็ได้ ผมจะไปขอทาน จะให้ผมเป็นกรรมกรก็ได้ ผมจะดูแลครอบครัวเอง พี่สาวเอื้อมมือมาซับน้ำตาผมแล้วพูดว่า “อาจิ้น เธอลืมไปแล้วหรือว่าเคยตกลงกับพี่ได้ยังไง ไม่ว่าเราจะเจ็บปวดสักแค่ไหน เราก็ต้องสู้ต่อไป พี่เต็มใจไปทำงานที่นั่นเอง พี่อยากทำ ไม่มีใครบังคับพี่ มันเป็นความสมัครใจของพี่เอง ขอเพียงเธอตั้งใจเรียนเท่านั้นก็เป็น การทดแทนบุญคุณพี่ได้อย่างดีที่สุดแล้วละ”

แล้วพี่ยังพูดต่ออีกว่า ยิ่งพ่อแม่โชคร้ายแค่ไหน เราก็ต้องยิ่งเข้มแข็ง

ให้มากขึ้นเท่านั้น นับแต่นั้นคำพูดประโยคนี้ก็ประทับไว้ในใจผมตลอด
มา เมื่อใดที่รู้สึกท้อแท้ ผมก็จะเอาคำพูดของพี่สาวประโยคนี้มาไตร่ตรอง
ใคร่ครวญทุกครั้งไป

พอเห็นพวกแมงดาเดินเข้ามาลากตัวพี่สาวไปอีกครั้ง ผมก็ตั้งปณิธาน
ไว้กับตัวเองอย่างแน่วแน่ที่ผมจะต้องตั้งใจเรียนให้ดี พร้อมกับแอบครางในใจ
ว่าพี่ ผมจะไม่ให้พี่ต้องเสียสละเปล่า ๆ แน่

ชีวิตพี่สาวลำบากกว่าผมมากนัก เธอทำงานที่ชองนานถึงอายุ 18
ปี ที่จริงก็มีแขกหลายคนที่ต้องการจะช่วยไถ่ตัวให้พี่ แต่ก็ได้รับคำปฏิเสธ
หมดทุกราย พี่บอกว่าฐานะบ้านเรายังไม่ดี จึงต้องยอมทนลำบาก
ต่อไป โดยจะยังไม่รีบแต่งงานเพื่อเอาตัวรอดไปคนเดียว ต่อมาพี่สาวก็
แต่งงานไปกับพี่เขยขอทานพิการตาบอดแขนด้วน เธอจึงต้องกลับมาแบก
ภาระรับผิดชอบดูแลทั้งชีวิตตัวเองและลูก ๆ ทั้งสี่คนของเธออีกครั้ง

ถึงอย่างไรก็ตาม เธอจะเป็นพี่ที่ประเสริฐที่สุดในใจผม
ตลอดไป เพราะความเสียสละของพี่สาวนี่เองที่ช่วยปลุกจิตสำนึกของ
ผม เตือนให้ผมต้องเข้มแข็งอดทน และมีความตั้งใจที่จะเอาชนะต่อชะตา
กรรมเสมอมา

ผมนึกอยู่เสมอว่า พี่สาวยังเต็มใจขายตัวเพื่อความอยู่รอดของ
ครอบครัว แล้วผมเล่า เต็มใจรับภาระดูแลคนทั้งครอบครัวแค่นั้น กล้าสละ
ชีวิตโดยไม่ลังเลหรือไม่ ผมยอมได้หรือเปล่า ผมทำได้ไหม

พอนึกถึงตอนนี้ที่ไร ผมก็ต้องยกมือขึ้นปิดหน้าร้องไห้โฮออกมาอย่าง
ลึมตัวทุกครั้ง

ตอนที่ 27

ความรู้ข้างถนน

ครอบครัวเราไม่มีใครอ่านหนังสือออกเลยสักคน แล้วก็พูดภาษากลางไม่ได้ด้วย จึงทำให้การได้เข้าโรงเรียนเพื่อเรียนหนังสือของผมนั้น นอกจากจะรู้สึกยินดีแล้ว ยังรู้สึกขอบคุณด้วย ความรู้สึกขอบคุณเปี่ยมล้นอยู่ในหัวใจ ผม ผมอยากขอบคุณฟ้าที่ยังปรานีต่อผม และขอบคุณมากครับพ่อ

ผมรู้ว่าครอบครัวเรายากจนมาก การที่ให้ผมได้เรียนหนังสือไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เพื่อให้ทุกคนมีอะไรตกถึงท้องทั้งสามมือ หลังเข้าโรงเรียนแล้ว ผมจึงต้องเรียนไปด้วยออกขอทานไปด้วย ตอนเย็นหลังเลิกเรียนผมจะต้องออกไปขอทานกับพ่อจนถึงตีหนึ่งตีสองทุกวัน แล้วค่อยลากสังขารอันอ่อนล้าจวนสิ้นแรงกลับบ้าน พอมาถึงบ้านก็ต้องช่วยทำอาหารให้พ่อกินรองท้อง กว้างานทุกอย่างจะเสร็จเรียบร้อยก็ย่างเข้าตีสาม จากนั้นผมจึงจะได้ล้มตัวนอนอย่างสบายใจเสียที แล้วค่อยตื่นขึ้นมาอีกทีตอนตีห้ากว่า อ่านหนังสือ อาบน้ำ หุงข้าว แล้วค่อยไปโรงเรียน หกปีของผมเร็วเหมือนหนึ่งวัน

เพราะการไปโรงเรียนกินเวลาของผมไปเกือบทั้งวัน ดังนั้นพอถึงเวลาออกไปขอทานตอนกลางคืนจึงต้องแข่งขันกว่าเดิมอีกหลายเท่าตัว จะปล่อยให้เวลาผ่านไปเปล่า ๆ ไม่ได้เลยสักวินาที พอถึงเวลาเลิกเรียน ผมต้องแบกกระเป๋าริงกลับบ้านด่วนจี๋ รีบถอดชุดนักเรียน สลัดรองเท้ากีฬาซึ่งเป็นรองเท้าเพียงคู่เดียวของผมออก (ตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา ผมเพิ่งจะเคยซื้อชุดนี้และรองเท้าคู่นี้เป็นครั้งแรก ผมจึงกลัวว่ามันจะขาดและสกปรกเร็วเกินไป) เปลี่ยนเป็นชุด "ท่านชายตกยาก" ซึ่งเป็นเสื้อผ้าของผู้ตายที่ได้รับแจกจากงานศพ เดินดินเปล่าสะพายกระเป๋านักเรียน จูงพ่อออกตระเวนขอทานไปตามที่ต่าง ๆ เดินจากบ้านไปกว่าจะเข้าถึงเขตชุมชนก็กินระยะทาง 10 – 20 กิโลเมตร ระหว่างทางก็ต้องรีบเดินจนแทบไม่ได้หายใจ หายคอ หัวใจเต้นรัวแรงเหมือนจะทะลุออกมานอกอก

สถานีรถไฟไถจง ตลาดโต้รุ่ง สะพานลอย ตลอดจนตามตรอกซอก

ชอยต่าง ๆ ที่ใดก็ตามที่มีผู้คนจอแจ ที่นั่นจะมีเราสองพ่อลูกนั่งขอทาน อยู่ บางครั้งพ่อก็สีซอ บางครั้งก็ตีตีพิณ บางครั้งก็ตีหรือสีและร้องเพลงไปพร้อม ๆ กัน หรือบางครั้งก็เอาแต่นั่งคุกเข่าค้ำน้ำหนักคนที่เดินผ่านไปผ่านมาไม่หยุด ส่วนผมจะนั่งทำการบ้านอยู่ข้าง ๆ พ่อ โดยอาศัยแสงริบหรือจากเสาไฟข้างถนน พ่อได้ยินเสียงเศษเหรียญหนึ่งเหมา สองเหมา หรือห้าเหมาหล่นลงในขันตั้ง “แก๊ง” แล้ว ผมจะต้องรีบวางดินสอลง เงยหน้าขึ้นมาพูดพร้อมกับพ่อทันทีว่า “ขอบคุณครับ ขอให้ท่านร่ำรวย เงินทองไหลมาเทมา ขอให้มียุติคุณดีหลานดีเป็นเกียรติเป็นศรีแก่วงศ์ตระกูลนะครับ”

จากนั้นจึงค่อยก้มหน้าลงทำการบ้านต่อ แม้พื้นถนนจะขรุขระ แสงไฟจะสลัว แต่ผมก็ยังเป็นนักเรียนที่ลายมือสวยที่สุดในห้อง ถ้าลองเปิดสมุดการบ้านผมดู ก็จะเห็นแต่เอววกอยู่ทุกหน้าไป เพราะผมรู้ตัวเองดีว่าไม่มีเวลาเหลือเพื่อพ่อที่จะอ่านหนังสือได้ ดังนั้นพอทำการบ้านเสร็จ ผมก็จะรีบหยิบหนังสือขึ้นมาอ่านต่อทันที โดยยืนอ่านออกเสียงเบา ๆ ทีละตัว ๆ อยู่ข้างกายพ่อ ไม่ว่าเสียงบนถนนจะดังแค่ไหน อีกทั้งก็ฟังอะไรก็ตาม ยิ่งลำบากมากเท่าใด ผมก็ยิ่งตระหนักถึงคุณค่าและยิ่งทะนุถนอมเวลาของผมมากขึ้นเท่านั้น ผมจึงต้องพยายามใช้เวลาที่ผ่านไปทุกนาทีให้คุ้มค่าที่สุดเท่าที่จะทำได้

ครั้งหนึ่ง เราเจอคุณลุงที่มาจากต่างถิ่นคนหนึ่ง แกฟังภาษาถิ่นใต้ห้วนของพ่อไม่รู้เรื่อง ส่วนพ่อก็ฟังสำเนียงภาษาจีนกลางของแกไม่ออก พ่อพ่อได้ยินเสียงคนเดินเข้ามาใกล้ ก็พูดขอทานเป็นภาษาถิ่นใต้ห้วน คุณลุงคนนั้นฟังไม่เข้าใจก็เลยหลุดออกมาว่า “แม่แกสิ” พ่อเข้าใจว่าคำนี้คงจะมีความหมายว่า “ขอทาน” จึงรีบพยักหน้ารับใหญ่ แล้วก็ตอบไปว่า “ใช่ ๆ!...แม่แกสิ” คุณลุงคนนั้นโกรธจัดจนหัวฟัดหัวเหวียง แกตวัดมือปิดหนังสือในมือผมตกลงไปกับพื้น แล้วเดินจากไปอย่างโกรธจัด

ผมหยิบหนังสือขึ้นมาด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจไม่เข้าใจเลยว่า ทำไมเขาจะต้องโมโหถึงขนาดนี้ด้วย พ่อก็ไม่เข้าใจเหมือนกัน เขาเป็นอะไรหรือ แปลกคนจริงเชียว คนต่างถิ่นนี่ช่างร้ายกาจนัก ผ่านเรื่องนี้มาอีกนาน

ที่เดี๋ยวกว่าผมจะรู้ว่า ที่จริงแล้วที่คุณลงแกพูดมันคือคำด่านั่นเอง

แต่การทำการบ้านตามข้างถนนจะตั้งอกตั้งใจมากไปก็ไม่ได้ เพราะปกติพ่อจะกล่าวคำขอบคุณโดยอาศัยฟังเสียงของเหรียญที่ตกลงในขันเท่านั้น แต่บางครั้งก็มีคนที่ให้เงินเป็นธนบัตรใบละห้าเหมาหรือหนึ่งหยวน ผมจึงมีหน้าที่คอยสะกิดเตือนให้พ่อรู้ พร้อมทั้งบอกจำนวนเงินที่เขาให้มาด้วย จากนั้นก็ต้องไปเก็บหिनก่อนเล็ก ๆ มาทับไว้กันลมพัดปลิวหาย มีหลายครั้งที่ลมพัดเงินปลิวไป ผมก็ต้องวิ่งด้วยความเร็วแบบคุณร้อยเพื่อไปเก็บกลับมาให้ได้

นอกจากนี้ ตำรวจอาจจะปรากฏตัวเมื่อไรก็ได้ แรก ๆ เรายังอ่อนหัดนัก พวกหาบเร่ที่อยู่ใกล้ ๆ ต่างเก็บแผงทยอยหนีกันไปจนหมดแล้ว เหลือแต่เราสองพ่อลูกที่ยังนั่งคุกเข่าเซ่ออยู่ ผมก็คือเราสองคนถูกจับไปฝากขังไว้ถึงสองวัน ประสบการณ์ครั้งนั้นทำให้ผมเริ่มหิวโหยตาไวขึ้น ระหว่างอ่านหนังสือก็คอยเหลียวซ้ายแลขวาเหมือนกับพวกขโมยที่คอยเผ่าดูต้นทาง เพียงแค่เห็นเงาแวบ ๆ ของตำรวจที่มาแต่ไกล ผมก็จะรีบบอกให้พ่อรู้ตัวก่อน แล้วตัวเองก็หนีไปไกลจากพ่อ ต้องใช้วิธีนี้เท่านั้น เราจึงจะไม่ถูกจับไปด้วยกันทั้งคู่ ไม่เช่นนั้นใครจะมาช่วยดูแลแม่กับน้อง ๆ ให้เราเล่า

วันหนึ่ง ผมกับพอนั่งรถประจำทางมาลงที่หน้าตลาดโต้รุ่งเฟิงหยวน ก็มีตำรวจตรงเข้ามาจับกุมเรา ผมรีบวิ่งเข้าไปหลบด้านหลังเสาไฟฟ้า มองดูพ่อที่ถูกตำรวจคุมตัวขึ้นรถไปแล้วน้ำตาจะไหล แต่ก็ต้องกลั้นเอาไว้ ผมกัดริมฝีปากแน่น ไม่กล้าร้องให้ออกมาในตอนนี้อย่างไรแล้วตำรวจจะเอาตัวพ่อไปไหนกันนะ ห้องฝากขังก็แหล่งรวมอสรพิษดี ๆ นี้เอง พวกเขาจะรังแกพ่อหรือเปล่า แล้วพ่อจะได้กลับมาอีกไหม ผมมองดูรถตำรวจจนลับตาไป แล้วก็วิ่งเข้าไปร้องไห้โฮคนเดียวในซอยมืด ผมปวดใจแค้นใจเกินจะทน

ตอนนี้ผมไม่มีเงินติดตัวเลยแม้แต่เหมาเดียว จึงต้องสะพายกระเป๋าวิ่งจากตัวเมืองเฟิงหยวนกลับบ้าน วิ่งจนเหนื่อยก็เดินพักเอาแรง แล้วก็วิ่ง ๆ อีก ถนนหนทางมืดสนิท ได้แสงจันทร์นวลส่อง ผมได้ยินเสียงหมาหอนยาว

เป็นระยะ ๆ ไม่ใช่ว่าผมกลัว เพียงแต่ไม่เข้าใจมากกว่า ผมเกิดมาทำไมกัน ให้ผมมีชีวิตอยู่บนโลกนี้ด้วยความทุกข์ทรมานเท่านั้นใช่ไหม ตอนเช้าต้องไปเรียนหนังสือ ตอนเย็นต้องออกมาขอทาน ชีวิตอย่างนี้เป็นชีวิตของคนหรือ ผมเอาความอัดอั้นในใจที่ระเบิดออกมาแปรเป็นพลังให้ผมมุ่งหน้าต่อไป ระยะทาง 30 กิโลเมตรเต็ม ๆ ที่ผมวิ่งไปร้องไห้ไปจนถึงบ้าน

ขนาดผมวิ่งสลับเดินไปตลอดยังกินเวลาถึงสามชั่วโมงกว่าจะถึงบ้าน ฝ่าเท้าผมเป็นตาปลาไปหมด ตอนนี่คงเป็นเวลาสักห้าหกทุ่มได้ กระมัง พวกน้อง ๆ วิ่งกรูกันเข้ามารุมถามผมว่า “พี่จ๋า แล้วพอละ”

ผมอยากจะพูดแต่ก็พูดไม่ออก จะพูดออกมาก็กลัวว่าน้อง ๆ จะพลอยไม่สบายใจไปด้วย แต่จะไม่บอกก็ไม่ได้ จึงต้องแต่งเรื่องขึ้นมาอ้างว่า “วันนี้พอไปนอนบ้านเพื่อน พี่เลยนั่งรถกลับมาคนเดียว เอาละ เป็นเด็กดีนะทุกคน รีบเข้าไปนอนซะ เดี่ยวพรุ่งนี้พ่อก็กลับบ้านมาแล้วละ”

พอหลอกให้น้อง ๆ เข้านอนกันเรียบร้อยแล้ว ผมก็หันกลับมามองแม่กับน้องชายปัญญาอ่อนที่กำลังนอนหลับสนิท บางทีการไม่รู้รู้อะไรเลยนี่ก็ต้องถือเป็นความโชคดีอย่างหนึ่ง อย่างน้อยก็นอนหลับอย่างสบายอกสบายใจได้

ผมคิดถึงพี่สาวขึ้นมาจับใจ ถ้าพี่อยู่บ้าน อย่างน้อยก็ยังมีอีกคนที่จะคอยร่วมทุกข์กับผม อย่างน้อยก็ยังมีอีกคนที่จะคอยโอบกอดผมยามร้องไห้ แต่...พอคิดถึงพี่สาวก็กำลังได้รับความทุกข์ทรมานอยู่ที่ช่องเหมื่อนกัน แถมไม่รู้ด้วยซ้ำว่าพี่สาวจะยิ่งทุกข์ทรมานมากกว่าผมอีกสักกี่ร้อยกี่พันเท่า ผมก็เสียใจจนกลั้นน้ำตาไว้ไม่ไหวอีกต่อไป

พอตื่นมาผมก็รีบไปโรงเรียนแต่เช้า ครอบครัวเราไม่มีญาติพี่น้อง ไม่มีเพื่อนฝูงที่ไหน ผมจึงต้องไปขอความช่วยเหลือจากคุณครูเงินชูหุ่ย ซึ่งเป็นครูประจำชั้นของผมในตอนนั้น

“อย่ากังวลใจไปเลยนะอาจัน ตอนนี้ตั้งใจเรียนก่อนนะ พอเลิกเรียนแล้ว ครูจะพาเธอไปประกันตัวพ่อที่โรงพักเอง ดีไหม”

ผมเงยหน้าขึ้นมองคุณครู ใจก็ยังอดกังวลไม่ได้

“เรื่องเงินทองก็ไม่ต้องห่วงหรอกนะ เดี่ยวครูจะออกให้เธอเอง แล้วไม่ต้องร้องไห้ นะ เป็นลูกผู้ชายต้องเข้มแข็งรู้ไหม” คุณครูคงจะมองออกกว่าผมยังกังวลใจ จึงพูดปลอบผมอย่างใจดี

ผมพยักหน้ารับ ซาบซึ้งใจจนบอกไม่ถูก บนโลกอันสิ้นไร้ซึ่งที่พึ่งพิงใบนี้คงมีแต่คำพูดของคุณครูเท่านั้นที่ช่วยปลอบประโลม และเป็นที่พักพิงใจให้กับผมได้ ในใจผมก็ร้องดังก้องว่า คุณครูครับ ขอบคุณครับ แต่ก็พยายามบอกกับตัวเองว่าเราต้องเข้มแข็ง การตั้งใจเรียนเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นที่จะทำให้ผมเป็นคนมีอนาคต แล้วจึงจะสามารถกลับมาตอบแทนพระคุณของคุณครูได้

หลังเลิกเรียน คุณครูพาผมตระเวนหาพ่อตามโรงพักต่าง ๆ เราตระเวนหากันอยู่หลายแห่งที่เดี๋ยวกว่าจะเจอ คุณครูช่วยเล่ารายละเอียดเกี่ยวกับครอบครัวผมให้ทางตำรวจฟัง ตำรวจแสดงความเห็นใจ แต่ก็ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ เพราะโดยกฎหมายแล้วพวกเราไม่สามารถจะออกไปขอลานได้ คราวนี้อาจจะช่วยเหลือพ่อออกไป แต่หากถูกจับอีกก็คงจะยกเว้นให้ไม่ได้ และคราวหน้าจะต้องถูกขังนานกว่าครั้งนี้แน่

ครับ ๆๆ! ผมรีบพยักหน้าส่งเดช ขอแค่ปล่อยพ่อออกมาก่อนแล้วกัน จะว่าอย่างไรผมก็ยอมทั้งนั้น แต่ในความเป็นจริงทั้งพ่อและแม่ต่างก็ไม่มีความสามารถในการหาเงิน ส่วนผมซึ่งเป็นลูกชายคนโตของบ้านก็อายุเพียงสิบกว่าขวบเท่านั้น และบ้านเราก็มีสมาชิกตั้งสิบกว่าคน ถ้าไม่ไปขอลานแล้วเราจะกินอะไรเล่า ผมก็ไม่รู้ แต่ช่างมันเถอะ เรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นผมคงคาดเดาอะไรไม่ได้ ตอนนี้ขอแค่ปล่อยตัวพ่อผมออกมาก่อนก็แล้วกัน ต่อไปจะเป็นอย่างไรค่อยว่ากัน

เสริมความ : ตำรวจที่อยู่เวรยามย่านสถานีรถไฟไถจง ป้อมทางหลวงเฟิงหยวนและสถานีขนส่งจางฮวาในปี 1967 คงไม่มีใครไม่รู้จักเด็กขอลานที่ชื่อ "อาจิ้น" ช่วงนั้นผมหากินอยู่แถวนี้ ถูกจับไปขังก็หนักก็แทบจะนับไม่ถ้วน ผมคุ้นเคยกับห้องฝากขังบนโรงพักดีพอ ๆ กับห้องครัวในบ้านผมเลยทีเดียว

ตอนที่ 28 รางวัลใบแรก

ทุกวันตอนเช้า ก่อนจะลุกขึ้นสะพายกระเป๋าไปโรงเรียน ผมมักจะรู้สึกว้าวุ่นใจเหลือเกิน

ผมชอบเรียนหนังสือ ผมชอบคุณครู ในช่วงที่เราเร่ร่อนกันอยู่ ผมก็มักจะแอบย่องเข้าไปในโรงเรียนไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง ได้แต่ชะเง้อมองผ่านหน้าต่างเข้าไปดูนักเรียนที่กำลังเรียนหนังสือด้วยความอิจฉา แต่ทุกวันที่ไปโรงเรียน ผมมักจะถูกนักเรียนรุ่นพี่ที่เกเรรวมแก๊งขวางทางผมไว้ แล้วก็พูดจาเยาะเย้ยถากถางหัวเราะดูถูกผมสารพัด คำพูดบาดหูเสียดแทงใจเหล่านี้แทบจะทำให้ท่านบความโกรธของผมทลายลงมาอยู่หลายครั้ง แต่ผมก็ต้องอดทนไว้เพื่อจะได้ไม่ไปโรงเรียนสาย ผมได้แต่ก้มหัวลงพูดขอโทษพวกเขาอยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า และขอร้องให้พวกเขาปล่อยผมไป

พอตกดึก นึกย้อนถึงการถูกเหยียดหยามที่เกิดขึ้นในตอนกลางวันทีไร ก็รู้สึกปวดใจที่นั่น ผมรีบกำปั่นลงที่อกของตัวเอง แล้วชุกตัวลงร้องไห้ได้ผ้าห่ม

วันหนึ่งที่โรงเรียน คุณครูเงินเมี่ยวเรียกผมเข้าไปพบ แล้วพูด

ว่า “อาจันตามซอกหูของเธอ แล้วก็ที่คอของเธอจะมีแต่คราบสกปรกทั้งนั้นเลย มือเท้าก็ดำปี๋เลย กลับไปบ้านอาบน้ำถูตัวให้สะอาดนะ รู้ไหม” ผมหน้าแดงขึ้นมาทันที ดีที่คุณครูผู้เอาใจใส่ผมพูดด้วยเสียงที่เบาราวกับกระซิบ นักเรียนคนอื่นจึงไม่ได้ยิน แต่กระนั้นผมก็ยังรู้สึกอับอายมากอยู่ดี

เมื่อกลับถึงบ้าน ผมก็รีบไปเยี่ยมกระจกคนข้างบ้านมาส่องดูตัวเองทันที นับเป็นการส่องกระจกครั้งแรกในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมา พอมองเห็นตัวเองในกระจกแล้วก็ต้องสะดุ้งสุดตัว ผมถอดเสื้อผ้าออก ใช้กระจกส่องดูตามซอกมุมส่วนต่างๆ ของร่างกาย แล้วก็ถึงกับร้องไห้ออกมา

นี่ใช่ผมหรือ ใช่ผมจริง ๆ นะหรือ ฟันสีเหลืองจัดจนเป็นคราบดำ สกปรกทั้งที่หู คอ หลัง และกันก็มีแต่คราบโคลสกปรกจับตัวกันเป็นแผ่น ๆ คงจะต้องใช้คำว่า “ชีวิตเปื้อนฝุ่น” จริง ๆ ก็สิบกว่าปีมานี้ บ้านเราไม่เคยได้อาบน้ำเลยสักครั้ง สองสามอาทิตย์เราจึงจะใช้ผ้าขาด ๆ ชุบน้ำหมาด ๆ เช็ดตัวกันสักครั้งหนึ่ง เวลาเช็ดนั้นแม่แต่เสื้อผ้าก็ไม่ต้องถอดออก บนหัวเรามีแต่เหาเต็มไปหมด ตัวก็มีแต่เห็บ คันกันจนแทบทนไม่ไหว เวลาคันมาก ๆ ก็จะเอาตัวถูไปไถมากับกำแพง หรือบางทีก็โกนหัวกันทั้งบ้านเสียเลย

ผมจำได้ว่าครั้งหนึ่งขณะที่ผมขอทานและกั๊กตามเนื้อตัวไปด้วยนั้น มีคุณนายคนหนึ่งกำลังจะเอาอาหารมายื่นให้ผม พอเธอเห็นผมเกาหู เกาหนีไม่หยุด ก็ถามผมด้วยความอาทรวา “นี่ไม่ได้อาบน้ำมานานเท่าไรแล้วจะหนู” ผมยกมือขึ้นชูสามนิ้วออกมาให้เธอดู คุณนายเห็นดังนั้นก็อุทานออกมาอย่างตกใจว่า “หา! สามเดือนเชียวหรือ” ผมส่ายหน้า “ไม่ใช่ครับ คงจะสามปีได้แล้วมังครับ” คุณนายตกใจจนของแทบจะร่วงจากมือ อาหารอาหารอะไรก็ไม่ให้ผมแล้ว เธอรีบหมุนตัวกลับไปปิดประตูใส่หน้าผมตั้งปั้ง

พอตอนนี้กลับมานึกทบทวนดูอีกที ก็เริ่มคิดได้ว่า มิน่าเล่าผมจึงได้โดนคนอื่นดูถูก ถูกรุ่นพี่ข่มเหงรังแก มิน่าเล่าจึงไม่มีเพื่อนคนไหนอยากจะเฉียดกรายเข้ามาใกล้ผม มิน่าเล่าพอใคร ๆ ได้กลิ่นตัวผมจึงรีบพากันหลบสี่

หนีห่างไปโดยเร็ว ตัวผมที่เร่ร่อนขอทานมาถึง 10 ปีเต็มโดยไม่เคยได้อาบน้ำ
เลยแม้แต่ครั้งเดียวที่แท้ก็มีสารรูปเป็นแบบนี้เอง

ผมหยิบฝอยขัดหม้อขึ้นมา ขัดคราบสกปรกตามเนื้อตัวออก ขัดจนผิว
ผมทั้งเจ็บ ทั้งแสบ ทั้งบวม ทั้งแดงไปหมด แล้วก็ไม่มีทีท่าว่าจะสะอาด
ขึ้น แต่ผมก็ยังไม่พอใจ ขัดไปก็เช็ดน้ำตาไป นี่เป็นครั้งแรกที่ทำให้ผมรู้สึก
ถึงความสำคัญของรูปลักษณ์ของบุคคล หากผมไม่รู้จักดูแลและเคารพ
ตัวเอง แล้วใครจะให้เกียรติผม

หลายสัปดาห์ผ่านไป คุณครูให้นักเรียนทุกคนยกมือเลือกหัวหน้าชั้น
และหัวหน้ากลุ่ม ผมได้รับเสียงสนับสนุนจากนักเรียนทั้งห้องให้เป็นหัวหน้า
ชั้น คุณครูส่งยิ้มให้กำลังใจผม ผมก็ส่งยิ้มตอบกลับให้คุณครู ไม่รู้ว่าคุณครู
จะเห็นหรือเปล่าว่าในรอยยิ้มของผมนั้นมีคราบน้ำตาแฝงอยู่ด้วย

ผมคิดว่าลักษณะและความสามารถในการเป็นผู้นำของผมน่าจะเป็นผล
จากการที่ผมมีชีวิตระหกระเหินมานานกว่าสิบปี การต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมอันโหดร้าย ตลอดจนสัตว์ใหญ่ย่อยทุกประเภท ทำให้ผม
เผชิญหน้ากับเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างใจเย็นและเป็นผู้ใหญ่กว่าคนอื่น มีความ
กระตือรือร้นในการทำงานแทบทุกอย่าง และการที่ต้องดูแลทั้งพ่อและแม่
ตั้งแต่อายุเพียง 3 – 4 ขวบ จึงทำให้ผมเป็นคนที่มีความละเอียดรอบคอบ มี
น้ำอดน้ำทน และมีน้ำใจทั้งยังช่วยเหลือหลอมให้ผมมีนิสัยเข้มแข็งและกล้า
หาญด้วย เมื่อได้เป็นหัวหน้าชั้นความภาคภูมิใจนี้ก็ทำให้ผมบอกกับตัวเอง
ว่า ผมจะต้องพากเพียรให้มากกว่าเดิม ถึงฟ้าจะลิขิตให้ผมเกิดมาใน
ครอบครัวขอทาน แต่ผมก็จะต้องเป็นเด็กขอทานคนหนึ่งที่ยึดอกได้อย่างเต็ม
ภาคภูมิใจ

เวลาอยู่ที่โรงเรียน ผมจะทำตัวให้เป็นแบบอย่างแก่เพื่อนใน
ชั้น ดังนั้นชั้นเรียนของเราจึงมักจะได้รับรางวัลที่ 1 เรื่องความสะอาด ความ
เป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนชนะเลิศในการประกวดประเภทต่าง ๆ แทบทุก
รางวัล ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผมกลายเป็นที่รักของเพื่อนร่วมชั้นมากขึ้นเรื่อย

ๆ ส่วนตัวผมเองนั้น ผมจะอ่านหนังสืออย่างบ้าคลั่งทุกวัน แม้บางครั้งจะได้นอนไม่ถึงสามชั่วโมงก็ต้องตื่น แต่ผมก็ไม่เคยละทิ้งโอกาสใด ๆ ที่จะทำให้ผมได้อ่านหนังสือไป

ในที่สุดผลการสอบวัดผลในเดือนแรกออกมา ปรากฏว่าผมสอบได้คะแนนเต็มทุกวิชา และสอบได้เป็นที่ 1 ของนักเรียนทั้งสาย ผมยังจำได้ว่าในวันประชมุนั้น ครูใหญ่เป็นผู้ยื่นมอบรางวัลอยู่ที่หน้าเวที ตอนที่ครูใหญ่ประกาศว่า “ขอเชิญเด็กชายไล่ตงจิ้น ประถมหนึ่ง ห้อง ข. ให้ออกมารับรางวัล” ผมตื่นเต้นดีใจจนตัวสั่น ขนลุกซู่ไปทั้งตัว ผมอยากจะตะโกนออกมาเหลือเกินว่า “ผมเองครับ! ผมเอง! ผมเองครับ!” ผมวิ่งออกไปรับเกียรติบัตรและรางวัลด้วยความปลาบปลื้ม

ในวินาทีที่มีผมได้สัมผัสกับเกียรติบัตรนั้น ผมรู้สึกราวกับถูกไฟฟ้าช็อต มือผมสั่นจนแทบจะถือเกียรติบัตรบาง ๆ แผ่นนั้นเอาไว้ไม่ไหว น้ำตา ร้อนผ่าวหยดลงบนเกียรติบัตร ที่ 1! ที่ 1! ผมทำได้แล้ว ผมทำได้แล้วจริง ๆ วันเวลาแห่งความพากเพียร ที่สู้อุตหนยยืนท่องหนังสืออยู่ข้างถนน คุณเข้าทำการบ้านกับพื้นดินอันแสนขรุขระ ความอดสาหะของผมไม่ได้สูญเปล่าเลย ผมสอบได้ที่ 1 แล้ว

ตอนที่ผมกำลังหันตัวกลับลงจากเวทีนั้น คณะครูอาจารย์และนักเรียนทั้งโรงเรียนต่างก็คึกคักกันสุดขีด เสียงปรบมือแสดงความชื่นชมดังสนั่นหวั่นไหว ในโรงเรียนเล็ก ๆ แห่งนี้แทบไม่มีใครไม่รู้สภาพครอบครัวของผม ผมรู้ว่าพวกเขา กำลังเอาใจช่วยผม ไม่เพียงแต่เฉพาะเรื่องเรียนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้กำลังใจผมให้มีพลังใจที่จะต่อสู้กับชีวิตในวันข้างหน้าด้วย

วันนั้น ระหว่างที่ผมเดินอยู่ในโรงเรียน คุณครูที่เดินผ่านไปมาก็จะเข้ามาตบไหล่ชมเชยผม รุ่นพี่บางคนที่ยืนอยู่ที่ริมระเบียงชั้นบนก็ยกนิ้วหัวแม่มือให้ ความรู้สึกนี้ แค่ว่า “ปีติ” บรรยายได้ไม่หมดหรอก

แต่แล้วความปรีดาของผมนั้นก็ค่อย ๆ ลดจางลง พอหมดชั่วโมงเรียน เลิกเรียน ระหว่างเดินกลับบ้าน เมื่อนึกถึงว่าทั้งพ่อและแม่ต่างก็ไม่มีหนังสือ แล้วจะมีใครมาร่วมแบ่งปันความสุขความยินดีครั้งนี้ด้วยกันกับผมเล่า ผมกอดเกียรตินิพนธ์ไว้แน่น ยืนมองดูแม่ที่กำลังนั่งเล่นดินทรายอยู่ที่พื้นบ้าน ผมรู้สึกสะท้อนใจขึ้นมาทันที เกียรตินิพนธ์ใบนี้ก็คงเป็นเพียงแค่เศษกระดาษธรรมดา ๆ ใบหนึ่งสำหรับแม่เท่านั้น ผมยืนมือออกไป แล้วก็เปลี่ยนใจมาทันที เกียรตินิพนธ์ใบนี้ก็คงเป็นเพียงแค่เศษกระดาษธรรมดา ๆ ใบหนึ่งสำหรับแม่เท่านั้น ผมยืนมือออกไป แล้วก็เปลี่ยนใจหุดกลับเข้ามา ใบหน้าปราศจากรอยยิ้มใด ๆ ผมเดินเข้ามาชิดพ่อด้วยความหวังที่เป็นเหมือนฟางเส้นสุดท้าย พุดขึ้นอย่างระมัดระวังว่า

“พ่อครับ พ่อลองจับกระดาษแผ่นนี้ดูสิครับ...”

พ่อคลำดูอยู่นิดหนึ่ง ก่อนจะเงยหน้าขึ้นอย่างสงสัย

“พ่อครับ นี่เป็นเกียรตินิพนธ์นะครับ เป็นใบประกาศผลสอบได้ที่ 1 ของผมไงครับพ่อ” ผมพุด

แม้แต่จะตอบว่า “อือ” สักคำก็ยังไม่ดี พ่อใช้ไม้เท้าประคองตัวลุกขึ้นยืนช้า ๆ ผมคิดว่าพ่อน่าจะลูบหัวผมสักหน่อย หรืออย่างน้อยก็น่าจะพุดสักคำว่า “เก่งจริง” หรือไม่ก็พุดว่า “เยี่ยมไปเลย” ก็ยังดี ผมเงยหน้าขึ้นมองพ่อ ท่านกระแอมเหมือนตั้งท่าจะพุด ผมรอคอยท่านด้วยสายตาเปี่ยมความหวัง...

พ่อพุดแล้ว พ่อพุดว่า “รีบไปหุงข้าวซะ เดี่ยวต้องออกไปเป็นขอทานกันแล้ว!” พุดจบพ่อก็หมุนตัวเดินออกจากห้องไปทันที

“ชะ” ผมรอจนท่านเดินออกไปจากห้องแล้ว จึงมีกำลังเปล่งคำนี้ออกมาได้อย่างยากเย็น

ครับ ผมจะไปหุงข้าวเดี๋ยวนี้แหละ ทำไมคัดจมูกจังนะ เอาละ เดียวก็ต้องออกไปเป็นขอรานเหมือนเดิมแล้ว ทำไมมันข้างเจ็บแปลบในใจอะไร เช่นนี้นะ ครับ ผมตั้งใจทำทุกอย่างอยู่แล้วละครับ แต่ว่าเกียรติบัตรใบนี้ผมจะถือกลับมาให้ใครชื่นชม

ไม่รู้ว่าผมเกิดมุกทะเลอะไรขึ้นมา จู่ ๆ ก็วิ่งออกไปนอกประตู รั้ว นั่งคุกเข่าลงกับพื้น สองมือประคองใบเกียรติบัตรไว้ แหงนหน้าขึ้นมองฟ้า แล้วผมก็ตะโกนอ่านตัวหนังสือที่เขียนไว้บนเกียรติบัตรนี้ดัง ๆ ชัด ๆ เน้น ๆ ทีละตัว

“เกียรติบัตรนี้ ขอมอบเพื่อเป็นเกียรติแก่เด็กชายไฉ่ตงจิ้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง ข. ที่สอบได้ที่ 1 ในการสอบครั้งที่ 1 เทอมที่ 1 ปี ๒๕๕๗”

“ขอมอบเกียรติบัตรไว้ ณ โอกาสนี้ เพื่อเป็นเกียรติและกำลังใจ”

พอผมอ่านจบรอบแรก ก็ยกแขนเสื้อขึ้นเช็ดน้ำมูกและน้ำตา แล้วเริ่มอ่านอีก...

ตอนที่ 29 หัวใจสลาย

วันที่เรียนแค่ครึ่งวัน ได้กลับบ้านมาตอนเที่ยง วันนี้อากาศดีจริง ดวงอาทิตย์สดใสแจ่มจ้า ผมรีบลากเอาที่นอนและผ้าปูขาด ๆ ของเรา ออกมาตากแดดบนพื้น หวังว่าความร้อนของแสงอาทิตย์จะช่วยทำให้เจ้าตัวเห็บตัวหมัดตกใจรีบกระเด็นหนีออกไปไกล ๆ ได้บ้าง จากนั้นก็รีบเปลี่ยนชุดเครื่องแบบนักเรียนออกแล้วไปขอราน

ยังมีเวลาเหลืออยู่อีกตลอดบาย ในที่สุดผมก็มีโอกาสได้ค่อย ๆ เดิน
สูดอากาศหายใจเสียที เดินมาจนถึงสนามเด็กเล่นของหมู่บ้าน ผมเห็นพวก
เด็ก ๆ พวกนั้นล้อมวงเล่นลูกข่างกันอย่างเพลิดเพลิน พวกเขาใช้เชือกพัน
ลูกข่างไว้ก่อนแล้วก็ขว้างมันออกไป พอลูกข่างหมุนตกถึงพื้น มันก็จะหมุน
ต่อไปไม่หยุด พวกเด็ก ๆ ทั้งกระโดดและกรี๊ดร้องกันอย่างสนุกสนาน
เต็มที่ มิน่าเล่าผมจึงได้ยินเสียงหัวเราะกรี๊ดกร๊าดของพวกเขาามาแต่ไกล

อยากจะลองแตะลูกข่างนั้นดูบ้างจังเลย

ผมอุ้มขันขอทานคู่ชีพไว้แนบอก ชะงักผีเท้าโดยไม่รู้ตัว ฝ้าจ้องดู
เจ้าลูกข่างที่หมุนวนไปมาตาแทบไม่กะพริบ

ตั้งแต่เกิดมาผมยังไม่เคยมีของเล่นเลยสักชิ้นเดียว ตอนเด็ก ๆ พี่สาว
เคยเก็บตุ๊กตาผ้าเก่า ๆ ที่เจ้าของทิ้งแล้วได้ตัวหนึ่ง หน้าของมันทั้งดำทั้ง
สกปรก ลูกตาที่ทำจากกระดุมก็หลุดหายไปข้างหนึ่ง เสื้อผ้าก็ถูกเจ้าของเก่า
ฉีกเสียหายขาดวิน แต่พี่สาวก็ยังรักและหวงแหนยิ่งนัก แม้พี่สาวจะพยายามชวน
ผมเล่นตุ๊กตาด้วยหลายครั้ง แต่ผมก็ปฏิเสธเสียทุกครั้ง เพราะตอนนั้นผมรู้สึก
ว่าเด็กผู้ชายเล่นตุ๊กตาแล้วดูกระด้างกระด้างอย่างไรชอบกล

มีฉากหนึ่งในชีวิตที่ผมคงไม่มีวันลืมได้เลย

ท่ามกลางลำแสงสุดท้ายของยามเย็น ผมเล่นโยนก้อนหินแข่งกับ
ตัวเองอยู่นอกบ้าน โดยพยายามโยนออกไปให้ไกลกว่าครั้งที่แล้ว ส่วน
พี่สาวนั่งอยู่กับพื้นคุยกับตุ๊กตาของเธอ ยอดหญ้าแผ่วพลีแสงอาทิตย์ทาบ
ทอจนเปล่งประกายเป็นสีทองไปทั่ว ใบหน้าด้านข้างของพี่สาวกับใบหน้า
มอมแมมของเจ้าตุ๊กตาน้อยสะท้อนใส่กันท่ามกลางแสงอาทิตย์ยามเย็น ความ
เงยหน้าขึ้นมาส่งยิ้มหวานให้ผม โลกคงจะหยุดหมุนแล้วแน่ ๆ แสงอาทิตย์
ในยามอัสดงอย่างนี้ ยอดหญ้าแผ่วพลีอย่างนี้ งามงดเช่นนี้เอง

แต่ตอนนี้ก็ขึ้นมาแล้ว ทำให้คิดว่าเจ้าตุ๊กตาที่แสนจะยับเยินตัวนั้น เป็นเสมือนคำทำนายชะตาชีวิตของพี่สาว

ผมดูพวกเด็ก ๆ เล่นลูกข้างแล้วก็อดไม่ได้ที่จะขยับตัวเข้าไปใกล้ ๆ เด็กบางคนโยนลูกได้ไม่ดี พอขว้างออกไปแล้วแทนที่ลูกข้างจะหมุนก็ กลับวิ่งออกไปเสียไกล พอผมเห็นจึงรีบวิ่งไปช่วยเก็บลูกข้างมาส่งคืน ให้ แต่พวกเขากลับทำหน้าล้อเลียนใส่ผม “ไอ้ตุ๊ดหมึกเอ๊ย! ใครใช้ให้แกไป เก็บมาให้” แหม! จริงเลย ๆ ทำดีก็ไม่ได้ดี! ถึงจะไม่ได้เล่นเอง แต่ได้ดูคนอื่นเล่น เท่านั้น ก็ถือว่าดีถมไปแล้วสำหรับผม

ลูกข้างที่หมุนไปมากก็เหมือนกับกงล้อแห่งชะตาชีวิต บางครั้งก็หมุน ได้ราบรื่นดี แต่บางครั้งก็หมุนเอียงไปเอียงมาที่สองที่แล้วก็กลับหยุดเสียเฉย ๆ อย่างนั้น ชะตาคนเราก็เหมือนกัน ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ ตลอดเวลา เชือกเส้นนั้นอยู่ใต้การควบคุมของมือเรา ชะตาฟ้าลิขิตไว้ แต่ สองมือเราสามารถเปลี่ยนแปลงมันได้ พอคิดว่าแค่ดูคนเล่นลูกข้างยังนึก เปรียบกับสังกรรมชีวิตได้ ผมก็อดที่จะแอบยิ้มอย่างภูมิใจอยู่คนเดียวไม่ได้

แล้วผมก็ก้าวเท้าเดินเข้าไปอย่างไม่เกรงกลัว พุดกับเด็กคนที่ตัวโตกว่าใครว่า “พี่ชาย ผมขอยืมเล่นลูกข้างบ้างจะได้ไหม”

“ไปให้พ้นเลย!” เขาพุดพร้อมกับโบกมือไล่ “อยากเล่นแล้วทำไมไม่ รู้จักไปซื้อมาเล่นเองล่ะ ไอ้กระจอกเอ๊ย! ไอ้ลูกขอทาน! ฉันไม่มีวันให้แกยิ้ม หรือ ไปบอกพ่อแกให้ซื้อเองสิวะ!”

ผมฟังแล้วก็ได้แต่ก้มหน้าลง ข้างเออะ การเปลี่ยนแปลงตนเองย่อม ง่ายกว่าการเปลี่ยนแปลงผู้อื่น เวลาที่ถูกคนอื่นดูถูกก็จงมุนานะให้มากกว่าเดิม ผมก้มหน้าลงท่องเบา ๆ ผมเคยได้ยินคำเหล่านี้จากพวกผู้เฒ่าที่ พุดเพื่อปลุกใจกันในงานประชุมตั้งแต่สมัยที่เรายังเร่ร่อนกันอยู่แถวบ้าน นอก ตอนนี้เพิ่งจะนึกขึ้นมาได้ว่า ผมมัวแต่หวังเล่นเพลินจนเกือบจะลืมไปว่า คนทั้งบ้านกำลังรอกินข้าวเย็นจากผมอยู่

เลิกหว่านเล่นเสียที รีบไปขอทานดีกว่า ขอให้วันนี้โชคดีด้วย
เถอะ ถูกดำน้อยลงนิด มีข้าวกินมากขึ้นหน่อย

พอเดินมาถึงประตูบ้านหลังหนึ่ง กำลังจะยกมือขึ้นเคาะประตูอยู่
พอดี บังเอิญไปได้ยินเสียงผู้ใหญ่กระซิบกระซาบกันอย่างมีลับลมคม
ใน พร้อมกับเสียงหัวเราะเสเฮฮาอย่างเบิกบานใจดังก้องขึ้นตรงหัวมมถนน
เสียก่อน ในบทสนทนาที่ฟังดูคลุมเครือ นั้นเหมือนจะมีชื่อพ่ออยู่ด้วย ผมจึง
เงี่ยหูฟังด้วยความตั้งใจว่า

“ใช่ ๆ ก็ลูกสาวของไอ้ลุงชื่อนั้นแหละ”

“ได้ยินว่าสวยสะเด็ดไปเลยเธอ”

“เรื่องนั้นนะไม่ต้องพูดถึงเลย อาทิตย์ที่แล้วข้าก็เพิ่งไปเที่ยวมา ทั้ง
ซิงทั้งเอ๊าะ เขวากันว่าเด็กเอ๊าะ ๆ นี่บำรุงสายตาไม่ใช่เธอะ ฮ่า ๆ ๆ”

“นี่ ๆ จะมัวสำเร็จสำราญอยู่คนเดียวไม่ได้นะ เมื่อไหร่จะพาพวกเรา
ไปด้วยล่ะ”

“สบายใจได้ ไว้ใจเถอะ เดี่ยวข้าจะพาไปเอง ไว้วันไหนพวกเรานัดกัน
สองสามคนไปสนุกกับเธอด้วยกันก็ได้”

ฮ่า ๆ ๆ! ฮ่า ๆ ๆ!

เสียงหัวเราะสรवलเสเฮฮาประสานกันลอยละล่องไปตามสายลม แต่ละ
เสียงเหมือนมีดแต่ละเล่มที่ปรีเข้ามากรีดหัวใจผม

ผมกลับใจที่เจ็บดังโดนมีดกรีด กดชอนไว้ภายใต้เสียงที่คำราม
ออกมา ผมขบกรามแน่น ยกสองมือขึ้นปิดหู ริ่งพรวดพราดเข้าไปในชอย

แคบ ๆ แล้ว ทรดตัวลงกับพื้นร้องไห้โฮ

อา!—อา! ผมกุเสียงขึ้นร้องกับฟ้าอย่างโหยหวน โอ! สวรรค์ ท่าน
หลับอยู่หรืออย่างไรกัน

พี! บ้านเราจนจนต้องขายพีไป แล้วยังถูกพวกคนมีเงินเหยียบย่ำเอา
ถึงเพียงนี้ ช่างน่าอัปยศอดสูอะไรเช่นนี้หนอ ช่างเจ็บปวดทรมานอะไรถึง
เพียงนี้หนอ ผมทุบกำปั้นลงกับพื้นด้วยความเคียดแค้นชิงชัง ผมแค้นจน
อยากจะมีมีดสักเล่มในมือ ผมจะเอาไปแฉะเนื้อไอ้คนसारเลวที่รังแกพีพวก
นั้นให้ตายหมดเลย จะฆ่าพวกมันให้ตายหมดเลย จะแทงพวกมันเป็นหมื่น
เป็นพันแผลเลย

พีครับ ผมขอโทษ เป็นเพราะอาจิ้นไม่ดีเอง อาจิ้นไม่ควรอยากไป
โรงเรียนเรียนหนังสือเลย อาจิ้นเป็นน้องที่เห็นแก่ตัว พี ผมคิดถึงพี
เหลือเกิน ผมขอโทษ...

ความเคียดแค้นและความอดสูทำให้ผมกัดริมฝีปากตัวเองจนแตก
เยิน แต่ผมกลับไม่รู้สึเจ็บเลยสักนิดเดียว จากนั้นเป็นต้นมา ไม่ว่าจะ
เมื่อใดก็ตามผมจะต้องมีหนังสือเรียนติดอยู่ในมือตลอดเวลา ผมจะต้อง
เอาชนะต่อชะตากรรมให้ได้ ผมจะต้องได้รับเกียรติบัตรมากยิ่งขึ้นไป
อีก ผมจะต้องทำให้สวรรค์เห็นให้ได้ และผมจะต้องช่วยพีสาวออกมาจาก
นรกนั้นให้ได้

พีครับ รอผมหน่อยนะครับ!

ตอนที่ 30

บ้านแสนรัก

หลังจากเข้าเรียนแล้ว เราจึงมี “บ้าน” จริง ๆ ของเราเป็นครั้งแรก

พ่อหาเล้าหมูร่างได้เล้าหนึ่งที่หมู่บ้านเจียนจู่ อำเภออุรุ หรือ ไม่รู้เหมือนกันว่าเจ้าของเดิมหนีหายไปไหนเสียแล้ว จึงได้ปล่อยเล้าหมูทิ้งไว้ให้รกร้างเช่นนี้ พ่อรู้ว่าจะได้ย้ายเข้ามาอยู่ที่เล้าหมู ผมก็ตื่นเต้นเรีงรำไปหลายวันที่เดียว แม้เพื่อนบ้านด้านซ้ายของเราจะเป็นบรรดาหมูน้อยใหญ่ และเพื่อนบ้านด้านขวาจะเป็นพ่อวัวกับแม่วัว ทั้งซี่หมูและซี่วัวต่างส่งกลิ่นโชยออกมาตักันอยู่ตลอดเวลา แล้วพวกมันก็ยังร้องเสียงดังมาก ๆ แต่อย่างน้อยในที่สุดเราก็หนีออกจากสุสานในป่าช้าอันน่าสะพรึงกลัวมาได้เสียที ถึงเวลากลับบ้านตอนกลางคืนก็ไม่ต้องคอยหวาดระแวงจนขวัญหนีดีฝ่อ เวลานอนผมก็ไม่ต้องคอยกลัวว่าจะถูกผีอำอีกต่อไป

ถ้าบอกว่า “เล้าหมู” เป็นบ้านของเรา ก็รู้สึกอับอายอยู่สักหน่อย เพราะ “บ้าน” ที่มีพื้นที่เจ็ดตารางเมตรนี้ไม่มีประตูและห้องส้วม ผนังก็เกาลอกกลอนกไม่นาดู ผนังก็ไม่ราบเรียบสม่ำเสมอ แคมยังต้องใช้ไม้ไผ่ลำใหญ่สองลำคอยช่วยค้ำเอาไว้ไม่ให้เอียงด้วย บางครั้งพอมองไปที่ผนังดินนั้นแล้ว ก็อดรู้สึกอกสันขวัญแขวนขึ้นมาไม่ได้ ต้องรีบยกมือขึ้นพนมวิงวอนต่อฟ้า เพราะกลัวว่าถ้ากลางคืนมันเกิดถล่มล้มลงมาจริง ๆ แล้วละก็ เราคงต้องพากันตายยกบ้านแน่ กระดานไม้แผ่นหนึ่งกับหินที่รองอยู่ด้านล่าง ประกอบกันเท่านั้นก็เป็นเตียงนอนได้แล้ว

สมาชิกทั้งสิบคนของครอบครัวเราอนด้วยกันบนเตียงนี้ หัวชนเท้า เท้าชิดตัว ทุกคนนอนเบียดอัดกันได้อย่างลงตัวพอดีพอดี พอดีจนแทบจะขยับพลิกตัวไม่ได้เลย บ้านเราไม่มีไฟฟ้า คำลงก็จุดเทียนให้แสงสว่าง แต่ที่จริงแม้ตอนกลางวันในห้องก็ยังดูอับทึมอยู่เสมอ กระนั้นที่เพดานก็ยังอุตสาห์มีรูรั่วอยู่นับสิบลู ฝนตกที่ไรก็ต้องช่วยกันวิ่งหาถ้วยถังกะละมังมารองกันให้วุ่นวาย น้ำฝนหยดตึ๋งๆ ลงมาอยู่ไม่ขาดสาย

และเป็นเพราะบ้านเราไม่มีห้องส้วม ดังนั้นเราจึงต้องหากระโถนพลาสติกมาใช้แทนส้วม ถ่ายทุกข์กันแต่ละทีก็เหม็นทิ้งไปทั่วห้อง พอใช้จนเต็มกระโถนแล้ว ก็เป็นหน้าที่ผมเอาไปเททิ้งลงในแม่น้ำอยู่ทุกวัน

พอตกดึกก็ยิ่งคึกคักไปกันใหญ่ ทั้งหนูและแมลงสาบต่างก็ออกมาปาร์ตี้กันสนุกสนาน จืด ๆ ๆ จืด ๆ ๆ บางครั้งเหมือนมีประชุมด่วน เพราะฟังดูรอนรนและพร้อมเพรียง บางครั้งเหมือนพวกมันกำลังเล่นเกมกัน กรีดเสียงร้องกันเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ เดี่ยวตัวนั้นร้องที่ตัวนี้ร้องที่ มีบางครั้งที่เราได้ยินเสียงดัง “ตุบ!” จากนั้นตามด้วยเสียงครวญครางดัง “จืด - - จาจาจา” นี่กว่าอะไร ที่แท้เป็นเพราะพวกหนูเล่นกันสนุกไปหน่อย ก็เลยหล่นลงมาจากหลังคา ผมกับน้อง ๆ นอนกันอยู่บนเตียง เห็นแล้วก็อดหัวเราะกันจนท้องคัดท้องแข็งไม่ได้

บางครั้งขนาดกลางวันแสก ๆ พวกหนูก็ยังอุตส่าห์ออกมาเยี่ยมเยียนเที่ยวเล่น พ่อพยายามเงี่ยหูฟังว่าเสียงมันมาจากทางไหน แล้วก็ใช้ไม้ไฟสูมตีไปทั่ว ผ่านไปเป็นอาทิตย์พ่อก็ยังตีไม่ได้เลยสักตัว พ่อโมโหจนยอมลงทุนควักเงินซื้อเหล็กดักหนูมาดักไว้ตรงมุมห้อง ครั้งหนึ่งผมไม่ทันระวังจึงไปเหยียบโดนกับดักเข้า เจ็บจนตะโกนลั่นว่า “โดนหนีบแล้ว! โดนหนีบแล้ว!” แล้วผมก็เจ็บเสียจนร้องไม่ออกอีก ฝ่ายพ่อผมเข้าใจว่ากับดักหนีบโดนหนูเข้าก็ตื่นเต้นดีใจใหญ่ รีบบอกผมว่า “หนีบโดนแล้วเรอะ ดีจริงเชียว อาจัน แยกไปจับมาให้พ่อทีซี เดี่ยวพ่อจะสั่งสอนมันเสียหน่อย ต้องเอาไปล้างน้ำก่อน แล้วค่อยเอามาย่างไฟ” ผมร้องขึ้นอย่างทุรนทุราย่า “โธ่! พ่อ ที่โดนหนีบนะเท่าผมต่างหาก!”

แม้จะย้ายบ้านใหม่ แต่ชีวิตผมก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมสักเท่าไร พ่อพักเรียนทุกคนขึ้นชั้นประถมปีที่ 3 ก็ต้องเริ่มห่อข้าวไปโรงเรียนเอง พ่อกับแม่หุงข้าวไม่เป็น ผมจึงต้องช่วยเหลือตัวเอง ซึ่งข้าวปั้นโตของผมมักจะมีแต่ข้าวเปล่าเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งข้าวแฉะจนแทบจะละลายเป็นข้าวต้มอยู่แล้ว บางครั้งหุงนานเกินไปข้าวก็แข็งจนแทบจะกลายเป็นข้าวตั้งไป

เสียมด

พอถึงเวลากินข้าวกลางวัน เพื่อน ๆ ก็มักจะขยับเก้าอี้เข้ามาล้อมวงกินข้าวด้วยกัน เด็กนักเรียนชายบางคนที่ซุกชนหน้าจะแย่งกินกับข้าวในปิ่นโตของเพื่อนคนอื่นไปทั่ว ส่วนผมกลัวว่าเพื่อน ๆ จะเห็นข้าวในปิ่นโต จึงเปิดฝาปิ่นโตขึ้นเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น แล้วก็รีบตั้งหน้าตั้งตากินเงียบ ๆ คนเดียวให้หมดไป ดีที่ผมเป็นหัวหน้าชั้นติดต่อนานถึงหกปี ประกอบกับที่ปกติผมเป็นคนค่อนข้างเคร่งขรึมอยู่แล้ว ดังนั้นต่อให้เพื่อน ๆ จะชนขนาดไหนก็ไม่มีใครกล้าเข้ามาแหย่ผม

บางครั้งผมเคยแอบมองในปิ่นโตของเพื่อน ๆ เห็นมีทั้งปลา ไข่ หรือไม้ก็ผัดผักสีเขียว ๆ เห็นแล้วก็อดอิจฉาไม่ได้ ยิ่งได้ยินเพื่อน ๆ บ่นกันเสมอว่า “เฮ้อ! เบื่อแม่จริง ๆ เลย ก็รู้ว่าเราไม่ชอบกินปลา ดูสิ ยังจะห่อปลามาให้อีก” “ว้า! หมูย่างซอสอีกแล้ว กินติด ๆ กันมาสามวันแล้วนะเนี่ย” พอกำดูข้าวเปล่าในปิ่นโตของตัวเอง ก็อดนึกขึ้นมาไม่ได้ว่า นี่คือข้าวเปล่าที่แลกมาจากการขายตัวของพี่สาว ผมปวดแปลบขึ้นที่หัวใจจนแทบจะกินข้าวต่อไม่ลง รีบเก็บปิ่นโตขึ้น แล้วก็วิ่งไปนั่งซิมใต้ต้นไม้ข้างสนามกีฬาอยู่คนเดียว

ผมบอกกับตัวเองอยู่ตลอดเวลาว่า ไม่ได้กินของดี ๆ ก็ไม่เห็นเป็นไรเลย ยิ่งงิชีวิตก็ต้องดำเนินต่อไป แต่ก่อนกับข้าวเน่าบูดยิ่งงิก็ต้องกิน ตอนนี้มีข้าวเปล่าให้กินอย่างนี้แล้วยังจะไม่พอใจอีกหรือ

ต่อมาเมื่อสถานการณ์เริ่มดีขึ้น ผมก็จะเสียวไข่หรือไม้ก็น้ำมันหมูกับซีอิ๊วคลุกข้าวมากินบ้าง เเท่านี้ก็นับว่าเป็นข้าวห่อที่ปิ่นโตที่หรูหราที่สุดแล้วสำหรับผม

แน่นอน ค่าเล่าเรียนก็นับเป็นปัญหาหนักอกอีกปัญหาหนึ่ง ตลอดระยะ 12 ปีของการศึกษานั้น ผมเรียนด้วยทุนเรียนดีตลอดมา บางครั้งยังต้องเอาเงินทุนการศึกษามาแปลงเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวก่อนด้วยซ้ำ

ไป รอจนใกล้จะจ่ายค่าเทอมนั้นแหละ ผมถึงจะเริ่มมานั่งกลุ้มใจ หลายครั้ง หลายหนที่วิตกจนต้องร้องไห้ในคืนก่อนที่จะถึงวันจ่ายค่าเทอม ด้วยไม่รู้ว่า หนทางข้างหน้าจะอย่างไรต่อไป สุดท้ายก็เดือดร้อนพอไปหิบบิ๊มคนในบ้านโน้นนิดบ้านนี้หน่อยมาโปะ ๆ รวมกันเข้า

ดีที่พ่อตรวจจับชีพจร วินิจฉัยโรค และเขียนใบสั่งยาให้คนในหมู่บ้าน อยู่บ่อย ๆ ดังนั้นการหิบบิ๊มเงินจึงไม่ใช่เรื่องลำบากอะไรนัก ทั้งนี้ผม อยากจะขอบพระคุณคุณหลินเหวยซ่งและภรรยา แห่งหมู่บ้านอู่กวง อำเภอ อู้อือ ไ่ว่ ณ ที่นี้ ที่ท่านได้มอบทุนการศึกษา ซึ่งช่วยให้ผมรอดพ้นจาก อุปสรรคความทุกข์ยากนานปีการมาด้วยดี

ปกติเราไม่เคยได้กินอิมกันอยู่แล้ว “การเฉลิมฉลองเทศกาล” ก็ยิ่งไม่ต้องพูดถึงใหญ่เลย แม้จะเจ็บปวดอยู่บ้าง แต่ก็ต้องพยายามบังคับตัวเองให้ ชินให้ได้ สมัยเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ 5 ในวันก่อนวันเทศกาลไหว้บ๊ะจ่างหนึ่ง วัน จู่ ๆ คุณครูก็เรียกชื่อผมขึ้นมาในห้องเรียน แล้วบอกว่า “หัวหน้าชั้น เธอ ช่วยไปหิบบิ๊มหนังสือคณิตศาสตร์บนโต๊ะในห้องพักครูมาให้หน่อยสิ” ผมเป็น หัวหน้าชั้นติดต่อกันมาหลายปี และมักจะมีหน้าที่ช่วยหิบบิ๊มนั่นถือนี่ให้คุณครู อยู่เสมอ จึงไม่ได้แปลกใจอะไร พอส่งหนังสือให้คุณครูเสร็จก็หันหลังจะ กลับมานั่งที่เดิม เพื่อนนักเรียนคนหนึ่งในชั้นหันมามองผม ขอบตาแดง เรื่อ ผมคิดว่าเขาคงจะไม่สบาย แล้วก็ไม่ได้คิดอะไรมากอีก

พอเลิกเรียนวันต่อมา หลังจากที่นักเรียนคนอื่นทยอยออกจาก ห้องเรียนไปหมดแล้ว คุณครูก็เรียกผมให้เข้าไปหาที่โต๊ะ แล้วหิบบิ๊มสิ่งของที่ ห่อด้วยหนังสือพิมพ์ห่อใหญ่ใส่มือผม พอเปิดออกก็ได้กลิ่นขนมบ๊ะจ่างหอม ฉุย มีทั้งชิ้นใหญ่ชิ้นเล็ก ทั้งไส้เค็มไส้หวานไม่เหมือนกันเลยสักชิ้น

ผมกลัมน้ำตาไว้ไม่ให้ไหลออกมา เงยหน้าขึ้นมองครูด้าไม่ กะพริบ แล้วครูก็บอกว่า “ขนมบ๊ะจ่างเหล่านี้เป็นน้ำใจจากเพื่อน ๆ ละ” มา ตอนหลังผมจึงได้รู้ว่า ความจริงเมื่อวานหลังจากที่ครูแกล้งใช้ให้ผมออกไป แล้ว ครูก็พูดกับเพื่อน ๆ ว่า “นักเรียนทุกคนคงรู้แล้วใช่ไหมว่าบ้านของ

หัวหน้าชั้นน่าสงสารมาก พอดาบอด แม่ปัญญาอ่อน แล้วยังมีน้อง ๆ อีกตั้งหลายคน พวกเขาคงไม่มีเงินห่อขนมบ๊ะจ่างแน่ ๆ เลย พรุ่งนี้เป็นวันเทศกาลไหว้บ๊ะจ่าง เอาอย่างนี้ดีไหมคะ ครูว่าเราทุกคนช่วยกันเอาขนมบ๊ะจ่างมาฝากหัวหน้าชั้นกันคนละชิ้น ให้ครอบครัวของหัวหน้าชั้นได้ฉลองเทศกาลไหว้บ๊ะจ่างเหมือนกันกับพวกเราดีไหม”

แล้วเพื่อน ๆ ก็พากันเอาขนมบ๊ะจ่างมาฝากผมจริง ๆ บางคนถึงกับยอมสละบ๊ะจ่างที่เป็นอาหารกลางวันของตัวเองให้ น้ำใจห่อใหญ่นี้ทำเอาผมซาบซึ่งใจจนแทบจะพูดอะไรไม่ออก ครูจึงพูดขึ้นอีกว่า “รีบกลับบ้านเถอะ ครูรู้จะว่าเธอจะพูดอะไร” ผมถอยไปข้างหลังหนึ่งก้าว แล้วก็ลงทำความเคารพครูอย่างซึ้งซังก่อนจะเดินท่างไป แล้วย้ำอุ๋น ๆ ก็ไหลรินจากดวงตา

หลังจากเทศกาลขนมบ๊ะจ่าง ก็เป็นเทศกาลวันไหว้พระจันทร์ซึ่งผมก็ได้รับขนมไหว้พระจันทร์จากทุกคนอีก เป็นความอบอุ่นที่คุณครูมีให้ เป็นความรักที่เพื่อน ๆ แบ่งปันให้ผม

คุณครูท่านนี้คือครูเงินซูหุย ครูประจำชั้นสมัยเรียนประถม 5 และ 6 ของผม ครูผู้ทำให้ผมรู้สึกและสัมผัสได้ถึงความรักความอบอุ่นระหว่างเพื่อนมนุษย์และขนมบ๊ะจ่างกับขนมไหว้พระจันทร์ที่อร่อยที่สุด ผมคงไม่มีวันลืมเลยตลอดชีวิต

ตอนที่ 31 **กระโดดลงรถไฟ**

บ่ายวันเสาร์ไม่ต้องเรียนหนังสือ ผมกับพ่อจึงนั่งรถจักรไอน้ำเตรียมตัวไปขอทานที่ตลาดไต้รุ่งไต้ลิว

นี่เป็นการนั่งรถไฟครั้งที่ 3 ของผม ผมจึงแทบจะระงับความตื่นเต้นไว้ไม่อยู่ เฝ้าแต่สังเกตมองรถไฟที่เข้าออกชานชาลาอย่างละเอียดทุกขั้นตอน -

- เสียงดังก้องของหวูดรถไฟ ใต้เสียงฉีกฉีก ๆ ของล้อรถไฟมีเสียงถอนใจ "ฮืด - ฮืด" ดังยาว ควันไฟพุ่งออกมา ผมมองทิวทัศน์นอกหน้าต่างไปตลอดทาง แล้วก็คอยจดจำชื่อสถานีแต่ละสถานีรถไฟแล่นผ่าน

เวลาผ่านไปสักหนึ่งชั่วโมง เราก็มาถึงตลาดโต้รุ่งโต้วลิว พอเลือกทำเลได้แล้ว ผมก็ปูเสื่อออก วางชั้นเล็ก ๆ ไว้เบื้องหน้า ให้พอนั่งคุกเข่าติดพิณร้องเพลงอยู่บนเสื่อ ทั้งเพลง "เจวียนซื่อเกอ" และ "ซื่อเสียงฉวี" ที่ล้วนเป็นเพลงหากินของพ่อทั้งนั้น ผมคุกเข่านั่งลงข้าง ๆ ท่าน แล้วหยิบสมุดการบ้านออกมาเริ่มลงมือทำแบบฝึกหัด

ตอนนี้ดวงอาทิตย์เพิ่งจะเริ่มตกดิน ฟ้ายังไม่ทันจะมีดเลย ผมก็เผอิญเหลือบไปเห็นตำรวจสองคนเดินมาแต่ไกล ผมตกใจแทบแย่ รีบบอกพ่อเป็น "ภาษาขอทาน" ว่า "ไฟ - ซี (พ่อ) เกี้ย - เปย - เต่า (ตำรวจมาแล้ว)" พุดจบผมก็รีบคว้าสมุดการบ้านลুকหนีไปทันที แต่เพราะตื่นเต้นเกินไปจึงทำให้สมุดการบ้านหล่นลงกับพื้น ผมรีบเอี้ยวตัวลงไปเก็บ แล้วหลบเข้าไปยืนซ่อนตัว แอบมองดูพ่อหลังเสาใต้ชายคาร้านขายของชำแห่งหนึ่ง แล้วก็เป็นอย่างที่คิดไว้ ตำรวจสองคนนั้นตั้งใจเข้ามาจับเราจริง ๆ พวกเขาคุมตัวพ่อไปโรงพัก พ่อเดินไปก็ตะโกนด่าทอตำรวจด้วยความโมโหไปตลอดทางว่า ตำรวจรังแกคนจน ตำรวจรังแกประชาชน ผมได้แต่มองตามภาพนั้นไปด้วยความสลัดใจ ต้องให้พ่อโดนจับทุกทีสิน่า แต่ผมไม่มีแรงมากพอที่จะแบกพ่อวิ่งหนี จะให้โดนจับไปด้วยกันก็ไม่ได้อีก ไอ้พวกตำรวจชั่วเหี้ย! ผมกำหมัดต่อยเสาะเข้าเต็มแรง

ผมเดินไปที่สถานีรถไฟโดยไม่มีเงินติดตัวเลยแม้แต่เหมาเดียว ที่แรกกะว่าจะไปขอทานหาครรถกลับบ้านเอาแถวนั้น แต่ดันมีตำรวจยืนเฝ้าอยู่ที่สถานีถึงสองคน อย่างนี้หมดหวังแน่ ผมจึงมองซ้ายมองขวาแล้วป็นรั้วข้ามเข้าไปในชานชาลาโดยไม่ต้องซื้อตั๋วเสียเลย พอเข้ามาที่ชานชาลา ผมก็งงทำอะไรไม่ถูก เพราะผมไม่รู้เลยว่ารถขบวนไหนไปไกลจงได้บ้าง จึงเข้าไปถามชายคนหนึ่งที่ยืนรอ รถอยู่ข้าง ๆ เขาขอดูตั๋วรถไฟ จะได้รู้ว่าผมจะไปรถขบวนไหน รถด่วนหรือรถธรรมดา ผมชักจะใจฝ่อ ตอบไปว่า "เอ่อ ตั๋วรถไฟ

อยู่กับแม่ทางโน้นนะฮะ แต่แม่ให้ผมลองมาถามดู อ้อ! แต่ผมรู้ว่าเรานั่งรถ ขบวนที่แล่นช้าที่สุดฮะ” ชายคนนั้นชี้ทางพร้อมทั้งสอนวิธีนั่งรถไฟให้ผมอย่าง ดี ผมรีบขอบคุณแล้วแวบหนีหายไปอย่างรวดเร็ว เพราะกลัวเขาจะรู้ว่าผมไม่มีตัว

ผมต้องรออยู่นานกว่ารถไฟจะมา พอรถจอดเทียบชานชาลา เท่านั้น ผมก็รีบกระโดดขึ้นไปด้วยใจเต้นระส่ำ คิดแต่ว่าเร็วสิ เร็ว ๆ เข้า รถไฟรีบออกเร็ว ๆ ทีเถอะ เตี้ยตัวราวจก็ตามมาหрок พอเสียงหวูด รถไฟดังขึ้น ตัวรถก็เริ่มขยับ ผมจึงเริ่มสบายใจขึ้นมาหน่อยนึง

แต่พอรถแล่นผ่านไปได้เพียงสองสถานีเท่านั้น ประตูในตัวรถก็ถูกเปิด ออก เจ้าหน้าที่ประจำรถไฟก้าวเข้ามาตรวจตัว แล้วผมจะอย่างไรดีนี่ มือ ดินซึกจะอ่อนไปหมด ยิ่งดีที่ที่นั่งผมอยู่ค่อนข้างสบายดี จึงยังมีเวลาเหลือ นิดหน่อยพอให้แวบหายตัวได้บ้าง แต่ถ้าจะเดินเร็ว ๆ หรือวิ่งก็คงจะเป็นที่ผิด สังเกตของคนอื่นแน่ ผมจึงแกล้งทำเป็นค่อย ๆ ลุกเดินไปเข้า ห้องน้ำ พยายามระงับอาการขาสั่นทำทีว่าเดินไปห้องน้ำที่ด้านหลังอย่างปกติ ที่สุด

เดินผ่านมาสองตู้แล้วยังหาห้องน้ำว่างไม่ได้เลย มีคนกำลังใช้ห้องน้ำ กันทั้งนั้น ผมเดินต่อไปที่ตู้ข้างหน้าอีก แต่ไม่ทันระวังจึงชนกับคนในรถ เข้า โห้ย! ขอโทษครับ ขอทางหน่อยครับ ขอทางผมหน่อย ผมจะซึกซ้า ไม่ได้แล้ว เจ้าหน้าที่ตรวจตัวกำลังยืนอยู่ข้างหลังนี่แล้ว ผมเหงื่อแตก ชิบ มือเย็นชื้นชุ่มเหงื่อ ผมจะโดนจับไม่ได้นะ คนที่บ้านยังจำเป็นต้องมีผม กลับไปดูแล โธ่! แล้วผมควรจะทำอย่างไรดีนี่ หรือว่าจะกระโดดลงรถไฟให้ รู้แล้วรู้รอดไปเลยดีนะ

พอเดินออกมาถึงตรงช่วงต่อของตู้รถไฟ เสียงลมพัดดังวู้ว ๆ ผมมอง ลงไปเห็นใบหญ้าใต้ท้องรถที่กำลังถูกพัดสะบัดไปตามความเร็วของรถแล้วก็ใจ หาย ไม่กล้ากระโดดลงไปจริง ๆ โอ้ย...จะทำอย่างไรดี ผมลนลานไป หมดแล้ว เลยต้องเดินต่อไปที่ตู้ข้างหน้า ตายละวา นี่มันตู้สุดท้ายแล้ว

นะ ตาย! เสรีจกัน จบกันก็คราวนี้แหละ ผมยกมืออันสั้นเทาขึ้นเคาะประตู
ห้องน้ำ นี่คือความหวังสุดท้ายที่ผมมีอยู่

ก๊อก ๆ ! - - เจียบ

ก๊อก ๆ ! - - ก็ยังไม่มีเสียงตอบ

ห้องน้ำไม่มีคนจริง ๆ ด้วย ผมดีใจจนแทบคลั่ง รีบเข้าไปล็อกประตู
ซ่อนตัวอยู่ข้างใน แล้วคอยเงี่ยหูฟังเหตุการณ์ภายนอกอย่างเจียบ ๆ

ผมเข้าไปหลบในห้องน้ำยังไม่ทันจะถึงสองนาที่ดีก็มีคนมาเคาะประตู
เรียก ผมกลัวว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจตัวจึงไม่กล้าขานรับ คนข้างนอกเคาะ
ประตูอีกสองสามทีก่อนจะลองทั้งผลักทั้งดึงประตูดู พอเห็นว่าประตู
ล็อก เขาก็เคาะแล้วเคาะอีก ผมคิดว่าถ้าไม่ขานก็คงจะไม่ดี ถ้าพวกคนข้าง
นอกเข้าใจว่าประตูเสียแล้วเกิดไปเรียกคนมาช่วยพังประตู ทีนี้จะทำอย่างไร
ล่ะ ผมจึงเคาะประตูตอบกลับไปเบา ๆ สองทีด้วยความหวาดระแวง แล้วด้าน
นอกก็เจียบเสียงลง

อีกไม่ถึงหนึ่งนาที่ เสียงเคาะประตูก็ดังขึ้นอีก ผมก็เคาะประตูตอบ
กลับไปอีกสองที แต่ไม่ทันไรคนข้างนอกก็เคาะประตูเร่งมาอีก คราวนี้เคาะ
ดุเดือดกว่าเดิมมาก ผมคิดว่าเขาคงจะทนไม่ไหวแล้ว จะเคาะกลับไปอีกก็คง
ไม่ใช่ที่ พอดีประจวบเหมาะรถไฟกำลังจะจอดที่สถานีหยวนหลิน ผมจึงจำ
ใจค่อย ๆ เปิดประตูออกมา

เฮ้อ! - - ค่อยยังชั่ว ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ตรวจตัว ผู้ชายคนนั้นถลึงตาใส่
ผมจนลูกตาแทบจะถลนออกนอกเบ้า ผมไม่กล้าสบตาเขา เอาแต่ก้มหน้าก้ม
ตารีบเดินหนีไป เดินผ่านมาได้สักสองตู้ รถไฟก็เริ่มออกตัว เท่านั้นผมก็รีบ
ตัดสินใจทันที ผมไม่มีเวลาคิดแล้ว ผมต้องกระโดดแล้ว

ผมตกลงมานอนแอ้งแม้งอยู่บนชานชาลา มองดูรถไฟที่กำลังเคลื่อน

ออกไปอย่างช้า ๆ พอลุกขึ้นยืนถึงได้รู้ตัวว่าข้อเท้าแพลงเสียแล้ว ก้าวเดินแต่ละก้าวก็เจ็บแสนเจ็บ แต่ต้องอดทนวิ่งกะโผลกกะเผลก ปีนข้ามกำแพง ออกมาจากชานชาลาอย่างยากเย็น ผมคุ้นเคยกับหยวนหลินดีอยู่แล้ว จึงสามารถกลับอุรี้อได้อย่างสบาย ๆ

แต่กว่าจะกลับมาถึงบ้านก็ตึกมากแล้ว เท้าที่แพลงระบมบวมขึ้นเพราะเดินมากเกินไป พอสำรวจดูเห็นว่าทุกคนในบ้านอยู่กันเรียบร้อยดี ผมก็ล้มตัวลงนอนบนเตียงอย่างสบายใจ คืนนี้ต้องลองคิดดูดี ๆ ว่า พรุ่งนี้จะหาใครไปช่วยประกันพ่อออกมาได้บ้าง

ตอนที่ 32

ชีวิตวิบาก

ตอนกลางวันผมต้องไปโรงเรียนเรียนหนังสือ เลิกเรียนก็ต้องรีบออกไปขอลานจนตึกตื่น สองยามสามยามกว่าจะได้กลับบ้าน พอกลับถึงบ้านก็ยังคงต้องหาอาหารให้พ่อมีอะไรรองท้อง เสริจภารกิจต่าง ๆ แล้วจึงนอนได้ ซึ่งก็เพียงวันละ 2 – 3 ชั่วโมงเท่านั้น สำหรับเด็กคนหนึ่งที่ต้องใช้ชีวิตเช่นนี้ทุกวัน ต้องถือว่าเป็นเรื่องที่โหดร้ายมาก ถ้าไม่ใช่เพราะผมเคยเร่ร่อนมาก่อนเป็นสิบปี ผมว่าผมต้อง “กลับบ้านเก่า” ไปตั้งนานแล้ว

ผมไม่เคยมีเวลาได้ทำการบ้าน อ่านหนังสืออย่างจริงจังเลยสักครั้งเดียว จึงต้องพยายามใช้เวลาทุกวินาทีให้คุ้มค่าที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผมจะรีบหยิบหนังสือขึ้นมาอ่านทุกครั้งที่พอจะมีเวลาให้อ่านได้ เมื่อพาพ่อออกไปขอลานตอนกลางคืน บางครั้งได้ทำเลไม่ดี นั่งคุกเข่าอยู่เป็นชั่วโมง ๆ ก็ไม่มีใครให้ทาน พ่อจะใช้ให้ผมลุกออกไปเดินขอลานตามบ้านคนเดียว ถ้าคุกเข่าขอลานอยู่กับที่ก็ยิ่งพอจะทำการบ้าน อ่านหนังสือได้บ้าง แต่ถ้าต้องเดินออกไปตระเวนขอลานตามบ้านแล้วละก็ จะทำอย่างไรล่ะ ในเมื่อไม่มีทางเลือก ผมจึงหยิบเอาหนังสือติดมือไปขอลานด้วยเสียเลย

สมัยก่อนบ้านเรือนไม้แออัดเหมือนสมัยนี้ ระหว่างบ้านแต่ละหลังจะมีทางเล็ก ๆ คั่นกลางอยู่ ผมก็ถือหนังสือเดินท่องไปตามทางด้วย พอเดิน

มาถึงหน้าร้านอาหารแห่งหนึ่ง เห็นเจ้าของร้านกำลังจะเทกับข้าวที่แขกกินเหลือลงในถังเศษอาหารพอดี น่าเสียดายเหลือเกิน ถ้าได้เศษอาหารเหล่านั้นกลับไปกินกันที่บ้านคงเป็นอาหารมื้อหรูของเราเชียวนะ ผมรีบวางหนังสือลง แล้วรีเข้าไปขอเศษอาหารเหล่านั้นกับเจ้าของร้าน แต่เขากลับตะเพิดไล่ผมออกไปด้วยความโมโห “อย่ามาอยู่แถวนี้! คนจะทำมาหากิน กับข้าวพวกนี้จะเทให้หมูกิน ไม่ให้แกหрок รีบไปให้พ้นซะ ไป!”

พอถูกตอกหน้าหงายกลับมา ผมก็ขอโทษแล้วรีบถอย หยิบหนังสือเปิดขึ้นมาอ่านต่อ เดินไปก็ท่องหนังสือไปด้วย เมื่อมาถึงร้านขายเบะหมี่อีกร้านหนึ่ง มีลูกค้ากำลังนั่งกินเบะหมี่กันอยู่สองสามโต๊ะ ผมเอาหนังสือหนีบไว้ใต้รักแร้แล้วเข้าไปขอร้องกับลูกค้าที่กำลังกินเบะหมี่ว่า “พี่ครับ โปรดเมตตาทำบุญทำทานผมสักหยวนเถอะครับ ผมจะเอาไปเรียนหนังสือ ดูแลพ่อแม่...” ลูกค้ายังไม่ทันจะล้วงกระเป๋าเลย เมียเจ้าของร้านก็รีบพูดแทรกขึ้นก่อนว่า “โธ้ย! ไ้เด็กขอร้องแถวนี้พูดแบบนี้กันทุกคนแหละ อย่าไปให้มันเชียว ไ้พวกเด็กต้มตุ๋นนี้!” ผมได้ยินแล้วก็เดินถอยออกมาด้วยความเสียใจ ไม่ให้เงินก็ไม่เป็นไรหрок แต่ทำไมต้องดูถูกกันด้วยเล่า ดีที่ผมยังมีโลกส่วนตัวของผม โลกแห่งหนังสือ เพียงแค่เปิดหนังสือขึ้นมาอ่านเท่านั้น ความเจ็บปวดก็โอบยิบไปเสียกว่าครึ่ง

แม้จะขอร้องไม่ได้เลยสักเหมาเดียว แต่ก็มีหลายคนที่ไม่มองผมด้วยสายตาอยากรู้อยากเห็นตลอดทาง พวกเขาคงจะสงสัยว่าเด็กที่ไหนกัน ทำไมจึงขอร้องไปด้วยท่องหนังสือไปด้วย แถมยังตั้งหน้าตั้งตาท่องอย่างเอาจริงเอาจังเสียอีก พวกเขาคงคิดกันว่า ถ้าผมไม่ใช่คนบ้า ก็ต้องเป็นพวกนักต้มตุ๋นแน่ หรืออาจเป็นเพราะว่าตอนนี้ผมตัวสูงขึ้นกว่าเดิมมาก ไม่ใช่เด็กขอร้องตัวกระจ้อยร่อยที่น่าสงสารอีกต่อไป จึงไม่มีใครอยากให้ทานผมแล้ว ในที่สุดผมก็ต้องกลับมานั่งคุกเข่าขอร้องด้วยกันกับพ่อต่อ

เหตุการณ์ผ่านไปเช่นนี้ทุกวัน นานเข้าร่างกายก็ซ้กจะทนไม่ค่อยไหว ถึงร่างกายผมจะแข็งแแกร่งราวเหล็กไหล แต่ผมก็เหนื่อยล้าอ่อนเพลียเป็นเหมือนกัน หลังจากเหนื่อยมาแล้วทั้งวัน พอถึงเวลาเดินกลับ

บ้านดอนเที่ยงคืน ผมก็มักจะเดินหลับในไปตามทาง จากเขตชุมชนเดินตัดถนนใหญ่เข้าหมู่บ้านเป็นระยะทางประมาณสิบกิโลเมตรได้ สองข้างทางถ้าไม่ใช่คลองก็เป็นนาข้าว ไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้งที่ผมสับหงกจนพาพ่อตกลงไปในนาข้าว ปีนขึ้นมาแต่ละที ชีตมก็เลอะดำไปหมดทั้งตัว

บางครั้งผมเดินชนเสาไฟฟ้าจนหัวปูดบวมก็มี มีครั้งที่อันตรายที่สุดอยู่ครั้งหนึ่ง ตอนนั้นผมเดินไปหลับไปจนเริ่มเดินโซเซ ผมกำลังจูงพ่อเดินข้ามถนนอยู่พอดี ก็ได้ยินเสียงแตรรถดังสนั่น ตามมาด้วยเสียงเบรคเอี้ยดในระยะกระชั้นชิด ผมสะดุ้งตื่น พ่อได้สติก็พบว่าตัวเองยืนอยู่กลางถนนเสียแล้ว ผมตกใจจนเหงื่อแตกพลั๊ก ดีที่ตอนนั้นดีกมากแล้ว รถไม่เยอะ ไม่เช่นนั้นผมก็ไม่อยากนึกเลยว่าสภาพเราจะเป็นอย่างไรบ้าง

วันต่อมา ผมเดินหลับในอีกแล้ว เดินอยู่จู่ ๆ ก็ลื่นไถลล้มลง พาทั้งพ่อทั้งตัวเองตกลงไปในคลองใหญ่ ผมสำลึกลงไปหลายอีกที่เดี๋ยวกว่าจะพยายามทรงตัวให้ลุกขึ้นได้ น้ำในคลองนั้นลึกขนาดเอวพ่อ หรือประมาณคอผมได้ แต่กระแสน้ำที่เชี่ยวกรากทำให้พ่อกับผมหลุดแยกออกจากกัน พ่อมองไม่เห็นสภาพการณ์ว่าตอนนี้ผมล้มไปอยู่ตรงไหนแล้ว จึงตะโกนเรียกชื่อผมไม่หยุด

ผมก็ตกใจมาก ตะโกนเรียกแต่พ่อ พ่อ ให้พ่อรู้ว่าตอนนี้ผมอยู่ไหน ใต้คลองนั้นลื่นมากจนแทบจะยืนไม่อยู่ พอลุกขึ้นมาแล้วก็ล้มลงไป ลุกขึ้นอีกก็ล้มลงอีก ถ้าปากจะเรียกพ่อแต่ละทีก็ต้องกลืนน้ำเข้าไปเสียหลายอีก

ผมพยายามลุกขึ้นก้าวไปข้างหน้า ตะเกียกตะกายเดินทวนกระแสน้ำเข้าไปหาพ่อ กว่าจะคว้าไม้เท้าพ่อไว้แล้วพาพ่อปีนขึ้นฝั่งได้ ผมก็แทบแย

ขาพ่อได้รับบาดเจ็บ เลือดไหลซิบ ๆ เป็นทางลงมาเลยจากข้อเท้า ลมยามดีกพัดเสื้อผ้าที่เปียกชุ่มทำเอาเราสองคนหนาวจนสั่น ผมรู้สึกตัวตัวเองผิดเหลือเกิน ปากที่สั่นระริกเอ่ยคำขอโทษพ่อไปตลอดทาง เสียงที่

เปล่งออกมาถูกลมหนาวพัดจนแตกพราว “ขอ...ขอ...โทษ...พ่อ...ขอโทษ...อา
จัน...ไม่ดีเอง...อา...อาจัน...หวัง...หวัง...แต่...นอน วันหลังผมไม่กล้าอีก
แล้ว ผมจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว”

พอลกลับถึงบ้าน พ่อเอามือคลำดูที่กระเป่า ปรากฏว่าเงินที่ขอกทาน
ด้วยความเหนื่อยยากมาทั้งวันได้ตกน้ำไปหมดแล้ว ไม่เหลือเลยแม้แต่เหมา
เดียว พ่อโมโหขึ้นมาแล้วคราวนี้ คว่าไม้เท้าฟาดผมนับไม่ถ้วน ผมไม่กล้า
ร้องให้มีเสียงยอมก้มหน้ารับความเจ็บแต่โดยดี ผมรู้ตัวว่าผิด เงินที่อุตส่าห์
ตรากตรำมาทั้งคืนสลายหายวับไปหมด

แล้วพรุ่งนี้อีกสามมือจะทำอย่างไรเล่า ตอนนี้น้อง ๆ ตื่นขึ้นมาทั้ง
หมดแล้ว แต่ละคนลุกขึ้นมานั่งตัวสั่นเทาอยู่ที่ปลายเตียง ไม่มีใครกล้าช่วย
พูดกับพ่อให้ผม

พ่อตีผมจนตัวเองเริ่มเหนื่อย จึงสั่งให้ผมคุกเข่าลง จากนั้นก็หาเชือก
มามัดนิ้วหัวแม่มือของผมทั้งสองข้างติดกันไว้จนแน่น แล้วดึงปลายเชือกข้าง
หนึ่งขึ้นแขวนไว้กับช้อนคอกหมู พ่อพ่อออกแรงดึงทีหนึ่ง ตัวผมก็ลอยสูงขึ้น
จากพื้นทั้งแขนทั้งขา ผมถูกห้องโถงแดงแขวนอยู่กลางอากาศ ในที่สุดผม
ต้องร้องออกมา “พ่อ ปล่อยผมลงเถอะ โอ้ย...มือผมจะหลุดแล้ว เจ็บจัง
เลย พ่อ ปล่อยผมลงเถอะ ผมไม่กล้าหลับอีกแล้วละ ไม่กล้าอีกแล้ว ผมจะ
เป็นเด็กดี ผมจะเชื่อฟังพ่อ”

น้อง ๆ เห็นสภาพผมถูกแขวนอย่างน่าอเนจอนาถอยู่กลางบ้าน ก็อด
สงสารจนร้องไห้ออกมาไม่ได้ แต่พ่อไม่เห็นใจสักนิด ไม่ว่าพวกเราจะอ่อน
วอนอย่างไรก็ไม่เป็นผล จะวิงวอนอย่างไรพ่อก็ยังใจแข็งเป็นหินอยู่อย่างเดิม

เสียงร้องไห้ของผมเริ่มเบาลงตามความหวังที่ดูเลือนรางไปทุกที
ๆ ผมรู้ดีว่าอย่างไรวันนี้พ่อก็ไม่เปลี่ยนใจแน่ ด้วยความกลัวผสมกับความ
ตกใจ ทำให้ผมถึงกับกลั้นฉี่ไว้ไม่อยู่ ฉี่ราดไหลออกมาตามขาทางเกงหยด
ลงที่พื้น ไม่รู้ว่าถูกแขวนอยู่นานเท่าไร รู้แต่ว่ากลัวจนฉี่ราดออกมาอยู่หลาย

หน จนกระทั่งรู้สึกว่าคุณเองใกล้จะสลบนั้นแหละ พอจึงเริ่มหายใจ โกรธ กว่า พอจะยอมปล่อยให้ผมลงมาได้ ตอนนั้นผมก็แทบจะไม่รู้สึกตัวแล้ว

ผมนอนล้มตาค้างอยู่บนเตียง บอกกับตัวเองในใจว่า “ผมต้องพยายามบังคับตัวเองไม่ให้หัวงอนอน ถึงจะเหนื่อยยังไงก็ต้องมีสติบังคับตัวเองไม่ให้หลับให้ได้ ห้ามหลับ ห้ามหลับ ห้ามเดินหลับในอีกเป็นอันขาด...”

ตอนที่ 33

ฆ่าตัวตาย

ทั้งสิบชีวิตของสมาชิกในครอบครัวล้วนแบกไว้บนบ่าผม ช่างเป็นภาระอันหนักหน่วงเกินไป ไหนจะต้องดูแลคนในครอบครัว ไหนจะต้องออกไปขอทาน แถมยังไม่ค่อยได้นอนเต็มที่เป็นเวลานาน มันเป็นภาระที่เด็กคนหนึ่งแทบจะรับไม่ไหวอีกต่อไปแล้ว

เด็กวัย 13 ขวบอย่างผม วัยที่เพิ่งจะเริ่มรู้จักการคิดพิจารณา เพิ่งจะรู้จักแสวงหาความหมายและรสชาติของชีวิต ในขณะที่คนอื่นเงยหน้าขึ้นมองเห็นฟ้ากว้างเมฆขาว แต่ผมกลับต้องเผชิญกับพายुर้ายที่ไล่เท่าไรก็ไม่ยอมจากไป ผมแทบจะมองไม่เห็นเลยว่าอนาคตจะไปในทางใด หนทางข้างหน้าที่จะก้าวไปนั้นช่างเต็มไปด้วยอุปสรรคยากเย็นนัก เวลาอยู่ที่โรงเรียนก็พอจะสบายใจอยู่บ้าง แต่เมื่อกลับถึงบ้านเห็นคนในครอบครัวที่ไร นึกถึงว่าต้องออกไปแสวงหาอาหารมาเลี้ยงชีพสำหรับชีวิตในวันพรุ่งนี้อีกสามมื้อแล้ว ผมรู้สึกว่าบ้านตัวเองคือนรกชัด ๆ มีแต่จะลากให้ผมตกต่ำลงไป ตกต่ำต่ำดิ่งลงสู่เหวลึก ลึกจนไม่มีที่สิ้นสุด

เชื่อว่าผมจะไม่เคียดแค้นหรือไม่ชิงชัง เวลาที่ผมเกิดทนไม่ได้ขึ้นมา ผมก็จะกำหมัดขึ้นต่อยกกำแพงหนัก ๆ เพื่อระบายความคับแค้น จุกอก แต่ก็ช่วยให้มีนชาได้แค่เพียงชั่วคราวช่วยยามเท่านั้น ไม่นานพอผมรู้สึกตัวขึ้นมา ก็จะยิ่งเจ็บเข้าไปเสียยิ่งกว่าเดิม หลายครั้งที่ผมถึงกับอยากจะฆ่าตัวตายให้รู้แล้วรูดไปเสียเลย

ผมเคยถือมีดออกจากเล้าหมูมากรีดข้อมือตัวเอง แต่กรีดอย่างไรก็ไม่เข้า เพราะมีดของเราเก่าคร่ำคร่าจนสนิมกินหมดแล้ว ผมเคยคิดจะผูกคอตาย อดสำหไปหาเชือกมาผูกที่คอ เตรียมจะแขวนคออยู่แล้ว แต่อาใจน้องชายปัญญาอ่อนของผมนักันวิ่งเข้ามาดึงเชือกไปเล่นเสียดก่อน พอผมเห็นหน้าตาชื่อ ๆ เช่อ ๆ ของน้องชายแล้วก็ใจอ่อน ผมถึงกับเคยคิดจะฆ่าทั้งครอบครัวให้ตายเสียหมดเลยทีเดียว จะได้จบเรื่องจบราวกันไปเสียที ไม่ต้องมีใครมารับเวรรับกรรมอันแสนจะขมขื่นทรมาณนี้ต่อไป

เมื่อตัดสินใจแล้ว ผมก็แอบขโมยเศษเหรียญที่ไปขอรานกับพ่อ ต้องใช้เวลาอยู่หลายวันที่เดี๋ยวกว่าจะรวบรวมได้เงินมาจำนวนหนึ่ง ระหว่างทางกลับบ้านหลังเลิกเรียน ผมหาร้านขายยาปราบศัตรูพืชเจอรานหนึ่ง ตั้งใจว่าจะใช้ยาฆ่าแมลงสักขวดมาปลดปล่อยชีวิตอันยากแค้นแสนเข็ญของพวกเรา

ผมยืนอยู่ที่มุมถนน มองเข้าไปในร้านอย่างลังเล ควรเข้าไปหรือไม่ ควรเข้าไปดีนะ จะเข้าไปหรือไม่เข้าไปดีนะ ในใจคิดวนเวียนอย่างนี้อยู่นับร้อยนับพันครั้ง เงินที่กำไว้ในมือนั้นชุ่มเหงื่อจนเปียกชื้น แต่ก็ก้าวขาไปข้างหน้าไม่ออกเลยจริง ๆ ผมก็ตรึมฝีปากแรง ๆ ก็ไม่ใช่คิดเป็นร้อย ๆ ครั้งแล้วหรือ เกิดมาทุกข์ยากเสียขนาดนี้แล้วยังจะอยู่ต่อไปทำไมเล่า หรือยังอยากจะมีชีวิตอยู่ให้คนอื่นเขาตากแดดตากฝน ด่าทอ และทุบตีต่อไปอย่างนั้นหรือ ผมตัดสินใจอย่างแน่วแน่ เดินตรงดิ่งเข้าไปในร้าน

ผมชักจะใจฝ่อ ก้าวขาเข้าไปในร้านอย่างกล้า ๆ กลัว ๆ เหมือนพวกโจรกระโจน เสียงหัวใจเต้นแรงไม่เป็นสำ ภายในร้านดูมืดทึบไปหมด

“จะเอาอะไร” จู๋ ๆ เจ้าของร้านก็โผล่หน้าออกมาจากเคาน์เตอร์สูงตรงหน้า ทำเอาผมตกใจแทบแย

“ผม...เอ่อ...ที่นี่...ที่นี่มียาฆ่าแมลงขายไหมครับ” ผมพยายามบังคับตัวเองไม่ให้สั่น

เจ้าของร้านมองผมอย่างพินิจพิจารณา เขาคงไม่เคยเห็นเด็กที่ไหนมาซื้อยาฆ่าแมลงมาก่อนกระมัง ผมกลัวเขาจะสงสัยจึงรีบอธิบายต่อว่า พ่อใช้ให้ผมมาซื้อไปฆ่าแมลงที่บ้าน เจ้าของร้านจึงเข้าไปหยิบมาให้ แล้วยังกำชับผมด้วยว่า ยานี้คนกินไม่ได้นะ ถ้ากินเข้าไปละก็ตายແห่งແแก้เลยรู้หรือเปล่า ผมพยักหน้ารับ แล้วหยิบเศษเหรียญออกจากกระเป๋ามาเทกระจายบนเคาน์เตอร์ ถามเขาว่าเท่านี้พอหรือเปล่า เจ้าของร้านพยักหน้ารับอย่างจำใจ และบอกว่าเงินเท่านี้ซื้อได้ขวดเดียว ผมคิดในใจว่าขวดเดียวก็พอแล้วจึงถือกลับบ้านมา

พอเข้ามาบ้าน ภาพที่ปรากฏตรงหน้าทุกอย่างยังคงเป็นเช่นเดิม เหมือนทุกวัน พ่อนั่งสีชออยู่ตรงนั้น แม่กับน้อง ๆ นั่งเล่นดินทรายกันอยู่ที่พื้น เสื้อผ้าข้าวของกระจัดกระจายไปคนละทิศละทาง ยังสกปรกเลอะเทอะเหมือนเดิม เก้าแก่ขอมช่อเหมือนเดิม อะไร ๆ ก็ยังเหมือนเดิม ทันใดนั้น ผมก็เหลือบไปเห็นเศษกระดาษชิ้นเล็กชิ้นน้อยที่ปลิวว่อนกระจายอยู่ที่มุมบ้าน พ่อเดินเข้าไปดูใกล้ ๆ ให้ตายเหอะ! นี่มันสมุดการบ้านของผมนี่นา การบ้านที่ผมจะต้องส่งวันจันทร์หน้า ขาดยับเยินเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยไปหมดแล้ว...

ผมคิดว่าตัวเองคงจะต้องโมโหน้อง ๆ แน่ แต่กลับไม่รู้สึก

ทุกอย่างกำลังจะจบลงแล้ว ทุกอย่างกำลังจะจบลงแล้ว ทุกอย่างกำลังจะจบลงแล้ว ผมพรวดอกกับตัวเอง

ผมหยิบยาฆ่าแมลงออกมาจากกระเป๋านักเรียน เดินอย่างสงบเข้าไปที่ถังข้าวสาร ข้าวในถังคงเหลือพอหุงได้อีกสักสองวัน ก็ดีเหมือนกัน วันนี้จะหุงให้หมดไปเลย ทุกคนจะได้กินให้อิ่ม ๆ พออิ่มแล้ว...จะได้ไปกินสบาย ๆ หน่อย

แล้วน้ำตาก็เริ่มไหลออกมาที่ละหยด ๆ ผมคิดว่าเดี่ยวพอข้าวสุกแล้วก็

ค่อยทยาลงไปผสมกับข้าว อย่างนี้ทุกคนจะได้ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานกันอีกต่อไป ข้าวในหม้อเริ่มเดือดปุด ๆ ฝาหม้อเริ่มขยับตามจังหวะของไอน้ำในหม้อราวกับจะเตือนผมว่าถึงเวลาแล้ว

คิดได้ดังนี้ น้ำตาก็ทะลักพรingsพรูออกมา แต่ผมจะร้องไห้มีเสียงไม่ได้เป็นอันขาด เพราะถ้ามีเสียงร้องไห้ พ่อก็จะต้องรู้ถึงความผิดปกติแน่นอน แต่ก็เจ็บปวดเกินจะทนแล้ว ลืมกระทั่งความร้อนของหม้อ ผมใช้สองมือกำหูหม้อทั้งสองข้างไว้แน่น หยุดเสียวที่ อยาร์้องอีกเลย ขึ้นยังส่งเสียงดังอย่างนี้ต่อไปผมคงทนไม่ไหวแน่...ลาก่อนครับพ่อ ลาก่อนครับแม่ แล้วยั้งจะน้อง ๆ อีก ขอโทษนะ ขอโทษ ขอโทษ

จนกระทั่งข้าวสุกดีแล้ว ผมแข็งใจจะเทยาฆ่าแมลงลงไป กำลังหมุนเกลียวฝาขวดออก พลันก็เห็นภาพของพี่สาวปรากฏขึ้นมาตรงหน้า เห็นเธอถูกพวกแมงดาลากกลับไปด้วยน้ำตานองหน้า เห็นเธอถูกพวกแมงดาคุมทុบดีด้วยไม้ เห็นเธอรับแขกอยู่คนแล้วคนเล่า แมวันนั้นของเดือนก็ไม่มีทางได้หยุดพัก...แล้วก็ยั้งเห็นเธอร้องไห้สะอื้นพูดกับผมว่า “ไม่เป็นไรหรอก อาจัน พี่เต็มใจเอง”

ผมทนไม่ไหวอีกต่อไปแล้ว ตะโกนออกมาว่า “โอย!...โอย!” พี่สาวยั้งไม่เคยคิดเสียดายชีวิตตัวเองเลย ขอแต่ให้คนทั้งบ้านมีชีวิตอยู่กันต่อไปเท่านั้น พี่เคยบอกว่าชีวิตอยู่ได้ด้วยความหวัง แต่นี้ผมกำลังทำอะไรอยู่ ทำไมผมถึงได้ใจดำอำมหิตเพียงนี้ ผมทำลงไปได้อย่างไรกัน ถ้าเทียบกับพี่สาวแล้ว อยางไรผมก็ยั้งมีพ่อแม่อยู่ใกล้ ๆ ยั้งได้อยู่บ้านของตัวเอง แล้วพี่ละ ทั้งถูกทารุณถูกเหยียดหยามย่ำยีสารพัด จะไปไหนมาไหนก็ขาดอิสระ ถูกแม่เล่าดุด่า โดนพวกแมงดาทុบดี

พอคิดอย่างนี้แล้ว มือทั้งสองของผมก็สั่นไปหมด ผมจะใจดำใช้ยาพิษฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ ฆ่าน้อง ๆ ได้ลงคอเชียวหรือ...อา! ผมกำหมัดชกลงที่อกของตัวเอง ตื่น ๆ ๆ อาจัน ตื่นเสียวที่!

ผมยกมือขึ้นปิดฝ่าหม้อออก ผลุนผลันวิ่งออกไปข้างนอก ผมได้ยินเสียงเรียกของพ่อเหมือนกัน แต่ตอนนี้ผมไม่สนใจอะไรอีกแล้ว เอาแต่หลบหูหลบตาวิ่ง และวิ่ง วิ่งไปก็ตะโกนสุดเสียงไปตลอดทาง แล้วจะทำอย่างไรดี แล้วจะทำอย่างไรดี แล้วอาจิ้นควรจะทำอย่างไรดี

วิ่งเสียวจนอ่อนแรง ขาทั้งสองข้างอ่อนทรุดลงกับพื้นนาข้าวที่เพิ่งจะเก็บเกี่ยวเสร็จใหม่ ๆ จะหันมองไปทางใดก็ดูอ้างว้างยาวไกลสุดลูกหูลูกตา เสียงลมยามเย็นพัดผ่านดังแว่วที่ข้างหูอยู่ตลอดเวลา ผมยกมือทั้งสองข้างขึ้นโอบกอดตัวเองไว้ แล้วร้องไห้โฮออกมาอย่างสุดกลั้น

ค่ำลงผมก็ลากขากลับบ้านอย่างเหนื่อยอ่อน โชคดีที่พ่อไม่อยู่บ้าน ผมรีบถือโอกาสแอบเอายาฆ่าแมลงที่ยังไม่ได้ใช้นี้ซ่อนไว้ใต้เตียง แล้วตัวเองก็ปีนขึ้นเตียงไปพักผ่อน

แต่พอวันต่อมา ผมก็ต้องนึกเสียใจ เรียนแทบไม่รู้เรื่องเลย ใจเต้นตุ้ม ๆ ต่อม ๆ ตลอดทั้งวัน ผมนี้ช่างเดินเลอเสียวจริง ไม่รู้ทำไมเอายาฆ่าแมลงไปซ่อนไว้ใต้เตียง ถ้าหากว่าแม่หรือน้องเกิดไปเปิดเล่นเข้า แล้วผลอกินเข้าไปละก็ จะทำอย่างไร ครูกำลังสอนอะไรอยู่ ผมฟังไม่รู้เรื่อง ในสมองมีแต่ภาพน่าอนาถต่าง ๆ วนไปเวียนมาไม่หยุด

เหมือนจะเห็นภาพแม่กับน้อง ๆ กินยาฆ่าแมลง แล้วก็ลงไปนอนชักแห้ง ๆ อยู่กับพื้น แต่พ่อของผมมองไม่เห็น ย่อมไม่รู้ว่าพวกเขา กินยาฆ่าแมลงลงไป แล้วพ่อจะส่งพวกเขาไปโรงพยาบาลได้ไหมนะ แต่ถ้าไม่มีใครอยู่บ้านเลยไม่ยิ่งแยเข้าไปใหญ่หรือ ไม่รู้ว่าแม่ต้องทนทรมานไปนานสักเท่าไรถึงจะมีคนมาพบเข้า ยิ่งคิดก็ยิ่งกังวล แต่จะบอกครูก็ไม่ได้ เพราะผมไม่รู้ว่าจะอธิบายเรื่องยาฆ่าแมลงที่ลูกทรพืออย่างผมได้ชื่อมาเตรียมไว้ฆ่าคนทั้งบ้านให้ครูฟังว่าอย่างไรดี

เลิกเรียนปุ๊บ ผมก็รีบวิ่งหน้าตั้งกลับบ้านทันที ตลอดทางที่วิ่งกลับบ้าน ผมก็เฝ้าภาวนาอยู่ในใจว่า แม่ อาใจ อย่าตายนะ พ่อเข้ามาถึงประตู

บ้าน เฮ้อ! โลงอก แม่กับอาใจยังอยู่ดีทั้งคู่ ผมกระโดดเข้าไปกอดพวกเขาไว้แน่น แล้วก็ร้องไห้ออกมาด้วยความดีใจที่พวกเขาไม่ได้กินยาฆ่าแมลง ผมกลัวพ่อจะเจอยาฆ่าแมลงที่ผมซ่อนเอาไว้ใต้เตียง จึงรีบเอาออกไปโยนทิ้งที่แม่น้ำหลังบ้าน ผมนั่งคุกเข่าลงข้างแม่น้ำ มองตามขวิดยาฆ่าแมลงที่ลอยขึ้น ๆ ลง ๆ ไปตามกระแสน้ำที่พัดพาไปจนลับตา ปวดใจเหลือเกิน

ถ้าคนในบ้านตาย ผมคงทนไม่ได้ แต่หากผมตัดช่องน้อยแต่พอตัวฆ่าตัวตายไปคนเดียวแล้วละก็ ใครเล่าจะมาช่วยดูแลพวกเขา ผมถูกภาระอันหนักอึ้งกดดันจนแทบจะหายใจไม่ออกอยู่แล้ว หนทางข้างหน้ายังอีกยาวไกล แล้วผมควรจะเดินอย่างไรต่อไปดี ผมไม่ต้องการให้ใครชมว่าแข็งแกร่ง ไม่ต้องการให้ใครชมว่ากล้าหาญ คำสรรเสริญหรือจะช่วยเหลืออะไรผมได้ ผมเพียงต้องการไหล่ของใครบางคนที่จะให้ผมได้พักพิง แอบอิง พักผ่อนบ้างจะมีใครมาช่วยเติมกำลังให้กับอาจิ้นได้บ้างไหมหนอ จะมีใครช่วยชี้ทางสว่างให้กับอาจิ้นได้บ้างว่าควรจะทำอย่างไรต่อไปดี

ตอนที่ 34

เขียนพู่กัน

วันหนึ่ง ตอนเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ 2 ผมเห็นบอร์ดที่ข้างระเบียบติดประกาศผลงานการประกวดความสามารถด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ ของนักเรียนในภาคเรียนนี้ ประกาศทั้งชื่อและชั้นเรียนของผู้ชนะการประกวดวาดภาพและเขียนพู่กัน อันดับที่ 1 – 3 แล้วยังแปะผลงานที่ได้รับรางวัลขึ้นโชว์ไว้ที่บอร์ดอีกด้วย ผมรู้สึกชื่นชมเหลือเกิน แอบคิดอยู่ในใจว่าหากผลงานของตัวเองมีโอกาสได้แปะขึ้นไว้ที่นี่เหมือนพวกรุ่นพี่บ้างก็คงจะดีไม่น้อย

ขณะที่กำลังตกอยู่ในห้วงแห่งความคำนึงนั้น ก็พลันมีลูกบอลลูกหนึ่งกระดอนเข้ามาโดนที่ขาผมเข้า พอก้มตัวลงไปเก็บลูกบอล ก็ได้ยินเสียงเพื่อน ๆ ตะโกนเรียกแว่วมาแต่ไกลว่า “ทางนี้ ๆ อาจิ้น มาเตะบอลกัน

เถอะ เร็วเข้า เรากำลังขาดคนนั่งอยู่พอดีเลย” ผมถือลูกบอลไว้ มีเด็กที่ไหนจะไม่หวังเล่นบ้าง ยิ่งผมเคยผ่าน “การฝึกฝนร่างกายระยะยาว แรงก็เยอะ กำลังก็มาก” แนนอน ใจผมอยากจะวัดแรงกับเพื่อน ๆ เป็นธรรมดา แต่พรุ่งนี้ก็จะมีการสอบ แกรมคืนนี้ยังต้องออกไปขอทานกับพ่ออีก ยังต้องหุงข้าว ต้องซักผ้า ถ้าไม่รีบใช้เวลาอ่านหนังสือตอนนี้ แล้วจะสอบได้คะแนนดี ๆ ได้อย่างไร พอคิดถึงตรงนี้ก็สายหน้าปฏิเสศ พร้อมกับส่งลูกบอลคืนเพื่อน ๆ ไป แล้วเดินกลับเข้าไปทำการบ้านในห้องเรียนที่ว่างเปล่าเพียงลำพัง

ผมยังไม่ลืมเรื่องการประกวดความสามารถทางศิลปะเลยจนกระทั่งสอบเสร็จ เพื่อน ๆ ต่างระริกกระริเป็นปลากกระดีได้น้ำ เฮโลกันลงสนามไปเล่นบอลบ้าง กระโดดเชือกบ้าง เตะลูกขนไก่บ้าง แต่ผมกลับตั้งใจอย่างเด็ดเดี่ยวว่าจะต้องเตรียมฝึกหัดเขียนพู่กันให้สวยเอาไว้ เผื่อว่าพอขึ้นชั้นประถมปีที่ 3 แล้ว จะได้ลงแข่งประกวดเขียนพู่กันบ้าง

ที่บ้านผมไม่มีใครรู้หนังสือเลย จึงไม่มีใครคอยสอนผมว่าต้องเขียนอย่างไรลากเส้นแบบไหน จับพู่กันท่าไหนจึงจะเขียนตัวหนังสือได้สวย นอกจากนี้ที่บ้านผมก็ไม่มีเงินเหลือพอที่จะเจียดให้ผมเอาไปซื้อกระดาษและพู่กันมาฝึกเขียนได้ แต่ผมเชื่อว่า ขอแต่ให้มีความมุ่งมั่นและอดทน ถึงจะฝึกเองก็ต้องดีกว่าเดิมขึ้นมาบ้าง ดังนั้นผมจึงลงไปที่สนาม เก็บกิ่งไม้ที่มีขนาดพอเหมาะมาใช้แทนพู่กัน ใช้พื้นดินทรายเป็นกระดาษที่ไม่ต้องลงทุนหาซื้อ แล้วลงมือเขียนกับพื้น พอเขียนเสร็จก็ลบออกด้วยมือและเท้า แล้วเขียนใหม่อีก

ตอนเริ่มฝึกเขียนใหม่ ๆ ผมมักจะรู้สึกเหมือนมีอะไรบางอย่างที่ติดขัดไม่ถูกต้อง ตอนหลังผมแอบไปดูพวกรุ่นพี่หัดเขียนกันในห้องเรียน จึงได้รู้ว่าที่แท้จริงจับพู่กันของพวกเขาไม่เหมือนกับการจับดินสอโดยทั่วไปนั่นเอง พอรู้เทคนิคข้อนี้แล้ว ผมก็ตั้งใจเหมือนลิงได้แก้ว

วันต่อมาผมก็แอบใช้เวลาระหว่างที่ไปขอทาน แวะเข้าไปหาข้อมูลใน

ร้านขายหนังสือ หาดูพวกหนังสือประเภทสำหรับผู้เริ่มฝึกเขียนพู่กัน ในหนังสือจะบอกวิธีจับพู่กันอย่างไรให้ถูกต้อง จะต้องเริ่มลงเส้นอย่างไร ลากเส้นอย่างไร เก็บปลายพู่กันอย่างไร และมีข้อสำคัญควรระวังอย่างไรบ้าง เมื่อไม่มีเงินซื้อหนังสือ ผมจึงต้องเข้าไปยืนเปิดหนังสืออ่านในร้าน และท่องจำทีละข้อ ๆ แล้วมาฝึกต่อเอาเองที่โรงเรียน

แต่ถึงไม้ก็ไม่ใช่พู่กันอยู่ดี มันให้ความรู้สึกไม่เหมือนกันเลยสักนิด ไม่เป็นไร วันนี้เขียนร้อยตัว พรุ่งนี้ก็เพิ่มเป็นสองร้อยตัว ถ้ายังไม่สวยก็เขียนเพิ่มอีกร้อยตัว ขอเพียงแต่ให้ขยันฝึกฝน จะทำอะไรหรือชี้แจงไม่ได้เป็นอันขาด วันหนึ่ง ผมจะต้องเขียนตัวหนังสือได้สวยเหมือนในหนังสือแบบเขียนพู่กันให้ได้

ผมฝึกหนักอย่างนี้มาปีกว่า พอขึ้นชั้นประถมปีที่ 3 คุณครูก็ส่งผมเข้าประกวดเขียนพู่กันจริง ๆ ด้วย ผมตั้งใจจนนอนไม่หลับเลยทั้งคืน ก็มันเป็น การประกวดครั้งแรกของผมเลยนี่นา พอมาถึงห้องสอบ ผมเห็นนักเรียนคนอื่นล้วนแต่มีกล่องอุปกรณ์ที่สวยงาม ๆ กันทั้งนั้น ข้างในกล่องมีอุปกรณ์การเขียนพู่กันหลากชนิด ดูเหมือนจะมีแต่คนมีฝีมือเยี่ยมยอดกันทั้งนั้น

พอก้มลงดูของตัวเองถือมาบ้าง ข้างอนาถาเสียเหลือเกิน พู่กันของผมเป็นพู่กันชนิดที่ราคาถูกที่สุดในร้าน จานฝนหมึกก็เป็นชนิดที่ราคาถูกที่สุดเหมือนกัน แค่อุปกรณ์ของผมก็เทียบคนอื่นไม่ติดแล้ว คงต้องอาศัยความสามารถเท่าที่ตัวเองมีเท่านั้นจึงจะสู้เขาได้

แต่เจ้าพู่กันของผมท้อแท้ก่อนผมเสียอีก เขียนไปชนก็หลุดไป เวลาเขียนใบเสร็จแต่ละตัวก็ต้องคอยหยุดดึงชนที่หลุดออกมาทีละเส้นสองเส้น กว่าที่จะเขียนเสร็จ มือข้างซ้ายของผมดำปี้ไปเสียทุกนิ้ว

ไม่นึกเลยว่า แม้จะตกอยู่ในสถานะที่เป็นรองเช่นนี้ แต่ผมกลับเอาชนะนักเรียนรุ่นพี่ทุกคนในการแข่งขันครั้งนี้ได้ และได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดเขียนพู่กันระดับโรงเรียนด้วย

เมื่อเดินผ่านบอร์ดประกาศของโรงเรียนอีกครั้ง ผมเห็นผลงานของตัวเองได้ปิดประกาศขึ้นที่บอร์ดบ้าง ผมคิดในใจว่า ในที่สุดความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จก็อยู่ที่นั่นจริง ๆ จะมีคนสอนหรือไม่ก็ตาม ขอแต่ให้ความเพียร ที่สุดแล้วก็จะต้องได้รับผลตอบแทนแน่นอน หลังจากได้รับรางวัลแล้ว ผมก็ไม่ได้ล้าพองใจ ยังคงฝึกเขียนบนพื้นดินต่อไป จนถึงชั้นประถมปีที่ 6 ผมก็ยังได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดเขียนพู่กันตลอดมา

ตอนที่ 35

มือเท้าเป็นระวง

ช่วงปี 1960 ในหมู่บ้านตามชนบทที่มีประชากรเพียงไม่กี่ร้อยหลังคาเรือนนั้น หมู่บ้านหนึ่งมีสักสามสี่บ้านเท่านั้นที่มีโทรทัศน์ แคมยังเป็นโทรทัศน์ขาวดำอีกด้วย

“โทรทัศน์” สำหรับเด็กนักเรียนประถมอย่างผมแล้ว มันเป็นเรื่องเหมือนกับกล่องมายากล กล่องสี่เหลี่ยมธรรมดาเหมือนกับตู้ใหญ่ใบหนึ่ง ถึงเวลา ประตูก็จะเลื่อนจากตรงกลางเข้าไปที่ด้านข้างทั้งสอง พอกดสวิตช์ปั๊บ ก็จะมีคนปรากฏตัวขึ้นมาร้องเพลงที่หน้าจอ พอกดสวิตช์อีกทีภาพก็เปลี่ยนไป กลายเป็นตัวการ์ตูนเจ้ากระต่ายน้อยปรากฏขึ้นมาบ้าง มันเหมือนกับก้าวเข้าไปสู่โลกแห่งความเพ้อฝัน คนที่แต่งตัวสวยงามกำลังเต้นรำกันอยู่ข้างใน การจ้องดูฟลูออเรสเซนต์นี้เหมือนจะช่วยก่อให้เกิดถึงความสุขสดใสเช่นนี้ตลอดไป

อาจเป็นเพราะความอยากรู้อยากเห็น หรืออาจเป็นเพราะภาพสดใสสวย และเสียงสดใสที่ดึงดูดใจ พอผมรู้ว่าเพื่อนละแวกบ้านคนหนึ่งของเราซื้อโทรทัศน์มาใหม่ จากนั้นทุกวันไม่ว่าจะไปโรงเรียนตอนเช้า เลิกเรียนกลับบ้านตอนเย็นหรือจะออกไปขอกทาน ผมเป็นต้องหาเรื่องเดินผ่านบ้านหลังนี้ให้ได้ แล้วคอยเหลือบตาดูว่าเจ้ากล่องมายากลนั้นเปิดอยู่หรือเปล่า

เย็นวันหนึ่ง พ่อใช้ให้ผมออกไปซื้อของในหมู่บ้าน ตอนผมเดินผ่าน บ้านนี้ก็กำลังเปิดโทรทัศน์ดูการ์ตูนเรื่องที่ผมชอบดูอยู่พอดี ผมห้ามใจไม่อยู่จึงปีนดูผ่านช่องหน้าต่าง ดูเพลินจนแทบจะลืมกะพริบตา ดูเพลินจนไม่รู้เวลาผ่านไปนานเท่าไรแล้ว ผมลืมไปเสียสนิทเลยว่าผมออกมาทำอะไร

จนน้องชายคนเล็กวิ่งตรงเข้ามาจัมปลายจุมกผม บอกว่า “เสรีจละแก ตายแน่คราวนี้” ผมถึงได้รู้สึกตัวขึ้นมา จะห้ามน้องไว้ก็ไม่ทัน เพราะเจ้าน้องชายวิ่งหายกลับบ้านไปเสียแล้ว ผมเดินคอดกตามหลังกลับบ้านไป คิดในใจว่าตายแน่ ๆ ไ้อ้เจ้าน้องชาย “ปากสว่าง” ของผมต้องวิ่งแจ้นกลับไปรายงานเรื่องนี้กับพ่อหมดแล้วแน่เลย

ผมยืนล้งเลอยู่หน้าเล้าหมูว่าจะเข้าไปดีหรือไม่ อิด ๆ เอื้อน ๆ อยู่นาน สุดท้ายก็ฝืนใจเดินเข้าบ้าน แล้วทุกอย่างก็เป็นจริงดังที่คาดไว้ พ่อก้าวพันประตูพ่อก็ให้ผมคุกเข่าลง แล้วยกไม้เท้าฟาดลงมาบนตัวผม ซ้ายที่ขวาที แต่ละทีก็เจ็บราวจนถึงกระดูก แต่ผมรู้ว่าตัวเองทำผิด จึงทนข่มความเจ็บไว้ไม่ยอมร้องออกมา พ่อตีเสรีจ ก็ทิ้งคำพูดสุดท้ายฝากไว้ในใจผมว่า

“บ้านเรายากจนกันขนาดไหน อุดสารห์ส่งให้แกได้เล่าเรียนหนังสือหนึ่งหาแล้วไม่ตั้งใจเรียนอย่างนี้ แกไม่ละอายใจต่อพ่อแม่บ้างเลยหรือ”

พ่อได้ยินพ่อพูดอย่างนี้ ผมก็รู้สึกเหมือนหัวใจถูกบีบคั้นอย่างแรง จากที่นิ่งกลั้นมาตลอด น้ำตาก็ไหลลงมาอาบสองแก้ม

หลังจากเรื่องนี้ผ่านไป ผมไม่เคยแอบไปดูโทรทัศน์ที่บ้านเพื่อนบ้านอีกเลย

ทุกวันพ่อโรงเรียนเลิก ผมก็จะรีบกลับมาหุงหาข้าวปลาอาหารให้กับคนในครอบครัว เตาในบ้านเราก็เป็นฝีมือของผม ทำโดยการเก็บเอาก่อนอิฐมากองเรียงกันเข้า แล้วใช้ดินเหนียวมาปะตามรูไว้ให้แน่น เตานี้ก็เป้นเตาได้แล้ว ถ้าพอมีเวลาว่าง ผมก็จะออกไปหาเก็บฟางข้าว ฟืน กิ่งไม้มาตุ๋นไว้

สำหรับเป็นเชื้อเพลิง

การก่อเตาทำอาหารไม่ใช่เรื่องง่าย ถ้าพื้นไม่แห้ง ไฟก็ไม่ยอมติดเสียที ผมต้องนอนฟังพาบลงกับพื้นแล้วใช้ปากเป่าลมโหมไฟในเตา ลมจากปากไม่แรงพอ ก็เลยใช้ฝ่าหม้อพัด บางครั้งลมพัดผิดทางก็ต้องหรีดาเป่าเตา ไม่เช่นนั้นซี่เต้าจะปลิวเข้าตาจนน้ำตาไหล หลายครั้งที่กว่าไฟจะติด ผมก็ถูกเขม่าควันรมเสียดำปี๋ไปหมดทั้งตัว พอลุกขึ้นมา น้อง ๆ ก็หัวเราะชอบอกชอบใจกันใหญ่ ต่างวิ่งเข้ามารุมล้อมร้องล้อเลียนผมเสียงดังว่า “ดาร์ก็ ดาร์ก็ ไอนิโกรตัวดำปี๋ดี่”

เตานี้มีไว้สำหรับหุงข้าว อีกเตาหนึ่งมีไว้สำหรับต้มน้ำให้คนในบ้านอาบ ผมต้องอาศัยเวลาช่วงที่ข้าวยังไม่สุก รุ่งดวงจีไปตักน้ำที่บ่อหลังมาต้ม ถังน้ำของเราก็ใบเล็กนิดเดียว ผมต้องวิ่งกลับไปกลับมาอยู่หลายหนทีเดียวกว่าจะได้น้ำพออาบกัน เมื่อน้ำเดือดแล้ว ผมต้องช่วยอาบน้ำให้น้อง ๆ ก่อน มือเท้าต้องว่องไว ฟ้าจะมีติดอยู่แล้ว เดี่ยวยังต้องออกไปขอทานอีก

พออาบน้ำเสร็จ ผมลองเปิดฝ่าหม้อข้าวดู อืม! ข้าวยังไม่ทันสุก ยังมีเวลาเหลือพอซักเสื้อผ้าได้อีกสักสองสามตัว พอกำลังเริ่มขยี้ผ้าเท่านั้น น้องชายสองคนก็ก่อกดีวิวาทกันขึ้น ผมต้องรีบเข้าไปห้ามตีกันที แล้วเป็นอะไรไม่รู้ จู ๆ น้องสาวคนเล็กก็ร้องให้ขึ้นมาอีก เออละ เออละ พอแล้ว! เจียบ! เอ๋ กลิ่นอะไรนะ

“ข้าวไหม้แล้ว อาจิ้น!” เสียงพ่อตะโกน

ตายแล้ว! ข้าวไหม้จริง ๆ ด้วย! เย็นนี้คงต้องกินข้าวดังกล่าวกันแน่เลย ผัดผักอีกสักอย่างก็แล้วกัน มีดหันผักที่บ้านเราเก่าคร่ำคร่าจนสนิมกินตั้งนานแล้ว แม้แต่จะหันผักก็แทบหันไม่เข้าอยู่แล้ว ต้องออกแรงอีกนิด ฮืด - - โอ้ย! เจ็บจัง! หันโดนนิ้วตัวเองเข้าแล้วไหมล่ะ เลือดไหลออกมาเปื้อนผักจนแดงเถือก แต่คนในบ้านจะต้องอดข้าวเพราะนิ้วผมเจ็บก็คงเป็นไปได้ ต้องหาเศษผ้ามาพันนิ้วแล้วใช้หนังยางรัดสองสามรอบเอาไว้ให้แน่น

เสียก่อน แล้วค่อยหันผักต่อ

ผมต้องทำงานซักผ้าหุงข้าวด้วยมือเดียวติดต่อกันอยู่หลายวัน มือขวาทำงานไป มือซ้ายก็เจ็บเสียวแปลบขึ้นมาเป็นระยะ ๆ แต่ถึงจะร้องไห้ก็คงไม่มีประโยชน์ เพราะอย่างไรงานก็ต้องทำอยู่ดี

เพราะว่าไม่มีเงิน เราจึงต้องกินข้าวต้มกันแทบทุกมื้อ บางครั้งเราแทบจะไม่มีข้าวสารกรอกหม้อเลยด้วยซ้ำไป เวลาต้มข้าวแต่ละทีต้องเติมน้ำแล้วเติมน้ำอีก จนเป็นข้าว "ต้ม" สมชื่อจริง ๆ บางครั้งหาเมล็ดข้าวในหม้อก็แทบจะไม่เจอ ตักสักกี่ครั้งก็ได้แต่น้ำข้าวเท่านั้น ชดเข้าไปสักก็ซามก็ยังไม่หายหิว คิดแล้วก็อยากจะร้องไห้ แต่ก็ร้องไม่ออกจริง ๆ

"โซโป้วปลาเค็ม" นับเป็นกับข้าวชั้นยอดแล้วสำหรับเรา จะทอดปลาเค็มแค่สักชิ้นก็ยังเสียดาย ต้องเอามาหั่นแบ่งออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตีใส่ไข่ พอเจียวเสร็จแล้วจึงแบ่งออกเป็นสิบกว่าส่วนให้ทุกคนได้กินกันคนละชิ้น แม้จะเป็นเพียงชิ้นเล็ก ๆ แต่กลิ่นและรสของมันก็เด็ดพอที่จะทำให้คิดถึงแล้วน้ำลายสอขึ้นมาเชียวละ

ผมจะต้องมือเท้าเป็นระวิงอยู่อย่างนี้ทุกวัน มีครั้งหนึ่งผมรีบไปโรงเรียนจนลืมไปว่ากำลังต้มน้ำตั้งไว้ที่เตา ที่บ้านก็ไม่มีใครสังเกตเห็น น้ำเดือดไปจนกาแห้งสนิทแล้วระเบิดขึ้น!

แน่นอนครับ ผมทำเรื่องอันตรายใหญ่หลวงเสียขนาดนี้ ย่อมต้องถูกลงโทษเป็นธรรมดา คือนั้นพ่อสั่งให้ผมคุกเข่าอยู่นอกห้องจนฟ้าสว่าง ห้ามเข้าไปนอนในห้องเด็ดขาด

ตอนที่ 36

รสชาติของชีวิต

ยุคของการเกษตรยังไม่มีมลพิษ น้ำในคลองใสสะอาด กุ้งหอยปูปลาที่อาศัยอยู่เต็มแม่น้ำลำคลองนับเป็นอาหารเสริมที่ช่วยให้เราอยู่รอดมาได้จนถึงปัจจุบันนี้

ตอนที่ผมอายุประมาณสัก 12 ขวบได้ วันหนึ่ง พ่อให้ผมจูงท่านไปที่ริมคลองแห่งหนึ่ง ผมเห็นพ่อใช้ไม้เท้าหยั่งลงไปวัดความลึกของน้ำ จึงถามพ่ออย่างอวยากรู้อยากเห็นว่าพ่อจะทำอะไรหรือ พ่อตอบว่า “ไอ้เด็กโง่เอ๊ย ก็ลงน้ำจับหอยสิวะ!” ผมหน้าซีนซีนมาทันตา ยู่ฮู!- -

ไต่ยีนเพียงเท่านี้ ผมก็แทบจะกระโดดลงน้ำไปก่อนพ่อเสียอีก พ่อรีบคว้ามือผมไว้ “จะใจร้อนไปไหนกัน” พุดไปก็คลำดึงเอาเชือกเส้นหนึ่งออกมาจากตัว ปลายข้างหนึ่งผูกไว้ที่เอวตัวเอง ปลายอีกข้างหนึ่งผูกไว้ที่ผม เราวางไม้เท้าของพ่อและขันคู่ชีพไว้ที่ริมฝั่งก่อน จากนั้นก็ค่อย ๆ เดินลงน้ำไปด้วยกันอย่างช้า ๆ พ่อสอนให้ผมก้มเอวลงต่ำ แล้วใช้มือควานลงไป ในน้ำ น้ำคลองในฤดูร้อนช่างจำเ็นเสียเหลือเกิน

พ่อเท้าเหยียบลงไปกลางกระแสน้ำที่ไหลเย็นก็ก่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายสบายยิ่ง แต่ครู่เดียวก็ได้ผล ผมควานได้หอยนาตัวหนึ่งดีใจเสียแทบแย รีบส่งให้พ่อคลำดูว่าใช่หอยนาจริง ๆ หรือเปล่า อืม! หอยนาจริง ๆ ด้วย และเสียยิ้มยากอย่างพ่อก็ยิ้มออกมาได้ในที่สุด

พ่อนั้นเชี่ยวชาญยิ่งนัก แค่ใช้มือควานลงไป ในน้ำเพียงครู่เดียวก็ได้หอยมาตั้งหลายตัว ทุกครั้งที่โยนหอยลงไป ในขัน จะเกิดเสียงดังน่าฟังนัก “แกร็ง!” เสียง “แกร็ง” แต่ละคร้งสร้างความฮึกเหิมแก่คนฟังเหลือเกิน ผมดีใจดีใจจึงตะโกนเสียงดังออกมาอย่างลืมตัว แต่คราวนี้พ่อกลับไม่ได้ดุดผม อารมณ์ของท่านดีขึ้นตามจำนวนหอยที่เพิ่มขึ้น จนแทบจะกลายเป็นผ่อนคลายลงในที่สุด

ตั้งแต่ผมเติบโตมา ครั้งนี้นับเป็นครั้งเดียวที่ผมได้ใกล้ชิดสนิทสนมกับ พ่อขนาดนี้ มันไม่เหมือนกับการทำงาน แต่เหมือนกับว่าเรากำลังเล่นเกม อะไรด้วยกันมากกว่า ถึงแม้วันนี้จะผ่านมาเป็นเวลานานนับ 30 ปีแล้ว แต่ทุกครั้งที่ผมได้เห็นพ่อกับลูกเล่นบาสเกตบอล หรือเล่นโยนห่วงยางด้วยกันใน ละครโทรทัศน์ ผมก็อดที่จะนึกถึงเรื่องนี้ขึ้นมาไม่ได้

ผมยังจำได้อีกว่า ตอนนั้นผมไม่ทันระวังเหยียบโดนตัวอะไรสั้น ๆ เข้าก็ ตกใจ คิดว่าคงจะเป็นงูน้ำ แต่พอดูดี ๆ แล้วที่ไหนได้ ปลาไหล นั้นเอง แล้วผมก็ลืมนึกไปว่าเราสองพ่อลูกถูกมัดติดกันไว้ จึงรีบกระโจนลงไปคว้าปลา พ่อเลยถูกลากลงไปด้วย ปลาไหลนั้นจับไม่ได้หรอก แต่เราเสียหลักล้มลงไปในน้ำ เปียกมะลอกมะแลกเป็นลูกหมาตกน้ำเลยทีเดียว แต่ถึงจะเปียกอย่างไร ผมก็ไม่เคยมีความสุขสนุกสนานเท่านี้มาก่อนเลยในชีวิต

ตอนจับหอยในน้ำนั้นสนุกมากจนผมแทบจะลืมนึกอะไรทุกอย่างไปเสียสิ้น เมื่อขึ้นจากน้ำแล้ว จึงรู้สึกถึงความผิดปกติบางอย่างที่เกิดขึ้น พ่อก้มลงมอง ก็เห็นปลิงดูดเลือดเกาะแน่นอยู่เต็มขาของเราสองคน พวกมันแต่ละตัวดูดเลือดเราเสียจนพุงป่อง

ผมตกใจมาก รีบใช้มือแกะพวกมันออก แต่ก็ยากเย็นเหลือเกิน เพราะพวกมันยิ่งดูดก็ยิ่งเกาะแน่น ต้องเอาหินมาทุบตัวพวกมันให้ขาดจากกัน แม้จะทุบโดนขาตัวเองจนเจ็บก็ต้องทน แล้วก็นึกถึงที่แต่ก่อนเคยได้ยินคนเขาพูดกันว่า ถ้าตัวปลิงขาดออกจากกันแล้ว มันก็จะยิ่งแบ่งตัวขึ้นมาอีก ยิ่งขาดออกมาเป็นหลายส่วนก็จะยิ่งเกิดเป็นหลายตัว นึกแล้วก็ยิ่งเครียดไปกันใหญ่

พอกลับถึงบ้าน พ่อก็เอาหอยมาล้างน้ำจนสะอาด จากนั้นจัดการทำ "หอยเค็ม" มากินกับข้าว ทั้งอร่อยทั้งเจริญอาหารดีแท้ สำหรับเราแล้ว เห็นจะต้องบอกว่า นี่เป็นของขวัญที่หล่นลงมาจากฟ้าเลยก็ว่าได้

ยังมีอาหารอีกอย่างที่สวรรค์ประทานมาให้แก่เรา - - นั่นคือ - - กบ

ความสามารถในการจับกบเป็นวิชาที่ผมขโมยเรียนมาจากพวกเด็ก ๆ ข้างบ้าน อันดับแรกเราจะต้องเตรียมเหยื่อล่อ จากนั้นนำมาแขวนใส่เบ็ดที่เราทำขึ้นมาเอง พอตอนเย็นตะวันตกดิน เราก็จะเอาเบ็ดหลาย ๆ คันไปแขวนไว้ที่ข้างคันทนา แล้วก็เดินกลับไปนอนฮัมเพลงรอที่บ้านอย่างสบายอารมณ์ วันต่อมาจึงค่อยรีบไปที่คันทนาแต่เช้าตรู่ รับรองได้ว่าจะมีกบมาติดที่เบ็ดทุกคัน คันละตัว ๆ กบพวกนี้พอผ่านการปรุงอาหารแล้ว บอกได้เลยว่ารสชาติยอดเยี่ยมเด็ดขาดจริง ๆ

หรือหากว่าใจร้อนจนทนรอทั้งคืนไม่ไหวแล้วละก็ ยังมีวิธีจับกบอีกวิธีหนึ่งคือ ให้เราใส่เหยื่อล่อไว้ที่เบ็ดคันยาว ๆ แล้วหย่อนลงไปข้างคันทนาเหมือนเดิม ค่อย ๆ หย่อนลงไปแล้วก็ดึงขึ้น หย่อนลงแล้วดึงขึ้น หย่อนลงแล้วดึงขึ้นทำอย่างนี้อยู่เรื่อย ๆ ล่อให้กบกินเหยื่อให้ได้ พอกบติดกับแล้วก็ออกแรงดึงขึ้นมาทันที เท่านั้นเป็นอันว่าเรียบร้อย

ถ้าจับกบหลังฤดูเกี่ยวข้าวก็ยิ่งง่ายเข้าไปใหญ่ แค่ออพงที่กองสะเปะสะปะอยู่ตามพื้นดินออกไป ก็จะเห็นว่าข้างใต้มีรูที่กบซ่อนอยู่ เยอะแยะ ถ้าถูกจิ้งหะก็อาจจับได้ครั้งละตัวเลยทีเดียว แต่ถ้าจิ้งหะไม่ดี ก็ต้องออกแรงวิ่งจับกบรอบนากันหน่อย พอถึงฤดูนี้ที่ไร เราจึงมักจะเห็นเด็ก ๆ วิ่งหยอกล่อจับกบกันสนุกสนานเต็มท้องนา

บางครั้งเมื่อไม่ได้กินข้าวติดกันหลายมื้อเข้า เราก็ต้องหาผักหญ้าตามข้างทาง มะเขือป่าบ้าง ใบหม่อนบ้าง มากินกันแก้หิวไปก่อน โดยส่วนใหญ่ผมพอจะแยกแยะได้ว่าเป็นผักอะไร หรือหากพบผักหรือผลไม้บางชนิดที่ไม่รู้จัก ผมก็จะเด็ดมาลองกินเองก่อน เมื่อแน่ใจว่ารสชาติไม่เลวและไม่มีพิษแล้ว จึงค่อยเด็ดให้คนอื่นในบ้านกิน

ผมมักคิดว่า เด็กสมัยก่อนไม่ได้มีของเล่นหลากหลายเหมือนกับสมัยนี้

ที่มีของล่อตาล่อใจมากมายเหลือเกิน และแม้ว่าคนจนก็อยู่ตามประสาจน แต่มันก็เป็นชีวิตที่มีรสชาติ

ตอนที่ 37

นักเรียนตัวอย่างกับน้องชายปัญญาอ่อน

เมื่อผมเลื่อนชั้นชั้นสูง ไส้เคอจิ้น น้องชายคนโตก็เริ่มเข้ามาเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ที่โรงเรียนเดียวกันกับผม ในใบวินิจฉัยโรคของน้องชายคนโตนั้น หมอได้บันทึกไว้ดังนี้ “เป็นผู้ที่มีสติปัญญาไม่สมประกอบ ใจคิดต่ำกว่า 47” ต่ำกว่าใจคิดแม่เสียอีก

สมัยก่อนที่โรงเรียนยังไม่มี การแยกเรียนของนักเรียนพิเศษและนักเรียนปกติ น้องจึงต้องเรียนร่วมชั้นกับนักเรียนทั่วไป ตอนเช้าผมต้องพาน้องไปโรงเรียนด้วยกันทุกวัน พอส่งน้องเข้าห้องเรียนเรียบร้อยแล้ว จึงค่อยวางใจไปที่ห้องเรียนของตัวเองได้ แต่พอมานั่งเรียนก็ยังไม่สบายใจอยู่ดีนั้นแหละ เพราะน้องชายปัญญาอ่อนของผมมักจะก่อเรื่องขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน บางครั้งก็เอาไม้ไล่ตีหัวเพื่อน ทำเอาไกลาหลอลห่มานกันไปหมด บางครั้งก็วิ่งไล่เพื่อน ๆ จนต้องวนหนีกันอ้อมสนาม พวกเด็กผู้หญิงตกใจกลัวกันจนร้องไห้ไม่หยุด

และแน่นอนว่าบางครั้งน้องชายจอมเซ่อซ่าของผมก็ย่อมจะต้องโดนเพื่อน ๆ รุมแกล้งเป็นธรรมดา ดังนั้นพอเลิกเรียนทีไร ผมต้องวิ่งแจ้นจนแทบจะเหาะไปดูน้องที่ห้องเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ทันที อย่างน้อยถ้าน้องอยู่ใกล้ ๆ ผม เขาคงจะรู้สึกสบายใจขึ้นมาหน่อย แล้วจะได้ไม่ก่อเรื่องขึ้นอีก

ที่โรงเรียนไม่มีใครไม่รู้จักผมกับน้อง คนหนึ่งนั้นสอบได้ที่ 1 ติดต่อกันถึงหกปี และยังได้เป็นหัวหน้าห้องที่เป็นนักเรียนตัวอย่างด้วย ส่วนอีกคนหนึ่งคือ “ไอ้ทิม” ที่รักษาตำแหน่ง “บ๊วย” ของตนเองไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

ทุกปี แต่เพราะน้องนี่แหละที่ทำให้ผมรู้สึกว้า แท้ที่จริงแล้วคนที่ฉลาดที่สุดก็คือคนที่โง่ที่สุดนั่นเอง

เพราะผมนั้นรู้และเข้าใจไปหมด จึงต้องทำอะไร ๆ ไปเสียทุกอย่าง ไม่ว่าจะเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ก็ต้องเป็นผมที่คอยกั๊กมกั๊กใจและแก้ปัญหาอยู่เรื่อย แต่น้องชายผมกลับไม่เป็นอย่างนั้น แม้จะได้กินแต่ไขต๋ม ต้องถือศุภยันต์กะแนนกลับบ้านทุกครั้ง ก็ยังยิ้มร่าดีอกดีใจ ไม่มีใครดูต่ำเขaleyสักคน แต่ดูไปก็คงไม่มีประโยชน์เพราะอย่างไรเขาก็ไม่เข้าใจอยู่ดี

ต่อมาผมตั้งใจว่าจะสอนน้องให้อ่านหนังสือให้ได้ จึงพยายามพาเขาอ่านหนังสือทุกวัน วันละประโยค และคอยจับมือให้เขาหัดเขียนหนังสือ ตอนแรกสมองกับมือของน้องไม่ไปด้วยกันเอาเสียเลย จะบังคับอย่างไรก็ไม่ฟัง ลากเส้นเพียงขีดเดียวก็ยังบิด ๆ เบี้ยว ๆ แล้วเจ้าตัวก็ไม่ยอมใส่ใจ บางครั้งผมก็โกรธจนอยากจะเขกหัวน้องแรง ๆ สักที แต่พอคิดว่า แค่เขาเกิดมาปัญญาอ่อนก็น่าสงสารอยู่แล้ว ผมก็เลยเขกหัวเขาไม่ลง

แต่หลายปีต่อมา ในที่สุดน้องก็เริ่มเขียนหนังสือบางตัวได้ เช่น "o" "x" "1" "23" กับคำว่า "ไลเคอจิ้น" ซึ่งเป็นชื่อของตัวเอง ทั้งหมดรวมกันเป็นแปดตัวพอดี แถมตัวหนังสือของแกก็ยังบิด ๆ เบี้ยว ๆ มือที่จับปากกาก็ดูคล้ายกับทำกำหมัดเสียมากกว่า ผมหาข้อสอบเก่า ๆ มาสอนน้อง ให้เขาดูตำแหน่งที่ต้องเขียนคำตอบลงไป ให้เขาลองทำดูหลาย ๆ ครั้ง ผิดก็แก้ใหม่ ถูกก็ทำซ้ำไปเรื่อย ๆ เช่นนี้อยู่ครั้งแล้วครั้งเล่า

แล้วสวรรค์ก็เริ่มเห็นใจในความพยายามของผม ผลสุดท้ายในการสอบครั้งหนึ่งตอนชั้นประถมปีที่ 4 เทอมปลาย น้องฟลุคเดาคำตอบถูกอยู่หลายข้อทีเดียว นับเป็นครั้งแรกที่เขาสามารถดีใจแตกได้ และยังสามารถเอาชนะเพื่อนนักเรียนชั้นเดียวกันได้อีกคนหนึ่งด้วย เป็นผลให้น้องสอบได้ที่ 2 นับจากอันดับสุดท้ายได้เป็นครั้งแรกและครั้งเดียว

ความก้าวหน้าครั้งนี้ได้รับความชื่นชมจากครูใหญ่เป็นอย่างมาก ถึง

ขนาดออกปากขม่นองกลางหอประชุม พร้อมทั้งมอบรางวัลพัฒนาการดีเด่น
ให้น้อง ดูมาที่เขาเดินขึ้นไปรับรางวัลบนเวทีท่ามกลางเสียงปรบมือเกรียว
กราวที่ดังขึ้นในครั้งนี่ เมื่อเทียบกันแล้ว ยิ่งดังก็ก้องกว่าเสียงปรบมือตอนที่
ผมขึ้นไปรับรางวัลสอบได้ที่ 1 ติดต่อกันตลอดหกปีเสียอีก

พอได้เห็นเช่นนี้ ผมก็ชักไม่แน่ใจเสียแล้วว่าควรจะร้องไห้หรือหัวเราะ
ดี แต่แล้วน้ำตาผมก็ไหลออกมา มันเป็นน้ำตาแห่งความอึดอึดใจที่ความ
เหนื่อยยากของผมไม่ได้สูญเปล่าเลย

พอกลับถึงบ้าน ผมก็เล่าเรื่องนี้น้องชายคนโตได้ขึ้นไปรับรางวัลให้พ่อ
ฟัง พ่อฟังแล้วก็ยิ้มออกมา ซึ่งน้อยครั้งนักที่จะได้เห็น ท่านยิ้มน้อย ๆ พลัง
มองน้องชายคนโต ผมยอมรับว่าตอนนั้นผมชักจะแอบอิจฉาขึ้นมาหน่อย
ๆ รางวัลของผมติดอยู่ที่ตัวผนังห้อง อย่าวาแต่คำชมเลย แค่ว่ายิ้มสักทีพ่อก็
ยังไม่เคย ผมอยากได้รอยยิ้มอย่างนั้นจากพ่อสักครั้งบ้างจัง คิดแล้วก็ยิ่ง
น้อยใจจริง ๆ

แต่ความเหนื่อยยากที่มีมาหลายปีก็แลกมาได้แค่เสียงปรบมือช่วงสั้น ๆ
เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เพราะหลังจากได้รับรางวัลเพียงสองวัน น้องก็ล้มทุก
อย่างที่ผมสอนไปหมด เขายังไล่ตีเพื่อน ไล่แกล้งเด็กนักเรียนหญิง เวลา
เรียนหนังสือก็โวยวาย เลิกเรียนก็เกเร รุ่งวันไล่คนโน้นคนนี่ไปรอบสนามอยู่
เหมือนเดิมทุกอย่าง

มีครั้งหนึ่งที่ผมไปดูน้อง ก็พอดีเห็นเขากำลังถือไม้เท้าตามหลัง
ครูใหญ่ แถมยังทำเดินสายอาด ๆ วางมาดเหมือนกำลังจับสั่งเกิดครูใหญ่ที่
กำลังเดินตรวจตราโรงเรียนอยู่อย่างนั้นแหละ ผมใจหายวาบขึ้นมาทันที นั่น
ครูใหญ่เชียวนะ ผมชะงักกันไปชั่วขณะ ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรดี ถ้าจะวิ่ง
เข้าไปห้ามน้อง ครูใหญ่เดินอยู่ข้างหน้าก็ต้องเห็นแน่ แต่ถ้าไม่ห้าม เกิดน้อง
ใช้ไม้ฟาดลงที่หัวครูใหญ่ล่ะ จะไม่ยิ่งแย้ไปกันใหญ่หรือ โอ้ย...ร้อนใจจะแย้
แล้ว

ดีที่ครูใหญ่เลี้ยวเตอหว่าเป็นนักการศึกษาที่เปี่ยมด้วยความเมตตา ท่านจึงไม่ได้แสดงความโกรธเคืองแต่อย่างใด เพียงหันมาพูดคุย คุย ๆ กับผมอย่างใจดีว่าให้ผมพาน้องกลับไปห้องเรียน

ตอนหลังผมได้เข้าเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคประจำจังหวัด มีอาจารย์ท่านหนึ่งชื่ออาจารย์จวงเชินชาน ท่านกรุณาต่อผมมาก บ้านของอาจารย์เลี้ยงเปิดเล้าหนึ่งมีเปิดเป็นหมื่นตัว จึงต้องหาคนไปช่วยทำงานอยู่เสมอ อาจารย์จวงทราบดีถึงฐานะทางบ้านผม จึงให้โอกาสผมไปช่วยทำงานชั่วคราวที่เล้าเปิดในช่วงวันหยุด โดยมีหน้าที่ช่วยเก็บไข่บ้าง ทำความสะอาดเล้า แล้วก็จ่ายค่าแรงให้ผมเล็กน้อยพอให้มีเงินไว้ใช้

ตอนนั้นผมคิดว่า ถ้าขึ้นยังปล่อยให้ห้องชายคนโตช่วยเหลือตัวเองไม่ได้อยู่อย่างนี้เรื่อยไปคงไม่ใช่เรื่องที่ถูกต่อนัก ควรจะหาทางให้ห้องมีความสามารถในการดำรงชีวิตด้วยตัวเองบ้าง ผมจึงขออนุญาตอาจารย์ให้ผมพาอาใจไปฝึกงานในวันหยุดนี้ด้วย

ก่อนออกจากบ้าน ผมคอยกำชับอาใจอยู่ตลอดเวลา สอนน้องว่าเมื่อไปถึงเล้าเปิดแล้วต้องคอยระมัดระวังเรื่องอะไรบ้าง น้องก็พยักหน้าหงึกหงัก ทำท่าว่านอนสอนง่ายเข้าอกเข้าใจเป็นอย่างดี แต่พอมาถึงที่เล้าเปิด เห็นเปิดน้อยใหญ่ที่กระโดดโลดเต้นไปมาเป็นหมื่นเป็นพันตัวเท่านั้น สีหน้าของอาใจก็ปรากฏรอยยิ้มเจ้าเล่ห์ขึ้นมาทันที แล้วเขาก็กางแขนออกทั้งสองข้าง วิ่งฝ่าเข้าไปกลางฝูงเปิดหยิบเอาหินและไม้ที่พื้นขึ้นมาไล่ฝูงเปิดอย่างเอาเป็นเอาตาย

วัก ๆ ๆ - - วัก ๆ ๆ - - น้องชายคนโตร้องลั่นอย่างสนุกสนานเต็มที่

แต่เจ้าเปิดพวกนั้นสี โธ่เอ๋ย น่าสงสารเหลือเกิน พวกมันพากันวิ่งหนีแตกตื่นกระเจิดกระเจิงไปตัวละทิศละทาง หนีลงน้ำบ้าง วิ่งเข้าพงหญ้าบ้าง บางตัวบินไปเกาะบนหลังคาแล้ว ดีปีกพับ ๆ จนขนหลุดออกมาเป็นกระจุก เปิดตัวเมียตกใจจนตกไข่ออกมาทั้งที่ไข่ยังไม่เป็นฟอง เปิดตัวผู้

ตกใจจนกระทั่งใบไม้แตก

ผมรีบวิ่งตามหลังอาใจไปติด ๆ แต่เค้าเปิดมีขนาดใหญ่มาก กว่า จะตามไปจนสุดเค้าได้ ทั้งเปิด ผม และอาใจก็เหนื่อยหอบตัวโยนจนหายใจ หายคอแทบไม่ทันจะให้วิ่งอีกก็วิ่งไม่ไหวแล้ว และเค้าเปิดก็อยู่ในสภาพแห่ง ความหายนะหลังมหันตภัยอย่างไรอย่างนั้นเลย

พอผมเงยหน้าขึ้น ก็เห็นอาจารย์จวงยืนหน้าเขี้ยวอยู่ ผมคิดว่าท่านคง โกรธแน่เลย จึงรีบเข้าไปขอโทษอาจารย์ แล้วพำนองทำงานอย่าง ชะมักเขม้น

ผมเริ่มสอนงาน “เก็บไข่” ที่แสนจะง่ายดายให้น้องก่อน โดยให้น้อง เก็บไข่จากพื้นที่ละใบขึ้นมาจัดเรียงใส่ตะกร้าไว้ ผมคิดว่างานนี้ไม่ยาก เลย ขอแต่ให้ระวัง วางให้เบามือหน่อยเท่านั้น ที่แรกน้องทำได้ไม่เลว ผม เริ่มตั้งแต่จับมือสอนเขาทำ แล้วค่อยยืนกำกับดูเขาทำเอง จากนั้นจึงค่อย ๆ ถอยห่างออกไป ให้เขาทำไปคนเดียว อืม...ซักเริ่มจะมีพัฒนาการแล้ว ไข่ เปิดถูกทยอยจัดเรียงออกมาเต็มตะกร้าใบแล้วใบเล่า ผมเดินออกมาอย่าง ใจวางใจ ปล่อยให้เขาทำงานของเขาเอง

หลังจากผ่านไปห้านาที ผมก็เดินกลับมาที่เดิมเพื่อดูน้องเก็บไข่ เปิด อยากรู้ว่าเขาเก็บไปถึงไหนแล้ว

โอ...พระเจ้าช่วย! น้องชายคนโตยกตะกร้าไข่เปิดขึ้น กำลังจะวาง ทับลงไปบนตะกร้าอีกใบหนึ่งที่มีไข่เปิดบรรจุอยู่เต็ม เหมือนกับภาพสโลว์ โมชันที่ฉายในภาพยนตร์อย่างไรอย่างนั้น ผมรีบกางแขนทั้งสองข้าง นอก วิ่งไปข้างหน้ากลางตะโกนโดยหวังว่าจะหยุดยั้งอาใจไว้ได้ทัน

“อาใจ! - - อย่า!”

ยังไม่ช้าเกินการณ์ อาใจหันกลับมามองผมด้วยใบหน้าที่เข้มขึ้นเปี่ยม

รอยยิ้มเจ้าเล่ห์เหมือนเคย แล้วเขาก็วางตะกร้าไข่เปิดที่ถืออยู่ทับลงบนตะกร้าที่บรรจุไข่เปิดอยู่เต็มอีกใบหนึ่งอย่างแรงต่อหน้าต่อตาผม กร๊วบ! - - ไข่เปิดถูกทับแตกยับเยินไปในชั่วพริบตา ทั้งไข่ขาวไข่แดงไหลย่อยเยิ้มลงสู่พื้น ผมยกสองมือขึ้นปิดหน้า แสบไม่กล้ามองภาพสุดสยงของนั้นอีกเลย คิดถึงอาจารย์จวงผู้บริสุทธิ์แล้วก็มั่นใจว่าสีหน้าของอาจารย์คงเปลี่ยนจากเขียวเป็นม่วงแน่

ตอนที่ 38 เอาอย่างอาจัน

วันที่ผมเรียนจบชั้นประถมศึกษา ผมชอบทั้งรางวัลและเกียรติบัตรต่าง ๆ กลับบ้านด้วยความตื่นเต้นดีใจ แถมยังมีดอกไม้สีแดงที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาในปีการศึกษานี้ติดเด่นหราอยู่ที่หน้าอกด้วย ผมเดินกลับบ้านด้วยความปลาบปล้ำปีติอย่างเหลือล้น

คงไม่มีเรื่องใดที่จะน่าภาคภูมิใจไปกว่านี้อีกแล้ว เกียรติยศที่ผมได้รับมาในช่วงเช้าวันนี้ได้สร้างความปลาบปล้ำใจให้แก่ผมไปตลอดชีวิต ขณะที่เดินไปตามทางเล็ก ๆ ข้างคันนา ทั้งจิตใจและวิญญาณของผมเหมือนหลุดลอยละล่องหวนกลับไปยังพิธีรับมอบรางวัลที่เพิ่มผ่านมาสด ๆ ร้อน ๆ ผมได้รับรางวัลทั้งหมดสี่รางวัล สีครั้งที่ได้ยินเสียงครูใหญ่ประกาศชื่อผม สีครั้งที่ผมยึดอกเดินขึ้นไปรับรางวัลบนเวทีอย่างสง่าผ่าเผย ผมยืนอยู่บนเวทีมองลงมาเห็นสายตาทุกคู่ที่ส่งกำลังใจมาให้ผม ผมก็อดนึกถึงวันแรกที่เข้ามาเรียนที่นี่ไม่ได้ ข้างเป็นช่วงเวลาที่น่าหดหู่เสียนี้กระไร

ตอนนั้น แค่เดินออกจากบ้านที่อยู่นอกเมืองมาถึงถนนในเมือง ผมก็จะรีบก้มหน้างุดลงทันที ผมกลัวว่าจะมองเห็นคนอื่น และยิ่งกลัวว่าคนอื่นจะมองเห็นผมเข้า เสียงหัวเราะเยาะ คำพูดดูถูกเหยียดหยามเหล่านั้นเคยทำให้ผมอยากจะหนีเตลิดเปิดเปิงไปให้ไกล อยากจะละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่าง คิดแม้แต่จะละทิ้งชีวิตของตัวเองไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง ข้างเป็นวันเวลาแห่งความสิ้นหวัง

นับตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้รับรางวัลสอบได้ที่ 1 เป็นต้นมา ผมก็เริ่มรู้สึกเหมือนเห็นแสงสว่างส่องรำไรท่ามกลางความมืด ที่แท้ความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจเรียนหนังสือก็นำมาซึ่งเกียรติยศ ที่แท้ “ชื่อเสียงเหม็นโจ” ของการเป็นขอทานนานกว่า 30 ปีของพ่อกับแม่ ถูกลบล้างได้ด้วยเกียรติบัตรบาง ๆ แผ่นแล้วแผ่นเล่า เด็กขอทานคนหนึ่งที่ถูกหัวเราะเยาะมาเป็นสิบปีพลันเกิดมีความมั่นใจในตัวเองขึ้นมา มีศักดิ์ศรีนำเคาะพขึ้นมาทันควัน เหมือนดอกไม้สวยสดดงามโผล่พ้นโคลนตม ผมตั้งปณิธานไว้ในใจอย่างแน่วแน่ว่าสักวันผมจะต้องสลัดคราบขอทานตัวเหม็น และความอัปโชคให้หมดไปจากครอบครัวเราให้จงได้ และจะไม่ยอมให้ใครมาดูถูกพวกเราได้อีก

ถ้าเริ่มนับตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 จนถึงจบชั้นประถมปีที่ 6 เกียรติบัตรที่ผมเคยได้รับรวมกันทั้งหมดแล้วก็ประมาณ 80 กว่าใบได้ ทั้งรางวัลสอบใหญ่ สอบย่อย รางวัลนักเรียนตัวอย่าง รางวัลประกวดเขียนพู่กัน รางวัลงานวาดภาพศิลปะ ตลอดจนรางวัลกีฬาแทบทุกประเภท ผมก็ชนะคนอื่นแทบทั้งนั้น

ในที่สุดความมูมานะของผมก็เป็นที่รำลึกกันไปทั่วละแวกบ้าน ใคร ๆ ก็รู้ว่า ลูกของ “งูชื้อ” เรียนหนังสือเก่งเป็นที่ 1 เวลาสอนลูกหลานก็มักจะบอกว่า **ดู “ไอ้ลูกขอทาน” คนนั้นสิ พ่อแม่เขาพิการ ทั้งไม่รู้หนังสือ แล้วยังเป็นขอทานอีก ออกลูกมาทั้งขยันทั้งกตัญญูอย่างนี้ เราต้องรู้จักเอาอย่างอาจันนะ**

แต่ก่อนพ่อไปไหนมาไหนก็มีแต่คนรังเกียจ แต่เดี๋ยวนี้เดินไปที่ไหน ใคร ๆ ก็รู้จัก ไม่ว่าจะเป็นคนขายผัก ถ้าแก่ร้านของชำ อาซิมข้างบ้านต่างก็พากันยกนิ้วหัวแม่มือชูขึ้นให้พ่อมาแต่ไกล ตะโกนป่าว ๆ ว่า “งูชื้อ เอ๊ย ลูกแก่นียอดไปเลยที่หนึ่งเขี้ยวนะนี่” พวกรุ่นพี่ที่เคยกลั่นแกล้งหัวเราะเยาะผมก็เริ่มเปลี่ยนท่าทีเป็นละอายต่อผมขึ้นมาบ้าง พอเห็นผม เขาก็จะเพียงแต่ยิ้มน้อย ๆ ให้ แล้วก็หันหน้าเดินผ่านไป เพื่อนบางคนถึงกับคำนับผมก่อน

ที่หมู่บ้านเจียนจู พวกเราพากันย้ายบ้านอยู่หลายต่อหลายครั้ง ย้าย เล้าหมู ย้าย “กระต๊อบ” กันไม่รู้กี่ครั้งก็หน แต่ทุกครั้งที่ย้ายบ้าน ผมก็ จะต้องย้ายเอาเกียรติบัตรติดตัวไปด้วยเสมอ พอมาถึงบ้านใหม่ ผมก็จะเอา ข้าวสุกมาใช้แทนกาว ทาหลังใบเกียรติบัตร แล้วแปะติดขึ้นที่ข้างกำแพงทุก ใบไป ต่อมาเกียรติบัตรก็ยิ่งมากขึ้นทุกที ๆ ผมทยอยติดจนเต็มผนังห้องไป หมด เกียรติบัตรของผมเยอะจนกระทั่งว่า อีกสิบปีต่อมาเมื่อเราย้ายมาอยู่ บ้านเช่าสองชั้น ผมต้องใช้พื้นที่ติดเกียรติบัตรยาวเป็นเทือกงมาตั้งแต่ชั้นบน จนถึงชั้นล่างเลย

ทั้งนี้ไม่ใช่ที่ผมจะ “คลัง” อะไรนักหนาหรอกนะครับ แต่คุณลองคิดดู สิครับว่าคนคนหนึ่งที่อยู่บนโลกนี้คนเดียวตายไร้ที่พึ่งพิง ต้องแบมือขอข้าว ประทับชีวิตตัวเองตั้งแต่อายุสามสี่ขวบ โดนด่าตะเพิดไล่ไม่มีดี เกียรติบัตร เหล่านี้จึงสำคัญต่อผมมาก เพราะมันเป็นหลักฐานยืนยันคุณค่าของชีวิต ผม เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจผม เป็นพลังให้ผมมีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างเข้มแข็ง กล้าหาญ

ย้อนกลับมาถึงวันที่ผมจบชั้นประถมศึกษา วันนั้นผมกอดเกียรติบัตร และของรางวัลกลับบ้านด้วยความร่าเริงดีใจ พอเห็นพ่อนั่งนิ่งอยู่ที่ปลาย เติง ผมก็รีบโผล่เข้าไปตรงหน้าพ่อ พูดด้วยความเบิกบานว่า

“พ่อ วันนี้ผมได้ใบประกาศมาตั้งสี่รางวัลนะ พ่ออยากจะจับดูหน่อย ไหม”

พ่อไม่ขยับเขยื้อน ยังคงนิ่งเงียบ ผมไม่ทันรู้สึกถึงคลื่นน้ำลึกใต้ท้อง ทะเลยังพูดต่อไปอีกว่า

“สี่ใบเชียวนะพ่อ พ่อรู้ไหมว่าผมเป็นคนที่ได้รับใบประกาศมากที่สุดใน โรงเรียนเชียวนะ พ่อลองจับดูสิ แล้วก็ยังมีของรางวัลอีกนะ”

ผมรอฟัง

“อาจัน เรียนหนังสือถึงแค่นี้ก็พอแล้วละนะ ทางบ้านคงไม่มีเงินส่งให้
แกเรียนต่อแล้วละ”

ไม่ได้เรียนต่อแล้วอย่างนั้นรี ผมนั่งอึ้งตะลึงงง ยังทำใจรับความจริง
ไม่ได้ เมื่อเข้าครุใหญ่เพิ่งจะพบว่า ไล่ตงจิ้นเป็นนักเรียนที่ยอดเยี่ยม
ที่สุด หวังว่าพอขึ้นชั้นมัธยมแล้วจะยังคงขยันและพากเพียรเช่นนี้ต่อไป
นะ แล้วทำไมถึงเป็นแบบนี้ไปได้ ผมก็ลองมองเกียรติบัตรในมือ มันก็เขียน
โทนโทอยู่ทุกใบไม่ใช่หรือว่า ผมได้ที่หนึ่ง แล้วทำไมถึงเป็นแบบนี้ไปได้
นะ ผมร้องออกมาได้คำเดียวว่า “พ่อ - -”

“ไม่ต้องพูดแล้ว บ้านเราไม่มีเงินจ่ายค่าเล่าเรียนให้แก ก็ใช่ว่าแกจะ
ไม่รู้” พ่อชิงตัดบทก่อนที่ผมจะพูดอะไรต่อไป

ผมยังไม่ทันจะได้ร้องไห้เลย พ่อก็ถือไม้เท้าเดินพันประตูออกไป
เสียก่อนแล้ว

ผมรู้สึกเหมือนเทวดาตกจากสวรรค์ที่โรงเรียนลงมาสู่เหวนรกอย่างไร
บ้างนั้น เกียรติบัตรที่ถือไว้ในมือ ที่แปะไว้ข้างฝา จู่ ๆ มันก็กลายเป็นเศษ
กระดาษไร้ค่าลงไปในพริบตา ความพากเพียรอ่านหนังสือตามข้างถนนตลอด
ระยะเวลาที่ค่าตอกี่คืน จู่ ๆ ก็กลายเป็นเศษผงธุลีไปเสียสิ้น ที่ผมต้อง
ตรากตรำทุกอย่างนอนเพียงวันละสามชั่วโมงตลอดมานี้เพื่ออะไร ที่ผมขยัน
ออกไปขอกทานอยู่ทุกวี่ทุกวันก็เพื่ออะไร ผลการเรียนที่ดีเยี่ยมพวกนั้น เกียรติ
บัตรเหล่านั้น แท้จริงแล้วมันจะมีประโยชน์อะไร ไม่มีค่าสรรเสริญ ไม่มีค่าให้
กำลังใจ มีแต่จะ让我รีบออกไปทำมาหากินเลี้ยงครอบครัวอย่างนั้นใช่ไหม

ผมเป็นขอทานมานานถึงสิบห้าปีหวังเหลือเกินว่าสักวันหนึ่งจะได้มี
หน้าตาอย่างคนอื่นเขาบ้าง ไม่ต้องคอยขอข้าวที่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของใครเขา
กิน ทำไมไม่มีใครมองเห็นคุณค่าของใบประกาศที่นำมาซึ่งเกียรติยศให้แก่เรา
บ้าง ถ้าไม่让我เรียนหนังสือ แล้วจะ让我เป็นขอทานไปตลอดชีวิตอย่างไร

นั่นละหรือ

ผมกำหัดแน่น น้ำตาไหลนองหน้า ตะโกนก้องในใจว่า ให้ผมเรียน ให้ผมเรียน ให้ผมเรียนเถอะ!

จากเสียงตะโกนก้องก็เริ่มแปรเป็นเสียงครวญครางอย่างหมดหวัง ความจริงก็คือความจริง ความเพียรพยายามและความมุมานะของผมไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความจริงได้ น้ำตาที่ไหลออกมาจากความโกรธแค้นและโศกเศร้าของผมก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความจริงได้ เพียงเพราะผมเป็นลูกชายคนโต ลูกชายคนโตมีหน้าที่ต้องเลี้ยงครอบครัว

ผมทำงานในช่วงปิดเทอมฤดูร้อนด้วยความขยันขันแข็ง แรงกำลังที่ใช้ออกไปช่วยทำให้ผมพอจะลืมความโศกเศร้าเรื่องไม่ได้เรียนต่อไปได้บ้าง แต่ก็เพียงชั่วคราวช่วยยาม พอเลิกงานแล้ว ผมก็ใช้น้ำตาล้างหน้าทุกคืน

สองเดือนต่อมา ผมเอาเงินเดือนที่ได้จากการทำงานทั้งหมดยื่นให้พ่อ พ่อถือปึกเงินที่อยู่ในมือพลิกไปพลิกมา ใจผมเต้นตุ้ม ๆ ต่อม ๆ แอบคิดว่า ผมหาเงินมาได้น้อยเกินไปหรือเปล่า หรือว่าจำนวนเงินไม่ถูกต้อง แล้วพ่อก็พูดขึ้นว่า

“โรงเรียนมัธยมของแกเปิดลงทะเบียนวันที่เท่าไรนะ อย่าลืมไปจ่ายค่าเล่าเรียนด้วยล่ะ”

ผมร้องไห้ออกมา น้ำตาที่ไหลคราวนี้มันเป็นน้ำตาที่ไหลออกมาจากความปิติยินดีอย่างสุดซึ้ง”

ตอนที่ 39

ริษยา

พอขึ้นชั้นมัธยม เด็กผู้ชายก็เริ่มเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ร่างกายก็เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ที่โรงเรียน ผมไม่เพียงแต่จะมีผลการเรียนที่ดีเยี่ยม

เท่านั้น เรื่องของการกรีธาทัพประเภทลู่อูและลานของผมนักโดดเด่นไม่เป็นรองใครเหมือนกัน

การลงแข่งในงานกีฬาโรงเรียนครั้งแรกของผม ผมลงชื่อลงแข่งชั้นในรายการวิ่งแข่ง พอสิ้นเสียงสัญญาณปืนเท่านั้น ผมก็ออกตัววิ่งไปข้างหน้าอย่างสุดกำลัง ใจคิดแต่ว่าผมต้องชนะ ผมต้องเหนือกว่าคนอื่นให้ได้ ผมรู้สึกถึงแต่เพียงลมที่ปะทะผ่านมาที่ข้างหูแล้วผ่านไป ไม่ได้ยินเสียงของกองเชียร์ผ่านเข้ามาในหูเลยแม้แต่น้อย มัวแต่มุ่งมั่นที่จะวิ่ง วิ่ง และวิ่งเท่านั้น

ผมวิ่งจนไม่ได้สังเกตถึงความผิดปกติรอบตัว จนเกือบถึงเส้นชัยแล้ว ตอนนั้นผมถึงได้รู้สึกเสียงเชียร์รอบสนามนั้นเจี๊ยบงัน ยังไม่ทันจะได้จุกคิดว่าเกิดอะไรขึ้น ตัวผมก็พุ่งเข้าไปถึงเส้นชัยเสียก่อน เทปที่กำหนดจุดเส้นชัยพันอยู่รอบตัวผม เสียงปรบมือก็กักออกไปทั่วทั้งสนาม! พอหันกลับไปมอง ผมเห็นบรรดาครูบาอาจารย์ที่เดิมนั่งอยู่บนอัฒจันทร์นั้น ตอนนีพากันลุกขึ้นยืนกันหมด ทั้งปรบมือ ทั้งผิวปากกันอย่างตื่นเต้นคึกคัก

ผมเพิ่งรู้ตอนนี้เองว่านักกีฬาคนอื่นเพียงจะวิ่งได้แค่ครึ่งสนามเท่านั้นเอง แต่ผมกลับคึกวิ่งเร็วกว่ากับมาตีกลิ้งมาถึงเส้นชัย ทำเอาผู้คนงงเป็นไก่ตาแตก ถ้ามกัันใหญ่กว่า พระเจ้า ใครกัันนะ นั้นนะ ทำไมถึงวิ่งได้เร็วขนาดนั้น

สิ่งที่คนอื่นไม่รู้ก็คือว่า ช่วงสิบปีที่เร่รอนอยู่นั้น ผมต้องอุ่มน่อง ๆ เดินทางเป็นระยะไกล ๆ เป็นสิบ ๆ กิโลเมตรแทบทุกวัน เวลาไปขอทานตามตลาดได้รุ่ง ตามสถานีขนส่งก็ต้องคอยวิ่งหนีตำรวจอย่างไม่คิดชีวิต ตามป่าละเมาะก็ต้องวิ่งหนีหมาป่าที่วิ่งไล่ ต้องคอยหาน้ำจากคลองมาใช้วันละเป็นสิบ ๆ เทียว

“การฝึกสมรรถภาพร่างกาย” เป็นระยะยาวเช่นนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยฝึกให้ผมมีกำลังแขนและกำลังขาที่ดีเยี่ยมจนน่าตกตะลึงเท่านั้น ยังช่วย

เสริมสร้างความแข็งแกร่งวงไวและอดทนให้กับร่างกายผม จนเปี่ยมพลังพร้อมสำหรับการแข่งขันกีฬาอีกด้วย

การแข่งขันครั้งนี้ ทำให้ชื่อเสียงของผมดังกระฉ่อนไปทั่วโรงเรียน ทั้งครูบาอาจารย์และนักเรียนกว่าครึ่งโรงเรียนล้วนแต่รู้จักชื่อผม ส่วนคนที่ไม่รู้จักชื่อก่อนนั้นก็จักรู้จักผมในนาม "ก็คนที่วิ่งเร็วที่สุดในโรงเรียนคนนั้นไงล่ะ"

หลังจากครั้งนั้น ผมก็กลับมาไ้ฉายฝีมือการเขียนพู่กันบนพื้นดินอันเป็นปณิธานอันแน่วแน่ตั้งแต่สมัยประถมของผมอีกครั้ง หากมีเวลาว่างผมก็จะรีบลงไปซ้อมวิ่งที่ทุ่งนา ฝึกขว้างก้อนหินที่เก็บมาจากเตาเผาไร่ ถ้าก่อนไหนเบาหน่อยก็จะใช้แทนลูกซอฟต์บอล ถ้าก่อนไหนหนักหน่อยก็ใช้แทนจานทุ่มน้ำหนักในกีฬาขว้างจาน โดยตั้งใจว่าจะต้องฝึกให้พัฒนาขึ้นไปในทุก ๆ วัน ต้องวิ่งให้เร็วขึ้น ขว้างให้ไกลขึ้น กระโดดให้สูงขึ้น กระโดดให้ไกลขึ้น

ในช่วงเวลานั้นไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน เป็นตัวแทนนักกีฬาลงแข่งกีฬาจังหวัด หรือเป็นตัวแทนนักกีฬาลงแข่งกีฬาเขตก็ตาม ผมก็ต้องได้เกียรติบัตรมาทุกครั้งไป รวมแล้วผมได้เกียรติบัตรมาทั้งหมดประมาณห้าสิบกว่าใบ ทุกใบคือรางวัลชนะเลิศล้วน ๆ

ถ้าจะบอกว่า เรื่องทุกอย่างที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ ล้วนมีทั้งที่เป็นด้านบวกและด้านลบแล้วละก็ อย่างนั้นการมีชีวิตอันแสนลำเค็ญเพราะเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนเช่นนี้ ก็คงจะเป็นด้านลบที่ส่งผลในด้านบวกให้กับผม นั่นเป็นเพราะว่ามันทำให้ผมมีความตั้งใจที่จะเอาชนะทุกสิ่งทุกอย่างไปในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนหรือด้านการศึกษา แล้วเกียรติยศอันได้มาจากใบประกาศเกียรติคุณและผลงานต่าง ๆ ที่เป็นด้านบวก ก็เกิดผลด้านลบเช่นกัน ผมจึงกลายเป็นที่อิจฉาตาร้อนของบรรดาเพื่อนฝูงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผมเคยต้องประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้ถึงสองครั้ง ครั้งแรกเกิดขึ้น

ระหว่างการเดินทางกลับบ้านในสมัยเรียนอยู่ชั้นประถม อีกครั้งหนึ่งเกิดขึ้นในเวลาพักกลางวัน ตอนนั้นผมกำลังฟุบหลับนอนกลางวันอยู่ที่โต๊ะ จู่ ๆ ก็มีคนมาเขย่าตัวให้ตื่น พอลืมตาขึ้นก็เห็นรุ่นพี่สี่ห้าคนยืนเรียงกันอยู่ตรงหน้าผม พวกเขาพับแขนเสื้อขึ้น เดินลอยชายเข้ามาหรือตามองผมอย่างไม่ประสงค์ดี

ผมกำลังคิดว่าจะลุกขึ้นจากเก้าอี้ รุ่นพี่คนหนึ่งก็ยื่นมือมากดบ่าผมอย่างแรง ผมถึงกับเซกัลบลงไปนั่งที่เก้าอี้ตัวเดิม

“นั่งลง” เขาสั่ง

ผมเห็นเหตุการณ์ไม่ค่อยดี ก็รู้แก่ใจว่าพวกนี้ต้องมาหาเรื่องแน่ จึงเงยหน้าขึ้นมองหน้าสบตากับหัวโจกในกลุ่มนั้นอย่างไม่พรั่นพรึง

“มองหาอะไรวะ! ออยากเจอดีหรือไง หา! แนนักหรือวะมึง คิดว่าตัวเองเป็นหัวหน้าห้อง สอบได้ที่หนึ่งแล้วแ่นมากหรือไงวะ กูขอบอกเอาไว้ก่อนเลยนะว่า พวกกูมีวิธีการให้มึงอยู่ที่โรงเรียนนี้ไม่ได้อีกต่อไปก็แล้วกัน!” เขาจ้องผมตาถลนแล้วก็เอื้อมมือไปหยิบดินสอที่อยู่บนโต๊ะผมขึ้นมาหักออกเป็นสองท่อนดัง “แป๊ก!” ด้วยกำลังนิ้วเพียงไม่กี่นิ้ว แล้วก็ปาลงมาใส่หน้าผม

เงยไปไม่กี่วินาที แล้วเขาก็พูดขึ้นด้วยน้ำเสียงที่เปลี่ยนไปว่า “พูดให้มันรู้เรื่องหน่อย เป็นหัวหน้าห้องก็ไม่ต้องทำเป็นเคร่งครัดระเบียบให้มันจืดนักก็ได้ แล้วที่หนึ่งนะก็ไม่ใช่ว่าจะจองเป็นของตัวเองคนเดียวอยู่ได้ เข้าใจไหม ฤย! ทำเป็นซ่า!”

ผมเงย

ก่อนที่พวกเขาจะเดินออกจากห้องไปทั้งหมด พวกสองสามคนสุดท้ายก็ยังอุตส่าห์หันกลับมาใช้มือจิ้มที่ปลายจมูกผม บอกให้ผมระวังตัว

เอาไว้ให้ดี ๆ

เวลาผ่านไปได้สักพัก สองมือผมยังวางอยู่บนโต๊ะ ก้มหน้าลงอย่าง เดิมนั่งนิ่งอยู่อย่างนั้นไม่มีการขยับเขยื้อนเลยแม้แต่น้อย ไม่ใช่เพราะผม กลัวหรือกลัวครับ แต่เป็นเพราะผมปวดร้าวต่างหาก จริงอยู่ว่าถ้าเทียบกับโลก แห่งการแก่งแย่งแข่งขันซึ่งดีชิงเด่นของผู้ใหญ่ที่มีแต่การดุดันหลอกหลวง กัน เรื่องแค่นี้ก็คงเป็นเรื่องเล็กน้อยจนไม่น่าจะเก็บมาเป็นสาระ

แต่สำหรับเด็กวัยประถมอย่างผมแล้วก็คงต้องบอกว่าผมไม่เข้าใจจริง ๆ ผมพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งเกียรติยศและศักดิ์ศรี ทั้งหมดนี้ก็ เพียงเพราะผมต้องการการยอมรับเท่านั้นเอง แล้วผมทำอย่างนี้มันผิดด้วย หรือครับ ผมดีนรจนกระเสือกกระสนทุกอย่างก็เพียงเพื่อให้คนในครอบครัวได้ หลุดออกจากวงจรชีวิต "ขอทาน" เสียที หลุดออกจากชีวิตที่มีแต่คนดูถูก เหยียดหยามเยาะเย้ยอยู่ตลอดเวลา ผมทำอย่างนี้แล้วมันเดือดร้อนใครด้วย หรือ

และที่แสนจะเจ็บปวดที่สุดก็คือ นักเรียนตัวอย่างที่ได้รางวัลดีเด่น ตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงมัธยมเป็นระยะยาวติดกันถึงเจ็ดปีอย่างผมนี้ จะตอบโต้ ด้วยวาจาหรือลงมือชกต่อยกับใครก็ได้ ผมใช้เกียรติบัตรเป็น ใบเบิกทาง แล้วผมจะให้อารมณ์ฉุนเฉียวเพียงชั่ววูบมาก่อเป็นรอยต่างพร้อยที่ จะ "ประทับตรา" ติดตัวผมตลอดไปไม่ได้

ผมต้อง "อดทน"

ตอนหลังไม่รู้ที่อาจารย์ไปได้ยินข่าวอะไรจากไหนมาหรือเปล่า อยู่มา วันหนึ่ง ท่านก็เรียกผมเข้าไปพบที่ห้องพักครู แล้วบอกว่า "หัวหน้าห้อง ครูรู้ ระบุว่าเธอเก่งมากเลย แต่ว่าการแข่งขันของโรงเรียนคราวนี้ เธอจะไม่ลงแข่ง จะได้ไหม ยอมยอมมือสักครั้งนะ ลองให้เพื่อนคนอื่นเขามีโอกาสได้ลิ้ม รสชาติของการเป็นที่หนึ่งบ้าง ดีไหม" ลองอาจารย์ยังลงทุนออกปากว่าอย่าง นี้ ผมก็ไม่มีอะไรจะพูดแล้ว ได้แต่พยักหน้ารับ

พอเดินพ้นออกมาจากห้องพักครู ผมยืนนิ่งอยู่ที่ระเบียง รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจนเจ็บแปลบไปหมด มองออกไปทางใด ก็เห็นแต่ระเบียงที่ไร้ร่างผู้คน ได้ยินแต่สรรพเสียงสรวลเสเฮฮาของเพื่อนนักเรียนที่ดังแว่วมาแต่ไกล ๆ ที่ริมระเบียงด้านหนึ่งนั้นเป็นทางกลับไปห้องเรียน ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นทางไปสนามกีฬา ผมยืนนิ่งเข่ออย่างนั้นอยู่นาน สับสนมึนงงไม่รู้ว่าตัวเองควรจะไปทางไหนดี

ตอนที่ 40 รักครั้งแรก

ไม่รู้ว่าหมวดคราของผมมันเริ่มงอกออกมาตั้งแต่เมื่อไร บริเวณเหนือริมฝีปากและใต้คางมีขนเล็ก ๆ งอกขึ้นเต็มไปหมด เวลาเดินผ่านห้องเปลี่ยนชุดกีฬาที่โรงเรียน ก็อดไม่ได้ที่จะแอบมองตัวเองในกระจก ผมสำรวจดูตัวเองที่เริ่มจะเป็น "หนุ่ม" มากขึ้นทุกที เวลาเดินผ่านกลุ่มนักเรียนหญิงที่ไร จิตใต้สำนึกก็จะคอยเตือนให้ตัวเองยียดอกฝั่งผายขึ้นทุกครั้งไป

เวลาที่อยู่ในโรงเรียนนั้น ผมเป็นหัวหน้าชั้นของนักเรียนห้องคิงส์ เป็นนักเรียนตัวอย่าง เป็นลูกกตัญญูตัวอย่าง เป็นนักกรีฑาทั้งประเภทลู่อและลาน เป็นนักกีฬาแฮนด์บอล เวลาซ้อมวิ่งที่สนามที่ไร ก็มักจะมีพวกนักเรียนหญิงแกล้งเกี่ยวแขนกันมาเดินโฉบผ่านไปมาใกล้ ๆ ผม ถ้าทำเป็นไม่สนใจ พวกหล่อนก็จะเดินเล่นช้า ๆ อยู่แถวนั้น แต่ถ้าขำเล็งมองนิดนึง พวกหล่อนก็จะยกมือขึ้นปิดปากหัวเราะกันคิกคักก่อนจะวิ่งหนีไป แม้ว่าการหยอกแซวเด็กผู้หญิงจะเป็นเรื่องสนุก แต่ตอนที่ผมอายุเท่านั้น แค่คิดว่ามีผู้หญิงสวย ๆ มองผมอยู่ หัวใจผมก็เต้นรัวจนแทบจะหลุดออกมาจากอกอยู่แล้ว

ไม่รู้ว่าเป็นเรื่องจริงหรือแค่เรื่องโง่อดกกันในหมู่เพื่อนหมู่ชายกันแน่ ผมได้ยินมาว่าเพื่อนบางคนนั้นเริ่มคบหาเพื่อนหญิงกันบ้างแล้ว พอถึงเวลาพักซ้อมที่ไร ทุกคนก็มักจะล้อมกันเข้ามาหาพวกเพื่อนที่มีแฟนแล้ว จากนั้นก็จะอ้อนวอนแถมบังคับให้เขาเล่า "รายละเอียด" การออกเดทให้ฟัง แล้วก็ตามมาด้วยเสียง "จริงหรือ" "จริงหรือ" เพื่อให้เขาเล่าให้

ละเอียดขึ้น ให้เล่าให้มากขึ้น ยังดีที่สวรรค์ประทานใบหน้าอันเคร่งขรึมมา ให้แก่ผม ไม่ว่าเพื่อน ๆ จะเอะอะเฮฮากันขนาดไหนก็ตาม ขอแค่มีคนตะโกน ขึ้นว่า “เจียบ ๆ หนอย! หัวหน้าห้องมาแล้ว” เท่านั้นเสียงก็จะเจียบสนิทลงไป ทั้งห้องในทันที และแม้ว่าในตอนนี้เป็นเพื่อน ๆ จะยั่วเย้ากันสนุกสนานแค่ไหน ก็ไม่มีใครกล้าเข้ามาล้อเล่นกับผม

พวกเราในตอนนั้นต่างก็มีความสนอกสนใจต่อเพศตรงข้าม ทั้งยังเฝ้าใฝ่ฝันเรื่องนี้กันขนาดนี้ แต่ผมนั้นตระหนักถึงภาระในครอบครัวอยู่เสมอ ทุกครั้งที่ต้องประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้จึงมักจะตั้งใจหลีกเลี่ยงเสียทุกครั้งไป ผมออกแรงวิ่งอย่างเต็มที่เต็มแรงเพื่อเผาผลาญพลังงานและหักหาญกำลังฮึกเหิมของวัยหนุ่มให้หมดสิ้นไป

วันหนึ่งในช่วงที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 2 จู่ ๆ ก็มีนักเรียนหญิงคนหนึ่ง ยืนก้มมือเรียกผมอยู่ข้าง ๆ ลู่วิ่งที่ผมกำลังซ้อมวิ่ง ผมซึ่งใจอยู่ว่าเธอเรียกผม หรือเปล่า ผมจึงเหลียวมองไปรอบ ๆ ตัว แต่ก็ไม่มีใครเลยนอกจากผมคนเดียว เพื่อนคนอื่นต่างก็กลับบ้านกันหมดแล้ว ดังนั้นผมจึงยกแขนขึ้นจับเหงื่อที่หน้าผากก่อนจะแอบกลับใจเดินเข้าไปหาเธอ

เด็กผู้หญิงคนนั้นหน้าแดง ก่อนจะหยิบเอาจดหมายมาส่งให้แก่ผม ให้ผมจริง ๆ นะหรือ ผมยังลังเลไม่กล้ายื่นมือออกไปรับจดหมายฉบับนั้น เด็กผู้หญิงคนนั้นชักกระวานกระวาย แล้วพูดขึ้นว่า “ให้เธอนั้นแหละ อีตาบ้า ฉันช่วยส่งจดหมายให้คนอื่นเขาหรอกยะ” พอยื่นจดหมายให้ผมแล้ว เธอก็หันมากะพริบตาให้ผมสองทีก่อนจะวิ่งจากไป วิ่งไปได้สักระยะหนึ่ง เธอก็หันกลับมาตะโกนใส่ผมว่า “อีตาบ้า!”

ผมถือจดหมายยื่นนั่งอยู่ที่สนาม ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไม ทั้ง ๆ ที่ถูกคนด่าว่าอีตาบ้าแท้ ๆ แต่กลับรู้สึกอึดอัดใจอย่างไรชอบกล

จดหมายฉบับนั้นเป็นสีฟ้าอ่อนๆ มีนกน้อยสองสามตัวบินอยู่บนมุมด้านซ้ายของจดหมาย พอยกขึ้นมาใกล้ ๆ จมูกก็ได้กลิ่นหอมอ่อนๆ โขย

ออกมาจากจดหมาย แม้จะอยากรู้เนื้อหาภายในจดหมายใจแทบขาด แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าพร้อมกันนี้ผมก็รู้สึกถึงความเครียดที่กดดันอยู่ภายในใจด้วย ผมเก็บจดหมายที่ยังปิดผนึกสนิทนั้นลงไว้ในกระเป๋าหนังสือ

พอกลับถึงบ้าน ก็เริ่มหุงข้าวเหมือนเดิมตามปกติทุกอย่าง ก่อไฟ ชาวข้าว ผมยืนอยู่หน้าเตาไฟ อดจะใจลอยไปถึงรอยยิ้มของเด็กผู้หญิงคนนั้น กับเสียง “อีตาบ้า!” หวาน ๆ ของเธอไม่ได้ เธอช่วยส่งจดหมายให้คนอื่นจริง ๆ หรือ หรือว่าเจ้าของจดหมายฉบับนั้น ที่จริงก็คือเธอเองนั่นแหละ

“อาจัน! ข้าวใหม่แล้ว แก่ไม่ได้กลิ่นหรือไง ไ้เชอเอ๊ย” พ่อตะโกนโวยวาย

ผมตื่นจากฝัน รีบเปิดฝาหม้อออก เข้าไปเสี่ยแล้ว กลิ่นข้าวใหม่อบอวลไปทั่วเล่าหมุของเรา

ตอนกลางคืนต้องออกไปขอกานกับพ่อ ผมกลัวว่าน้อง ๆ ที่กำลังซุกซนจะไปรื้อเอาจดหมายออกมาเล่นกัน จึงหยิบจดหมายใส่กระเป๋าหนังสือถือติดตัวไปด้วย เดินไปก็เฝ้าพะวง คอยแต่เอามือล้วงลงไปกระเป๋า คลำหาว่าจดหมายยังอยู่หรือเปล่า พอล้วงเข้าล้วงออกบ่อย ๆ ก็ชักจะกังวลว่าจดหมายอาจจะตกหายไประหว่างทางได้ ผมจึงแอบหยิบออกมาดูอีก แล้วก็วางมันลงที่เดิมอย่างระมัดระวัง ดินะที่ตาพอมองไม่เห็น

ตกดึก ในที่สุดผมก็อดใจไม่ไหวอีกต่อไปแล้ว ผมอาศัยจังหวะที่คนอื่นกำลังนอนหลับสนิท แอบย่องออกไปนอกบ้าน ฟิงเส้าไฟฟ้าไว้ แล้วบรรจงแกะซองจดหมายออกอ่าน โดยอาศัยไฟตามเส้าข้างทาง

ในจดหมายบอกว่า เธอไม่เคยเขียนจดหมายหาผู้ชายคนไหนมาก่อนเลย แต่เธอเห็นผมที่โรงเรียนแล้วก็รู้สึกชื่นชมผมมากจริง ๆ และอยากจะคบหาเป็นเพื่อนกับผม เท่านั้นจบ แล้วก็ลงชื่อกับชั้นที่เธอเรียน พร้อมกับบอก

วิธีติดต่อกันไว้ให้

หัวใจผมแทบจะวิ่งออกมาจากอก ก็มีเด็กผู้หญิงคนหนึ่งมาสารภาพว่า เธอแอบชอบคุณ อยากจะคบกับคุณนะ ผมถือจดหมายไว้ในมือ ทำอะไรไม่ถูกเดินหน้าไปไม่กี่ก้าว แล้วก็ถอยหลังกลับมาอีกสองสามก้าว มีคนแอบชอบคุณอยู่ มีคนแอบชอบคุณแต่ไม่กล้าบอกคุณ โอ! สวรรค์ "ชอบ" "ชื่นชม" ค่าง่าย ๆ เพียงไม่กี่คำ ทำให้รู้สึกชื่นใจได้มากมายขนาดนี้หนอ ทนไม่ไหวแล้ว ผมถอดเส้าไฟฟ้าไว้ แล้วแอบอมยิ้มอยู่คนเดียว

แล้วผมก็ตอบจดหมายกลับไป

ไม่รู้ว่าการคบกันแบบนี้จะเรียกว่าเป็นแฟนกันได้หรือเปล่า ทุกวัน เวลาที่ผมซ้อมกีฬา เธอก็จะมานั่งรอผมที่ใต้ต้นไม้อีกฟากหนึ่งของโรงเรียน แม้ระยะห่างของเราจะค่อนข้างไกล แต่เธอก็มักจะนั่งตรงที่ที่สามารถมองเห็นกันได้ตลอดเวลา รอจนผมซ้อมกีฬาเสร็จ แล้วเราจึงค่อยเดินกลับบ้านพร้อมกัน ใส่ชุดนักเรียนแบกกระเป๋าหนังสือกลับบ้านไปด้วยกัน แม้จะเดินไปด้วยกันก็จริง แต่ก็ห่างกันเป็นวา บางครั้งตลอดทางที่เดินมาด้วยกัน พูดกันก็แค่ประโยคเดียวว่า "ลาก่อน"

เหตุการณ์เป็นเช่นนี้อยู่สักระยะหนึ่ง แล้วจู่ ๆ เธอก็ไม่สนใจผมอีกเลย ไม่มารอผมที่สนามเหมือนเคย ไม่ตอบจดหมายผมอีก ผมคิดวิตกไปสารพัด ไม่รู้ว่าตัวเองไปทำผิดอะไรเข้า เธอถึงได้ไม่ยอมคบหากับผมอีกต่อไป ต่อมาผมจึงได้รู้จากปากของเพื่อน ๆ เรื่องก็คือเธอไปได้ยินมาว่าผมเป็นลูกขอทาน มีแม่และน้องชายปัญญาอ่อน แม้แต่ตอนนี้ก็ยังอาศัยอยู่ในเล้าหมู เธอตกใจจนไม่กล้าจะคบกับผมอีกต่อไป ความรู้สึกที่เคยชื่นชอบและชื่นชมต่าง ๆ ก็พลอยมลายหายไปสิ้นพร้อมกันด้วย

ผมอกหักซึ่มกะทือไปอยู่พักใหญ่เลยทีเดียวน เวลาซ้อมที่ไรก็อดที่จะหันไปมองใต้ต้นไม้ตรงที่ที่เธอเคยนั่งอยู่ไม่ได้สักที ผมหวังว่าจะได้พบเธออีกสักครั้งก็ยังดี แต่ก็ต้องผิดหวังในที่สุด โชคดีที่ผมมีเลือดนักสู้เดือดพล่านอยู่

ในตัว พอผมเริ่มคุมสติกลับคืนมาได้ ผมก็เริ่มเข้าร้านหนังสือ ไปเสาะหาอ่านหนังสือประเภท "ร้อยแปดวิธีเติมความหวานในจดหมายรัก" จนถึงหนังสือวิชาการประเภท "รักกันอย่างไรให้เข้าท่า" ศึกษาวิเคราะห์ให้ละเอียด ทั้งเคล็ดลับและแนวทางต่าง ๆ ทุกขั้นตอน จุดไหนไม่ถูกต้องไม่ดีพอก็แก้ไข จุดนั้นเสียใหม่ ผมไม่เชื่อว่าผมจะลุกขึ้นยืนใหม่อีกครั้งไม่ได้

ตอนที่ 41

ฝันสลาย

ผมรักการวิ่ง ผมชอบความรู้สึกถึงความเร็วแบบนั้น ผมชอบเวลาที่วิ่งแข่ง เสียงลมพัดกรีดก้องที่ข้างหู ภาพทิวทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละฉากด้วยความรวดเร็ว แล้วยังความรู้สึกเวลาที่เหงื่อท่วมตัวอีก และที่สำคัญที่สุดก็คือ การวิ่งทำให้ผมหลุดเข้าสู่สภาวะแห่งความสงบในอีกรูปแบบหนึ่ง เพียงแต่ให้เหงื่อชุ่มหลังเท่านั้น ผมก็สามารถจะลืมความจริงในชีวิตที่ต้องเผชิญอยู่ทุกวันไปได้ชั่วคราวทันที

ตั้งแต่ขึ้นชั้นมัธยมหนึ่งเริ่มการเป็นนักกรีฑาเป็นต้นมา ผมก็จะทุ่มเทเวลาให้กับการวิ่งทุกวัน เอาใจใส่เสียยิ่งกว่าการเรียนหนังสือเป็นไหน ๆ โดยหวังว่าสักวันหนึ่งผมจะต้องเป็นตัวแทนของประเทศไปแข่งระดับชาติและจะต้องนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติให้ได้ โรงเรียนตามชนบทส่วนมากก็มีแต่โรงเรียนที่ยากจนไม่มีสนามกีฬามาตรฐาน จึงพลอยไม่มีลู่วิ่งไปด้วย เวลาจะซ้อมวิ่งแต่ละที ถ้าไม่ไปยืมสนามของโรงเรียน ก็ต้องซ้อมกันตามถนนข้าง ๆ โรงเรียน

คราวนี้ผมได้รับเลือกเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งกีฬาภายในจังหวัด หลังโรงเรียนเลิกผมจึงยังอยู่ต่อเพื่อซ้อมวิ่ง เพื่อน ๆ ต่างก็กลับบ้านกันหมดแล้วบนถนนลาดยางมะตอยจึงไม่มีใครอื่นเลยนอกจากผมเพียงคนเดียววิ่งทะยานไปจนสุดสาย ผมวิ่งกลับไปกลับมาอย่างนี้อยู่รอบแล้วรอบเล่า แม้ผมจะเคยได้ยินใคร ๆ พูดกันหลายต่อหลายครั้งว่า ถนนลาดยางมะตอยมันไม่มีความยืดหยุ่น เวลาวิ่งต้องระมัดระวังให้มากเพราะมันอาจจะทำให้กล้ามเนื้อเคล็ดได้ แต่ตอนนั้นใจผมคิดแต่จะเอาชนะ สำหรับเรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นมา

ก่อนอย่างนี้ ผมจึงไม่ได้ใส่ใจเลยสักนิด

ผมซุ่มซ้อมวิ่งอย่างเอาเป็นเอาตาย วิ่งให้เร็วขึ้น ๆ และเร็วขึ้น นึกไม่ถึงว่าแค่ไม่ทันระวังหน่อยเดี๋ยวเอง แท้ทั้งสองข้างของผมก็เกิดอาการเคล็ดขึ้นมาจริง ๆ ด้วย ผมรู้สึกปวดมาก จนต้องรีบลงไปแช่ขาในแม่น้ำข้างทาง ความเจ็บปวดบรรเทาลงจึงค่อยเดินกะเผลกกลับบ้าน

พอถึงแค่ประตูบ้านเท่านั้น ผมก็มองเห็นแขกไม่ได้รับเชิญสองคน กำลังอยู่ในบ้าน คนหนึ่งนั้นเป็นหญิงวัยกลางคนแต่งตัวเปรี้ยวฉูดฉาด กับเด็กหนุ่มอีกคนหนึ่งที่มีรอยสักรูปหงส์และมังกรอยู่ที่แขน ผมคิดในใจว่า ตายละ! เกิดเรื่องแน่แล้ว

ไม่ผิดไปจากที่คิดเลยสักนิด สองคนนี้มาจากช่อง คนหนึ่งเป็นแม่เล้าอีกคนยอมเป็นแมงดา เรื่องมีอยู่ว่า เมื่อคืนนี้พี่สาวหลบหนีหายออกไปจากช่อง พวกแมงดาพากันออกตามหากันให้วุ่น แต่ก็ไม่พบแม่แต่เงา

“ที่ฉันมาก็เพื่อจะมาเตือนพวกแกเอาไว้ว่า ถ้าหากอาเจียวมันกลับมาที่นี้ละก็ แกจงบอกให้มันคลานกลับไปหาฉันเสียดี ๆ หรือไม่ฉันพวกแกก็เอาเงินคืนฉันมาซะ พร้อมดอกเบี๋ยด้วยนะยะ บอกให้ลูกสาวแกลองคิดดูให้ดี ๆ ละ จะกลับไปทำงานหรือว่าจะจ่ายเงินคืน หรือถ้าไม่ทั้งสองอย่างละก็...” แม่เล้าพูดเสียงเหี้ยมเกรียมคางไว้เพียงเท่านี้ก็หยุด แล้วขายตาไปที่แมงดานิดหนึ่งก่อนจะพูดต่อไปว่า “พวกแกคอยดูก็แล้วกัน”

“ซำรู่ ซำรู่ ถ้าอาเจียวกลับมาละก็ ข้าจะต้องส่งมันกลับไปคืนแน่” พ่อพูดอย่างเฉิ่มตัว

ผมเห็นหยดน้ำตาคลอเบ้าของพ่อ ผมไม่รู้นั่นคือน้ำตาจากความหวาดกลัวหรือน้ำตาจากความเสียใจกันแน่ แต่ใจผมว่ามันสับสนเหลือประมาณ

พี่สาวหนีไปแล้ว ถ้าคิดในแง่ดีก็ต้องดีใจว่า เธอรอดพ้นจากเหวนรก นั้นแล้ว ต่อไปก็จะได้เป็นอิสระเสียที แต่ถ้าคิดในแง่ร้าย ก็อาจคิดว่า พี่สาวคงได้รับความทุกข์ทรมานทั้งกายและใจอย่างแสนสาหัส จนถึงกับต้อง หนีออกไปโดยไม่คิดถึงอะไรอื่นอีกต่อไป

ถ้าพี่สาวไม่กลับไป แล้วพ่อจะหาเงินที่ไหนไปคืนที่ช่องได้ล่ะ หรือ ถ้าพี่สาวกลับไป ก็ไม่รู้ว่าแม่เล่ากับพวกแมงดาจะจัดการกับพี่อย่างไรบ้าง ผม ไม่กล้าจะคิดต่อไปเลยจริง ๆ แต่ผมรู้ดีว่า พี่สาวทำงานที่ช่องนั้นไม่มีเงินติด ตัวเลยสักเหมาเดียว แล้วพี่จะหนีไปไหนได้นะ แล้วพี่จะใช้ชีวิตต่อไป อย่างไร พี่หนีไปคนเดียวหรือเปล่า มีใครช่วยพาพี่หนีออกไปมั๊ย แล้วถ้าหา กว่าพี่สาวเกิดคิดไม่ตก แล้วฆ่าตัวตาย ทีนี้จะทำอย่างไรล่ะ

คิดเพียงเท่านี้ ใจผมก็ร้อนรุ่มเหมือนถูกไฟเผา เหมือนจะมอดไหม้ ไปหมดทั้งหัวใจ

คืนนี้ทั้งพ่อและผมต่างก็ไม่มีกะจิตกะใจออกไปขอทานอีกแล้ว ผมนั้น ร้อนใจจนกินข้าวไม่ลง จนเกือบสองสามทุ่ม ผมถึงได้จูงพ่อออกไปตาม ตรอกซอกซอยที่เราคุ้นเคย ตรเวณถามชาวคราวของพี่สาวจากพวกเพื่อน บ้าน ตามร้านของชำ และแผงขายผัก มีใครเห็นพี่สาวผ่านมาทางนี้บ้างหรือ เปล่า แม้เราจะเดินหากันอยู่ทั้งคืน แต่ก็ไม่มีใครมีความคืบหน้าใด ๆ เลย

พอลกลับมาถึงบ้าน ขาทั้งสองข้างของผมก็บวมเป่งจนแทบจะเดิน ไม่ได้ ต้องคอยใช้น้ำร้อนประคบไว้ตลอดเวลา แต่จะว่าไปแล้ว ที่จริงความ ร้อนภายในใจผมนั้นกลับรุนแรงเสียยิ่งกว่าความเจ็บปวดทางกายมากมาย นัก ผมนอนแผ่อยู่บนเตียงตลอดทั้งคืนโดยไม่อาจข่มตาให้หลับได้เลย ใน สมองมีแต่ภาพความสนิทสนมผูกพันกันในวันเก่า ๆ ของผมและพี่สาววนเวียน ไปมาอยู่ตลอดเวลา ยิ่งคิดก็ยิ่งเจ็บ ยิ่งคิดก็ยิ่งกังวล

ตลอดระยะเวลาแปดปีของการเรียนของผมนี้ก็แลกรมาด้วยการเสียสละ ความสุขทั้งชีวิตของเธอ ก็เพราะพี่สาวคนนี้แหละ ผมจึงมีแรงกล้ากลืนฝืน

ทน ช่มใจกับความเจ็บปวดโดยไม่ฆ่าตัวตายไปเสียก่อน เพราะแม้ว่าเธอจะไม่ได้อยู่เคียงข้างผม แต่อย่างน้อยผมก็รู้ว่าเธอยังมีอยู่อีกมุมหนึ่งที่ห่างออกไป เธอยังจะคอยให้กำลังใจผม เอาใจช่วยผม แต่ทว่าวันนี้ไม่รู้เธอไปอยู่แห่งหนใด แล้วผมจะหันหน้าไปหาแหล่งพักพิงใจจากไหนได้แล้ว ผมคิดอย่างหมดหวังว่า ถ้าพี่สาวตาย ผมก็คงจะมีชีวิตอยู่ต่อไปไม่ได้แน่

ช่วงนั้นนับเป็นช่วงที่ทรมาณที่สุดตั้งแต่เข้าเรียนมา พอถึงวันหยุดที่ไร พอกับผมก็ต้องออกไปตระเวนตามหาข่าวคราวของพี่สาวทุกครั้งไป พร้อมกับนี้วันแข่งกีฬาที่ยิ่งใกล้เข้ามาทุกที แต่อาการเจ็บขาก็ยังไม่ดีขึ้นเลย แต่ด้วยความที่ไม่อยากจะละทิ้งการแข่งขัน ผมจึงต้องปิดบังความจริงไว้ไม่ให้โค้ชทราบ

ผมยังฝืนออกไปฝึกซ้อมอยู่ทุกวันตามปกติ เวลาวิ่งไปแต่ละก้าวนั้นก็ต้องกัดฟันแน่นทนความเจ็บปวดเอาไว้ แต่สิ่งที่ปรากฏชัดเจนก็คือ ความเร็วในการวิ่งของผมนั้นลดลงทุกที

ต่อมาวันหนึ่ง ในที่สุดโค้ชก็อดรนทนไม่ได้ ถึงกับต้องเรียกผมออกมาจากลู่วิ่งทันที แล้วถามผมว่า

“ไต่ตงจิ้น พักหลังนี่เธอเป็นอะไร ทำไมถึงได้เหมือนคนใจคอไม่อยู่กับเนื้อกับตัวตลอดเวลาเลย”

“ผมเปล่าครับ โค้ช”

“จริงรึ” โค้ชพูดพลางก้มลงมองที่ขาผม “ขาเรานะ เป็นอะไรหรือเปล่าทำไมเวลาวิ่งมันดูขัด ๆ ยังไงชอบกล”

“โค้ชครับ ผม...ผม...ไม่เป็นไรนี่ครับ ผมสบายดีครับโค้ชครับ”

พอถึงตอนนี้ก็เริ่มมีฝนตกปรอยลงมา โศกขงเงยหน้าดูฝนกำลังตั้งเค้า และเมฆที่ทะมึนมาแต่ไกลก่อนจะพุดกับผมต่อว่า “ไม่เป็นอะไรก็ดีแล้ว แต่ต้องตั้งใจฝึกซ้อมให้มากกว่านี้ ต้องวิ่งให้ได้สถิติเดิม เข้าใจไหม”

“เข้าใจครับ โศก ขวางใจได้ครับ”

“เอาละ วันนี้ซ้อมเท่านี้ก่อนก็แล้วกัน เอ้า ฝนตกแล้ว นายรีบกลับบ้านเถอะ” โศกพูดจบ ก็หันไปตะโกนบอกกับนักเรียนคนอื่นว่า “เอาละ เอาละ ฝนตกแล้วพวกเรา วันนี้ทุกคนกลับบ้านไปพักผ่อนกันได้แล้ว แล้วพรุ่งนี้เข้าให้ทุกคนมารวมตัวให้เร็วกว่าปกติครึ่งชั่วโมง เลิกเถว!”

ผมรอโศกพูดจบ แล้วแกล้งเก็บข้าวของใส่กระเป๋าทำที่เหมือนเตรียมตัวจะกลับบ้าน แต่ตั้งใจเก็บให้ช้า ๆ กะไว้ในใจว่าเดี๋ยวรอให้เพื่อน ๆ กลับไปกันหมดแล้วตัวเองจะอยู่ซ้อมต่อก่อน เมื่อตะก็เกือบจะพลาดถูกโศกจับได้เรื่องขาเจ็บอยู่เชียว แล้วนี่ถ้าผมวิ่งไม่ได้สถิติเดิม มีหวังถูกถอนชื่อออกจากการแข่งขันแน่ ไม่ได้! ไม่ได้! ฝนจะตกก็ตกไป วันนี้ยังไงผมก็ต้องอยู่ซ้อมต่ออีกสักชั่วโมงก่อน

ดังนั้นผมจึงซ้อมวิ่งต่ออยู่ท่ามกลางสายฝนจนเปียกปอนไปทั้งตัว ผมวิ่งจนฝนตกหนักและแทบจะมองไม่เห็นทางข้างหน้าแล้ว ผมจึงพอใจยอมกลับบ้าน

ตลอดทางที่กลับบ้าน ผมมัวแต่กังวลอยู่ว่าพรุ่งนี้ทำอย่างไรดี โศกจึงจะได้ไม่สงสัย เพราะความจริงขาผมมันระบมจนวิ่งต่อไปไม่ไหวแล้ว แต่นึกไม่ถึงเลยว่า ความอวดดีตลอดทั้งปายวันนี้จะทำให้ผมต้องล้มลงทันทีที่กลับบ้าน ฝนที่ตกหนักทำให้ผมเปียกไปทั้งตัวจนเป็นไข้หวัดใหญ่ ทั้งยังมีอาการโพรงจมูกอักเสบแทรกซ้อนด้วย จมูกผมแทบจะรับกลิ่นอะไรไม่ได้เลย หัวก็ย้งหนักทั้งปวด แต่บ้านเราก็ไม่มีเงินพอที่จะให้ผมไปหาหมอได้ จึงได้แต่สะลึมสะลือนอนหลับไหลไม่รู้เรื่องอยู่ที่เตียงเท่านั้นเอง

ด้วยเหตุนี้ผมจึงหมดโอกาสลงแข่งขันไปโดยปริยาย พี่สาวก็หายตัวไป ขาก็เจ็บ แถมยังมาโพรงจุมูกอีกเสบอีก ความผิดหวังที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้ จู่โจมผมจนเสียผู้เสียคนทีเดียว ก็เพื่อการกริธา ผมจึงละเลยการเรียนไป แต่สิ่งที่ตอนแทบความพากเพียรความตรากตรำฝึกซ้อมอย่างทรหดอดทนของผมทั้งหมดกลับกลายเป็นหยาดน้ำตา ผมกู่ตะโกนก้องอยู่ในใจว่า พี่ครับ พี่! แต่ตอนนี้เธอจะอยู่แห่งไหนไหน เป็นตายร้ายดีอย่างไรผมก็ไม่รู้เลย

คราวนี้ ผมไม่เหลือปณิธานอะไรให้เอาชนะอีกต่อไปแล้ว ใจผมมันท้อแท้อย่างบอกไม่ถูก ชีวิตผมถูกกำหนดมาให้เป็นอย่างนี้นะหรือ มันจะต้องบัดชบอย่างนี้ใช่ไหม

ตอนที่ 42

ไม่มีข้ออ้าง

ตกกลางคืน ผมกับพ่อก็ก่ออกไปขอทานตามปกติเช่นทุกวัน ตั้งแต่ น้องสาววัยเจ็ดขวบไว้ให้คอยดูแลคนในบ้าน

ตอนดึกผมจูงพ่อกลับบ้านมา พอเดินมาถึงประตูก็ได้ยินเสียงสะอื้นเบา ๆ ของน้องสาวลอยมา ที่แรกก็เข้าใจว่าน้องคงจะไม่สบาย แต่ที่ไหนได้ พอ น้องสาวแกลเห็นหน้าผมเท่านั้นแหละ ก็โผล่เข้ามาร้องไห้ซุกลงในอ้อมอกผม คราวนี้แกร้องไห้สะอึกสะอื้นไม่เป็นเสียงเลย

น้องเล่าว่า พอพวกเราออกไปได้ไม่นาน ก็มีชายแปลกหน้าสองคน ผลักประตูเข้ามาในบ้าน บ้านเล้าหมูของเรามีแค่ประตูไม้จะพังมีพังแหล่บังลม อยู่แค่บานเดียวเท่านั้น กลอนไม่มี ปิดไว้ก็ไม่สนิท เพียงแค่ผลักประตูเท่านั้น ชายแปลกหน้าก็ทะลวงเข้ามาข้างในได้อย่างง่ายดาย ชายสองคนนั้นเม้าทำท่าจะเข้ามาโอบกอดลวนลามน้อง น้องตกใจกลัวจนวนร้องไห้ แก กระเสือกกระสนตั้งต้นหนีออกจากเงื้อมมือของชายโจดสองคนนั้น แล้ว คุกเข่าร้องไห้คำนับลงกับพื้น ขอร้องให้พวกเขาปล่อยแกไป

ชายชั่วสองคนนั้นมีหรือจะยอมปล่อย มันรีบกระโจนจะเข้าไปกอดน้อง

แต่ดันพลาดไปชนกับโต๊ะเข้าจนเกิดเสียงดังลั่น ทำให้แม่และน้องชายคนโต ตกใจตื่นขึ้นมา แล้วแม่กับน้องชายคนโตสองคนนี่เหมือนคนอื่นเขาที่ ไหน แกสองคนก็เหมือนกับเด็กเล็ก ๆ ที่พอตกใจตื่นขึ้นมาแล้วก็จะร้องไห้ อาละวาดไม่ฟังเสียง

พอสองคนนี่ร้องไห้ น้องชายอีกสองคนที่ยังแบเบาะก็รู้สึกตัวตื่นขึ้นมา บ้าง พวกแกก็พลอยร้องไห้กันระจอนแง ก็ไม่รู้ว่าจะเป็นเพราะเสียง ร้องไห้ของคนบ้านนี้มันน่าตกใจนัก หรือว่าเป็นเพราะหน้าตาทำที่ปัญญาอ่อน ของแม่ที่ทำให้พวกผู้ร้ายเกิดความเห็นอกเห็นใจขึ้นมา แต่ชายสองคนนี้ก็ สร้างมาได้สติ แล้วก็รีบหนีจากไปโดยไม่คิดที่จะรังแกน้องอีก

น้องสาวเล่าถึงตอนนี้แกก็ยังไม่หายหวาดกลัว ส่วนผมก็นั่งรู้สึกคับแค้น ขัดใจเหลือกำลัง เลือดขึ้นหน้า อยากจะชกหน้าไอ้สารเลวสองตัวนั้นจริง ๆ แต่ชายสองคนนี้ก็สร้างมาได้สติ แล้วก็รีบหนีจากไปโดยไม่คิดที่จะรังแก น้องอีก

น้องสาวเล่าถึงตอนนี้แกก็ยังไม่หายหวาดกลัว ส่วนผมก็นั่งรู้สึกคับแค้น ขัดใจเหลือกำลัง เลือดขึ้นหน้า อยากจะชกหน้าไอ้สารเลวสองตัวนั้นจริง ๆ แต่พวกมันก็หนีไปไกลเสียแล้ว ประกอบกับความตกใจกลัว จึงทำให้น้องสาวไม่สามารถจดจำรูปร่างหน้าตาของชายชั่วทั้งสองได้ชัดเจนนัก ความ โกรธแค้นไม่มีที่ระบายออก จึงได้แต่เก็บมันอัดอั้นไว้ในใจผม

วันต่อมา ผมไปโรงเรียน พอกลับถึงบ้านก็เห็นลูกหมาอยู่ตัวหนึ่ง ไม่รู้ว่าพ่อไปอุ้มมาจากไหน พ่อบอกว่า จะได้ให้มันคอยช่วยเฝ้าบ้าน เวลาที่เราออกไปขอทานจะได้ไม่ต้องเป็นห่วง ส่วนตอนกลางวันมันก็จะช่วยเฝ้า ให้พ่อได้รู้ว่าคนที่เดินเข้ามานั้นใช่คนแปลกหน้าหรือไม่

นับแต่นั้นเป็นต้นมา เจ้าหมาน้อยตัวนี้จึงกลายเป็นสมาชิกใหม่ในบ้าน ของเรา พวกเรากินอะไรมันก็กินด้วย มันไม่เคยรังเกียจว่าเจ้าของมันจะ ยากจนสักแค่ไหน มันไม่เคยรังเกียจว่าที่อยู่จะเหม็นเพียงใด ยังคง

จงรักภักดีอยู่เป็นเพื่อนเราตลอดมา

เมื่อไม่กี่ปีมานี้ น้องสาวผมคนหนึ่งต้องตายไปตั้งแต่ยังเล็ก น้องสาวอีกสองคนก็ถูกยกให้คนอื่นไป เหลือแต่น้องสาวคนเล็กคนนี้เป็นน้องสาวคนเดียวของผม เราไม่เพียงแต่รักกัน ทั้งยังสนิทสนมกันมากด้วย เพราะตั้งแต่เล็ก ๆ เจ้าน้องสาวคนนี้ก็ชอบมานั่งเฝ้าอยู่ข้าง ๆ ผม คอยพี่จะพี่จำอยู่ตลอดเวลา พอเกิดเรื่องนี้ขึ้น ก็เลยทำให้จิตใจที่ไม่กระเดื่องเชื่องซิมมานานของผมตื่นตัวขึ้นเต็มที่

ผมคิดว่าผมไม่ควรจะเอาเรื่องที่พี่สาวหายตัวไป โพรงจุก อักเสบ และซาเจ็บมาเป็นเหตุให้หดหู่กังวลอีกต่อไป ผมยังมีคนอื่น ๆ ในครอบครัวอีกไม่ใช่หรือ พวกเขาต้องการผม ยังต้องพึ่งพาผม ถ้าหากว่าผมเกิดล้มลงไป แล้วบ้านนี้ก็คงจะต้องขาดเสาหลักไปอย่างแน่นอน

ช่วงก่อนหน้านั้น ผมมักจะซิมกะทือหมกมุ่นอยู่แต่ในความคิดกังวลใจของตัวเอง แรงกำลังใจทั้งหลายที่เคยได้มาจากความมั่นใจ พอวันหนึ่งความมั่นใจเกิดทลายลง แรงกำลังใจต่าง ๆ ก็พลอยสลายหายไปด้วย ริ่งก็ไม่ได้ เรียนหนังสือก็ไม่ใส่ใจ ครุ้มก็จะตำหนิว่าผม “หาข้ออ้าง” จะอะไรก็ตาม แต่ก็ไม่มีอะไรที่จะช่วยให้ผมเกิดแรงฮึดขึ้นมาได้เลย ผมปล่อยให้ตัวเองใช้ชีวิตอยู่ในความมืดวันแล้ววันเล่า

ผมจะปล่อยให้ตัวเองเป็นอย่างนี้ต่อไปไม่ได้แล้ว ความมั่นใจนั้นถ้าหากว่าต้องคอยอาศัยแต่จากเสียงปรบมือของคนอื่นหรือจากเกียรติบัตรรางวัลต่าง ๆ แล้วละก็ อย่างนั้นก็สมควรจะเรียกว่าเป็นความมั่นใจได้อย่างแท้จริงหรอก ลองคิดทบทวนดูสิว่าตลอดเวลาเก้าปีที่เรียนหนังสือมานั้น ผมไม่เคยทำผิดต่อฟ้าดินเลย ผมกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ตลอดมา แต่ก่อนเคยลำบากกว่านี้ตั้งเยอะผมก็ยังเอาชนะผ่านมาได้ แล้วตอนนี้กับแค่เรื่องซี้ปะตี๋วเท่านั้นจะสักเท่าไรกันเชียว

แม้พี่สาวจะหายตัวไป แต่ผมก็เชื่อว่าเธอต้องยังอยู่มุมใดมุมหนึ่งบน

โลกใบนี้ ภาวนาให้ผมอยู่เงียบ ๆ แน่ พี่คงหวังว่าจะให้ผมช่วยดูแลคนในบ้านเราให้ดีให้ผมตั้งใจเรียนหนังสือ ถึงแม้ผมจะไม่นึกถึงตัวเอง แต่จะทรยศต่อความหวังของพี่ได้อย่างไรกันเล่า

ผมต้องเลิกหาข้ออ้างเสียที ผมต้องเดินฝ่าความมืดออกมาเปิดประตูต้อนรับแสงสว่างรุ่งโรจน์จากอนาคตได้แล้ว ตอนนั้นเป็นช่วงที่ผมเพิ่งจะอ่านหนังสือเรื่อง “เรือน้อยในทะเลแห่งความรุ่งโรจน์” ของเจิ้งเฟิงสี่จบพอดี มันช่างจับใจเหลือเกิน เจิ้งเฟิงสี่เป็นคนพิการ ยังหาญกล้าที่จะแสวงหาความสำเร็จของตัวเอง แล้วนี่ผม ผมผู้มีอวัยวะครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประการ ก็ต้องถือว่ายังโชคดีกว่าเขามาก แล้วผมจะยอมแพ้เขาได้อย่างไร

ตอนที่ 43

รากมนุษย์

ใกล้สอบเข้ามาทุกที ผมก็มีเรื่องให้ต้องวุ่นอีกครึ่ง

ตอนนั้นผมเรียนอยู่ในห้องเรียนดีที่สุดในโรงเรียน นักเรียนทุกคนในชั้นถือการ “จบชั้นมัธยมปลาย ต่อชั้นมหาวิทยาลัย” เป็นเป้าหมายแรกในชีวิต ผมเองก็หวังอยากจะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเหมือนกับคนอื่นเขาเช่นกัน แต่ถ้าหากผมเดินไปบนเส้นทางตามถนนสายนี้ นั่นก็หมายความว่า พ่อในวัยหกสิบของผมก็ต้องเป็นขอทานต่อไปอีกเจ็ดปี จึงจะส่งผมเรียนจบได้ แล้วตอนนี้มอง ๆ ก็เริ่มโตขึ้นทุกที แต่ละปากจะต้องกินต้องใช้ ยื่นมือมาขอค่าเทอม แล้วพ่อคนเดียวจะรับภาระทั้งหมดนี้ได้อย่างไร

ผมคิดไปคิดมา คิดแล้วคิดอีก ในที่สุดจึงตัดสินใจเลือกเรียนในโรงเรียนสายอาชีพ เรียนด้านวิชาชีพให้ถนัดไปเลยสักด้านดีกว่า จะได้ไม่ต้องมีแรงกดดันเรื่องการเรียนต่อไปอีกด้วย กลางคืนจะได้หางานพิเศษทำได้ ต่อจากนั้นอีกสามปี พอเรียนจบแล้วก็จะช่วยพ่อแบ่งเบาภาระได้บ้าง แม้ใจผมนั้นเข้าใจลึกซึ้งถึงฐานะของทางบ้าน แต่ถึงกระนั้น ในช่วงปิดเทอมฤดูร้อน พ่อผมรู้ว่าเพื่อน ๆ กว่าครึ่งห้องสามารถสอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงที่ 1 และที่ 2 ประจำจังหวัดได้ ก็ยังรู้สึกอิจฉาจนแทบจะนอนไม่

กลับไปตลอดทั้งคืน

พอเข้ามาเรียนในโรงเรียนอาชีวะประจำจังหวัดแล้ว ผมก็เริ่มต้นชีวิตแบบใหม่ด้วยการเรียนด้วยทำงานไปด้วย ทุกวันหลังเลิกเรียน ผมก็จะปั่นจักรยานที่คุณครูเงินเมียวและคุณครูหวางซู่เอ๋อมอบให้เป็นของขวัญตอนเรียนจบชั้นประถม จากอำเภออู้อี้รื่อ ผ่านหมู่บ้านอู่เฟิ่ง จนมาถึงต้าหลี่ รวมแล้วก็ประมาณสามสิบกิโลเมตรได้ ถ้าเป็นหน้าร้อนก็ปั่นกันจนเหงื่อท่วมหลังทีเดียว ถ้าเป็นหน้าหนาวก็หนาวจนสั่นขาไปทั้งตัว

จากโรงเรียนก็ตรงมาที่โรงงานเพื่อเข้างานกะดึก กว่าจะเลิกงานกลับถึงบ้านก็ห้าหกทุ่มเข้าไปแล้ว จากนั้นผมจึงจะมีเวลาทำการบ้านอ่านหนังสือบ้าง พอถึงวันหยุด ผมก็ไม่ได้หยุด ทุกวันอาทิตย์ผมก็จะไปทำงานที่เล่าเป็ดตามคำแนะนำของอาจารย์จวงเซินหลิน วันหนึ่งก็ได้ค่าแรงประมาณแปดร้อยหยวน บวกกับค่าแรงกะกลางคืนที่โรงงานอีกสามพันกว่าเหรียญก็พอจะช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวเราได้บ้าง

แม้ผมจะต้องทำงานหนักเหมือนวัวเหมือนควาย แต่เพื่อความประหยัด ตลอดสามปีที่เรียนอาชีวะ ผมจึงต้องพยายามเรียนให้ได้คะแนนดีที่สุดในปีเพื่อให้ได้รับทุนการศึกษาทุกปี ถึงจะไม่ได้เรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่ผมก็จะไม่ยอมละทิ้งนิสัยรักการเรียน ขวนขวายหาความรู้ใส่ตัวเป็นอันขาด

แม้บ้านเราจะยากจน แต่การใช้แรงงานของตนแลกเงินทองมาเลี้ยงดูครอบครัว ก็ทำให้ผมเกิดความรู้สึกดีใจมิใช่น้อยเลย เพราะผมจะได้ไม่ต้องเป็นขอทานอีกต่อไป จะได้ไม่ต้องทนให้ใครเขามาดูถูกเหยียดหยามอีกแล้ว

ตอนเรียนอาชีวะปีหนึ่ง ผมทำงานพิเศษอยู่โรงงานใบยาสูบที่เมืองต้าหลี่ เขตไถจง ต้องใส่หน้ากากปิดจมูกปาก สวมผ้ากันเปื้อนเข้าไปในโกดังเหมือนคนงานคนอื่น งานก็คือการใช้รถเข็นลากใบยาสูบให้มันแยกออกจากกัน แล้วกองทับ ๆ กันใหม่ไว้เป็นชั้น ๆ ไป หลังจากสามชั่วโมงผ่านไป พอเดินออกมาอีกที เราทุกคนก็เปื้อนฝุ่นสีขาวไปหมดทั้งตัวทั้งผม เสีย

แต่ว่าการเก็บทำใบยาสูบนั้นต้องทำกันเป็นฤดู พอหมดฤดูแล้ว ผมจึงต้องย้ายไปทำงานที่โรงงานไฟฟ้าจ้อเจิง ซึ่งก็อยู่ในเมืองต้าหลี่เช่นเดิม

งานที่โรงงานไฟฟ้านี้เป็นงานที่ต้องใช้แรงกายมาก และที่แย่ที่สุดก็คือกลิ่นของสารเคมีที่โรงงานนั้นฉุนจัด ฉุนขนาดที่ว่าแม้จะสวมหน้ากากถึงสองชั้นก็ยังรู้สึกมีนหัวอยู่ดี จนกลับถึงบ้านแล้วจมูกก็ยังไม่หายจากอาการชา จะดมอะไรก็ไม่ได้กลิ่น พอขึ้นปีสาม ผมก็ได้เข้ามาทำงานที่บริษัทจงเหม่ยป้องกันอัคคีภัย

จงเหม่ยเป็นบริษัทผลิตอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย แม้จะได้ชื่อว่าเป็น "บริษัท" แต่ในความเป็นจริง นอกจากอาจารย์ท่านหนึ่ง (ซึ่งก็คือ ถ้าวแก๋หวาง) ก็มีแต่ผม ลูกจ้างชั่วคราวที่เรียนไปด้วยทำงานไปด้วยเท่านั้นเอง ตอนเช้าจะมีอาจารย์อยู่ทำงานเป็นหลัก กลางคืนก็เป็นหน้าที่ผมทำงานเบ็ดเตล็ดทั่วไป นอกจากนี้ก็มีคุณเจาและคุณหลิว ที่ช่วยทำงานด้านกลยุทธ์การตลาดและการวางแผน

บริษัททั้งบริษัทของเรามีเนื้อที่เพียงสามตารางเมตรเท่านั้น มีเก้าอี้อยู่สามตัว โต๊ะสามตัว มุมที่เหลืออยู่นิดหน่อยก็ใช้เป็นที่เก็บของชั่วคราว พวกเราต่างทำงานด้วยความมุ่งมั่นกันทุกคน และเป็นเพราะกำลังคนของเราน้อย ดังนั้นผมจึงต้องทำงานแทบทุกอย่าง ตั้งแต่งานนักการไปจนถึงงานด้านเทคนิคชั้นสูง ผมต้องรู้ทุกเรื่อง และในขณะที่ผมกำลังเติบโตขึ้นนี้ ผมก็มองดูจงเหม่ยที่กำลังขยายตัวขึ้นเช่นกัน เริ่มตั้งแต่คนแค่สองคน

พอปีที่สองเราก็เริ่มรับพนักงานเพิ่มมาอีกสามคน ปีที่ห้าเราก็ย้ายออกไปเช่าที่ทำการบริษัทแห่งใหม่ พนักงานก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น กิจการก็ยิ่งนับวันยิ่งดีขึ้น พอถึงปีที่สิบนั้นเรามีพนักงานทั้งหมดยี่สิบกว่าคนได้ และในที่สุดเราก็สามารถซื้อที่ทำการบริษัท "จงเหม่ย" ที่เป็นของเราอย่างแท้จริง

เราเริ่มต้นมาจากศูนย์มาด้วยกัน ผมกับถ้าวแก๋ช่วยกันฟันฝ่ามาจนถึงวันนี้ เราต้องจัดการเองทั้งหมดทั้งกิจการภายนอกและภายใน เคยมีคนถาม

ว่าปรัชญาในการทำงานของผมคืออะไร ผมว่าผมไม่มีปรัชญาอะไร
หรอก นอกจากคำว่า "มุ่งมั่น" สองพยางค์นี้เท่านั้น การร่อนเร่พเนจรสอน
ให้ผมเข้าใจลึกซึ้งที่ว่าบนโลกใบนี้ไม่มีคำว่าโชคดีหรือ ไม่มีอะไรที่เราจะได้มา
ง่าย ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตล้วนมาจากความมานะพยายามของตนเอง
ทั้งสิ้น การฝ่าฟันอุปสรรคแต่ละครั้งก็เปรียบเสมือนการวางอิฐแต่ละก้อนลงบน
รากฐานแห่งชีวิตของเรา ชีวิตคนก็แบบนี้แหละ การทำงานก็เป็นแบบนี้
เหมือนกัน

ในระหว่างนี้ผมก็มีความรักอยู่หลายครั้งหลายหน แม้ว่าเหตุผลที่
เลิกกันไปจะไม่ใช่แต่เรื่องฐานะทางครอบครัว แต่ใจผมนั้นก็ยังคงอยากเจอ
ผู้หญิงสักคนที่ฉลาดเรียบร้อย รู้จักรับผิดชอบต่อครอบครัว มีใจมั่นคง ผมนึก
ถึงตอนที่ตัวเองสักสิบขวบได้ ตอนนั้นผมมองดูเด็ก ๆ ในหมู่บ้านเล่นลูกข่าง
กัน ผมคิดว่าความรักมันก็เหมือนกับการเล่นลูกข่างนั่นแหละ ถ้าคนกับ
ลูกข่างกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ลูกข่างก็จะหมุนได้ดีและ
นาน แต่ถ้ามีความไม่สมดุลเกิดขึ้นแล้วละก็ มันก็จะเหมือนดอกไม้ไฟที่เปล่ง
รัศมีสวยงามได้อยู่เพียงชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น แล้วก็หายวับไปในชั่วพริบตา

ความรักของผมมันก็เกิด ๆ ดับ ๆ อยู่อย่างนี้ ผมล่องลอยไปเรื่อย ๆ
กับเรื่องความรัก บางทีก็เหงาบ้างนิด ๆ ว่างเหง้างน้อย ๆ จนกระทั่งผม
ได้มาพบกับลีเสีย

ตอนที่ 44 ดอกฟ้ากับยาจก

รอมานานกว่าแล้ว ลีเสียก็ยังไม่มา

ผมยืนรออยู่ที่หน้าประตูสวนสาธารณะ ก้มลงมองดูนาฬิกาข้อมือเป็น
ครั้งที่เท่าไรแล้วก็ไม่รู้ สำหรับการนัดครั้งนี้ ผมตื่นนอนเช้าเป็นพิเศษ ลุก
ขึ้นมาขัดสีฉวีวรรณเจ้าเวสปากกลางเก่ากลางใหม่ของผม แล้วเปลี่ยนชุดเป็น
เสื้อเชิ้ตสีขาวกึ่งโง้งเรียบกริบ วางแผนการเที่ยวรอบเมือง เตรียม
แม้กระทั่งบทสนทนาที่จะไว้ว่าจะพูดกับเธอหลังจากที่ได้พบกันอีกครั้ง

ผมซอมนุดไว้ในใจเข้าไปเข้ามาอยู่หลายสิบหน “ลี้เสียด กระจบองของคุณตัวนี้สวยจ้งเลย” ไม้ดี ไม้ดี! อะแสม “ลี้เสียด คุณผูกผมหางม้าแบบนี้ดูน่ารักดีนะครับ” เอ๊ะ! ก็ไม่ค้อยดีแะอะ เอาใหม่ เอาใหม่! “ผมดีใจมากเลยนะครับ ที่คุณยอมตอบตกลงออกมาเกี่ยวกับผม” โอ! พระเจ้า “อาเสียด คือว่า ผม...”

ความกระวนกระวายที่เกิดขึ้นในใจผม ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ๆ ตามเวลาที่ผ่านไปทุกวินาที จนช้กจะกลายเป็นความกังวลใจขึ้นมาแทน สถานที่และเวลาที่นัดกับลี้เสียดไว้ก็ไม่น่าจะผิดพลาดนี่นา ปกติเธอไม่เคยสาย หรือว่าอาจเกิดอุบัติเหตุขึ้นระหว่างทาง หรือว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้นที่บ้านเธอ

ยิ่งคิดก็ยิ่งร้อนใจ ปีนี้ผมอายุยี่สิบห้า ได้รู้จักกับลี้เสียดโดยการแนะนำของเ้าแก่เนี้ยร้านน้ำแข็งใสในหมู่บ้าน เ้าแก่เนี้ยกระตือรือร้นกับการแนะนำครั้งนี้สัก เพราะเธอเห็นว่าผมเป็นคนขยันรักความก้าวหน้า จึงพยายามจะหาแฟนให้ผมให้ได้ เธอบอกว่าฝ่ายหญิงนะปีนี้อายุยี่สิบสอง ทั้งสวยทั้งขยัน ให้เธอเป็นแม่สื่อก็แล้วกันนะ ตอนนั้นผมก็ไม่ได้คบกับใคร จึงรีบตอบรับด้วยความยินดี กะว่าจะลองพบหน้ากันดูก่อน ดูชิวว่าจะต้องชะตากันไหม แต่นึกไม่ถึงว่านัดไปนัดมาเกือบครึ่งปีได้ กว่าลี้เสียดจะยอมตกลงออกมาพบกับผม

พอเห็นหน้ากันครั้งแรก ลี้เสียดก็จำผมได้ทันที เพราะที่จริงผมกับเธอเคยเรียนมัธยมต้นที่โรงเรียนเดียวกัน ตอนสมัยมัธยมต้น ผมเป็นคนค่อนข้างเด่นในโรงเรียน จึงแทบจะไม่มีใครที่ไม่รู้จักผม ไม่เว้นแม้แต่ลี้เสียด เธอไม่เพียงแต่จำผมได้เท่านั้น แถมยังพูดออกมาอย่างกลั่นหัวเราะไว้ไม่อยู่อีกว่า

“โล่ตงจิ้น ทำไมคุณถึงไม่มีอะไรเปลี่ยนไปเลยสักนิดเดียว หน้าตาท่าทางก็ย้งเหมือน “ผู้คงแก่เรียน” อยู่อย่างเดิมเลยนะ ทุกคนเขาแอบเรียกคุณลับหลังว่า “ดาหัวเผือก” ยังไง จนสิบปีมาแล้ว คุณก็ย้งเป็นอยู่อย่างนั้น” ลี้เสียดบอก

“ยังเหมือนหัวเผือกอยู่หรือ” ผมยิ้มเขิน ๆ

“อืม” ลีเสี่ยพยักหน้ารับ “ว่าแต่ว่า ทำไมคุณถึงไม่มีแฟนล่ะ ฉันไม่เชื่อหรอก ฉันยังจำได้เลยว่าตอน ม.ต้น นะ คุณออกจะป๊อปจะตายไปนี่นา นักเรียนหญิงห้องฉันเองก็ตั้งหลายคนทีพากันคลั่งไคล้คุณ พากันออกมายืนที่ระเบียงแอบดูคุณซ้อมวิ่งไงล่ะ

ลีเสี่ยพูดไปแล้วก็ยิ้มเขิน ๆ ผมก็ยิ้มเขิน ๆ ไม่รู้จะบอกเธอได้อย่างไรว่าเด็กผู้หญิงที่พากันแอบชอบผมทั้งหลายเหล่านั้นนะ พอเจ้าหล่อนได้รู้สภาพครอบครัวของผมแล้ว ก็พากันเปิดแน่บ จะความรักความหลงอะไรก็พากันจูงมือหายเข้ากลีบเมฆไปหมด

วันนั้นเราก็คุยกันถึงเรื่องสัพเพเหระอย่างนี้ คุยกันเยอะแยะไปหมด จากนั้นมา หัวใจผมก็ไม่เคยได้สงบอีก รอยยิ้มหวาน ๆ ของลีเสี่ยค่อย ๆ เข้ามาครอบครองพื้นที่ทั้งหมดในหัวใจผม ไม่ว่าจะเวลาทำงาน เดินเหิน กินข้าว หรือแม้แต่ก่อนจะขมตานอน ในสมองและหัวใจก็ล้วนแต่มีเงาของเธอเพียงคนเดียวเท่านั้น

ผมจะต้องหาทางเจอเธออีกให้ได้ ผมบอกกับตัวเองอย่างมุ่งมั่น

จากนั้นเป็นต้นมาเราก็มีโอกาสดำเนินเจอกันอีกหลายหน ผมยิ่งได้รู้จักก็ยิ่งรักเธอมากขึ้นทุกที ยิ่งรักเธอผมก็ยิ่งหัวไหน ไม่รู้ว่าลีเสี่ยได้รู้ความจริงว่าครอบครัวผมเป็นอย่างไรบ้าง แล้วเธอจะจากผมไปหรือเปล่า แล้วถ้าถึงตอนนั้นผมจะแบกหัวใจอันบอบช้ำของผมไปหาผู้หญิงดี ๆ อย่างนี้ได้ทีไหนอีก แต่ในทางกลับกัน ผมก็กลัวเหมือนกันว่าผมจะทำให้เธอเสียเวลากับผมไปเปล่า ๆ จึงตัดสินใจว่าจะเล่าความจริงให้เธอรู้

ด้วยเหตุนี้ ผมจึงเชิญเธอไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารฝรั่งร้านหนึ่งระหว่างนั่งที่โต๊ะอาหาร ผมก็เล่าชีวประวัติของตัวเอง ตลอดจนการ

เร่ร่อนขอทานในวัยเด็กให้เธอฟังอย่างละเอียด ทั้งตอนที่ถูกคนหัวเราะดูถูกเหยียดหยาม ผมไม่กล้าเงยหน้าขึ้นมองหน้าเธอ ผมกลัวว่าตัวเองจะเห็นแววตาที่บ่งบอกถึงความผิดหวังของเธอ แต่ก็สุดจะหักห้ามความเสียใจของตัวเองไว้ได้ ในที่สุดผมก็ต้องหลั่งน้ำตาร้องไห้ออกมาต่อหน้าผู้หญิงที่ผมรัก

ต่อมาตอนหลังลีเสียมักจะชอบพูดเล่นว่า เธอถูกน้ำตาผมหลอกเข้าให้ แต่ผมกลับจำวันนั้นได้ไม่ลืม ลีเสียมเดินข้ามโตะมาหาผม สองมือเธอกุมมือผมไว้เป็นมือคู่ที่แสนอบอุ่นและมั่นคง

ผมพอจะจำที่ตั้งบ้านของลีเสียได้เลา ๆ เพราะเคยส่งเธอกลับบ้านตั้งหลายหน แม้ว่าเธอจะให้ผมส่งแค่ที่ปากซอย แต่เธอก็เคยชี้ให้ผมดูว่าบ้านหลังไหน ไม่น่าผิดหรอก ผมเดินวนเวียนกลับไปกลับมาอยู่หน้าประตูบ้านเธอ ไม่รู้ว่าการมาหาเธอถึงบ้านอย่างนี้มันจะดูพรวดพราดเกินไปหรือเปล่า แต่ที่จริงผมก็คบกับลีเสียมานานได้สักระยะหนึ่งแล้ว วันนี้ผมก็แต่งตัวดูเรียบร้อยดี เอาน่า! เป็นไงเป็นกันสิ รวบรวมกำลังใจขึ้นมากดอดเลยละกัน!

“ใครนะ” เสียงดังมาจากด้านใน ฟังดูแล้วน่าจะเป็นเสียงพ่อเธอ

“ผมแช่ไล่ครับ ผมมาหาลีเสียครับ” ที่จริงก็ออกจะประหลาดอยู่เหมือนกันเพราะผมรู้ว่าลีเสียเป็นลูกสาวคนเดียวของบ้าน พ่อแม่ทั้งรักทั้งหวงยิ่งกว่าแก้วตาดวงใจ ผมจึงต้องทำตัวให้พวกเขาเกิดความประทับใจเอาไว้ก่อน

แต่พอหลังจากที่ผมตอบกลับไปแล้ว ฝ่ายข้างในก็เงียบหายไปอีกเป็นนาน ไม่มีใครออกมาเปิดประตูเลยสักคน ขณะที่ผมกำลังกระสับกระส่าย คิดว่าจะกดอดอีกครั้งดีหรือเปล่า แล้วจู่ ๆ ประตูก็ถูกเปิดผางออกมา คนที่เปิดออกมาคือพ่อของลีเสียจริง ๆ ด้วย

“คุณลุงครับ...” คุณลุงหลินมองผมตั้งแต่หัวจรดเท้า ทำเอาผมประหลาดเสียจนจะพูดก็ยังพูดไม่ออก

“ไม่ต้องพูดมาก ตระกูลหลินของเราไม่มีวันจะไปเกี่ยวดองเป็นพี่น้องกับพวกขอทานหรือก ไสหัวไปซะ” พุดจบก็ทำท่าจะปิดประตู

“คุณลุงครับ คือว่า ผม...” ผมรีบยกมือขึ้นตันประตูไว้ด้วยความร้อนใจยังอยากจะอธิบาย

“ยังไม่ไสหัวไปอีก หรือจะให้เข้าไปเอาตะพุดออกมาตีหัวแก หา!”

ผมลดมือลง แล้วพูดอย่างนอบน้อมว่า “คุณลุงครับ ผมผิดเอง ขอโทษที่รบกวนครับ” เสียงประตูปิดดังปังลงตรงหน้าผม ผมยืนเข่อที่ด้านนอกอยู่เป็นครู่ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรดี แม้จะรู้สึกเจ็บปวดสักเพียงใดก็ตาม แต่ที่หนักใจที่สุดคงไม่มีอะไรเกินไปกว่าความกังวลใจว่าตอนนี้ลีเสี่ยจะเป็นอย่างไรบ้าง ยังสบายดีอยู่หรือเปล่า โดนดุบ้างหรือเปล่า เธอคงจะไม่ถึงกับต้องผิดใจกับคนในครอบครัวด้วยเรื่องของผมหรอกนะ เธอต้องทะเลาะกับพวกเขาบ้างหรือเปล่า ถูกกักบริเวณไว้ในบ้านใช่ไหม ภายในใจผมมีแต่เครื่องหมายคำถามเป็นพันตัว แต่เมื่อไม่ได้พบกับลีเสี่ย แล้วใครจะตอบคำถามให้กับผมได้เล่า

ผมกลับถึงบ้านพร้อมกับหัวใจที่บอบช้ำ พ่อได้ยินเสียงรถมอเตอร์ไซด์ของผมก็เดินออกมาถามผมว่า “อ้าว! ไม่ใช่ไปเที่ยวกับอาเสี่ยหรือ ทำไมถึงได้กลับเร็วนักล่ะ” ผมมองพ่อ คงเพิ่งจะมีแต่ตอนนี้แหละที่ผมรู้สึกดีใจว่าพ่อตาบอด เพราะพ่อจะได้ไม่ต้องมองเห็นความผิดหวังที่ปรากฏบนสีหน้าผม ผมกลัวว่าหากพ่อรู้เรื่องเข้าแล้วจะต้องเสียใจ จึงแต่งเรื่องขึ้นมาว่าบ้านของลีเสี่ยต้องเกี่ยวข้าว เราก็เลยออกไปเที่ยวกันไม่ได้ พ่อพุดจบผมก็รีบกลับเข้าไปในห้องไปนั่งเหม่ออยู่ที่โต๊ะคนเดียว

ต้องมีเงินเท่านั้นใช่ไหมจึงจะมีคนมองเห็นหัวบ้าง จึงจะได้ไม่ต้องโดนดูถูก ในโลกนี้ไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าเงินอีกแล้วใช่ไหม เงินซื้อความสุข ความสบายตรงหน้าได้ก็จริง แต่ว่าต่อไปข้างหน้าเล่า ถ้าไม่มีความรักแล้วจะ

อยู่กันไปได้อย่างไรเล่า ยิ่งคิดถึงความจริงใจที่ลีเสียมมีต่อผม หลังจากที่ผมเล่าเรื่องสภาพครอบครัวของผมให้เธอฟัง เธอไม่เพียงไม่ถอยหลังเท่านั้น แต่กลับยังก้าวเข้ามาบอกผมอีกว่า “อาจิ้น ผู้ชายที่ฉันต้องการคือคนที่มีความรับผิดชอบและรักความก้าวหน้า ต่อให้ครอบครัวคุณยากจนเสียยิ่งไปกว่านี้ ขอเพียงแต่คุณมีใจจะต่อสู้ฝ่าฟัน ฉันก็พร้อมและยินดีจะร่วมทุกข์ร่วมสุขไปกับคุณด้วย”

คิดถึงคำพูดประโยคนี้ของเธอแล้ว ผมก็ยิ่งเสียวแปลบขึ้นมาที่ใจ กลั้นน้ำตาไว้ไม่ไหวแล้ว รักกันแต่ไม่อาจอยู่ร่วมกันได้ ยังจะมีอะไรที่น่าทุกข์ระทมขมขื่นยิ่งกว่านี้มีอีกไหม

ต่อมาวันที่สอง วันที่สาม ผมก็ไม่ได้ข่าวคราวของลีเสียมเลย เธอไม่ได้ไปทำงาน คนที่บริษัทบอกว่าคนที่บ้านเธอโทรศัพท์มาลาให้ แต่ถ้าผมจะโทรศัพท์ไปหาเธอที่บ้านก็ยิ่งไม่ได้ใหญ่ เพราะกลัวว่าเธอจะโดนดุ โธ่ ช่างทรมานใจอะไรอย่างนี้หนอ

คืนวันที่สาม จู่ ๆ ก็มีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้นกลางดึก ผมรีบสวมเสื้อคลุมออกไปรับโทรศัพท์ทันที

“ฮัลโหล” อาเสียม ใช้อาเสียมจริง ๆ ด้วย น้ำเสียงที่แสนจะคุ้นเคย ไขเสียงของอาเสียมจริง ๆ ด้วย

“คุณสบายดีหรือ คุณสบายดีหรือ คุณสบายดีใช่ไหม” ผมพูดประโยคเดิม ๆ ซ้ำกันอยู่หลายหน แค่ได้ยินเสียงเธอ ผมก็ดีใจจนแทบจะเรียงลำดับประโยคไม่ถูกอยู่แล้ว

อาเสียมเล่าให้ฟังว่า วันนั้นที่ผมไปหาที่บ้าน ตัวเธอเองอยู่บนชั้นสอง แต่พ่อไม่ยอมให้ลงมา ตอนที่เธอมองลงมาจากหน้าต่างบานเล็กชั้นบน เห็นแผ่นหลังของผมเคลื่อนจากไป หัวใจก็แทบจะแตกสลาย เธอยังบอกอีกว่า พ่อไม่อนุญาตให้เราพบกันอีกแล้ว แล้วยังให้น้องชายทั้งสองคน

ของเธอคอยจับตาดูเธอไว้ตลอดเวลา

เธอต้องรอจนทุกคนในบ้านหลับไปแล้ว จึงได้แอบหนีออกมา ต้องเดินออกมาไกลพอสมควร กว่าถึงร้านของชำเล็ก ๆ ในหมู่บ้านเพื่อโทรศัพท์ถึงผม เธอบอกว่าถนนนั้นแสนจะเปลี่ยว ไม่มีคนเลย มีดก็มีด นากก็ง่าก้าง แต่เธอรู้ว่าผมต้องเป็นห่วงเธออยู่แน่ ๆ ดังนั้นไม่ว่าอย่างไรเธอก็จะต้องแอบออกมาโทรศัพท์ถึงผมให้ได้ เธอออกมาโทรศัพท์นี้ก็เพื่อจะบอกผมว่า “เราต้องสู้ต่อไปนะ”

ผมได้ยินเธอพูดอย่างนี้แล้วก็น้ำตาไหลอาบหน้า อาเสีย อาเสีย เธอช่างดีเหลือเกิน เธอช่างโง่จริง ๆ

ผมอยากจะพูดกับเธอให้มากกว่านี้ แต่ก็เป็นห่วงความปลอดภัยของเธอเพราะตอนนี้เธออยู่นอกบ้าน จึงตอบไปว่า “อาเสีย คุณเข้าใจผมนะ ขอให้มั่นใจในความรักของเรา ผมจะพยายามหาเงินให้ได้มาก ๆ ให้พ่อคุณเปลี่ยนใจให้ได้”

ระหว่างปลายสายโทรศัพท์สายยาว ๆ เส้นนั้น มีหัวใจสองดวงกำลังร้องไห้อย่างร่ำรวาน

ก็ว่าจะวางหูโทรศัพท์ลง แต่ก็กลับวางไม่ลง เพราะเราทั้งคู่ต่างรู้ดีว่าหลังจากคุยโทรศัพท์ครั้งนี้ไปแล้ว ก็ไม่รู้ว่าอีกเมื่อไรจึงจะมีโอกาสได้คุยกันอีก ไม่รู้ว่าจะต้องรอไปอีกนานสักแค่ไหน ใครเล่าจะอดใจรอไหว เราคุยกันจนกระทั่งเงินเหรียญสุดท้ายหล่นลงดัง “ติ๊ง” จนเสียง “ติ๊ด ติ๊ด ติ๊ด” ดังมาจากกระบอกโทรศัพท์ ผมก็ยังคงกำหูโทรศัพท์ไว้แน่นอยู่เป็นนาน ไม่อาจหักใจให้วางหูลงได้ หัวใจดวงหนึ่งเหมือนถูกจับแขวนไว้กลางอากาศ ไหวสะท้านไปอยู่ในความเงิบเหงาของราตรีกาล ไร้ซึ่งแหล่งพักพิง ไร้ซึ่งหนทางไป

ตอนที่ 45

กว้างครึก

หลังจากเรื่องนี้เกิดขึ้น ผมกับลีเสี่ยก็แทบจะไม่มีโอกาสได้พบกันอีก
เลย

พอกับแม่ของลีเสี่ยคำนวณเวลาเลิกงานของเธอเอาไว้เรียบร้อย พอถึงเวลาเลิกงานก็ให้รีบตรงกลับบ้านทันที หลายครั้งที่ลีเสี่ยโทรศัพท์มาร้อง
ห่มร้องให้กับผมกลางดึก พอเธอร้องให้ ใจผมก็พลอยร้อนรนไปด้วย ลีเสี่ย
เอาความสุขทั้งชีวิตของเธอมาวางไว้ในกำมือผม แล้วผมเล่า นอกจากความ
รักแล้ว ผมจะมีอะไรไปสัญญาสัญญากับเธอได้

คืนหนึ่ง จนเลยเวลาที่นัดกันไว้แล้ว ลีเสี่ยก็ยังไม่โทรศัพท์มา ผมก็
ซ้กจะร้อนใจเดินวนไปวนมาอยู่ในห้อง คิดปลอบใจตัวเองว่า บางทีลีเสี่ย
อาจจะเพลินนอนหรือบางทีเธออาจจะถูกพ่อจับได้ เมื่อไม่ได้คำตอบ ผมก็
นอนไม่หลับ ตัดสินใจขี่รถมอเตอร์ไซด์ตรงไปบ้านเธอเสียเลย

ผมกลัวว่าเสียงมอเตอร์ไซด์จะไปปลุกให้พอกับแม่ของลีเสี่ยตื่นขึ้นมา
จึงรีบดับเครื่องตั้งแต่ปากซอย แล้วจูงรถไปหยุดที่หน้าบ้านเลย มองไปใน
บ้านเห็นไฟปิดมืดหมดแล้ว ผมคิดว่าพวกเขาคงจะนอนหลับกันหมด แล้วลี
เสี่ยล่ะผมมองขึ้นไปชั้นสองที่หน้าต่างเธอ อยากจะลองเรียกเธอดู แต่ก็กลัว
ว่าความมูทะลุของผมจะทำให้พ่อกับแม่ของเธอยิ่งโกรธเข้าไปใหญ่ ผมเดินจาก
ปากซอยถึงท้ายซอย จากท้ายซอยกลับมาปากซอย กลับไปกลับมา ปากก็
อดจะขมุขมิบเรียกชื่อลีเสี่ยออกมาเบา ๆ ไม่ได้ เรียกซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่อย่าง
นี้

แต่แต่ละครั้งที่เรียกชื่อเธอ ผมก็เจ็บแปลบขึ้นที่หัวใจ แต่แต่ละครั้ง
เรียกชื่อนั้น ผมรู้สึกราวกับว่าความสุขกำลังห่างไกลออกไป ความรักช่าง
ทรมาณหัวใจผมเหลือเกิน จนกระทั่งฟ้าใกล้สว่าง ผมจึงยอมกลับบ้านไปด้วย
ความวังเวงใจ

วันต่อมา ลีเสี่ยโทรศัพท์มาหาผมที่บริษัท ผมจึงได้รู้ความจริง

ว่า เหตุเกิดกลางดึกเมื่อคืนขณะที่ลีเสี่ยกำลังเตรียมตัวจะออกมา โทรศัพท เธอก็ไม่กล้าเปิดไฟ ย่องมวงมวงมาหาคำทางลงมาชั้นล่าง แต่ยังไม่ทันจะได้ไปถึงไหนเลยก็เดินชนกับพ่อเธอเข้าเสี่ยก่อน พ่อถามด้วยน้ำเสียงเรียบสีหน้าสงบว่า “ดึกตื่นปานนี้แล้วยังจะไปไหนอีก” ลีเสี่ยรีบแก้ตัวว่า “หนูจะไปห้องน้ำ” “ห้องน้ำเธอ ห้องน้ำข้างบนก็มี ทำไมไม่เข้า แล้วทำไมแกจะต้องแต่งตัวซะเต็มยศขนาดนี้ด้วย”

เจอคำถามอย่างนี้เข้า ลีเสี่ยก็ตอบไม่ถูกเหมือนกัน ไม่รู้จะทำอย่างไรดีก็เลยบอกว่าตัวเองเดินผิดเอง แล้วก็รีบกลับขึ้นมาเข้าห้องชั้นบน พ่อของลีเสี่ยนั้นแต่ไหนแต่ไรมาก็เข้มงวดกวดขันคนในบ้านมาก แต่ทำหน้าที่เคร่งขรึมมาหน่อยก็ทำเอาคนเห็นตกใจจนแทบจะร้องไห้ออกมาอยู่แล้ว ยิ่งกรณีนี้ถือว่าเป็นการขัดคำสั่งอย่างรุนแรงก็ยิ่งไปตอ้งพูดถึงเลย

เสียงลีเสี่ยสะอึกสะอื้นมาตามสายโทรศัพท์ พอคิดถึงสภาพเธอในตอนี้แล้ว ผมก็รู้สึกเจ็บยิ่งกว่าเธออีกเป็นหมื่น ๆ เท่า มีหน้าซ้ำจากนี้ไป เราก็คงไม่สามารถติดต่อกันทางโทรศัพท์ได้อีกแล้ว ดังนั้นผมจึงรีบลางานสองชั่วโมง เพื่อไปตกรอที่บริษัทของเธอก่อนเวลาเลิกงาน พอลีเสี่ยเห็นหน้าผมเท่านั้น ขอบตาก็แดงเรือขึ้นมาทันที เธอบอกว่าพอกับแม่เธอกำลังจัดการนัดให้เธอไปดูตัวฝ่ายชายในวันอาทิตย์ที่จะถึงนี้ ได้ยินมาว่าครอบครัวของฝ่ายชายนั้นไม่เลว แล้วก็รวยมากด้วย ผมได้ยินอย่างนี้แล้วก็รู้สึกหัวใจร้อนรุ่มขึ้นมาจะทันหัน ก็ผมรักของผมซะขนาดนี้แล้วจะให้เราจบกันไปง่าย ๆ อย่างนั้นนะหรือ

ลีเสี่ยรีบปลอบผมว่า เธอไม่ต้องการเงินทองใด ๆ เธอพร้อมจะละทิ้งความสุขสบายทางด้านวัตถุทั้งปวง ทั้งยินดีจะร่วมฟันฝ่าอุปสรรคไปกับผม ผมกุมมือเธอไว้แน่นด้วยความซาบซึ้งใจ บอกกับเธอว่า “ลีเสี่ย ขอให้คุณเชื่อใจผม ผมจะต้องสร้างอนาคตที่ดีให้คุณแน่นอน” เราต่างปลอบใจให้กำลังใจกันและกันไปตลอดทาง เสียดยานักร ระยะทางที่ส่งเธอกลับบ้านนั้นช่างสั้นเหลือเกิน เพียงครู่เดียวก็มาถึงแล้ว ผมไม่กล้าเข้าใกล้บ้านเธอเกินไป เพราะกลัวว่าพ่อหรือแม่ของเธอจะเห็นเข้า จึงจำเป็นต้องเฝ้าเธอ

ทั้งที่ยังอยู่ห่างบ้านตั้งไกล

ต่อจากนั้นอีกครั้งปี พ่อกับแม่ของลีเสี่ยก็พยายามจะจัดการให้เธอไปดูตัวอีกหลายต่อหลายครั้ง แต่ไม่ว่าจะเป็นการดูตัวครั้งไหน ๆ ลีเสี่ยก็คอยแต่จะปฏิเสธว่าไม่ชอบหรือไม่ต้องชะตาอยู่เรื่อยไป

พ่อของลีเสี่ยโกรธมากจนถึงขั้นขึ้นเสียงกับเธอว่า “แกจงตั้งใจซะ เลือกเอาใครก็ได้ซักคนหนึ่ง ยิ่งไงมันก็ดีกว่าไอ้ลูกขอทานนั่นแน่” ลีเสี่ยก็เถียงกลับด้วยเสียงที่แข็งพอ ๆ กันว่า “หนูชอบเขา ที่เขาเป็นคนกตัญญู รักความก้าวหน้า” คุณลุงหลินโกรธจัดยิ่งกว่าเดิม “แต่งงานกับขอทาน นี่แกคิดจะทำลายชื่อเสียงตระกูลหลินของเราให้ย่อยยับหรือไง”

ท่านโกรธจนไม่ยอมพูดกับลีเสี่ยอีก แม่ของลีเสี่ยก็ยิ่งร้อนใจ ได้แต่อ้อนวอนขอร้องให้เธอตั้งใจเสียที โลกนี้มีผู้ชายอีกเยอะแยะไป ไขว่คว้าจะมีแต่ “อาจิ้น” คนเดียวเสียเมื่อไร ทำไมจะต้องเอาเขามาเป็นเหตุให้ต้องผิดใจกับคนในครอบครัวด้วยเล่า ลีเสี่ยสายหน้าทั้งน้ำตา ปวดร้าวที่พวกเขาไม่เข้าใจ ความรักความผูกพันและความเข้าใจแบบนี้มีหรือที่เงินทองจะเข้ามาทดแทนได้ หลังจากนั้นพวกเขาก็ยิ่งจัดให้มีการดูตัวบ่อยขึ้นอีก ลีเสี่ยยิ่งถูกควบคุมตัวเข้มงวดขึ้นกว่าเดิม

เมื่อก่อนนี้ในช่วงวันหยุด ลีเสี่ยยังพอจะแอบออกมาพบปะกับผมได้บ้าง โดยอ้างว่าไปซื้อปั้งกับสาว ๆ เพื่อนร่วมงาน แต่ตอนนี้ข้ออ้างเช่นนี้ก็ใช้ไม่ได้แล้ว น้องชายสองคนของลีเสี่ย คนหนึ่งคอยเฝ้าอยู่ที่ประตูหน้า อีกคนคอยเฝ้าอยู่ที่ประตูหลัง เราแทบจะไม่มีโอกาสได้พบกันอีกเลย

ในขณะที่เดียวกัน ผมเองนั้นนอกจากจะทำงานในตอนกลางวันตามปกติแล้ว กลางคืนก็ยังทำงานพิเศษเพิ่มขึ้นด้วย วันหนึ่งผมทำงานสัปดาห์สิบชั่วโมงได้ เอาจานขึ้นบังหน้า แล้วเก็บความชอกช้ำไว้ในกันบังของหัวใจ ผมบอกกับตัวเองว่า ผมต้องขยันให้มากกว่าคนอื่น มุมนานะยิ่งกว่าคนอื่น เพื่อให้พ่อแม่ของลีเสี่ยยอมรับในความมุ่งมั่นของผมให้ได้

ความจริงในใจผมก็สับสนไม่น้อย บางครั้งคิดอยากจะเลิกกับลีเสีย แล้วปล่อยให้เธอได้ไปพบกับอนาคตที่ดีกว่า แต่แล้วก็ทำใจไม่ได้สักที คนเราเกิดมาก็ใช้ว่าจะหาคนที่รักเราเข้าใจเราได้ง่ายนัก ผมหวังเหลือเกินว่าจะได้อยู่เคียงข้างเธอ ได้รักเธอ ได้ดูแลเธอ ได้ทำอะไรเพื่อเธอ ตลอดไป บนถนนความรักนี้หนอ ดูคนอื่นเขาช่างเดินผ่านไปมาอย่างรื่นรมย์นัก แต่ครั้นถึงคราวผมบ้าง ทำไมช่างมีอุปสรรคขวางกั้นมากมายนักนะ ลำพังแค่ช่วงเวลาที่ผมเติบโตมานั้น ยังชอกช้ำไม่สาแก่ใจอีก หรือ ทำไมแม้แต่ในเรื่องของความรักก็ยังคงมาซ้ำเติมให้ผมต้องเจ็บปวดทรมานด้วยเล่า

ตอนที่ 46

วันแต่งงาน

เราอดทนมาจนปีครึ่งได้ ในที่สุดพ่อแม่ของลีเสียก็ใจอ่อนยอมให้เราแต่งงานกัน

ตอนหลัง ลีเสียจึงได้เล่าให้ผมฟังว่า ช่วงที่คนในบ้านควบคุมเธออย่างเข้มงวดนั้น เธอรู้สึกเหมือนว่ามีหินก้อนใหญ่ทับอยู่ในหัวใจ แม้แต่ริ้วแรงจะหายใจก็แทบจะไม่มี เธอไม่เคยนอนหลับได้เลยสักวัน แต่ก็ตั้งใจมั่นว่าอย่างไรก็จะต้องสู้เพื่อรัก วันหนึ่งขณะที่พ่อไปเข้างานกะกลางคืน เหลือแต่แม่อยู่บ้านเพียงลำพัง เธอก็ก้าวลงบันไดเข้าไปหาแม่อย่างอาจหาญ พร้อมกับขอออกไปพบผม แม่ยืนคุมเชิงอยู่ที่ประตู ไม่ว่าจะลีเสียจะอ่อนวอนอย่างไรแม่ก็ไม่อนุญาต สุดท้ายลีเสียก็เลยพูดกับแม่ว่า

“แม่คะ ก่อนที่แม่จะแต่งงานกับพ่อนะ พอกับแม่ต่างคนก็ต่างมีคนรักด้วยกันอยู่แล้วทั้งคู่ไม่ใช่หรือคะ แต่เพียงเพราะต้องเชื่อฟังคำของผู้ใหญ่ พอกับแม่จึงต้องทรยศต่อหัวใจตัวเอง มาแต่งงานกับคนที่ตัวเองไม่ได้รักมาก่อน จริงอยู่ว่าฐานะทางบ้านเรานั้นไม่เลวเลย ตลอดหลายปีที่ผ่านมา แต่ใช้ว่าพอกับแม่จะเข้ากันได้ดี กลับทะเลาะกันเป็นประจำ พอมาถึงตอนนี้แล้ว แม่ยังคิดว่าตอนนั้นแม่ตัดสินใจถูกอีกหรือคะ เป็นเพราะพ่อ

กับแม่ไม่ได้อยู่กับคนที่ตัวเองรัก จึงไม่เคยได้รู้จักกับความสุขอย่างแท้จริงเลย แล้วแม่ยังอยากจะให้ลูกสาวแม่ต้องเป็นอย่างเดียวกับที่แม่เป็นอย่างนั้นหรือคะ”

อาจเป็นเพราะคำพูดที่ออกมาจากใจของลีเสี่ยทำให้แม่ใจละลาย หรืออาจเป็นเพราะว่าท่านลองกลับไปย้อนคิดถึงความเจ็บปวดที่ต้องแยกจากคนรักตอนสมัยสาว ๆ ทำให้เรื่องที่เคยคิดว่าจะลืมได้ลง กลับย้อนมาสะเทือนใจอีกหน แม่ฟังแล้วก็น้ำตาคลอ ไม่พูดอะไรอีก

นั่งเงียบไปนาน กว่าแม่จะพูดกับลีเสี่ยว่า “อาเสี่ย ความรักความรู้สึกของลูกเอง ลูกต้องคิดเองให้ดี ๆ นะ ต่อไป...ต่อไปวันข้างหน้า ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นลูกก็ต้องรับผลที่เกิดขึ้นเองนะ” พูดจบ แม่ก็หมุนตัวเดินกลับเข้าห้องครัวไปทันที เลิกขัดขวางการนัดพบของลีเสี่ยกับผมอีกต่อไป

ช่วงเวลานั้น เป็นเพราะความใจอ่อนของแม่ของลีเสี่ยแท้ ๆ ที่ทำให้เราได้พบกันต่อไป ดีที่ตอนหลัง พี่ชายลูกพี่ลูกน้องคนหนึ่งของลีเสี่ยเคยได้ยินเรื่องของผมมาก่อน เขาเชื่อว่าคนที่เคยทุกข์ยากลำบากมาก่อนนั้นจะต้องเป็นคนที่ยิ่งรู้ค่าของความสุขเป็นแน่ จึงช่วยพูดกับพ่อของลีเสี่ยให้ บวกกับความใจแข็งของลีเสี่ยด้วย ทำให้พ่อของลีเสี่ยฝืนใจยอมรับผมในที่สุด

คืนก่อนวันแต่งงาน พ่อของลีเสี่ยยอมเปิดใจพูดกับลูกสาวว่า “พ่อของอาจิ้นตาบอด แม่กับน้องของเขาก็ปัญญาอ่อน ลูกรู้ไหมว่าต่อไปลูกจะต้องเจอกับอะไรบ้าง”

ลีเสี่ยพยักหน้า

พ่อดายังพูดอีกว่า “มีผู้ชายดี ๆ ให้เลือกอีกตั้งเยอะแยะ แต่แกกลับจะเอาครอบครัวที่โชคร้ายที่สุดในโลกคนนี้ให้ได้ ในเมื่อแกตัดสินใจเลือกเอง แกก็ต้องเตรียมใจรับเรื่องที่แกจะต้องเจอเอาเองนะ”

ลีเสี่ยรับค่าทั้งน้ำตา

ผมไม่มีเงินมากมายพอที่จะจัดพิธีวิวาห์ที่ใหญ่โตมีหน้ามีตาให้กับลีเสี่ยได้ แม้แต่รถรับเจ้าสาวที่ใช้ในพิธีก็ยังคงเช่าแท็กซี่มา แล้วก็จัดเลี้ยงญาติทั้งสองฝ่ายขึ้นที่บ้านของเราเอง

พอบรรดาญาติ ๆ ของลีเสี่ยมาถึงบ้านผม ได้เห็นเกียรติบัตรต่าง ๆ ที่แขวนไว้จนเต็มผนังบ้าน ก็พากันสนอกสนใจเข้าไปอ่านดูทีละใบ ๆ พวกเขาแทบไม่เชื่อว่าเกียรติบัตรทั้งหมดนี้เป็นของผมคนเดียว พวกเขาเดินเข้ามาตบไหล่ผมเบา ๆ อย่างประทับใจ แล้วพูดกับเจ้าสาวของผมว่า “หนูนี่ตาแหลมจริง ๆ นะ เลือกเจ้าบ่าวได้ถูกคนแล้วละ ขอเพียงแต่ให้พวกเธอขยันขันแข็งมีน้ำอดน้ำทนพากเพียรอย่างนี้ต่อไป รับรองเลยว่าจะต้องเจริญก้าวหน้าแน่” ลีเสี่ยหันมาสบตาผมอย่างเอียงอาย น้ำตาแห่งความปีติหล่อรินเต็มดวงตาของเรา

พอกลัวว่าแม่จะควบคุมตัวเองไว้ไม่อยู่แล้วจะทำให้ผมต้องขายหน้า จึงจับแม่ไปขังไว้ในห้องตลอดทั้งคืน ไม่กล้าให้ญาติพี่น้องของฝ่ายเจ้าสาวเห็น พอถึงตอนถ่ายรูป พ่อก็แอบเข้าไปหลบอยู่หลังห้องครัว พ่อผมรู้เรื่องก็รีบตามเข้าไป ดึงแขนพอกับแม่ให้ออกมาถ่ายรูปด้วยกัน พ่อสายหัวโปกไม้โปกมือโปลบอกว่า

“อย่าเลยน่า พวกแกถ่ายกันเองก็พอแล้วละ”

“พ่อ ผมเป็นขอทานมายี่สิบปี มันเป็นเรื่องจริงนี่พ่อ ผมไม่เคยกลัวใครจะหัวเราะผมเลย พอกับแม่เป็นคนที่ผมเคารพรักที่สุด ก็ต้องออกมาถ่ายรูปด้วยกันสิ” ผมบอก

แต่พ่อก็ยังดึงดันไม่ยอมออกไป หลายปีที่ผ่านมา ผมรู้ดีว่าถ้าเรื่องใดที่ลงว่าพ่อได้ตัดสินใจแล้วละก็ ใครก็ยากจะเปลี่ยนใจท่านได้ แต่ทว่ามันมีอย่างนี้ในโลกด้วยหรือ ลูกชายแต่งงานทั้งที พ่อกับแม่ก็ยิ่งแข็งแรงดี แต่

กลับออกมายื่นมือออกหน้าออกตาไม่ได้ ผมเจ็บแปลบขึ้นมาที่ใจ น้ำตาไหลพราก พอตบไหล่ผมแล้วบอกว่า

“ไปเถอะ! แยกไปถ่ายรูปไป วันนี้เป็นวันดีของแกนะ ร้องให้ทำอะไร! รีบไปซะ ทุกคนเขารอแกอยู่นะ”

ตอนถ่ายรูป ลีเสี่ยกุมมือผมแน่น ผมก็บีบกระชับมือเธอตอบ ในใจคิดว่า อาเสี่ย ผมจะซาบซึ่งน้ำใจความหนักแน่นในรักของคุณอย่างนี้ตลอดไป คุณโปรดมั่นใจเถอะว่า ผมจะต้องทำให้คุณมีความสุขให้ได้

ตอนที่ 47 มิได้มีเสีย

คืนวันแต่งงาน ที่จริงควรจะเริ่มต้นด้วยความหวานชื่น แต่เจ้าสาวของผมกลับนั่งร้องไห้เจี๊ยบ ๆ อยู่ที่ปลายเตียง

ผมตกใจแทบแย่ รีบก้าวเข้ามาโอบเธอไว้ ถามเธอว่าเป็นอะไรไป

“ฉันชักจะเริ่มเสียใจแล้วสิ...” คำพูดประโยคนี้ของลีเสี่ยทำเอาผมใจหายใจคว่ำ ความจริงก็คือ แม่เธอจะรู้ว่าพ่อผมตาบอด แม่และน้องชายผมปัญญาอ่อน แต่ไม่เคยรู้เลยว่าในครอบครัวเรายังมีน้องชายเล็ก ๆ อีกสองคน คนหนึ่งเรียนประถมห้า อีกคนเรียนประถมสาม ที่โตแล้วก็ต้องดู ที่ยังเล็กก็ต้องแล “ฉันรู้สึกว่โลกทั้งโลกนี้เปลี่ยนเป็นสีดำสนิท ทำไมฉันถึงต้องแต่งงานเข้ามาในครอบครัวใหญ่ที่ซับซ้อนแสนจะน่าสังเวชอย่างนี้ด้วยนะ”

ผมไม่โทษเลยที่ลีเสี่ยจะรู้สึกเสียใจ ลำพังแค่เธอมีใจมั่นคงที่จะแต่งงานกับผม ลำพังแค่เธอมีใจมั่นคงที่จะแต่งงานกับผม เท่านั้นสามชาติผมก็ไม่มีวันตอบแทนน้ำใจเธอหมดแล้ว ครอบครัวของผมมันน่าสังเวชเสียขนาดนี้ ใครได้เห็นเข้าก็มีแต่จะถอยห่างด้วยความรังเกียจ แล้วถ้าหากว่าลีเสี่ยจะ

รู้สึกกลัวและกังวลขึ้นมาบ้าง มันก็ไม่เห็นจะแปลกอะไร

ตอนนั้น แม้ผมจะหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้แล้ว แต่พอดกกลางคืน พ่อก็ยัง “อดไม่ได้” ที่จะออกไปขอทานอยู่เหมือนเดิม ไม่ใช่เพราะท่านต้องการเงินหรือครับ แต่เป็นเพราะท่านเป็นขอทานจน “ติด” แล้ว การออกขอทานจึงกลายเป็น “งานอดิเรก” อย่างหนึ่งไป ถ้าวันไหนไม่ได้ออกไปขอทาน พ่อก็ซ้กจะเริ่มรู้สึกครั่นเนื้อครั่นตัวขึ้นมาทันที

พอกลับมาจากขอทานแล้ว พ่อเคยกินอาหารรอบดึกจนชิน ตอนนี้อายุปาเข้าไปเจ็ดสิบ ฟันก็แทบจะไม่มี ลีเสียดึงต้องใช้เวลาดมขำมดัมให้และเป็นพิเศษ แล้วก็ปล่อยให้เหี้ยนรอพอกลับมากิน ปรนนิบัติพ่อสามีจนท่านกินข้าวรอบดึกเรียบร้อยแล้ว เธอจึงจะกล้านอนหลับได้อย่างสบายใจ

เข้าวันต่อมา น้องชายสองคนก็ต้องห่อข้าวใส่ปืนโตไปกินที่โรงเรียน เธอก็ต้องรีบตื่นมาหุงข้าวแต่เช้าตรู่ ดูแลให้พวกเขาอาบน้ำกินข้าวให้เรียบร้อย แล้วยังต้องสอนให้ทำการบ้านอ่านหนังสือด้วย มีอยู่หลายครั้งที่ลีเสียด่านอง ๆ ของผมออกไปข้างนอก มักไม่มีใครเชื่อว่าเป็นน้องของสามี มีแต่คนเข้าใจว่าเป็นลูกของเธอเองทั้งนั้น

แต่เรื่องที่ลีเสียด่าใจรับได้ยากที่สุด ก็เห็นจะเป็นเรื่องที่ทุกวันตอนเช้า พ่อพ่อตื่นขึ้นมาที่ไร สิ่งที่ท่านจะต้องทำเป็นอันดับแรกก็คือ การดำกราดไปทั่ว ด่าอากาศดีเกินไป ด่าเทวดาที่ทำให้ฝนตก ด่าคน ด่าสังคม ด่าเสียงเด็กร้องไห้หน้าร้านค้า ด่าหมาจรจัดข้างถนน ด่านกกระจอกบนต้นไม้ ไม่มีเรื่องใดที่ท่านจะด่าไม่ได้ แถมด่าแต่ละครั้งก็ยาวเป็นชั่วโมง ๆ ที่บ้านเรา ทุกคนฟังมาตั้งแต่เล็กจนโตเลยชินกันหมดแล้ว จึงทำเป็นหูทวนลมไม่ใส่ใจได้

แต่ลีเสียด่าเป็นลูกสาวในครอบครัวที่ได้การอบรมมาอย่างดี เกิดมาไม่เคยได้ยินคำด่าแสบอย่างนี้มาก่อน แม้ว่าพ่อจะดีกับเธอมาก และคำด่าทอหยาบคายเหล่านี้ก็ไม่ได้ด่าเธอ แต่มันก็หยาบคายพอที่จะทำให้เธอหน้า

แดงผ่าวไปจนถึงใบหู ให้ต้องกระอักกระอ่วนใจอยู่เสมอ

ผมเข้าใจดีถึงความลำบากของลีเสี่ย และสิ่งเดียวที่พอจะช่วยทดแทนปลอบใจเธอได้ นั่นคือผมจะต้องตั้งใจทำงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ลีเสี่ยเองก็เคยบอกกับผมว่า “เราคงจะไปเปลี่ยนสภาพแวดล้อมอะไรไม่ได้หรอก ฉันก็หวังแต่ว่าจะช่วยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทุกอย่างในครอบครัวเราให้ดีขึ้นนี้ ให้คนอื่นหันมามองเราใหม่ให้ได้

พอถึงปีที่สองของการแต่งงาน พอก็เริ่มป่วยด้วยโรคมะเร็งในลำคอ แล้วก็รู้ว่าพอไปได้เคล็ดลับยาฝีบอกที่ไห้หมา ถึงได้ไปหาโองน้ำใบใหญ่มาใบหนึ่งแล้วเลี้ยงแมลงสาบไว้ในนั้นนับเป็นร้อย ๆ ตัว พอจะจับแมลงสาบออกจากโองน้ำแล้วกลืนลงไปทั้งเป็น ๆ อย่างนั้นทุกวัน วันละสองสามตัว คนในบ้านเห็นอย่างนั้นก็อดรู้สึกขนลุกขนพองไม่ได้ พยายามห้ามพอไม่ให้กินแมลงสาบอีก แต่พอก็ยังยืนยันว่าจะใช้ “พิธีรับพิษ” แบบ “หนามยอกต้องเอาหนามบ่ง” อยู่อย่างนี้ ก่อนพอจะเสียชีวิต ท่านก็กินแมลงสาบไปแล้วเกือบครึ่งปีเต็ม ๆ ได้

ผมมักจะคิดอยู่เสมอว่า ชีวิตของพอมีแต่เรื่องแปลก ๆ เต็มไปหมด ถ้าเรื่องของผมมีค่าพอที่จะเขียนออกมาเป็นหนังสือได้แล้วล่ะก็ อย่างนั้นชีวิตพอก็คงจะเหมาะที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นละครยาวหลายสิบตอนเลยทีเดียว

พอเริ่มตาบอดตั้งแต่อายุสิบเก้าปี ตาดำเว้าเป็นรูโปลงทั้งสองข้าง จนมองไม่เห็นลูกตาดำ เห็นแต่ฝ่าขาวไปหมดทั้งลูกตา แต่พอก็ไม่เคยสวมแว่นตาดำหรือคิดจะปิดบังเรื่องของตัวเองตาบอดเลย พอตาบอด แต่ใจไม่บอด ถึงตัวจะพิการ แต่ใจไม่พิการ ชีวิตนี้มีเพียงพินและซอเป็นเพื่อน ออกขอทานมาเกือบชั่วชีวิต พอร้องแต่เพลงที่ชักจูงให้คนทำความดี ในสมองของท่านมีแต่เรื่องยา พอเร่ร่อนไปถึงไหนก็จะช่วยตรวจโรคแก่คนทั่วไปโดยไม่คิดสตางค์ แต่พอก็คงคิดไม่ถึงเหมือนกันว่า แม้ตัวเองจะมีความชำนาญเรื่องยาเสียขนาดนี้ แต่สุดท้ายตำรายาพวกนี้ก็ไม่เห็นจะช่วยชีวิตตัวท่าน

เอาไว้ได้เลย

วันนั้น ผมรับโทรศัพท์อาสาเสียตอนอยู่ที่บริษัท เธอบอกว่า ดูท่าทางว่าพ่อคงจะไม่รอดแล้ว ให้ผมรีบกลับมาบ้านด่วน แม้ว่าโรคมะเร็งในลำคอของพ่อจะไม่ใช่วโรคที่จะทำให้เสียชีวิตกะทันหัน และพวกเราต่างก็เตรียมใจกันไว้บ้างแล้ว แต่พอได้ยินอาสาเสียพูดอย่างนี้ ผมก็ยังรู้สึกเหมือนกับถูกฟ้าผ่าลงมากลางหัวตอนกลางวันแสดก ๆ

ก่อนจะสิ้นใจ พ่อพยายามพูดออกมาด้วยลมหายใจเฮือกสุดท้ายว่า “ดูแลแม่กับน้องให้ดี ๆ นะ” สองคนนี่คงเป็นห่วงสุดท้ายที่พ่อยังตัดไม่ได้ก่อนตาย พ่อพูดจบเท่านั้นพ่อก็ไม่ลืมตาขึ้นมาอีกเลย ผมกอดพ่อแน่นร้องไห้โฮ เรื่องในอดีตที่แล้ว ๆ มาผุดขึ้นตรงหน้าผม ท่านเคยตีผม ด่าทอผมอย่างไม่ปราณีปราศรัย ผมก็เคยเกลียดท่าน โกรธท่าน แต่ในวินาทีสุดท้ายนี้ ผมกลับรู้สึกว่าตัวเองรักท่าน เคารพท่าน ผูกพันกับท่านมากมายเหลือเกิน

ถูกต้อง แม่พ่อผมจะเป็นแค่คนตาบอด เป็นแค่ขอทาน แต่ผมกลับรู้สึกว่าท่านคือต้นโพต้นไทรต้นใหญ่ที่ตั้งตระหง่านอยู่อย่างมั่นคงในใจผม ท่านเป็นที่เลื่อมใสและพึ่งพาแห่งแรกและแห่งสุดท้ายของผม ตลอดชั่วชีวิต ผมต้องเสียน้ำตาอยู่หลายครั้ง แต่ไม่เคยมีครั้งไหนเลยที่จะรู้สึกโศกเศร้าอาดูรมากเท่าครั้งนี้ ผมกอดท่านร้องไห้ร้องไห้ トラบจนกระทั่งอุณหภูมิจนในร่างกายของท่านค่อย ๆ ลดลงไปมากที่สุด

คติพจน์หนึ่งที่ฝังในใจพ่อมาตลอดทั้งชีวิตก็คือ “เวลามากก็มาตัวเปล่า เวลาไปก็ไปตัวเปล่า” การที่เรื่องราวร้าย ๆ ต่าง ๆ คุกคามมาตลอดชีวิตของพ่อ ทำให้ท่านได้ตระหนักถึงความอนิจจังของชีวิตบนโลกใบนี้ สิ่งที่เราควรจะมีติดมันถือมันไว้ให้ดีก็คือ ความรู้จักพอ ต้องรู้จักทะนุถนอมความสุขตรงหน้า รู้จักกตัญญูรู้คุณคน ส่วนเรื่องของทรัพย์สินเงินทองนั้นก็ปล่อยมันไป อย่าไปยึดติดถือมันกับสิ่งเหล่านี้

ความจริงตอนที่พ่อเสีย บ้านเราก็ยังยากจนขนาดที่ว่ามีเงินไม่พอซื้อ

โหลงและจัดงานศพ ผมต้องรบกวนลีเสีย ให้นำเครื่องประดับที่พ่อแม่ให้เธอ ตอนแต่งงานออกมาขาย รวมกับเงินช่วยเหลือจากคนในหมู่บ้าน ลี วเตอ อำเภอรู้อ ที่พ่อเคยตรวจโรคให้ จึงสามารถจัดการงานศพของพ่อ จนลุล่วงได้ด้วยดี

ปีนี้ผมอายุครบยี่สิบเจ็ดปีบริบูรณ์ เพียงระยะเวลาสองปีสั้น ๆ ที่ผ่านมา ผมทั้งได้ดื่มด่ำกับความหวานชื่นในชีวิตสมรส พร้อม ๆ กับได้ลิ้มรสแห่งความทุกข์ระทมกับการจากไปของพ่อด้วย ได้มากับเสียไป ความสุขกับความทุกข์ มันใกล้เคียงกันทีเดียวอย่างนี้เอง แต่ก่อนพ่อก็จะทอดถอนใจเสมอว่า “ชีวิตเป็นอนิจจัง” สำหรับผมนั้น แม้ว่าจะเคยได้ลิ้มรสและเข้าใจซาบซึ้งกับความจริงมาตั้งแต่เด็กแล้ว แต่ก็ไม่เคยมีวินาทีไหนที่จจะรู้สึกซึมซาบเท่านี้เลย

ตอนที่ 48 บ้านของเรา

อย่างกับในละครน้ำเน่าอย่างไรอย่างนั้น วินาทีที่ผมได้รู้ว่าลีเสียตั้งท้อง ในวินาทีนั้นผมก็ตั้งใจแทบจะปีนขึ้นไปสอยดวงจันทร์ลงมาให้เธอ

ชีวิตหลังสมรสของเรา แม้จะอยู่กันอย่างจน ๆ แต่ในด้านแรงใจนั้น มันแสนจะเต็มเปี่ยม คนเราพอรักกันก็แต่งงานสร้างครอบครัวกัน ประโยคนี้ฟังดูแล้วเหมือนจะเป็นเรื่องที่ย่างแสนง่าย แต่ในกรณีของผมกับลีเสีย นั้น เราต้องเพียรพยายามมานะอดทนมาก กว่าที่จะได้มาอยู่ร่วมกัน ดังนั้น เราจึงยิ่งทะนุถนอมบ่มเพาะความสุขนี้ไว้ให้ดีที่สุด

ตอนกลางวัน ผมกับลีเสียต่างคนก็ต่างไปทำงานบริษัทตัวเอง พอกลางคืนก็เอางานจากโรงงานมาทำเพิ่มที่บ้าน เราสองคนช่วยกันทำงานหารู้งานค่า บางครั้งก็ปวดหลังปวดเอวเหลือทน แต่พอนึกถึงว่าเราสองคน กำลังร่วมกันสร้างอนาคตเพื่อกันและกันแล้ว ความปวดเมื่อยตามร่างกายก็แทบจะแปรเป็นความอบอุ่นที่หวานจับหัวใจ

และตอนนี้ เรากำลังจะมีลูกแล้ว! ช่วงเป็นเรื่องที่น่ายินดีอะไรปานนี้ ขณะเดียวกัน ร่องรอยของความกังวลที่ปรากฏอยู่บนคิ้วขมวดแน่นอยู่ตลอดเวลาของลีเสี่ย ก็เป็นเหมือนสัญญาณที่คอยเตือนผม ด้วยไม่รู้ว่าลูกของเราจะได้รับการถ่ายทอดพันธุกรรมปัญญาอ่อนและภาวะอารมณ์ผิดปกติจากแม่มาบ้างหรือเปล่า

แม้ปากผมจะคอยปลอบลีเสี่ย แต่ใจผมเองก็อดที่จะวิตกและหวาดกลัวไม่ได้ ยิ่งมองเห็นท้องของลีเสี่ยที่ยิ่งโตขึ้น ๆ ทุกวัน ความรู้สึกดีใจที่จะได้เป็นพ่อคน ระคนกับความหวาดกลัวต่ออนาคตที่ยังไม่รู้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง โถมทับเข้ามาหาผมพร้อม ๆ กัน เป็นช่วงเวลายาวนานที่ผมแทบจะไม่เป็นอันหลับอันนอนเลย กว่าที่จะขมตาข่มใจให้หลับลงได้ แต่ยังคงฝันร้ายปลุกให้ต้องสะดุ้งตื่นขึ้นมาอีก ผมฝันเห็นลูกของตัวเองมีหัววมโตขนาดใหญ่ปกติ น้ำลายไหลย่อยออกมาจากมุมปากตลอดเวลา หันมาส่งยิ้มเซ่อ ๆ ซ่า ๆ ให้ผม

แม้จะใกล้คลอดเต็มที แต่ลีเสี่ยก็ยังคงยืนกรานจะไปทำงานตามปกติ ช่วงนั้นโรงงานแบ่งพนักงานออกเป็นสามกะ ลีเสี่ยต้องเข้าเวรกะดึกหนึ่งครั้งในทุกสองสัปดาห์ จนเที่ยงคืนผมถึงจะรับกลับบ้านได้ ผมเห็นเงาของลีเสี่ยเดินท้องโโย่ออกมาจากโรงงานแต่ไกล ๆ ครั้งใด ก็รู้สึกปวดใจอย่างไรบอกไม่ถูก คิดแต่ว่าตัวเองเอาเปรียบเธอเกินไป

แล้วก็ตามนี้อีกที่ผมเพิ่งจะรู้ว่าโรงงานที่ลีเสี่ยทำงานอยู่แม้จะใหญ่โตตั้งขนาดนี้ แต่กลับไม่มีกฎการลาคลอดของพนักงาน การลาคลอดของพนักงานนั้นใช้กฎเกณฑ์เดียวกับการลาจลาป่วยทั่วไป แต่ในความเป็นจริงก็เป็นที่รู้กันดีอยู่ว่า นี่เป็นวิธีบีบให้พนักงานที่ท้องต้องออกจากงานนั่นเอง แต่ผมกับลีเสี่ยต่างก็รู้สึกว่ามันเป็นเรื่องที่ไม่เป็นธรรม แม้โศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่ากับครอบครัวของเราก็กังยังไม่สามารถทำให้เรายอมพ่ายแพ้ต่อชะตากรรมได้ แล้วนับประสาอะไรกับความไม่ถูกต้องเช่นนี้

พอตัดสินใจแน่นอนแล้วผมก็ลงมือเขียนหนังสือราชการ ยื่นคำร้องต่อ

หน่วยงานราชการแทบทุกแห่งของจังหวัด เพื่อร้องเรียนว่าบริษัทนี้จะเมิดกฎหมายแรงงานชั้นพื้นฐาน ผมหวังว่าพนักงานทุกคนจะได้รับสิทธิอันชอบธรรมที่ตนเองพึงมีกลับคืนมา แต่แม้ว่าผมจะยื่นหนังสือทำเรื่องร้องเรียนไปตั้งมากมายก็ไม่เห็นว่าจะมีผลอะไรเกิดขึ้น

ประชาชนพลเมืองธรรมดาคนหนึ่งที่ไม่มีชื่อเสียงอย่างผมจะเอาสิทธิอะไรไปหาเรียกร้องหาความชอบธรรมได้ที่ไหน หากต้องการจะเอาชนะให้ได้ก็เห็นจะมีอยู่ทางเดียว ก็คือไม่ล้มเลิกความตั้งใจ ดังนั้นผมจึงตั้งหน้าตั้งตาเขียนคำร้องเรียนต่อไปอย่างไม่ท้อถอย ผมเขียนจนกระทั่งกรมแรงงานเมืองไถจงมีหนังสือมาถึงโรงงานของลี่เสี่ย ดำเนินการให้โรงงานของลี่เสี่ยจัดให้พนักงานมีกำหนดวันลาคลอดตามกฎหมายแรงงานชั้นพื้นฐาน

ความจริงเราต่างก็รู้ว่า การกระทำเช่นนี้ย่อมสร้างความไม่พอใจให้กับทางบริษัทเป็นอย่างมาก จากนั้นก็ต้องมี "การคิดบัญชี" กันเกิดขึ้น แน่นนอน แล้วก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ เสียด้วย เพราะหลังจากเกิดเรื่อง ลี่เสี่ยก็ถูกบริษัทกลั่นแกล้งทุกรูปแบบ และในที่สุดก็ต้องลาออกจากที่นั่น แต่ทว่าพวกเราก็ไม่เคยเสียใจเลยแม้แต่นิดเดียว

อย่างน้อยความพยายามของเราก็ทำให้เพื่อนร่วมงานของลี่เสี่ยตลอดจนพนักงานใหม่ ๆ ที่เข้ามาทำงานในโรงงานนี้ได้รับประโยชน์สุขกันมากขึ้น

ผมคิดว่า ในสายเลือดผมนี้คงจะได้รับพันธุกรรมการมีความสุขจากการได้ช่วยเหลือผู้อื่นมาจากพ่อไม่มากนักน้อย สมัยก่อนพ่อขอทานไปด้วยช่วยเหลือผู้อื่นไปด้วย ใคร ๆ ต่างก็เรียกท่านว่า "งูชื้อ" ตอนนั้นผมกลายเป็น "ตาจิ้นคนชื้อ" ไปแล้วเหมือนกัน

ในที่สุดก็มาถึงวันคลอดของลี่เสี่ย พ่อผมไปถึงโรงพยาบาลได้เห็นลูกสาวที่สมบูรณ์แข็งแรงของเราส่งยิ้มมาให้ ก็รู้สึกขึ้นมาทันทีว่า ถ้าลูกสาวที่ผมได้มานี้ต้องแลกมาด้วยความทุกข์ยากทั้งหลายที่ผมเคยได้รับมา ก็ต้องนับว่า

มันแสนจะคุ้มค่าเป็นอย่างยิ่ง จะลูกสาวหรือลูกชายก็ไม่สำคัญ ขอเพียงแต่ให้ลูกน้อยของผมสมบูรณ์แข็งแรงก็พอแล้ว

อาจเป็นเพราะได้เห็นด้วยตาของตัวเองว่า ผมต้องลำบากหากเพียรเพียงไรและมีความกระตือรือร้นต่อชีวิตและอนาคตอย่างไรบ้าง จึงทำให้พอหลังแต่งงานแล้ว พ่อดากับแม่ยายจึงเปลี่ยนไปเป็นดีต่อผมมาก ท่านทั้งสองรู้ว่าฐานะทางบ้านเราไม่ดี ทุกครั้งที่ลีเสียดกลับไปเยี่ยมบ้าน ท่านจึงมักจะเอาข้าวสารและผักสดที่ปลูกเองให้ลีเสียเอากลับบ้านมาด้วย และทุกครั้งที่พบกับผมก็มักจะต้อนรับขับสู้เป็นอย่างดี ราวกับผมเป็นลูกชายอีกคนหนึ่งของท่านเลยทีเดียว

พอปีที่สอง เราก็มีลูกเพิ่มมาอีกคนหนึ่ง ลีเสียที่แต่ไหนแต่ไรมาเป็นคนหนักแน่นและมีธัญญ์ ลู ๆ ก็เกิดตัดสินใจว่าจะซื้อบ้านขึ้นมา เธอบอกว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องมีบ้านเป็นของตัวเองเสียที บ้านเขานั้นถึงจะเช่าอีกสักยี่สิบปีอย่างไรก็เป็นของคนอื่นอยู่ดี รั้งแต่จะเป็นที่ดูถูกของคนอื่นเขาตลอดไป เธอมั่นใจว่าเราจะต้องมีความสามารถพอที่จะซื้อบ้านสักหลังหนึ่งได้แน่

ลองคลำ ๆ ดูในกระเป๋า คำนวณดูตัวเลขในสมุดบัญชี แล้วก็ต้องหนักใจจริง ๆ แต่พอเห็นสีหน้าที่บ่งบอกถึงความเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ของลีเสียแล้ว ผมก็รู้สึกเหมือนมีพลังขึ้นมาทันใด พวกเรานั้นจะทำงานหนักหักโหมไม่ยอมท้อถอย ลีเสียก็รับงานพิเศษมากขึ้น โดยหวังให้มีรายได้เพิ่มขึ้นแม้จะสักเล็กน้อยก็ยังดี

พอถึงวันหยุด ผมก็จะขี่มอเตอร์ไซค์ซ้อนท้ายพาลีเสียตระเวนไปดูบ้านตามที่ต่าง ๆ แค่อขอให้ได้ยินว่าที่ไหนมีที่ทางทำเลดีแล้วละก็ รับรองได้ว่าเราไม่เคยพลาดเลยสักครั้ง

พอเก็บเงินได้สักระยะหนึ่ง ตัวเลขในบัญชีเพิ่มขึ้นมาอีกหน่อย เราก็ตัดสินใจเด็ดขาด เข้าไปจองบ้านหลังหนึ่งกลางเมืองไถจงไว้ แน่ใจว่า

ย่อมจะมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ติดตามมาเป็นเงาตามตัว ไหนจะค่าเช่าบ้าน ค่าผ่อนบ้าน ค่าเทอมของน้องชายสองคน ค่านมของลูกสาวทั้งสอง ค่าใช้จ่ายของคนในบ้านอีกอีกป่าเถะ เราต้องทำงานเพิ่มขึ้นจนถึงตีหนึ่งตีสองทุกวัน แม้จะค่อนข้างกดดัน แต่เมื่อไรก็ตามที่ได้ไปดูบ้านที่กำลังก่อสร้างกับลีเสี่ย เห็นคนงานกำลังขุดพื้นตอกเสาเข็ม ลีเสี่ยก็ชี้ให้ผมดูบ้านในอนาคตของเรา แล้วพูดขึ้นอย่างร่าเริงว่า

“คุณคะ ดูลีคะ! นั่นไงบ้านของเรา”

จริงด้วย ผมซ้กจะมองเห็นชั้นมาราง ๆ ตึกสามชั้น มีสนามเล็ก ๆ ลูก ๆ นั่งเล่นชายของกันอยู่ตรงนั้น หาท่วงมาแขวนไว้ตรงโน้นสักอันก็เล่นบาสได้ แล้ว ภรรยา กำลังวุ่นวายอยู่ในครัวที่สะอาดเอี่ยม กลิ่นกับข้าวหอมโชยออกมา ไม่ใช่ศาลเจ้าทิม ๆ ที่มีแต่เงาของผีในป่าช้าอีกต่อไป ไม่ใช่เล้าหมูที่ไม่มีน้ำไม่มีไฟอีกต่อไป

ชั่วขณะนั้น ในมโนภาพของผมก็เกิดขึ้นเป็นเงาซ้อนขึ้นมา ภาพเก่า ๆ ของคนในบ้านที่ต้องระหกระเหินนอนกลางดินกินกลางทรายกันไปตามทุ่งนา ป่าร้าง พอที่ยืนถือไม้เท้า แม่ที่ถูกโซ่ล่ามผูกติดอยู่กับต้นไม้ เด็ก ๆ ผุงหนึ่ง ที่ตัวดำเหม็นสกปรกและไม่ได้ใส่เสื้อผ้า วันเวลาสามสิบปีที่ผ่านมามันยาวนานอย่างนี้เอง แล้วผมก็รู้สึกว่าน้ำตาคลอ “จริงด้วย! นั่นไงบ้านของเรา”

ตอนที่ 49

การเดินทางของความฝัน

“บ้านฉันช่างน่ารักจริงเอ๋ย สะอาด สดใส มีพลาแนมัยและเปี่ยมสุข”

ตลอดระยะเวลาสี่สิบปีที่ผ่านมา ผมไม่เคยจะร้องเพลงนี้ออกมาได้เลย แต่ ณ วันนี้ ลูกสาวหนึ่งคู่กับลูกชายคนหนึ่งของผม ในที่สุดก็สามารถร้องเพลงนี้ออกมาดัง ๆ ได้อย่างสุขใจ ผมและลีเสี่ยคอยเฝ้าดูลูก ๆ ที่ค่อย ๆ เติบโตขึ้นด้วยความอึดเอมใจ ในที่สุดสวรรค์ก็มอบความสุขสวัสดิ์มาเป็นน้ำ

ทิพย์ประโลมใจให้แก่คนที่มีมานะและพากเพียร

บนถนนสายนี้ อาจเจ็มนองไปด้วยน้ำตา แต่หากว่าผมต้องเสียน้ำตา มากมายเพื่อแลกกับรอยยิ้มแห่งความสุขในวันนี้ ผมก็ยินดียิ่ง แม้ความทุกข์ ยากยังติดตามครอบครัวผมเรื่อยมา แต่ถ้าหากว่าความทุกข์ยากนี้สอนให้ผม เติบโตขึ้น ให้ผมรู้จักรักและเสียสละเพื่อครอบครัวได้อย่างเด็ดเดี่ยว ยิ่งขึ้น ผมก็เต็มใจแบกรับมัน

ผมคิดถึงพี่สาว พี่สาวกับผมประดับประดองกันเดินบนถนนสายนี้ เธอ ลำบากยิ่งกว่าผมมากนัก หลังจากที่พี่หนีออกจากช่องใต้ไม่นาน ก็ถูกจับให้ กลับเข้าไปอีก แล้วยังมีปัญหาอื่น ๆ เป็นโชพันทนาการรอบตัวเธออยู่ซ้ำแล้ว ซ้ำเล่า โดนดูถูกเหยียดหยามสารพัดไม่จบสิ้นเสียที พอคิดถึงพี่สาวขึ้นมาที่ ไร ผมมักจะรู้สึกว่าคุณลำบากของตัวเองนั้นมันเป็นเรื่องซีผง ต่อมาพี่สาวก็ แต่งงานกับพี่เขย

พี่เขยก็เหมือนกับพ่อของเรา คือเป็นขอทานตาบอด แกรมตอนสมัย เป็นหนุ่มพี่เขยคงร้ายนาดู เลยโดนคนเขาตัดแขนขาดไปข้างหนึ่ง เรียกได้ ว่าพิการซ้ำซ้อน ตอนแรกก็เพื่อทุกคนในบ้าน พ่อจึงต้องแต่งพี่เขยเข้ามาอยู่ ในบ้าน คนที่เสียสละก็ยังคงเป็นพี่สาวอีกตามเคย ชีวิตคู่ของพี่สาวนั้นก็ เลวร้ายไปยิ่งกว่าเดิม พี่เขยติดการพนันงอมแงม ทั้งยังเจ้าอารมณ์ พี่สาว ต้องคอยตามใช้หนี้ให้พี่เขยเสมอ แกรมบางที่พี่เขยยังถึงขั้นลงไม้ลงมือกับ พี่สาวอีกด้วย

ชีวิตเธอเหมือนตกอยู่ในความฝันเลวร้ายอย่างไม่มีวันตื่น หมดหนทาง ดันรนหลีกหนี ข้างเป็นชีวิตที่ขมขื่นยิ่งนัก ทั้งความสาวของเธอ วันคืนของ เธอก็ล้วนแต่อุทิศเพื่อครอบครัวทั้งสิ้น พี่ไม่เคยเห็นแก่ความสุขส่วนตัว ทั้ง ยังไม่เคยต้องการสิ่งใดตอบแทน ผมพูดได้เต็มปากว่า ความสำเร็จใด ๆ ที่ อาจันได้มาในวันนี้ ก็ล้วนมาจากพี่สาวคนนี้ทั้งสิ้น

ผมไม่เพียงแต่ขอบคุณพี่เท่านั้น ทั้งยังอยากจะขอประกาศคุณความดี

ทั้งหมดแก่เธอด้วย ตอนนี้พี่สาวอยู่บ้านใกล้ ๆ บ้านของผม จะได้ดูแลซึ่งกันและกันได้ ทุกครั้งเราเจอหน้ากัน พ่อผมจะหยิบเรื่องเก่าขึ้นมาคุย พี่สาวเป็นต้องบอกว่า อย่าพูดถึงเรื่องที่ผ่านมาแล้วเลย อืม...ผมรู้ดี เรื่องเลวร้ายทั้งหลายที่ประดังประเดเข้ามาในชีวิตเธอ เมื่อไม่ได้เกิดกับตัวก็ยากจะเข้าใจ พี่คงอยากจะปล่อยให้ความปวดร้าวทั้งหลายในหัวใจผ่านไปอย่างเงียบ ๆ กระจ่าง!

ตอนนี้แม่ก็อาศัยอยู่บ้านเดียวกับเราด้วย หลังจากเราพยายามฝึกหัดแม่มาเป็นเวลานาน แม่ตอนนี้จะมีบางครั้งที่แม่ยังทะเลาะแย่งของกับหลานตัวเองอยู่บ้าง แต่ก็พอจะช่วยไปซื้อของใช้ในชีวิตประจำวันที่ร้านค้าใกล้ ๆ บ้านให้เราได้แล้ว

เมื่อวานนี้ก็ไม่รู้ว่าแม่ไปซื้อถึงขยะใบใหญ่กับใครที่ไหนมา เราทั้งบ้านรวมกันยังไม่จำเป็นจะต้องใช้ถึงขยะใบใหญ่ขนาดนี้เลย ผมเห็นแล้วก็ต้องส่ายหน้าดูแม่เบา ๆ เพียงเท่านี้แม่ก็รู้ตัวเองว่าทำผิด แม่แม่จะทำผิดหรือรู้สึกผิด แต่ความผิดอย่างนี้ทำให้เราซาบซึ้งใจเหลือเกิน แม่ไม่จำเป็นต้องถูกล่ามโซ่อีกต่อไปแล้ว แม่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างอิสระเสรี และที่สำคัญที่สุดก็เห็นจะเป็นที่ตอนนี้แม่ได้มีบ้านซึ่งเป็นที่หลบแดดหลบฝนเป็นของตัวเองเสียที

ขอให้ความทุกข์ระทมขมขื่นจงผ่านไป ลี้เสีย พี่สาว และแม่ พวกเราทุกคนต่างร่วมทางเดินโอบกอดความฝันกันมาไกลแสนไกลนานแสนนาน ถึงตอนนี้เราทุกคนก็ล้วนแต่มีความสุขกันถ้วนหน้า ผมขอบคุณพวกเราทุกคน ลูกพ่อ ขอขอบคุณสวรรค์เสียเถิด บ้านของเราจะเป็นปราการที่แข็งแกร่งในอนาคตให้แก่เจ้า ให้ลูก ๆ ทุกคนยึดออกไปเผชิญหน้ากับสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ พ่อขออวยพรให้แก่พวกเจ้า!

บทส่งท้าย

ความฝันยังไม่สิ้น

ผมได้รักษาคำมั่นที่ให้ไว้กับพ่อก่อนตายตลอดมา ที่รับปากว่าจะดูแล

แม่และน้องชายคนโตให้ตี ๆ แม่กับน้องชายคนโตนั้นใส่เสื้อผ่ากลับหน้ากลับหลังไม่เคยถูกสักที ใส่รองเทาก็ไม่เคยถูกข้างซ้ายขวา สำหรับเรื่องการดูแลให้พวกเขากินข้าวแต่งตัว ไม่ใช่เรื่องหนักหนาสำหรับผม แต่เขาทั้งสองคนนั้นเป็นเสมือนระเบิดเวลาที่อาจจะระเบิดขึ้นมาเมื่อไรก็ได้

บางครั้งก็โวยวายทั้งวันไม่ยอมหยุด อาละวาดรื้อค้นข้าวของกระจุกกระจายไปทั้งบ้าน บางทีก็ทุบโต๊ะเคาะเก้าอี้เสียงดังอีกทีก็ทั้งวัน จะพูดอย่างไรก็ไม่ฟังไม่เข้าใจ นอกจากจะพากันบ้าไปด้วยกันกับพวกเขาแล้ว ผมก็ไม่รู้ว่าเราควรจะทำอย่างไรดี

มีอยู่คืนหนึ่ง ผมกับลีเสียมัธระต้องออกไปข้างนอก จึงช่วยกันหลอกล่อให้แม่กับน้องชายกินข้าวแล้วก็เข้านอนจนเรียบร้อย เสร็จแล้วผมกับลีเสียมจึงค่อยพาลูก ๆ ออกไปงานเลี้ยงของเพื่อน พอตอนดึกกลับมาถึงบ้าน ก็พบว่าที่ประตูใหญ่มีรอยถีบจนบุบเบี้ยว ม่านหน้าต่างก็ขาดเป็นรูใหญ่ เครื่องเรือนที่เป็นไม้ภายในบ้านก็มีรอยถูกของมีคมขูดขีดจนเสียหายยับเยิน มือทั้งสองข้างของผมสิ้นเทาไปหมด ไม่รู้ว่าจะหัวเราะหรือร้องไห้ดี

อารมณ์ของผมในแต่ละวันแปรผันตามความแปรปรวนของอารมณ์พวกเขา ความดันเดี๋ยวสูงเดี๋ยวต่ำ หลอดเลือดเดี๋ยวพองเดี๋ยวหด โดยเฉพาะช่วงที่ผมกับลีเสียมเองงานพิเศษกลับมาทำตอนกลางคืน ล่าฟังตอนกลางวันก็ทำงานเครียดพอแล้ว กลางคืนกลับมาทำงานต่อที่บ้าน พวกเขาก็ยังร้องให้โวยวายไม่หยุดอีก จะปลอบจะชูงอย่างไรมิมีประโยชน์

เสียงอาละวาดโวยวายของพวกเขาแทบจะทำให้ผมสติแตกอยู่แล้ว ผมแทบจะคุกเข่าลงขอร้องพวกเขาว่า “แม่ น้อง เลิกร้องให้เถอะ เลิกโวยวายกันเสียทีจะได้ไหม” แต่เสียงอ่อนวอนของผมนั้นก็กลับทำให้พวกเขาอาละวาดหนักนึ่งไปกว่าเดิม ผมหมดปัญญาไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไร ก็บอกให้ลีเสียมับประตูให้สนิท ใช้ส่ำลือดูหูไว้ แล้วก็เปิดเพลงให้ดังสุดเสียง ให้ตัวเรามีนเมาอยู่ท่ามกลางเสียงอีกทีก็ครึกโครมไปเลย

กลางคืนตอนดึก ๆ แม่ชอบลุกขึ้นมาไม่ให้สัมผัสให้เสียง แล้วยืนนั่งอยู่ในห้องมืด ๆ หลายต่อหลายครั้งที่ทำให้เด็ก ๆ ที่ลุกขึ้นมาเข้าห้องน้ำต้องตกใจจนขวัญกระเจิง บางครั้งยิ่งไปกันใหญ่ เพราะแม่เห็นตัวเองในกระจกห้องน้ำ แล้วแกก็ตกใจหวีดร้องออกมาด้วยความหวาดผวา ตะโกนว่า “ผี! ผี!” พยายามจะอธิบายอย่างไรว่าเงาที่เห็นในกระจกนั้นก็คือเงาของตัวเอง แม่ก็ไม่ยอมเชื่อ เอาแต่ร้องไห้ไม่ฟังเสียง แถมยังบอกอีกว่า คนในกระจกยังคุยกับแกด้วย!

มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ “หวยรัฐบาล” กำลังเป็นที่นิยมมาก ผมเลิกงานกลับบ้านมาตอนเย็น เห็นชาวบ้านเข้ามารุมล้อมกันอยู่เต็มบ้าน ก็ตกใจคิดว่าที่บ้านต้องมีเรื่องอะไรเกิดขึ้นแน่ แต่ที่จริงแล้วก็คือพวกชาวบ้านพากันแห่เข้ามาขอหวยนั่นเอง ต่างก็ออกกันเข้ามาเลขเด็ดจากแม่และน้องชาย

คุณลุงคนหนึ่งบอกผมว่า ครั้งที่แล้วแกเจอกับน้องชายผมอยู่ที่ปากซอย แกก็เลยลองถามดูเล่น ๆ ว่า งวดนี้หวยออกเบอร์อะไร เจ้าน้องชายผมก็ชูสองนิ้วออกมาโบกใส่หน้าแก แล้วคุณลุงแกก็เชื่อจริง ๆ ก็เลยไปซื้อ “02” ปรากฏว่าถูกรางวัลใหญ่ วันนั้นลุงแกก็เลยตั้งใจซื้อขนมมเนยมากำนำล น้องชายผมเป็นพิเศษเพื่อเป็นการขอบคุณ

แล้วข่าวลือเรื่องน้องชายผมไข่หวยแม่นก็เลยแพร่สะพัดไปในหมู่เพื่อนบ้าน ผู้คนจึงพากันหลั่งไหลมาหาเลขเด็ด ผมได้ยินแล้วก็อยากจะหัวเราะออกมาดัง ๆ รับรองได้ว่าเรื่องนี้มันต้องเป็นเรื่องเลขอลวนคนอลเวงเป็นแน่ เพราะความบังเอิญแท้ ๆ ทำไม่ถึงยังมีคนเชื่ออีกนะ

แม่กับน้องชายผมบำมาตั้งแต่เกิด แต่กลับมีคนเข้ามาขอเลขเด็ด คนพวกนี้ยอมต้องบ่กว่าแม่และน้องชายผมอีกนะสิ ที่แท้บนโลกนี้ไ้ความบ่กับความอัศจรรย์นี้ มันก็ห่างกันแค่นิดเดียวเท่านั้นเอง

ตอนที่ผมอายุครบรอบสามสิบปีนั้น มีเรื่องราวใหญ่ ๆ เกิดขึ้นกับผมอยู่หลายเหตุการณ์ พวกเราย้ายเข้าไปอยู่บ้านใหม่กัน คราวนี้เป็นบ้านใหม่ที่ถือ

ได้ว่าเป็นสิ่งที่ เป็นของเราอย่างแท้จริง ลีเสียให้กำเนิดลูกชายคนใหม่เพิ่มมาอีกคน ผมได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าโรงงานของบริษัทป้องกันอัคคีภัยจิงเหม่ย มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบริษัทที่สาขาไถจงทั้งหมด ถึงตอนนี้ผมจึงได้รู้สึกว่า ในที่สุดวันของเราก็มาถึงเสียที

ผมเชื่อเสมอว่า ในโลกนี้ไม่มีอะไรที่เราจะได้มาเปล่า ๆ แม้ว่าคุณจะทำมั่วไปสักแค่ไหนก็ตาม แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า คุณจะต้องได้รับผลตอบแทนเท่ากับที่คุณทำมั่วไป ถ้าหากว่าคุณไม่ได้มีความมานะพากเพียรอย่างแท้จริง สิ่งที่คุณได้มาก็อาจจะหมดไปได้ง่าย ๆ เพราะสิ่งใดที่ได้มาโดยง่าย คนก็มักจะไม่ระหนักถึงคุณค่าของมัน

ในสังคมของเราทุกวันนี้อยู่ดีกินดีกว่าเดิมมาก ผมเองก็อาจนับว่าได้เดินพ้นออกมาจากถนนแห่งความแร้นแค้นแล้ว พอผมหันกลับไปมองเรื่องที่ผมเคยประสบมาครั้งใด ก็ได้แต่หวังอย่างยิ่งว่า ในสังคมเราต้องไม่มีครอบครัวอนาถาอย่างนั้นอีกต่อไป ต้องไม่มีคนแก่และเด็กเล็กที่อนาถาไร้ที่พึ่งพิงอย่างนั้นอีก คนพิการทุกคนไม่ว่าจะพิการทางร่างกายหรือด้านจิตใจก็ควรจะได้รับ การดูแลอย่างทั่วถึง เด็ก ๆ ที่ยากจนและถูกทอดทิ้งก็ควรมีโอกาสได้เข้าโรงเรียนเรียนหนังสืออย่างมีความสุขเช่นเดียวกับเด็กอื่นทั่วไป

วันนี้ผมยินดีมอบอดีตที่ผ่านมาครึ่งชีวิตนี้มาแบ่งปันให้กับทุกท่านด้วยความนอบน้อม หวังเหลือเกินว่าผู้อ่านคงจะชอบหนังสือเล่มนี้ นอกจากนี้ ผมยังมีความปรารถนาอีกประการหนึ่งว่า ผมจะพยายามอย่างสุดกำลังที่จะสร้างสวนสาธารณะ "กตัญญู" ซึ่งเป็นสวนสาธารณะอเนกประสงค์ และห้องสมุด "กตัญญู" สิ่งเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ผมเขียนหนังสือเล่มนี้ออกมา

และแน่นอนว่าความปรารถนาของผมนั้นอาจจะบรรลุผลได้ไม่ถนัดนัก แต่ผมก็เชื่อว่าขอเพียงแต่ให้มีความพยายามเท่านั้น แล้วที่สุดเราก็จะสามารถทำให้ความฝันของเราเป็นจริงได้ในสักวัน

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณจากใจจริงแต่ทุกท่านที่เคยปรากฏเข้ามาในชีวิตผม

ขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่เคยช่วยเหลือผม ตลอดจนคำสั่งสอน การดูแล และกำลังใจจากครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ทำให้ผมได้มีวันนี้

ขอบคุณอาเสี่ย ยอดภรรยาของผม ขอขอบคุณที่เธอยินดีเสียสละตนทุกอย่างเพื่อครอบครัวที่น่าเวทนาที่สุดในโลกครอบครัวนี้ เธอยืนอยู่เคียงข้างผมตลอดมา ฝ่าฟันความทุกข์ยากที่ผ่านมาโดยไม่เคยปริปากบ่นสักคำ

และต้องขอกราบขอขอบคุณคุณพ่อและคุณแม่ของผม ที่ท่านได้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูผมว่า ถึงแม้ว่าท่านทั้งสองจะเป็นคนพิการด้วยกันทั้งคู่ แต่ผมก็จะเคารพเทิดทูน และระลึกถึงท่านทั้งสองตลอดไป รวมทั้งพี่สาวผู้เป็นที่รักยิ่งของผม ถ้าไม่ใช่เธอที่ยอมอุทิศกายขายตัวเพื่อความกตัญญู ถ้าไม่ใช่เธอที่เป็นตะเกียงส่องทางให้แสงสว่างแก่ชีวิตผม และเป็นหลักพึ่งพิงทางใจให้แก่ผมแล้ว ผมอาจันคงไม่มีวันนี้ชีวิตรอดมาได้จนถึงทุกวันนี้แน่

ขอบคุณเจ้านายที่วางใจผม ให้โอกาสผมได้แสดงความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่

และขอบคุณทุกคนที่เคยหัวเราะเยาะผม ดุถูกผม ก็เพราะการกระทำของพวกเขาที่คอยทิ่มแทงใจผมนั้น นับเป็นแรงผลักดันอย่างดีที่ทำให้ผมมีพลังมุ่งไปข้างหน้า

สุดท้ายนี้ ผมขอกล่าวอีกครั้งจากใจจริงว่า ขอขอบคุณทุกท่าน และแล้วผมก็สามารถทำให้สิ่งที่ทุกคนคาดหวังในตัวผมเป็นจริงขึ้นมาได้ในที่สุด มนุษย์ไม่มีวันจะสิ้นไร้หนทางไป แม้แสนจะเจ็บปวดทรมาน ทั้งถูกรังแกและถูกเหยียดหยามทุกอย่าง แต่ในที่สุดก็เดินผ่านถนนสายขวากหนามที่แสนเยือกเย็นและมีดมนี่มาจนได้ ในที่สุดผมก็มีวันนี้ วันที่ผมมองเห็นความฝันอยู่เพียงแค่เอื้อมมือ

อาจันไม่เพียงจะยิงปากเพียร ยิ่งกล้าหาญ ยิ่งยืนหยัดที่จะสู้ต่อไป
เท่านั้น แต่อาจันยังจะต้องดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีสีสันงดงามอีก
ด้วย หนังสือแห่งชีวิตเพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น หนังสือ “ไล่ตุงเงิน เด็กขอทาน
ผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต” เล่มนี้เป็นแค่เพียงบทนำ ปลายปากกาผมยังไม่
หยุดลงเพียงเท่านี้แน่ ผมยังจะสร้างสรรค์ผลงานอื่นต่อไป

จบบริบูรณ์

หากคุณถามผมถึงรสชาติของการเป็นขอทาน

ผมบอกได้เพียงว่า

มันคือน้ำตาที่ขมปร่าที่สุดในชีวิตมนุษย์

หากคุณถามผมถึงรสชาติของความสุข

ผมก็จะบอกว่า

มันคือการไม่ต้องทนหิว ไม่ต้องทนหนาว

คนในครอบครัวได้อยู่ร่วมกันพร้อมหน้า

อย่างร่มเย็นเป็นสุข

แค่อยากแสดงให้เห็นว่า...

แม้ชีวิตจะเลวร้ายยิ่งกว่านี้

ขอเพียงมูมานะอดทนเท่านั้น

ที่สุดก็ต้องมีวันได้ดีเช่นกัน